danken, Worte und Werke auf das ge
und genaueste, durch das unparteyische un
trügliche Gerichte Gottes, nach der Wah
untersuchet und beurtheilet werden: An
Tage, da Gott das Verborgene der M
schen durch Jesum Christ richten w
Röm. 2, 16. Welchem sammt dem V
und heiligem Geiste sey Ehre itzt un
in Ewigkeit. Amen.

Die neunte Predigt.

Von der

standhaften Bekenntniß der wahren Religion.

Hier Hefur

LOG
BOK
Islendinga /

Hvoria samañ hefur sett

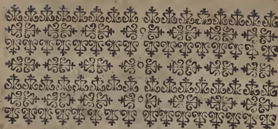
Magnus Nor-
egs Kongur /

(Loflegrar Miñingar)

So sem hañs Bref og Formaale vottar.

Prentud ad Nyju a Hoolum
i Hiallta D. Af Marteine Arnodds-syne / Anno 1707.

Olafur Har. S.
Noregs Kongur/ hiñ
helge.

MAgnus med Guds Myskun / Noregs KOngur / Son Hakonar Kongs/Sonarsonar Sverris Kongs/sender øllum Guds Vinum og sijnum a Islande / Kvediu GVds og sijna, Þier vited ad hiner skilrijkustu Menn a Islande / hafa jduglega gieted fyre oss ad þier

hafed spurt/ ad vier høfum Nlut i att ad bæta nockud um fleſtar Logbækur i Noregs Kongs Rÿke/ med hiña beſtu Maña Rade/ og beded oſſ ad ydar Log-bok ſkyllde ei Nlutlaus vera þeirra Umbota. Eñ þier ſkulud vita ad oſſ bar ædur vel fyre ad ſia/ eñ einkanlega nu beſt / þar ſem þier treyſtud ſo miked a vora Forſiâ / ad þier dæmdud hana alla i vora Skipan/ þar af ad taka/ og þad vid ad leggia ſem oſſ þætte bera / med hiña beſtu Maña Rade. Og af þvi hofum vier nu iduglega ſkodad hana / og lyſt oſſ ſo ſem vÿda mætte med ſærrum Ordum fullañ Urſkurd giøra/ þar ſem hun talar ædur geyſe-langt um. Eñ i ſumū Stodum þyrf-te hun ſañlega Tillogu / þar ſem hun var ædur hverge lio'are / enn marger þyrfte/ þeir ſem ædur voru ſakuñiger. Nu þo ad vier kieñum oſſ miøg ſakuñ-iga til ſlÿkra Storræda/ þa høfum vier þo þeſſa Bok rita lated/ ſem vier ſend-um ydur med Herra Jone Logmanne /

epter slyktum Nætte sem hun vottar. Treystande a Myskun Drottens vors JEsu Christi og þeirra skynsomustu Mañа Tillaugu/ sem þa voru hia oss. Eñ ad þier skilied þvi giør / þvi vier høfum so Balkunum skipad sem nu er / þa greiner þesse Nattur fyre ydur sem hier seiger.

Þingfarar Balkur er nu sem fyrr ad Ondverdu ritadur / fyrr enn hefur sialfa Bokena. Þviad mðr hæfer ad skipad sie Þinged/ Nefnder skodadar / Løgrietkumeñ komner / Eidar flutter / Grid sett & Sidsemdum lyst/ad þvi bet-ur verde Bokeñe hlydt og Domum/ sm Þinged er hefur sidad og stillt.

Fyrste Nlutur Bokareñar er Chri-stensdoms Balkur / ad Meñ skilie Christelega Trw vera Grundvøll og Upphaf allra godra Nluta / og Nei-lagrar Kyrkiu Frelse og Nlydne / og heñar Formeñ vera Lysing og Leidtoga til allra Riettinda / og skynsamlegra Rogsemda.

Næst Christensdoms Balke er um Kongs Þegnskylldu/ ad Alþÿdañ skilie þañ sama GUD hafa skipad Kong⸗domeñ til Veralldlegs Valldz/ sem Bÿ⸗skup til Andlegs.

Epter Kongs Þegnskylldu er Mañ⸗helge/ þviad næst þessu hæþer Noþd⸗ingium og øllum uti þra/ ad hallda og hallda lata Guds Frid/ z godra Mañ⸗a Frelse a mille Christeña Mañ⸗a/ og þeim med Løgum og þo. hoþsamlega epter Atvikum ad reþsa/ sem ad ødru verda profader.

Næst Mañhelge er Erþdatal/ med þvi þleira sem þar þylger/ z hefur þad med Kveña Giptingum/ þviad miklu vardar þeim sem til Arþaña kalla/ ad þeir fieu i løglegum Hiuskap gietner.

Epter Erfdatal er Landabrygde/ þviad i þañ Tÿma sem Madur erþer nockrar Jarder/ þa hæfer honum ad skoda um sÿn Odul og añara Mañ⸗a/ ad hañ hallde aungra Mañ⸗a Odulum med Løgum soktum/ og Eñe sialþs sÿns

ſijns Odulum med Løgum ad brygda.

Epter Landabrygde er Landsleigu Balkur / hviad þeim hæfer med Løgum ſijnar Jarder ad byggia / ſem med Løgum haſa ad komeſt.

Epter Landsleigu Balk er Kaupa Balkur / hviad ſo ſkal epter Lagaſoknum lauſa Aura ſækia/ ſem epter Landabrygde Lønd og Jarder.

Epter Kaupa Balk eru Farmanna Løg / hviad þeim hæfer med riettum Kaupſkilum ad fara/ ſem ſitt vilia med Kaupferdum avaxta.

Epter Farmanna Løg er Þiofa Balkur / hviad þad hæfer fyre aungvum ad forſijna / ſem Eigande heſur med Løgum ad komeſt. Eñ ſa ødru vijs giører mun Laga Reſſing ſyre ſa.

Sijdaſt i Bokeñe eru Kongs Riettarbætur/ Ad ſa Kongur ſem til er ſkipadur epter ad ſia Løgunum/ epter Dæmum ſiña Forelldra / a eige ſijdur ad hugga ſijna ſidſama Þegna med Linkindum og Riettarbotum/ enn ad temp

ra Ofpaka med Nirtingum og løglegum Reßsingum.

Erfder þær sem til haþa falled um Landabrygde og Byggaferle/ og oll yñur Lagamal/ under hverium Løgum sem þau urdu / þa skulu þau epter þvi vera sem þa geingu Løg i Lande er þau Mal giørduft/ eß eige heþur ødur løgleg Skipan a komed.

Vidium vier ad þier vorkyñed oss þad sem a skorter / þviad meir hefur vallded Fiølskyllda og Vankuñende/ eñ Vilia leyse/ sem ætla ma/ þo ad vier heþdum miña i Bed sett / og oss tæke stalldnar þetta Efne enn oss tekur. Finst og nockud nytsamlegt i/ þockum þad aller IEsu Christo Drottne vorum. Hañs Naþn sie blessad um allar Allder Veralldar / A M E N.

HJER HEFUR ÞJNG-
varar Balk/ og seiger um Alþingis Skickan z Nefndarmeñ/ um Vitne/ um Domrof og Laga- Stefnur.

Cap. I.

Ridur og Bless an Vors HERra JEsu CHristi/sie mz oss öllum Løgþingismoñum/ nu z iafnañ: Eñ vier skulum Løgþinge Vort eiga ad Auxarꜳ/a Þingstad riettum/a tolf Manudum hverium/ og koma þar a

Petursmessu Aptan. Þar skulu aller
komner ad Forfallalausu/ þeir sem til
Logþingis eru nefnder. Eñ Valldsme-
meñ skulu nefnt hafa til Alþingis fy-
re Pasker/ so marga Meñ ur Þinga
Hveriu sem hier vottar/edur þeirra Log
leger Umbodsmeñ/ z nefne þa er For-
verksmeñ eigu/ og þeim þikia vænaster
til Skila/ og sie færer ad Þingmanna
Dagleidum/ so ad þeir meige þad med
Eidum saña. Eñ þañ Eid skulu þeir
sveria fyrre Logmañe fyrstañ særann
Dag er þeir koma til Þings/med þess-
um Eidstaf. Ad til þess leggur hann
Hond a Helga Bok/ og þvi skijtur hñ
til Guds/ad þa Meñ hefr hñ til Þings
nefnda ad þvi siñe/ sem honũ þotte vel
tilfallner og vænaster til Skila epter
siñe Samvitsku/ og ei tok hñ þar adra
Mune til/ og so skal hñ jafnañ giora/
a medañ hñ hefur þetta Starf. Þeñ-
añ Eid þarf eingeñ optar ad sveria eñ
um sinn.

Cap.

Cap. II.

Um Nefndarmanna Kaup.

Vs skal Valldsmadur nefna vj. Men ur Mula Pinge/skal hver Nefndarmadur fyre Nordan Auxarheide/ hafa xvij. Aura i Farareyre/ enn ij. Merkur fyre Sunnan. Vr Skaptafells Pinge/ skal nefna vj. Menn/skal hver Nefndarmadur fyre Austan Lomagnupssand hafa xij. Aura i Farareyre/ en x. Aura fyre Vestan. Vr Rangaar Pinge skal nefna viij. Menn/ skal hver Nefndarmadur padan hafa vj. Aura. Vr Arness Pinge skal nefna xij. Menn/ skal hver Nefndarmadur padan hafa halfa Mork. Vr Kialarness Pinge skal nefna ix. Menn/skal hver Nefndarmadur padan hafa halfa Mork. Vr Pveraar Pinge/ skal nefna viij. Menn/ skal hver Nefndarmadur padan hafa halfa Mork fyre

Sunnan

Suñañ Nordan/ eñ v. Aura fyre Vest
añ. Vr Þorness Þinge/ skal nefna vi.
Meñ/ skal hver Nefndarmadur þadañ
hafa Mørk i Fararepre fyre Suñann.
Hvamsfiørd/ eñ x. Aura fyre Vestañ.
Vr Þorskafiardar Þinge skal nefna v.
Meñ/ skal hver Nefnarmadur þadañ
hafa/ fyre Suñañ Glaumu i Farar'
eyre xij. Aura / eñ ij. Merkur fyre
Vestañ. Vr Hunavatns Þinge / skal
nefna vj. Meñ / skal hver Nefndar'
madur þadañ hafa i Fararepre vij.
Aura. Vr Hegraness Þinge/ skal nef-
na viij. Meñ/ skal hver Nefndarmad-
ur þadañ hafa Mørk. Vr Vodla
Þinge/ skal nefna vj. Meñ/ skal hver
Nefndarmadur þadañ hafa x. Aura.
Vr Þingeyiar Þinge/ skal nefna iiij.
Meñ/ skal hver Nefndarmadur þadañ
hafa xij Aura. Skal hver Syslumadr i
siñe Syslu/ þetta greida 3 Nefndarmøñ
um er ætlad med godum Greidskap af
sijnum Hlut Þingfararkaups. Eñ
hver

hver sem þad giellder eige Nefndar‐
mönum er þeim er skipad/ þa er sa sek‐
ur vj. Aurum/ halft Eiganda / enn
halft Lögriettumönum/ z sæke sm Vi‐
kape. Nefndarmen aller skulu med
Lögmane a Alþing ryda/ þeir sm Sam
leid eigu vid hn. R. B. E. K. Eige
skal Handgeingna Men til Auxarar
Þings nefna/ nema fyre Kongs Er‐
inde. Nu ef Valldsmadur nefner eī
so Men til Þings sem hier vottar/ edur
hans löglegur Vmbodsmadur/ þa er hn
sekur xij. Aurū fyre hvern þan Man/
sem Onefndur er edur Rangnefndur/
halft Konge/ en halft Lögriettumön‐
um. Aungvan skal til Lausnar nefna/
og þvi ad eins Vmskipte a giora/ ad
þeim gange lögleg Forfoll til er adur
var nefndur. Valldsmen aller z Sokn‐
armen þra eru skyllder ad koma til Lög‐
þingis edr skilrijker Vmbodsmen þra.
Skulu þr vera umfram Nefndarmen
z taka aungvan Fararefyre. En ef þeir
koma

koma ei þorfallaust/ sekist hver þeirra iij. Mörkū halft Konge/ eñ halft Log rettumoñū/ z tile Logmadur til Kongs slijk Tilþelle. Hver Bonde er skylldur/ sa er a x. Hundrud edur meira Fe/ ad fæda þa Meñ er til Logþingis Reidar eru skyllder/ halfu færre Níonum/ bæde er þeir rijda til Þijngs og fra/ ella er hañ sekur ij. Aurum fyre. hvörn þann Mañ sem ei er aliñ epter Logum forþallaust. Nu epter þvi sem ádur var greint / þa skulu Þingmeñ aller til Þings komner fyre Petursmessu og Pals. A Logmadur þar fyre ad vera forþallaust. Eñ hver Nefndarmad- sem sijdar kiem: til Logþingis eñ Sa- re eru sluft/ sekur rij. Aurum/ nema Naudsyn baňe: Mete Logmadur og Logriettumeñ þær Naudsijniar.

Cap. III.

Vm Sidu og Skickun a Alþinge.

Þing

ÞIng skal standa so leinge sem Løgmadur vill/ og hønum þik- er þalled þyre Mala saker/ og Løgriettumeñ sampickia. Løg madur skal lata giøra Vebond a Løg- þinge i Þingstad riettum/ so vijd ad þeir Meñ hafe Rwm ad sitia fyre iñ- ann sem i Løgriettu eru nefnder. Þad skulu vera þreñar Tylfter Manna. Skal Løgmadur og Valldsmenn/ neþ- na þria Meñ ur Þinge hveriu/ þa sem þeim þikia best tilfallner. Þeir Meñ sem i Løgriettu eru nefnder/ skulu Eid sveria fyre Løgmañe adur þeir ganga i Løgriettu/ med þessum Eidstaf. Ad þvi skijtur hañ til Guds/ ad hañ skal so til allra Manna Mala leggia/ sem hañ veit sañast þyre Gude/ epter Løg- um og sinne Samvitsku/ so med Søk- udum sem Siþiudum/ og so skal hann jaþnañ giøra / þa hann er i Løgriettu nefndur. Fyrstañ Tijma skal hñ þeñ- ann Eid sveria / er hñ er til Løgriettu neþndur/

nefndur/ enn ei optar / þo ad hañ sie
neþndur. Einge þeirra Maña/ sem ei
eru i Løgriettu neþnder/ skulu setiast iñ
añ Vebanda ukañ Ordloþ. Eñ eþ hñ
setst/ og geingur ei ut þa vid hann er
mælt/ þa sekist hann halþre Mørk.
Aller Meñ eiga ad ganga til Løgriet-
tu/ þegar Løgmadur lætur hringia hiñe
miklu Kluchu/ og sitia þar so leinge sm
Løgmadur vill Þing haþa. Enn
hver sa Madur er ei kiemur til Løg-
riettu sem nu er mælt/ er sekur halfre
Mørk. Eñ eþ nockur Madur slæst i
Mat edur Mungat/ og rækir þad me-
ir enn Þinged/ hñ skal aungva Vpp-
reist eiga syns Mals a þeim Degi/
hvad Male sem hñ a ad drijþa a Aux-
aráar Þinge. Dryck skal einge Madur
til Løgriettu bera/ hvørke til Sølu nie
annars/ eñ ef boreñ verdur/ þa er hñ
uppnæmur / og eigu Þingmeñ hann.
Aller þeir Menn sem i Løgriettu eru
nefnder/ skulu sitia sem nu er mælt/
nema

nema þeir gange ut ſøkum Naudſynia Erinda ſinna. Enn ef Menn ganga ur Løgriettu utan Vebanda Naudſynialauſt/ þa er hver þeirra ſekur tveimur Aurum. Þeir Menn ſem eru utann Vebanda og giøra þar Nark edur Nareiſte/ ſo ad Løgmenn og Løgriettumenn meiga eige Naduglega geima Doma ſiña/ ella þeir Menn kiæra Mal ſijna/ ſem Løgmenn og Løgriettumeñ hafa Orloþ til giefed/ ſekur er hver Eyrer er ad þvi verdur ſañur / eþ hønum er tilſagt ædur.

Cap. IV.

Vm Vitne/ og þau Mal er a Alþinge ſkulu dæmaſt.

Eptir Søgnum z Vitnum ſkal hvert Mal dæma. So er ef eitn ber Vitne med Mañe ſem einge bere/ enn tveir ſem tiju. Eþ Madur ugger ei Andvitne i møte koma. Nu eru þau Vitne er ei ſku-

 lu

lü Andvitne i mote koma: Þad er Heim-
ſtefnuvitne/ Þingſtefnuvitne/ Kvodu-
vitne/ Forſagnarvitne og Naudſynia-
vitne er vitnad verdur under Mañ/ og
þau Vitne er Meñ bera um Deilld
Maña a Samkundum. Þeir Menn
ſem i Løgriettu eru nefnder/ ſkulu dæma
Løg um øll þau Mal ſem i Løgriettu
verda kiærd/ og þar eru løglega fram-
boreñ. Þau Mal ſkal fyrſt dæma
er til Løgþingis eru løgd / epter þvi
ſem Løgbok ſeiger og ſtærſt eru. Ep-
ter þad þau ſem þangad eru ſtefnd/ og
øll þau Mal er Meñ leggia Hendur
ſijnar ſamañ fyre Vottum tveimur ed-
ur fleirum/ ef þau Mal og Vitne ko-
ma þar fram a Þingenu / ſijdañ þau
er þar verdur a ſættſt og ſmæſt eru.
Eñ allt þad er Løgbok ſker ei ſkilrijk-
lega wr / þa ſkal þad hafa af hveriu
Male/ ſem Løgriettu Meñ verda aller
a eitt ſatter. Eñ ef þa ſkilur a / þa
ſkal Løgmadur rada og þeir ſem hon-
um ſamþyckia/nema Konge ſyneſt añ-
ad

ad løglegra med vitrustu Maña Rade.

Cap. V.

Um Vopnaburd og Þingvijke.

Ner þeir Meñ sem i Auxarar Þingfør eru/ þa skulu i Gridum vera hver vid aña᷑ þar til þeir koma heim til sijns Heimilis. Eñ ep einhver geingur a þesse Grid/ og vegur Maũ/ edur vetter Lemstrarsar/ þa hafe sa þyre giort Fe og Fride/ Lande z lausum Eyre. Eñ ep Meñ verda særder a Auxarar Þinge/ edur þa einhvern Vansa edur Ohlut ap Maña Volldum og Vilia / þa eykst ad Helminge Riettur þeirra / eñ Konge rijt. Merkur. Ef Meñ bera Vopn a Auxarar Þinge / þa giallde þeir halþa Mørk / og late Vopneñ / eyge Kongur half Vopneñ og halþa Sektena / eñ Þingmeñ half og Sekt halþa. Þviad i øllũ Stødeum hæþer Moñum ad giæta Spektar

og Sidsemdar / eñ þo einkañlega i þm̃ Stødū mest/ er til Sidsemdar z Sætta eru skipader fyre Ondverdu af godum Mønum / og flestum verdur mestur Skade ad ef nockud skierst i. Hvervetna þar sem Meñ verda vÿtter a Auxarar Þinge/ þad Fe a halft Kongur / eñ halft Løgriettumeñ / utann Þegngillde og xiÿ. Marka Mal / edur meira / þad a Kongur. Enn øll Þingvÿte þau til falla / og eige greidast a þvi Þinge/ þa dæme Løgþingesmeñ ad greidest a ødru Auxarar Þinge/ og take þa vid Sÿslumadur hver i siñe Sÿslu/ og fære þad Fe til Auxarar Þings. Eñ þeir Meñ sem þetta Fe greida eige fyre Þriosku saker / þa sie þeim sialfstefnt til næsta Auxarar Þings / og svare þar Sektum og Domrofum ef þa greidest ei/ og hafe Kongur Helming/ eñ Þingmeñ Helming/ og hafe þañ Helming er Þingmeñ eigu/ til þess er Valldsmønum mz Løgmañs Rade þiker mest Naudsyn a

vera

vera þa xij. Mandude. X. B. E. K. Þingvijte skulu leggiast til Þinghuss-giørdar so lenge sem þarf. Nu ef Madur ryfur þañ Dom sem dæmdur er a Auxarar Þinge / og Vopnafak var ad att iñañ Løgriettu og utañ / þa er sa sekur iv. Morkum vid Kong / eñ Mørk vid Sakarabera. Þvi skal Syslumadur hver lijsa a Auxarar Þinge / hversu marger Mañdraparar edur Odadameñ urdu i hñs Sijslu a næstu xij. Manudum / og seigia Skil a um Vøxt þeirra og Yþerlit / sem hinum urdu ad Skada / ad þeir meige þvi helldur ad Lijkendum kiender verda / hvar sem þeir kuña þrañ ad koma.

Cap. VI.

Um Rietting Mala þeirra sem ranglega eru uppborenn.

EF añar tvegge þrijr a siñ Hlut / þa er hñ kiemur heim i Hierad / og kallar rangt haþa verned uppbored fyre Løgriettu-

mönnum/ þa skal þo ei þeim Dome brigda Sektalaust. Eñ hñ ma stefna hin um er Mal a vid hñ/ hid næsta Ar ept er til Auxarar Þings/ z hafe þa hver tvegge sitt Mal uppe. Eñ ef Mal profast sem fyrr/ þa hafe hiñ af hönum Kostnad siñ halfu aukeñ/ sem ysde hñ til rangs Mals/ eñ Konge Mörk/ og sæke sem adrar Fiarsokner. Profast og so ad hñ hafe rangt uppbored fyre Lögmañe og Lögriettumönum er fyr dæmdist Maled/ og dæmist þa hinum/ þa hafe sa Kostnad siñ halfu aukeñ/ z Mörk Konge/ og sæke sem Vitafe. Og so skal hvervetna þar sem Lögmad ur og skynsamer Meñ sia/ ad Meñ verda ranglega edur aflaga sokter/ og til Laga stefnder/ hvert sem þad er til Lögmans/ edur adrar Þingstefnur/ edur Lagasokner/ og dæmist þeim a Hendur er soktur var hvörke Fe nie Eidar/ nema hñ er sokte/ sverie Eineide ad hañ hugdist hiñ epter riettu Male sækia.

R. B.

R. B. E. K. Þad skal standa um Melracka Veidar sem Logriettumenn skipa/ og alldrei meire Sekt vid en vj. Alner þyre eirn.

Cap. VII.

Vm Leidar Þing.

SO er mællt ad Syßlumenn skulu Þing eiga a Leidum er þeir koma heim aþ Auxarar Þinge/ z lyßa fyre Mońum þvi sem talad var a Auxarar Þinge/ einkanlega hver lykt piell a þeirra Maña Mal sem ur hńs Syßlu voru. Syßlumadur a þvi þar ad lyßa / ad Logþinge skal uppe vera ad Peturs Meßu hvert Sumar. Þvi skal hń og þar lyßa/ ad Meń skulu ei taka þa Meń i Bygder til syn/ er hlaupa Nordann edur Suńań/ Austań edur Vestań/nema þeir vite ædur Skil a/ ad þeir se Skilameń. Þviad slyker Meń eru þvi vaner/ ad vera nockuru lyki eirn Vetur

edur tvo/ edur þria/ og hylla sig so vid Meñ. Sÿdañ skiliast þeir eige betr vid/ eñ so/ad añadhvert stela þeir Fe Man na/ edur hlaupa burt med Frandkonur Maña edur Husfreyiur. Eñ hver ed
Ml. 6 þessa Meñ tekur ßramar eñ Løg lofa/ þa er sa sekur Mork vid Kong/ eß hiñ profast ad illum Mañe.

Cap. VIII.

Um Domroß.

A Ela þa Doma sem um Bÿgaßerle skal setia/ edur um þeirra Kveña Legord/ sem ßyre
Mh. 2. eigu ad koma full Mañgi- olld/ edur halß / þa Doma skal alla med Løgum og Gridum setia til ßyrsta Sals. R. B. E. K. Þar sem Mad ur seiger sig ur løgsømdum Dome ßor- fallalaust/løglega til kraßdur af Riett aranum / sa er sekur halfre Mørk/ halft Konge/ eñ halßt þeim er Mal a/ utañ so miked Vandamal sie ad dæma/

dæma/ ad þeir fa eige yþerteked. Þa legge þeir þad Mal heima til Løgmans/ ella til Alþingis. Eñ ſa Mad ur ſem ryþur Dom Løgſamdañ/ þorfallalauſt/ fyre Sal edur fyrſtum Søl um/ þa geingur ſa a Grid ſyn / og er Tryggroþe/ og hefur fyregiørt Fe og Fride. Eñ þær eru Naudſyniar/ z Forþøll þeſſ er greida a / eþ hñ er Siuk- ur edur Sar / edur einhveriar adrar Stornaudſyniar bere til med hønum/ad goder Meñ bere Vitne um / ad hann matte ei til komaſt i Eindaga. Enn Sal þad hid fyrſta/ ſkal þramkoma iñ- ann þeſſ Manadar er Domureñ var dæmdur/ og þlytia heim til þeſſ er taka a/ z ſie hønum þar boded vid Votta tvo edur þleire/ enn hañ take þa vid edur Vmbodsmadur hañs/ utann ſa vil ie indælla giøra er taka a. Enn øll vñur Lagamal/þau er Menn ſetia ſyn i mille Løgdoma/ þa ſekiſt ſa Mørk vid Sakarabera er þañ Dom ryfur

þorgallalauſt/ og halldi þo Dom ſem adur/ eñ iij. Merkum við Kong/ og ſæke Syſlumadur hverumtveggia til Handa/ og take hiñ pyrſt Skulld ſyna ſlyka ſem Domur dæmde honum. Eñ Sektafe hverstveggiu ſie ſydañ ſkipt epter Fiarmagne þra i mille/ eþ ei vinſt til hverstveggia. Eñ eþ hñ vill eñ ei Dom hallda/ þa ſkal Syſlumadur honum Þing ſtefna/ z giora hñ utlægañ/ nema hañ gialldi ſlykt Sektaþe upp/ ſem nu var talt.

Cap. IX.

Hverſu langar Lagaſtefnur ſkulu vera.

Hverveina þar ſem Meñ giora Lagaſtefnur ſyn i mille a Þinge/ edur heima til Logmañs/ þa ſkal giora Halfs manadar Stefnu/ eþ hñ er utañ Hreps og iñañ Hierads. Manadar Stefnu/ eþ hñ er utañ Hierads eñ iñañ Fiordungs.

dungs. Tveggia Manada Stefnu utan Fiordungs og innan Lands. R. B. N. K. Til Noregs skal giora tolf Manada Stefnu / so ad þar meige riett af giora þui er Logmenn z Syslumenn fa ei hier yfer teked. Erfinge edur Umbodsmadur løglegur skal svara Malum hans / ef hann er utan Lands. Nu er Erfinge edur Umbodsmadur hans skylldur ad giora honum Bod / ella Þingmenn / ef ei er Erfinge edur Umbodsmadur a Þinge / þviad Vidurmælis er hver Madur verdur. A þessum Tijmum skal ei til Logmans stefna. Fra Mariu Messu i Føstu / og þo hana bere allnær Paskum / þa skal eige nær edur sijdar stefna enn halfum Manude fyre Pasker og frann um Fardaga. Fra Seliumanna Messu og fram til Krossmessu a Haustred / og ei nær Jolum enn Stefndur meige vera fyre Logmanne inn. Nætur fyre Stundarsaker / z Heim komenn ad Jolum Forfalla laust. Ei skal um Jol stefna.

na. Eñ aller adrer Tijmar eñ nu eru undañ tekner / eru riettir til Lagastefnu. Hver Madur ſa er ryfur Lögmañs Urskurd Forþalla lauſt/ er ſekur ſv. Mørkum vid Kong. Eñ þar ſem ſa Madur ſteþner Mañe til Lögmañs/ med riettre Lagaſteþnu/ er løglegt Mal hefur a Hende honum/ edur hñs løglegur Umbodsmadur/ þa ſekeſt ſa Mørk vid Kong er ſtefnt var / eþ hñ kiemur ei Forþalla lauſt/ edur hñs løglegur Umbodsmadur. Eñ eþ Steþndur kiemur eñ Stefnande ei / þa ſekeſt hñ þvilijku vid Kong ſem hiñ er ſteþnt var / nema løglegur Umbodsmadur hñs kome/ edur ſie þar þyre i riettta Lagaſteþnu. Eñ ſa þeirra ſem þa fellſt ad Male / þa hallde hñ allt þad ſem Lögmadur heþur ſkilad þeirra i millum/ og giallde þeim Koſtnad ſem Mal dæmeſt/ allañ Halfu aukeñ/ þañ ſem hñ haþde þyre þvi Male/ ſijdañ Lögmadur ſagde og ſkilde þyrra ſiñ þeirra i mille.

mille. Nu skęptur nockur slyku Male undañ Logmañe z til Auxarꜳr Things/ þa ransake Logriettumeñ iñvirduglega þad Mal. Og þo þeim synest ollum sa Vrskurdur er Logmadur hefur giort vera ei loglegur/ þa skulu þeir þo ei þañ Vrskurd riuþa mega. Eñ rita skulu þeir til Kongs hvad þeim synest riett i þvi Male / og slijkt Ransak sem þeir hafa framast profad þar um. Þviad þañ Vrskurd sem Logmadur giorer a / ma einge Madur riuþa/ nema Kongur siae ad Logbok votte i mote/ edur sialþur Kongur siae ad añad sie riettara/og þo med hiña vitrustu Manna Rade og Samþycke /þt hñ er yþer skipadr Logeñ. Nu þꜳr Madur ei Riettinde slyn i Bygdum heima/edr þyre Logmañe/þa ma Sakarabere stefna þm Mañe til Auxarꜳr Things/er hñ þꜳr ei Riett aþ. Og ef hñ hefur til þess logleg Vitne/ ad hñ hefur honum þangad stefnt er Mal a vid hñ/ og þad añad/ ad Mal hafe

hafe so fared þeirra i mille sem þa hefur hñ hermt/ þa skulu Þingmeñ dæma þad Mal ad løgfullu/ hvert sem nær eru bader/ edur sa eirn sem framber/ og Løgmañe og Løgriettumøñum þiker þyre hlyta / nema þull Naudsyn bañe þeim ad koma er stefndur var/ og kome þau Gøgn og Vitne þar fram. Og so skal vera þo ad heima sie stefndt til Løgmans. R. B. N. K. So ma giøra Lagastefnur til Syslumans/ sem til Løgmans/ & halfu miñe Sekt vid. R. B. N. K. Syslumeñ mega giøra Stundarstefnu til syn/ Andsvaramøñum þeirra Maña/ sem løgleg Mal hafa a Hende þeim / og so Vitnum þeirra/ og giøre þeim riett af sem mishalldeñ er/ þo ad stefndur kome ei i riettañ Stefnudag forfallalaust. R. B. N. K. So vilium vier ad riett sie ad Meñ giøre Stundarstefnur til Løgmans/ þa er hañ ridur um Land ad skipta Malum Maña/ so þo ad

ad Steфndur meige audvelldlega tilko-
ma Søgnum ſijnū z Vitnum. R. B.
N. K. Eige viljum vier ad nockur Kb. 9.
Madur meige ſkiota Male ſijnu undan
Løgmañe og Sijſlumañe ad talma med
þvi Riettinde Maña/ ef ſkynſomum
Moñū ſijneſt ad þeir fae yfferteked. 10. Cap. pfb. vide in MM.

HIER HEFUR Christinsdoms Balk/ z ſeiger um Christelega Tru/ z um þa Hlůtne er Meñ eiga ad veita Konge og Byſkupe.

Cap. I.

NAD er Upphaf Laga vorra Iſlendinga / ſem Upphaf er allra godra Hluta/ ad vier ſkulū hafa z hallda Christelega Tru. v. T. 2 V 1563. um Villmeñ.
Vier ſkulum trua a eirn Gud Fodur
Alls-

Allsvalldanda/ Skapara Himiens og Jardar. Vier skulum trua a Drottenn vorn JEsum Christum/ hans einka Son/ er gietenn er af Helgum Anda/ og fæddur af Mariu Meyiu/ Pijndur under Pilatus Valldc/ Krossfestur/ Deyddur z Grafinn/ For nidur til Helvijtis/ og leyste þadann alla sijna Vine. Þridia Dag epter hann var Deyddur sijn um Manndome/ Oskoddum sijnum Guddome/ Reis hann upp fra Dauda / og var sijdann med sijnum Læresveinum xl. Daga/ fra Paskadeige til Vppstigningardags/ og steig þadann til Himna. Og þadann skal hann koma a efsta Deige/ ad dæma Lifendur z Dauda/ hvern epter sijnum Verdugleikum. Vier skulum trua a Helgann Anda/ ad hann sie sannur Gud/ sem Fader og Sonur/ og þær þriar Skilningar er eirn Gud. Vier skulum trua þvi er truer oll Kristenn Þiod/ z heilagra Manna Samband/ z H. Kyrkia hefr samþyckt mz obrygdelegre Stadfestu. Vier skulum trua ad

Synder fyre giefast af Nad z Myskun Guds / pyre Verdskulldan JEsu Christi / eñ ei pyre nein vor Goodverk. Vier skulum trwa ad hvers Mañs Lijkame / er i er komeñ Neimeñ / ecur koma kañ til Dooms Dags / skal þa uppryssa / og þadan af skulu þeir ed Illa giørdu / og ei ydruduft þessa Neims / hafa endalausañ Ofagnad med Fiandanum z hañs Erindrekum i Nelvyte. Eñ þeir sem Gott hafa giort þessa Neims / skulu þa hafa eilijfañ Fagnad / med Gude og hñs helgu Moñum i Nimerijke.

Cap. II.

Vm Kongs Valld z Byskups.

NV med þvi ad Guds Myskun sier til þess Þorf hvers Dagslega ofallegs Lijds og ymislegs Fielmeñis / þa hefur hñ skipad synum Tveimur Vndermoñum

mønum og Þioonum ad vera audsynelega hñs Vnboðs Meñ/ z hallda þessa heilaga Trw/ z hñs heilagt Løgmal/ godu Mønu til Verndar z Riettinda/ eñ vondu Mønum til Refsingar z Hreinsanar. Eru þsser tveir/ añar Kongur/eñ añar Byskup. Hefur Køngur af GUDE veralldlegt Valld til veralldlegra Hluta/ eñ Byskup andlegt Valld til andlegra Hluta / og a hver ad styrkia añañ til riettra Mala løglega/ og kieñast vid sig/ ad þeir hafa Valld z Yferbod af Gude sialfum eñ eige af sier. Og fyre þvi ad þeir eru Guds Vmboðs Meñ/ hins og añars) ad þeirra ma aungvañ veg missa/ þess hins þridia/ ad sialfur GUd virdest ad kalla sig þeirra Nøfnum/ þa er sa sañarlega i miklu Hæska vid Gud/ er þa styrker ei med fullkomeñe Ast og Godvilia/ z Riettvise/til sijns Vallds þess sem Gud hefur þeim giefed/ allra hellst þar sem Løgeñ votta so / med stødduñ Endemørkum/ad hvorcke mega
Høfd?

Nøþdingiarner/ ef þr geyma þeirra/ad anaudga edr þreyngia Folkenu med oþ-mikelle Agirnd / z ad ei mege þavitrer Menn Synia Noþdingium riettrar Pegnskylldu þyre Prioſku ſaker og ſkam̄ſyntar Doitſku.

Cap. III.

Um Lijðſkylldu vid Kong.

NU aþ þvi ad Landsþolked a mikla Lydſkylldu ad veita Kongenum / þa være þad parþlegt ad Meñ vøruduſt þa miklu villu Poku er meſtur Nlute Noregs Folks hefur blindad vered ſo hørmulega ad i aungvu Lande ødru fiñaſt Dæme til / þar ſem tekner haþa vered ymſer Meñ z kallader Kongar ranglega i mote riettū Kongum z Løg-um hins heilaga Olaþs Kongs / z øll-um þeim Riettindum ſem hver Bonde villde uña af ødrū um ſynar Erþder / z þionudu opt Velborner Meñ þeim er

 varla

varla mattu vera Knapar þeirra / sem eñ vottar i Dag / hvert þeir mistu plei-re Odala siña / edur hiner sem þeir koll-udu Konga syna / z suo hid sama um Maña Missurnar. Nu ad Menn þurfe ei griplande Hende edur leitande epter ad þara hver ad Riettu a Kongur ad vera ad Norege epter Løgum / Þa sie þad kuñigt øllū Nordmøñum / Ad Magnus Kongur Son Hakonar Kon-gs stadfeste so z liet i Løgbok setia a Frostu Þynge hver ad riettum Erfdum a ad vera Noregs Kongur epter Løg-um hins heilaga Olafs Kongs. Og þvi jatudu z samþycktu Noregs Meñ þyre sig z sitt Afspreinge vid Noregs Kong z hañs Afspreinge med riettu Þyngtake / ad þesse Skipan skal stan-da æfeñlega sem þa var giør og hier fylger.

Cap. IIII.

Hver Noregs Kongur vera skal.

VAN Afne Faudur og SON-ar og Heilags ANda / eins GUds i Þreningu/skal eirn Pion hńs Kongur vera yf-er ollu Noregs Vellde Jńań Lands z so Skattlondum.

Fyrsta Erfd.

NU epter Frafall Kongs vors þa er su hin Fyrsta Erfd Ad sa skal Kongur vera yfer Noregs Kongs Vellde / sem Kongs Son er / Skilgieteń hiń Ellste eirn.

SU er oñur Erfd/ad sa Sonar Son Kongs sem Skilgieteń er/skal Kon-gur vera / hiń Ellste eirn/ sem Fader hńs er Skilgieteń.

SU er hin þridia Erfd / er Broder Kongs Skilgieteń hiń Ellste eirn skal Kongur vera / sa sem sampæddur er vid Kong / ef einge er hiña til sem ædur eru talder.

SU er hin fiorda Erfd / er Fodur, broder Kongs / Samfedre z Skilgieteñ hiñ Ellste eirn skal Kongur vera / sa sem Fader hñs var Skilgieteñ.

SU er hin fimta Erfd / er Broder Son Kongs Skilgieteñ hiñ Ellste eirn skal Kongur vera / sa er Fader hñs var Skilgieteñ z Samfedre vid Kong / ef einge er hiña til.

SU er hin siotta Erfd ad Brædrungur Kongs hinn Ellste eirn skal Kongur vera / sa sem Fader hañs var Faudur Broder Kongs / Samfedra og Skilgieteñ / ef einge er hiña til.

SU er hin siounda Erfd ad Kongs Son skal Kongz vera hiñ ellste eirn / þo ad hañ sie eige Skilgieteñ / Sa þo ad hvorke sie gieteñ i Nordome / nie Frændsemis spiollum edur Sifiaspiollum / Og Kongur sialfur hefur vidgeinged Faderne hañs / og sagt sialfur skilryk-um

um Mõnum Kvæne til þyre Samvistu
siñar saker og Moder hñs / og svare
su Stund er Barned var fædt þeirre
Tiltølu sem til hæþer/ og heþur Mod-
ureñ ecke tvent til sagt Fadernis ad þvi
Barne / epter þvi sem Løgbok vottar
um slyk Mæl. Þessu skulu þeir er
vilu eige Leyna yþer Manad / nema
þeir otteft Oprÿke/ þa skulu þeir þo til
þessa seigia einhverium skilrÿkū Mañe
edur fleirū/ so ad þeir mege þar Vitne
umbera.

SV er hin attunda Erfd/ Ad Dot-
ter Son Kongs Skilgieteñ / hiñ
Ellste eirn skal Kongur vera / sa sem
Moder hñs var skilgieteñ / ef einge er
hiña til.

SV er hin nÿunda Erfd / Ad Syst-
ur Son Kongs Skilgieteñ hiñ Ell
ste eirn skal Kongur vera / sa sem Mo-
der hñs var skilgieteñ / Samþedra vid
Kong/ ef einge er hiña til.

SV er hin tiunda Erfd/ Ad ſa ſkal Kongur vera hinn Ellſte eirn / er næſtur er epter Brædraſyne vid Kong Skilgieteñ/ z var Fader hñs Skilgieteñ/ og komeñ fra Samfæddũ Brædrum z Skilgietnũ/ eff einge er hiña til.

SV er hin elleffta Erfd/ Ad ſa ſkal Kongur vera hinn Ellſte eirn Skilgietenn er Syſkina Son er vid Kong/ z komeñ ffra þm̃ Syſkinũ er bæde voru ſamfedra og ſkilgieteñ/ og aff riettre Konga Ætteñe komeñ/ eff einge er hiña til ſem ađur eru talder.

SV er hin tolffta Erfd/ Ad ſa ſkal Kongur vera hiñ elſte eirn/ er ſkilgietenn er Syſtrungur vid Kong / z Mædur þeirra voru ſamffedra z ſkilgietnar/ og af riettre Konga Ættenne komnar/ ef einge er hiña til.

NV eff einge er þſſara til ſem ađur eru talder/ þa ſkal ſa Kongur vera

yffer

yfer Norege hiñ ellſte eirn er Erfdum
er þa næſtur/ epter þvi ſem Landſlaga
Bok vottar i almeñelegu Erfdatale/
Karl eñ ei Kona/ ꝫ þo aþ riettre Kon-
ga Ætteñe komeñ.

Cap. V.

Um Kongs Koſning.

NV eþ ſo þunglega kann ad
adberaſt/ad einge er þeſſara
til/ þa ſie ſialfſtefnt Hertu-
ga ef hañ er til/ edur Jalle/
Byſkupum øllum og Abotum/Baron-
um øllum ꝫ Hirdſtiorum med Hird all-
re/ad ſækia nordur til Nidar oſſ/til um-
ræda vid Erckebyſkup/ og nefne hver
Byſkup ur ſijnu Byſkupsdæme/og Sy-
ſlumeñ Kongs þar ſem þeir eru/xij. hi-
na vitruſtu Menn med ſier epter ſinne
Samvitſku/ ꝫ ſie a faur iñañ þeſſ Ma-
nadar er þeir ſpyria Fraſall Kongs.
So ſkal og hver Byſkup ꝫ Syſlumad-
ur ſkipa til Hegningar ad giæta Lands

med Bændum þyre Þiofum z Illþyde/ so marga af Baronum og Syslumoñ-um i hverium Løgum/ sem þeir sia ad best hæþer. Skulu þeir ed epter sitta/ jaþn heimiler til Giætslu so yfer ødrum Syslum sem sialþra siña/ ella eru þeir sañer Landræda Meñ / eþ ei helldur Landed Fride sijnum fyre þeirra Van-giæslu. Eñ i þañ Tijma sem þeir eru Nordur komner/ er til þss eru nefnder/ þa gange Olærder Meñ med svørnum Eide til þess Vmdæmes/ ad þeir skulu þañ til Kongs taka/ er þeim synist fyre Gude ad best sie tilþalleñ. Eñ þeñañ Eid skulu jaþnvel Byskupar abyrgiast vid Gud þo ad þeir sverie ei/ sem hiner er Eid viña/ ad þeir legge Sañinda Vmrædu til þessa Mals so sem Gud gieþr þm̄ Vit til riettelegast fyre ad sia. Eñ ef þa skilur a/ þa skulu þeir ræda sem fleire eru samañ og Skilrijkare/ z Erkibyskup z adrer Byskupar þylgia/ og sañа þad med Eidum sijnum. Nu eþ nockur lætur sig ødru vijs til Kongs

taka

taka eñ nu var mællt/þa haþe hñ þyre
giort Fe z Fride/ Lande z lausum Ey-
re/og sie i Bañe og Forbode allra Hei-
lagra Maña/z sie eige ad Kyrkiu græþ
ur/og so hver er honum fylger til þess.
Nu eþ Hirdstiorar edur Hirdmeñ þyre
næmast þessa Ferd/ þa eru þeir Land-
rædameñ vid Kong/nema full Naudsyn
bañe. Eñ hver Bonde er fyrenæmest
þssa Ferd/þa er sa sekur viij. Ortogũ
og xiij. Morkũ Silfurs vid Kong/ eñ
Kongur mete Naudsyniar med bestu
Maña Rade. Eñ þessa Ferd þare
hver a siñ Kostnad/ eñ Kongur iñe þm̃
þyre Kostnad siñ sem ei hafa adur Ko-
ngs Fe.

Cap. VI.

Um Erþder Kongs Frænda.

ENN eþ Dotter edur Sonar
Dotter/ Systur edur Moder/
edur þær Konur adrar sem stan
da i Erfdatale i Landslaga-
bok/

bok/ so þeir Kallmeñ sem i Erfdatale standa og eige eru af Konga Ættenne komner/ og eru þeir edur þær nærmeir ad Skylldu til añars Arfs eñ Kongdomsins/epter þvi sem almeñelegt Erfdatal vottar/ þa skal epter þvi hver til ganga/ sem hönū votta Løg i almeñelegu Erfdatale. Og ad þvi liosara verde þa mega þeir þetta fyrst erfa/ Eign er þær allar er Kongur erfer epter adra Frændur sijna/ og þær sem hañ kauper med Lausafe/ þær þo ad hañ selie ecke Kongdomsins Jarder til/ edur skipter þeim i hinar/ so skulu þau og erfa Lausafe/ z Gripe þa ei heyra Kronuñe til/ nema Kongur hafe adra skipan a giort fyrre skilrijkum Møñum med Vitnū og Jardteiknum sier til Sæluhialpar edur Sæmdar/edur sijnum hollustum Møñum med godra Maña Tilløgu. Og er þad Nøfud Rad/ ad hver bue vel fyrre sier sialfur um sijna Lijfdaga/ helldur heill eñ siukur/ þviad voskeyst er añars vinætta z eptergiørd þo allskylt sie um.

Cap. VII.

Vm Kongs Eid.

HENN ad Kongur vite sig þvi helldur skyllduga\u0303 vid Þegna sijna Løg ad hallda/ og um ad bæta/ þa skal ha\u0303 þessu jaata Folkenu med fullre stadfestu epter þad er hn\u0303 er til Kongs teke\u0303. Þad jaata eg Gude/ og hn\u0303s Helgum Mønum/ z þvi hans Folke sem eg er Overdugur yfer-skipadur ad eg skal þau Christen\u0303 Løg hallda sem hin\u0303 heilage Olafur Kongur hoof/ z adrer hn\u0303s riettet Epterkomendr hafa nu samþyckt millu\u0303 Kongs z þeir-ra sem Landed byggia med hvørutvegg-giu samþycke/ z med godra ma\u0303a Raa-de umbæta epter þvi Vite sm\u0303 Gud lier mier. Er Kongr ei ad eins skylldur Løg ad hallda vid þa Þegna sijna sem þa eru a Þinge hia hønum/ helldur vid alla þa sem i hans Þegnskylldu eru/ Alna z Oborna. En\u0303 þan\u0303 Tijma sem han\u0303 verdur Koronadur/ þa skal hn\u0303 sver-

ka

ia Monum Løg og Riettinde/ med þm Eidstaþ sem Kongs Bÿgslu fylger.

Cap. VIII.

Um Eid Hertuga edur Jarls.

EN Hertuge edr Jarl ef þeir eru til skulu þeñañ Eid sverja a þvi Þynge er Konge er Kongs Naþn gieþed. Þessi legg eg Hønd a Helga Doma / z þvi skÿt eg til Guds/ ad eg skal vera holl z og trur mÿnu Herra N. Noregs Konge/ bæde leinelega og openberlega/ og þad Lien sem Kongur veiter mier skal eg trulega hallda/ med þeirre Hlydne z Epterlæte sem Magnus Kongur Son Hakonar Kongs skipade mille Kongs z Hertuga edur Jarls/ Beita skal eg høn um alla þa Hlÿdne sem godum Hertuge edur Jarle ber godu Konge/ Styrkia skal eg hañ og hñs Rÿke bæde med heilum Radum og øllu mÿnu Styrk/ Hallda skal eg og Eida þa alla sem Kongur

Kongur hefur jatad ollu Landsþolke epter þvi Vite sem Gud lier mier/ Gud sie mier so hollur sem eg satt seige/ Gramur ef eg lyg.

Cap. IX.

Um Lendra Manna z Hirdstiora Eid

AD skulu Lender Men z Hirdstiorar þeñañ Eid sveria. Þess legg eg Hond a Helga Doma/ og þvi skyt eg til Guds/ Ad eg skal vera hollur og trur mijnum Herra N: Noregs Konge bæde leynelega og openberlega/ Styrkia skal eg hañ og hñs Ryke/ bæde med heilum Rædum og ollum Styrk mijnum/ Halloda skal eg Eida þa alla sem Kongur hefur jatad ollu Landsþolke/ epter þvi Vite z Skinsemd s Gud giefur mier/ Gud sie mier hollur ef eg satt seige/ Gramur ef eg lyg.

Cap.

Cap. X.

Um Løgmanna Eid.

NV skulu Løgmeñ sveria þeñ-
añ Eid þañ Tijma er Kong
ur vill. Til þess legg eg Ho-
nd a helga Bok/ og þvi skijt
eg til Guds/ ad eg skal vera höllur og
trur mijnum Herra N. Noregs Konge/
þau Løg skal eg seigia þeim Moñum
sem miñ Herra skipar i mijna Løgsögn
sem hiñ Heilage Olaþur Kongr hoof/
z adrer hñs riettar Epterkomendur ha-
fa samþyckt vid þa er Landed byggia/
Eñ hvervetna þar sem Løgbok skier ei-
ge skilrijklega wr / þa skal eg epter þvi
hvers Mañs Mæl dæma/ sem eg vil
andsvara fyre Gude a Domadeige ad
riettelegast sie epter miñe Samvitsku/z
þo med þeirra Vitrustu Maña Rade
og Samþycke/ sem þa eru i hia mier/
So um rijkañ sem um þatækañ/ ungañ
sem um gamlañ/ sakadañ sem um siþ-
iadañ/

tadañ/ skylldañ sem um oskylldañ/ So sie mier Gud hollur sem eg satt seige/ Granijur ep eg lÿg.

Cap. XI.

Um Bonda Eidstap.

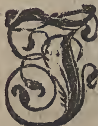
EFNN ad Bændur og Alþÿda vite sig þvi skylldare til Hollustu og Þegnskylldu z Hlÿdne vid Kong/ þa skulu þeir þeññ añ Eid sveria Konge/ so marger Meñ ap hvøriu Fylke sem honū lÿkar. Til þess legg eg Hond a Helga Doma/ og þvi skÿt eg til Guds/ ad eg skal vera hollur z trwr mÿnum Herra N. Noregs Konge / bæde opeñberlega z leynelega/ med ollū mÿnum Mætt z Megne/ so sem godur Þegn skal godū Konge. Vetta skal eg hønum alla løglega Þionustu / z rietta Þegnskylldu epter Løgum og þeim Hluñindum sem hiñ heilage Olafur Kongur skipade mille Kongs z Bænda / z þeirra Maña er

Landed byggia/ntz hverukveggia Sam-
þycke. So sie mier Gud Hollur sem eg
satt seige / Gramur eþ eg Lyg. A-
byrge eg mier þeñañ Eid z ollū þeim
sem i Noregs Kongs Rijke eru / Ølnū
z Obornū/ z Kongs Eids eiga ad nio-
ta. Eru eige ad eins þeir skyllder ad
abyrgiast þeñañ Eid er sveria / hello-
ur aller þeir sem i Kongs þegnskylldu
eru alner z oborner. So eru z aller
Meñ i Landenu skyllder til Trwleiks
vid Kong siñ/ þo ad ei sverie hønū aller
Trwnadar Eid a þijnge/ þviad Nor-
egs Kongur er Jafnskylldur ad pylgia
þeim til riettra Mœla sem Heima eru/
sem þeim er þa eru hia hønū a þijnge
er hañ trwlofar edur sver Løg z Riett-
inde ad hallda z dœma þegnū sijnū.
þad vite z aller Meñ / ad þad Barn
sem fœdt er a sijdasta Deige edur Are
Kongs Æþe/ad Kongur er japnskylldur
þvi Riett ad giora/ sem þeim er hann
for Eida a þyrsta þijnge. So eru
hønū aller skylduger til allrar løgleg-
kad

rar Þegnſkylldu þeir ſem Laga vilia
niota/ z þeirra vilia verder vera. Eñ
Kongur z Byſkupar / lærder Meñ og
Baronar z Alþyda med þeim ſkal fyl⸗
gia hinū heilaga Kroſſe z helgū Dom⸗
um aptur til Kyrkiu. Sijdañ ſkal Kon⸗
gur ganga til Altares og taka þar
Bleſſan/ z gange ſijdañ til Herberges
z fylge honū aller hiner beſtu Menn.

HJER HEFUR ANN⸗
añ Hlut Logbokar/ Og ſeiger um
Þegnſkylldu vid Kong/ og
Skattgiallð.

Cap. I.

Nafne vors HErra JESU CHriſti / Þeſſ ſem vor er Vernd z Bardveitſla/ Lijf z Heilſa / Skulum vier Konge vorum edur hañs logleguꝰ

Umbods Mañe ei synia sl ÿkrar Þegn-
K.R. skylldu sem vier høþū hønū jatad. Ad
17.Cap. hver sa Bonde er skylldur ad giallda
Skatt z Þÿngþarar Kaup / er hañ a
þyre sialþañ sig z hvert Skullda Nion
sitt/ Ku edur Kugillde/ Skip edur Noot/
z skal hañ eiga umþram̄ Eyk / Uxa
edur Nroß / og alla Bus Buhlute sem
þad Bu ma eige þarþnast. Enn
Skylldu Niu hañs eru þeir Meñ aller
sem hañ a ad Skylldu fram̄ ad þæra /
og þeir Verkmeñ sem þar þurþu ad
Skylldu þyre ad viña. Eñ þetta eru
alls xx. Alner/ aþ hveriū Bonda/ skal
Kongur taka x. Alner/ eñ adrar x. Al-
ner sa sem Kongur Skipar Sÿslu /
Þfb.z. med slÿkre Aþgreidslu sem Løgbok
vottar/ aþ þeim x. Alnum sem Þÿng-
farar Kaup heiter. So skal og hver
Madur giallda Skatt Einhleyþur
Karl edur Kona/ þo ad hañ sie Bulaus
ef hañ a x. Hundrud þyre sialþann sig
Skulldlaust. K. B. N. K. Og Hun-
drad fyre hvern Omaga siñ / og eitt

Hundrad umpram. Eñ ei skal meira giallda eñ einar xx. Alner þar sem Bonde edur Husprepia andast fra / og hallda Fedgin/ Systkin edur Mædgin/ edur adrer Arfar/samañ þñ Bunade/ hvort sem er meire edur miñe / Eñ sa sem i burt fer med siñ Hlut/giallde sem fyrr vottar. Eñ hver sem þetta giellður ei forfallalaust / ædur Meñ rijda til Þings/ sekur vj. Aurum vid Kong. Skal þetta Fe greidast i Vadmalum/ z i allre Skiñavøru/ i Ullu og Nøwdum/z þar giallda sem hñ hefur Heimile att fyrre næstu Fardaga/ þo ad hñ fære Heimile sitt i añañ Stad. R. B. N. K. Sa skal Skatt giallda sem Bunad reiser/eñ ei sa er bregdur Bue/ ef hañ hefur miña Fe eñ x. Hundrud Skulldlaust og Omagalaust.

Cap. II.

A hvørium Tijmum Syslu skal reka.

SO er teked ad Syslumadur
skal eige Fiolmeñare reka
Syslu sijna eñ vid hiñ Tij-
unda Mañ. A þessum Tij-
mum skal ei Syslu reka hier a Lande /
Fra Alþinge ⁊ til Mariu Messu sijd-
are/ Fra Marteins Messu ⁊ til Hall-
vards Messu/ Og Fara Manud um
Austfyrdinga Fiordung / fra Hallvards
þfb. 9. Messu til Þings Framan / ⁊ Manud
chr. R. mille sijdare Mariu Messu ⁊ Mar-
26. teins Messu / ⁊ so i ødrum Fiordungū
a þessū Tijmum þa ed Syslumadur
vill um siñ a hverium xij. Manud-
þfb. 9. um/ nema Bændur sialþer beydest opt-
ar/ edur Naudsyn bere til ad Þingad sie
optar / Og skal reka Syslu Manad
sijdañ hñ kiemur i Nordlendinga Fior-
dung / og Manad um Suñlendinga
Fiordung/ vj. Vikur um Vestfyrdinga
Fiordung sijdañ hañ kiemur i Syslu
sijna epter riettre Tiltolu/ þo ad flei-
re sieu Syslumeñ i hveriū Fiordunge
eñ eitt. Eige skulu Soknarmeñ Sy-
slumañs

ſlumaña fleire enn iiij. i Fiordunge hverium/eñ tveir þar ſem Sýſlumadur ſitur i Fiordunge. R. B. N. K. Þad er fyreboded ad þeir ſieu Ltensmeñ ſem eige eru Fullvedia aptur ad bæta þ ſem þeir taka Orietteleaga / utañ Bændur ſamþycke añad.

Cap. III.

Vm Riett Vtlendra Maña.

Ef Vtlender Meñ vanvirda Meñ og ſkieña/ edur Frændkonur Maña/ og med hvoriu mote er vorer Landsmeñ eiga ſýns Riettar ad krefia af Vtlendum Moñum/ þa er vel ef þeir ſættaſt ſialfer ſýn i mille/ella kiære ſa ſig fyre Sýſlumañe ſem mishalldeñ er. R. B. N. K. Eñ hañ giore Riett af hiñu Vtlenda Mañe er brotlegur vard/ fyre Olafs Meſſu fyrre. So ſie hinum Vtlendum Moñum riett giort/ ef þñ

er rangt giørt. Eñ ef Sÿslumadur afrækest Riett ad giøra þeim sem van-
halldeñ er/ þa svare hañ Sekteñe og
dæme Løgmadur og skynsamer Menn
med hønum þeirra i mille/ og slÿkt sem
dæmest/ take sa af Þÿngfararkaupum
nær sier/ slÿkt sem Sÿslumadur a frialst
þar til er hñ hefur sitt fullt/ Eñ Sÿ-
slumadur heimte sitt af hinum / edur
misse ella. Eñ Stÿremadur sa er þa
flytur burt i Forbode/ sekest iiij. Mørk
um vid Kong / hvert sem velldur eirn
edur fleire/ og takest i Norege su Se-
kt Konge til Handa/ med þvi ad Sÿslu-
madur villde hier ei Riett af giøra/ R.
fl 26 B. N. K. Þad er fullkomlega fyre-
boded/ ad Stÿremeñ edur Landsmenn
take adrer hvørier Samhellde med sier/
med Fesektum/ ad kaupa edr selia Dyra
ra Varning siñ/ eñ so sem Kaupe edur
Sale semia sÿn i mille. Eñ sa er ad
slÿku verdur Vitnisfastur/ svare slÿkre
Sekt Kongdomenum fyre hvørn sem
hñ sette Vidurløgu a einhvern. R. B.
L. R.

E. K. Stefnu skal leggia vid Skip/ fyre Neyañer og epter til Kaupa vid Kaupmeñ / og selie þar Nond Nende. R. B. E. K. Um Skullder Kaupmaña/ sekist halfre Mørk fyre Hundrad hvørt þar sem ei er gollded ad Olafs Messu hiñe fyrre forþallalaust/ halft Konge/ eñ halft þeim er skulld a.

vid. Jia sk Som-

HJER HEFUR MAÑhelge/ hinn þridia Hlut Løgbokar.

Cap. I.

Um Þegngillde og Bætur.

Pad er fyrst i Mañ helge vorre/ ad vor Lande hver i Noregs Kongs Rijke skal Fridheilagr vera vid añañ utañ Lands og iñañ. Eñ ef Mad ur vegur Mañ/ hvørt sem Kallmadur

drepur Konu/ edur Kona Kallmañ/ þa
fare ſa Vilendur / Eñ Kongur take
Þegngillde xiij. Merkur aß Fe edur
Eignum Vegandans / nema hñ veige
Skiemdar Vyg edur giore Nydings
Verk. Ef Eign er i Þegngillde greidd/
þa ſkulu Arfar Veganda Lauſn a ei-
ga eß þeir vilia leyſt hafa iñan x. Vet-
ra / Eñ Erfinge ſkal taka Fe hins
Vilæga til Vardveitſlu. Og aß Fe
Veganda dæme xij. ſkynſamer Menn
loglega til nefnder aß Riettaranum /
ſlyk Giolld epter Laga Skilorde ſem
þeir ſia riettelegaſt fyre Gude epter
Atvikum / og Mala Vexter eru til
Erßingium hins Dauda/ einum / Eñ
allar adrar Frændbætur z Saktal fa-
lle nidur/ ſo ad hverkes Frændur adrer
take nie giallde ßramar eñ nu var
ſkilt. K. B. E. K. Bonde a Vyggs
Bætur halßar epter Husfreyiu ſyna.
Nu eß ei vinſt Fe Veganda bæde til
Þegngilldes z Bota/ þa ſkal ſo ſkierda
ßyre hveriu ſem Tala reñur til epter
Fiar-

Fiarmagne. En ef nockur geingur a þetta/ þa hefur hañ fyrre giort Fe z Fride / Lande z lausu Eyre/ og verde alldrei Bota Madur sydañ / z so aller þeir sem Rad leggia med honū til þess ad su Skipan sie rofin / edur a hana geinged. Alldrei skal Erfinge selia þær Eigner er hañ tekur epter hinn Vlæga / medañ Vilægeñ lifer / enn giallda skal hañ allar loglegar Skull- der/ af Eignum ef ei er Lausa Fe til. Nu kañ sa einhver Adburdur til ad gioraſt/ad Kongur giefur Mañsbana Landsvist med Bænastad Noꝛdingia edur añara godra Maña / edur kiemst hañ a Kongs Fund og fær Grid af honum/ þa skal hañ sig so i Frid kaupa vid Kong sem hañs er Myskun til/ og bæta þad sem epter stendur sem goder Meñ sia ad hañ mege orka. Og med slykum Salastefnum sem hañ fær un- derstaded / nema ædur sie Bætur allar golldnar. Sydañ skal þeirra Mal fara til Sætta sem epter lifa / epter

godra

godra Maña Dome/ Eñ þeir sem Fe hañs vardveittu medañ hañ var i Utlegd / greide hönũ slijkt sem þeir toku i Eignũ z Lausa Fe/ utañ Landskyllder.

Cap. II.

Um Skiemdar Vijg og Nijdings Verk.

EInge Madr ma Jördu siñe þyregiöra/nema hñ veige skiemdar Vijg edur giöre Nijdingsverk. Þad er Nijdingsverk hid mesta ef Madur rædur Lönd edur Þegna undañ Konge sijnum. Ef Kongur kieñer Mañe Landrææd / þa skal hann nefna Mañ ur Hird siñe til/ jafnboreñ þeim er Mæle a ad svara. Eñ ef Arfboreñ Madur a þvi Mæle ad svara/ þa skal nefna Bonda Son ur Hird ef hñ er til/ og hafe Rit og Iñsigle Kongs til/ z sæke þ Mæl ad lögũ/ Eñ sa er Arfboreñ er komeñ er til alls Riettar. Þad er og Nijdingsverk/ ef Madur

ur vegur Mañ i Gridum edur Trigda-
mañ siñ/ hvervetna þar sem Madur a
a siafum sier Averka ad heimta/ edur Mh.
þeim Omaga edur Fulltijdamañe er
Madur a Umbod a ad Logum / edur
stendur til Arfs/ z allra þeirra Mañá
er hañ a sialfur Riett a ad Logum/ed-
ur hefur hañ til þess loglegt Umbod
feked/ þa skal sa sialfur Grid selia / og Kb.
veita Trigd mz Sætt z Bottum. Eru bfb.
aller Frændur under þeim Gridum og Mh.
Trigdum sem sialfur veitte hver. Pad
er z Nijdingsverk ef Madur vegr Log-
mañ/ fyre rietta Logsogn hañ er til þss
er skipadur ad seigia Mottu Log/ Þvi
ad sa hoggur nidur Riettinde Mañá/
þar s hñ a jafnskylldur ad vera Rijkiñ
sem Fatækum til Laga Urskurdar/ þar
s hñ er yfer skipadur. Pad er z Nijd- Mh.
ingsverk ef Madr myrder Mañ. Pad Ub.
er z Nijdingsverk ef Madr breñ' Mañ
iñe. Pad er og Nijdingsverk ef Mad- bb.
ur hefner Þiofa. Pad er og Nijdings-
verk ef Madur hoggur Nond edur Fot
af

aꝼ Mañe/ edꝛ ſtÿngꝛ ut Augu Mañs/ edur ſker Tungu ur Hoꝼde Mañe/ eda gielldet Mañ/ edꝛ meider Mañ ad Vilia ſÿnum ſialꝼs. So eru þeir og Obotameñ/ er hallda Moñum ꝼyre þeſſu einshveriu / ſem ſa er giorer/ nema Kongur late reſſa til Landhreinſunar. Eñ eꝼ þad verdur i Vopna Vidſkiptū/ þa ꝼære epter þvi ſem Kongs Vmbodsmadur ſkipar med beſtu Maña Rꜳde. Eñ eꝼ Madur drepur Fødur ſiñ edur Son/ Brodur edur Modur/ Dottur edꝛ Syſtur/ þa er hñ Obotamadur/ nema Odsmañs Vÿg veige/ So ⁊ eꝼ Madur drepur Konu ſÿna edur Kona Bonda ſiñ/ þad er Obotamꜳl. Þad er og Obotamꜳl/ eꝼ Madur vegur Mañ iñañ Stocks/ edur a Tøduvelle ute edur iñañ Gards þeſſ er hverꝼur um Akur edur Eing ad Heimile ſialꝼs hañs / og ꜳ Veg til og ꝼra/ n ma hañ verie Hendur ſÿnar. So og þeir Meñ er ad ſlÿkum Okunnttum verda kiender / ad þeir hlaupa burt med eigeñ Konur Maña/

þa

Rc. Ca. / a. 10.

þa eru þeir Obotameñ / bæde fyre Kon-
ge og Karle dræper og deydande. Meñ
þeir sem læta Lyþ sitt þyre ulilegu Lyþ
sku edur Ræn / hvørt sem helldur ræna
þeir a Skipum edur Lande / og so þyre
Mord og Fordædu / og Forneskiuskap z
Spæfarer allar / og Uteſetur ad vekia
Troll upp edur þremia Heidne. So og
þeir Meñ sem giøraſt Flugumeñ til ad
drepa þa Meñ er þeir eiga aungvar
Saker vid og taka Fe til / nema Kong-
ur læte repſa til Landhreinſunar og
Fridar. So og þeir Meñ er Konur ta-
ka naudugar / med Ræne edr Herfange /
i mote Guds Kiette og Maña / hvert er
þeir taka Eigenkonur Maña / edur
Frændkonur edur Dætr / þyre utañ Vil-
ia þeirra Maña er Forræde eigu a þm̃
ad Logum / og so ſialþra þeirra / hvør-
ſu sem ſidañ giøreſt Vilie þeirra er
Samviſta þeirra verdur / og ſo þeir
ſem hepna þeſſara Obotamaña / edur
heimta Giolld fyre ſo ad Vitne vitu þ /
þa hafa þeir þyre giort Fe og Fride /

Landz

Ch. 4.
1617.
M.h.

Lande ꝛ lauſn Eyre/ Og eru þeir aller Fridhelger er Fe ſiit veria edur Eigenkonur edur Frændkonur fyre þeim/ enn hiner aller Ogillder er til ſækia/ hvørt helldur þeir fa Saar edur Bana/ bæde fyre Konge ꝛ Karle. Pad er ꝛ Obotamal ef Madur falſar Bref edur Innſigle Kongs / edur Stedia Kongs i Norege. Pad er og Obotamal ef Madur drepur þañ Mañ / er hñ hefur fyre ſier Bref ꝛ Innſigle Kongs til Landsviſtar / edur til Ranſaks / ef ſa viſſe pad er hañ tok af. Pad er ꝛ Obotamal ef Madur tekur Konu naudga/ ef þar eru tvo løgleg Vitne til ad pad er ſatt. Nu eru eige Vitne til/ eñ hun ſeigeſt naudig vered hafa / og ſeiger hun pad Samdægris / pa dæme xij. hiner ſkynſomuſtu Meñ epter þvi ſem þeim þiker Lijkende til vera / og hvert þeirra þm þiker likara til Sannenda. Eñ po ad Kona giete vared ſig fyre Godkvenſku ſaker / ſo ad hañ kome ei Vilia ſinum fram / pa ber

meþ

med aungvu mote ad hañ hafe ei Refsing fyre epter Dome/ ef sañprofast ad hañ hafe fullañ Vilia til þess bored/ og hallde þo Lýfenu. Ef Madur stendur Mañ a Konu siñe med løglegum Vitnum / giallde sa full Mañgiolld Bondanū/ slýkt sem hñ er madur til er Konu la/ ef hañ være þa saklaus drepeñ. Eñ halft Mañgiølld ef madur stendr mañ a Modur siñe/Dottur edur Systr/ef þær eigu sier ei Bændur. Skulu þesse Giolld dæma tolf skynsamer Meñ løglega til nefnder af Riettaranum.

Cap. III.

Vm Rans Meñ.

MV Ræna Meñ edur Neria/ þa eru aller Meñ skyllder til epter þeim ad fara þeir sem megu/ nema Fiormeñingur ad Frændseme edur Mægdum/ þeir sem Sýslumadur krefur til/ edur sa er fyre

Rane edur Nernadc verdur / Hvert sem þeir hlaupa i Nella edur Nolma eda Virke/ edur eru a Skipe/ og hvar sem þeir hafa Næle er Nernad giørdu. Sekur er hver vj. Aurum vid Kong sa er ei fer løglega til krafdur. Þad er Nernadur er þeir taka Meñ edur Fe Maña af þeim naudgum/ Beria Meñ edur Binda edur Særa. Nu roa Meñ Skipe skipudu ad Bonda / edur geingur Flockur Maña ad Garde hñs/ & bera hñ Ofrijke / edur briota Hus
A:c4 a.10. Kb.10. Bonda/ & bera vt Fe hñs/ Þa er þad Vilegdar Verk / Eñ hver sa i Lande vill vera af þeim/ fære aptur Fe Bonda allt þad er þeir toku/ & gialde Kon. x. Merkur / eñ þeim Fullriette er fyre Rœne edur Nernade vard / epter xij. Maña Dome/ edur fare Vtlægur.

Cap. IV.

Vm Vægd a Obotamalum.

Nu

N B hvervetna epter Norræ-
num Løgum þeim sem skip-
ade hinn heilage Olafur
Kongur / z hñs riettter Ep-
terkomendur hafa sijdañ samþyckt /
Ad þar sem Madur Vegur Skemdar
Vijg edur giører Nijdings Verk / þa
fare hñ Vtlægur z Oheilagur / z hafe
fyre giort Fe z Fride Lande z lausum
Eyre / z jafnvel Odals Jordum / og
kome alldre i Land aptur / nema hñ be-
te Hersøgu sana / þa sem Landsmenn
vitu eige ædur / þa næe hñ Landsvist
med slijku Fridkaupe og Myskun sem
Kongur leggur a. Eñ fyre saker
Fatækrar Landsins / z hins añars ad
miøg vottar so forn Løgbok hier / ad
fatæker Frændur Vtlagans eignest
allt þad halft er hañ ætte / Þa giorũ
vier þa Vægd z Skipun a um Alldur
og Æfe um øll Obotamal utan Land-
rad z Drottens Svik vid Kong / fare
epter þvi sem Løgbok vottar / Ad løg-
legur Erfinge take halft vid Kong

bæde i Føſtu z Lauſu / ad þeir hialpe
þvi ꝥramar z betur aꝥ þvi Fe løglegū
Ømøgum z ꝥaatækum Frændū Btlag-
ans / Þott hier til haꝥe þeſſ ei med
Løgum geymt vered / z þo med þvi mo-
te / ad eꝥ nockur ꝥellur i ſlijk Øbotaverk /
ſem Gud læte aungvañ henda / þa ſkal
ꝥyrſt Bætur aꝥ luka / Enn eꝥ minna
hleypur aꝥ eñ Þegngillde / þa ſkierde ſo
Mh. 1. ꝥyre hveriū ſem Tala reñur til epter
Kfb. 6. Fiarmagne. Eñ hverge ſkal Kongur
Mh. 2. edr Erꝥinge ꝥyrr taka Fe Mañsbana /
z aungvañ añañ wtlægañ Eyre / enn
ædur ſie golldnar allar løglegar Skull-
der / þær ſem ꝥyrre voru giørvar eñ Fe
Eiganda ꝥiell i þa Søk. Eꝥ Mad-
ur tijner ſier ſialꝥur / þa take Erꝥinge
halꝥt Fe hñs med þvi Skilyrde ſem
vottar um oñur Øbotamal / eñ halꝥt
Mh. 2. ſtande i Vinſia Kongs Vmbodsmañs /
til ſlijkrar Mijſkunar ſem Kongur vill
a giøra epter Atvikū. Einge Mad-
ur mæ meira Fe ꝥyrr giøra ad einu
ſiñe / eñ þvi ſem þa er hñ Eigande ad
ordeñ /

orden. Enn ef Mane kæmest Arfur a medan hn er i Utlegd/ þa skulu Frændur hns þann Arf taka / Enn ef Kongur giefur honum Landsvist / þa skulu Frændur hns honum þ allt aptur giallda med þyrra Skilorde sem þeir toku z hann ætte þa er hann þiell i Utlegd. Enn ei eru Frændur skylldur aptur ad giallda þad er hn ætte edur erfde / og hann giorde undann sier med Skemdar Vygum edur Nydings Verkum/ nema sydann hafe med Erfdum under hann bored.

Cap. V.

Ef nockur Selur Mann af Lande burt.

EF Madur Selur frialsann Mann af Lande i burt / þa er hn sekur xl. Morkum vid Kong / z kome Mannenum i Land aptur/ z bæte honum epter logligum xl. Manna Dome Riettu slykum

sem hñ er Madur til. Eñ ef hñ mæ
hönũ ei aptur koma/ giallde þañ Mañ
fullum Giolldum slykum sem hñ er
Madur til/ eñ ef hñ syniar hallde fy-
re Siettar Eide.

Cap. VI.

Um Hÿsing Utlægs Mañs.

Ef Madur heimer edur hÿser
wtlægañ Mañ/ etur med hö-
num edur dreckur/ Bonde edur
einhver añara Mañа / þa er
sa sekur Mørk vid Kong fyre eina
Nott / eñ tveimur fyre tvær Nætur /
Eñ ef hañ er þriar Nætur medur hö-
num / z er hñ gior iñañ þess Hierads
Utlægur/ þa er hñ sekur xiij. Mørk-
um vid Kong / Nema hönũ sie Ovÿsa
Vargur er hÿser. Alldrei skal þess
Søk meire er hÿser/ eñ hiñs Søk var
þa hñ var Utlægur gior. Eñ Sÿ-
slumadur er skylldur ad lÿsa Utlegd
hñs Samdægris a Þinge / er hañ veit
ad hañ hefur Utlegdar Verk uñed.

Cap. vij.

Cap. VII.

Ef Madur er Særdur a Þinge.

EF Madur er høggvinn edur losteñ edur særdur a Þinge edur Samkundu / Þa skulu aller Meñ epter reña þeim er Vijg vakte til Skogs edur Skips / Fialls edur Fiøru / Eñ sa er ei reñur epter / sekur halfre Mørk vid Kong / z sa er epter reñur og vill ei taka hañ / og ma hañ / og eru til þess løgleg Vitne / eñ ef ei eru Vitne til / synie med eins Eide. Fiormeñingar edur nanare ad Frændseme edur Mægdum eru ei skyllder epter ad reña / nema vilie. Eñ hver sem Biørg veiter Veganda / þa er hañ Vilægur / nema hønum sie ovijsa Vargur / z sverie fyrre eins Eide. Eñ ef Madur er særdur a Þinge edur Samkundu / z reña aller epter til Fialls edur Fiøru / Skogs edur Skips þeim er Vijg vakte / og verdur hañ funden / og ef hañ vill ad Løgū veriast / þa legge hañ nidur Vopn

skiit/ og er hann þa Fridheilagur medann hinn Sake lifer. Binda skal þann Mann og færa Sysslumanne/ enn hann a ad vardveita hann/og so Vmbodsmadur hans/ ef honum er færdur. Enn ef Sysslumadur þarf Lids vid ad giæta hans/ þa skal hann nefna so marga Bændur til med sier sem hann þarf þa sem næster eru. Enn ef hann kiemst i burt fra Sysslumanne/ z verdur hinn Sake daudur/ þa er Sysslumadur sialfur i Vede til Kongs Vrskurdar/ og skipe hann epter Malavoxtum med hinna bestu Manna Rade þeirra sem hann kallar til med sier. Enn ef Sysslumadur siniar honum Vidtøku/ þa skulu þeir hafa Vitne vid/ og setia hann bundenn a Flet Vmbodsmanns/ þa vardar honum slijkt hid sama/ nema Ofrijke take af honum. Enn hvervetna þar sem Sysslumadur tekur Vtlegdar Fe/ þa skal hann fa Mann til ad refsa þeim Manne epter Dome Þingmanna. Eru Bændur hvervetna skyllder ad fylgia

til

til Refſingar / Sekur er hver halfre Mörk vid Kong er ei vill fylgia.

Cap. VIII.

Vm Ods Mañs Verk.

Ef Odur Madur bryſt ut Bondum og verdur Mañsbane/ þa ſkal bæta af Fe hañs fullum Botum ef til er. Eñ ef Fe er ei til/ og verdur hiñ Ode heill/ þa fare hañ Vtlendis þar til hñ hefur fullum Botum bætt fyre ſig. Eñ ef Meñ ſia Æde a Mañe/ þa binde hñ ad Óſekiu hver ed vill/ og hafe til Þings ⁊ biode Frændum/ Sijdañ leyſe hañ þar/ og ſeige af ſijna Abyrgd/ ⁊ take Koſtnad ſiñ Ø-aukeñ af Fe hins Oda ef til er/ Eñ øllum Moñum Odum eigu Meñ Vord ad veita ad Óſekiu. Eñ Odur Madur er Omage Arfa ſijns/ ⁊ þo ei fyrre eñ hañ veit ad hañ er Odr/ og hañ ma koma Nøptum a hañ ef hñ vill. Eñ ef Sakarabere kieñer Arfa

hins Oda/ ad hañ vill ei vardveita hñ/ halldꝫ fyre eins Eide. Eñ ef Odur Madur særer Mañ/ þa late Arþe uppe Laknis Fe z Saraboetur aþ Fe hins Oda/ eñ ecke a Kongur a þvi. Nu er þad þviad eins Ods Mañs Verk/ eþ hañ brijst ur Bondum/ edur skinsamer Meñ meta edr vita saña Ǽde a hm̃.

Cap. IX.

Hver vera skal Mañsbane.

SA skal vera Mañsbane er Naviſtarmeñ bera Vitnum/ og þeir seigia a Nendur/ og ei Eidum þyrekoma/nema þviad eins ad hañ hafe so þiærre stadd ur vered a þvi Dægre er Vijg var veiged/ ad hañ matte ei Samdægris tvijveigis til Vijgs þara og þra/z være hñ staddur ad Kyrkiu edur a Þinge/Skipe edur Samkundu/þa bere þeir xij. Þeg nar hañ undañ er þa voru i hia honū/ Frialser Meñ og Fulltijda/ Eñ ef hañ

er i aungvum þessum Stad staddur/ og þo so stærre sem nu var mællt/ þa bæreſt hañ undañ med Tylptareide. Enn ef Naviſtarmeñ meiga ei til Þings fara/ ad bera Vitne hier um / fyre einhveria Naudſyniaſaker/ Þa ſkulu tveir Meñ Boka Sogu þeirra a Þinge. Kb. 2.
Eñ ef Madur er ſærdur og ma hann mæla þa er Meñ koma ad hønum/ þa ſkal ſa vera Bane hañs er hañ ſeiger þad Verk fyrſt a Hendur/ ef hñ mæler af Vite og ma hañ kieña hañ/ og kiemur Saga hañs Bokud fram a fyrſta Þinge/ nema hiñ fære ſig undañ med læglegum Tylftareide.

Cap. X.

Vm Vijglyſing.

EF Madur er aftekeñ/þa ſkal ſa vera Mañsbane er Vijge lyſer a Hendur ſier. Eñ lyſt ſkal Vijge Samdægris iñañ Hierads/ z nefna ſig a Nafn z Nattſtad

stad sinn / z Nierad pad er hann er wr / z
lyse pyre prialsum Manne z fulltyda / z
skal pad a Aurvar Pinge framm koma
um Nattstad hanns / z so skal Husbon=
de sveria ad hann nepnde sig so a Nafn /
z ad hann var ad Hans um Nottina.
Bygglysing skal og par framm koma a
Pinge: Enn ef Madur vill eige be=
ra Bygglysingar Vitne / edur sverla
Nattstad / pa pare til Erfinge hins
Ml. 9. Vegna og giore peim pimtar Stepnu
til Pings ad bera pad Vitne sem fra=
mast veit hann i pvi Male epter Loguu
z sinne Samvitsku z aungvu leyner hann
Kb. 15. af / Enn ef hann vill pa ei Vitne be=
ra / gialldе Mork halpa Konge enn
halpa peim er sæker / z so skal um oll
Vitne vera. Vpplyst Fiar pessa
skal greidd vera a Fimtar Pinge / edur
ad For ad taka halpu meira. Eige
skal Vegande ganga um ig=Bæe so ad
ei sie Vyggelyst / fra peim er Vyg var
veiged / nema par sie pyre Fiormenning=
ur edur nangre ad Frændseme edur
Magdum

Mægdum hins Vegna / edur Fiande-
meñ Veganda bue þar fyre / þeir er
hoñū ligge Lijfs Naſke vid. Eñ ef hñ
lijſer ei ſo Vijge/þa er hã ſãñur Mor-
dinge/ z hefur þyre giort Fe og Fride.
Eñ ef bæde kiem̃ þrañ a fyrſta Þinge
Vijglyſing og Saga hins Særa / ſo
boreñ ſem nu var ſkilt/ þa ſkal Saga
hins Særa ſtanda/ eñ eige Vijglyſing/
og ber þa Mord aþ Veganda / þo ad
hañ ſie utlægur. Eñ eþ eige kiemur
frañ Saga hins Særa a þyrſta Þin-
ge/z kiemur þrañ Sionarvitne z Vijg-
lyſingarvitne/þa ſkal Sionarvitne ſtan
da eþ þad bera tveir Meñ þrialſer og
þullthda þar a Þingenu/ eñ ei Vijgly-
ſing. Eñ Erþinge hins Dauda ſkal
þara i þad Nierad er ſa Madur lietſt
ur vera/ Og ef hañ hitter þañ Mann
er ſo heiter og honum þiker lijkaſtur til
vera þeſſ Verks/ Og eþ hañ geingur
i giegn/ þa ſkal hañ honum til Þinge
ſtefna/ og a þvi Þinge ſkulu xij. Meñ
þrialſer og fullthda af honum bera þ
verk /

Verk/ og eige Nefndarvitne/ og fære þar fram a Þinginu. Enn ef hann vill ei undanfærast/ þa er hann sannur ad Male. Enn ef hann hefur undanfærst/ þa fare Erfinge hins Dauda og sæke so marga Menn sem hann vill þa er hia voru til Tylftareida/ med hinu fyrra Skilorde. Enn ef Madur er losten edur særdur so ad hann ma ei mæla/ þa skiere hann Aurvar upp þegar hann ma mæla/ og skal þad Aurvar Þing þa jafnfullt sem þad er Samdægris eru Aurvar uppskornar/ Enn ef hann verdur Daudur/ þa skiere Erfinge Aurvar upp/ og late Þing stefna/ enn Sijslumadur ef Erfinge er ei nær.

Cap. XI.

Um Bana Rad.

EF Madur færer frialsann Mann i Skier edr Vteyiar/ og hvar sem hann kiemur honum so ad hann vill hann fae

fae Bana aꝼ/ edur rædur Mañe Ba-
narad edur Sara/ og allt þad hiñ fær
Skom̄ aꝼ edur Vanvirding aꝼ hañs
Radum. Eñ þad eru Rad/ Ef Mad- pl. 1.2.
ur mæler þeim Ordum /edur giorer þad Mb. 24
nockud ad hiñ ſie Lijꝼe ſijnu ad ꝼirr/ ed- Ub. 13. -29.
ur nockre Skom̄ ad nær / eꝼ þad være
giort er hñ mæler / ſo ad hñ villde ad
þad kiæme fram̄ / bæde epter Lagado-
me fullū Botum þeim er þad Mal a Mb 5.
ad Logum̄ og ſo Kongdomenum̄ / nema
hiñ ꝼæreſt undañ ad Logum. Þad
eru z Rad / ef Madur gilldrar til þeſſ Mb. 24 - 27.
ad Vopn ſkule ꝼalla a Mañ ſialf/ ed-
ur ꝼliuga ad honū/ edur Bode nockur/
edur vijſar Mañe a Forad edur þar ſm̄
olm Kvikinde eru fyre/ So z eꝼ Mad-
ur vijſar ad Mañe Alebyrne/ edur ol-
mum Hunde/edur fæler Hroſſ ad Mañe
edur Nauk edur oñur Kvikinde / ſo ad
hañ villde ad hiñ ꝼeinge aꝼ Skom̄ ed-
ur Skada / bæte ſem ꝼyrr ſeiger.

Cap.

Cap. XII.

Um Riett þess sem ei er i Fødur Ætt komeñ.

Ef sa Madur verdur veigeñ sem ei er i Fødur Ætt komeñ ad Løgum/ þo ad hñ sie nockrum Mañe kiendur ad Syne/ þa ei gu Modurfrændur hañs Bætur og so Arfþ epter hañ/ Eñ ef hañ er bardur edur skiemdur/ þa tekur hañ Riett ept. Modurfødur sijnum.

Cap. XIII.

Um Bodaverk.

Bodaverk eru med mikelle Skin semd og Myskun greinande / medur hverium Atburd er þau kuñu til ad falla/ þviad þar sem Madur tekur Mañe Blod/ edur leggur Elld a Mañ/ edur þad annad med Lækningu / er hvortvegge higgur Heilsubot skule af verda/þa er þad Bo-

kalauſt/ hvert er þeir þa þar af Mein
edur Bana. Eñ i øllum Stødum
ødrū þeim er Meñ ſkulu ſier til Þarf=
inda viña / og Mønum til haglegra
Nluta Lid veita / þa eru þeſſe Boda=
verk meir virdande eñ hin ſem ecke dre=
gur Naudſyn til nema Galeyſe z mik=
ed Skamſyne. Nu þo ad tveir Meñ
bare i Skog samañ/ z ſkytſt Auxe añ=
ars a añañ ad Ovilia þeſſ er a Skap=
te hiellt/ z deyr hiñ aþ þvi/ Þa ſkal ſa
er þad giørde bæta þañ Mañ Fiordun=
ge Bota Erþingium hiñs Dauda/ og
ſyne Vilia ſÿns med Siettar Eide ad
hañ villde þad Verk ei giørt haþa/ og
ſo ſkal hvervetna þeſſe Bodaverk bæ=
ta/ ef þeir haþaſt þad ad er til Nyt=
ſemdar heyrer / hvørt er Meñ fa af
Mein edur Bana ad ovilia þeſſ er giør=
de/ og er þetta Sektalauſt vid Kong.
Eñ øll vør Bodaverk/ ſo ſ̄ er ad ſkio=
ta edur kaſta yfer Skip / Hus edur
Næder/ edur adra Þarpleiſu ad giøra/

Hvert sem Meñ fa Mein af/ Sar edur Bana ad Ovilia þess er giørde/ þa skal þad bæta halfum Botum/ og synie þo Vilia sijns med Siettar Eide/ Og er þetta Sektalaust vid Kong. Ecke a Kongur ꝫ Bodaverkum. Þad ma eige Bodaverk kalla/ ef Madur høgg-ur edur lystur til Mañs/ þo ad a añañ kome eñ hñ villde/ med þvi ad hñ vill-de einhverium Illt giøra. Nu helld-
Ah. 71 ur Madur a Vopne eñ añar rasar ad/ ꝫ skiem̃est edur meidest þar a/ bæte ef-ter Dome og Atvikum / og þo alldrei meira eñ Fiordunge Bota/ eñ miña ef so dæmest. Eñ ef annar hrindur Mañe a Vopn/ bæte sa halfum Bot-um/ꝫ synie þo Vilia sijns med Siettar Eide. Eñ hvar sem Madur hefur komed Vopne sijnu / ꝫ hefur hann ei sialfur a hallded / Og sver hñ þess ad hñ hugde þar skyllde øngvum Manne Mein ad verda / þa bæte øngvu þo ad Meñ skiem̃est a/ nema sialft falle ofan ef Madur hefur uppfest/ þa bæte sa

er

er uppfeste Fiordunge Bota / og synie Vilia síns. Eñ ef añar Madur kiemur vid/ þa bæte sa Fiordunge Bota / z synie þo Vilia síns med Siettar Eide. Eñ hiñ sie vidskilldur er uppfeste Vopn. Nu geingur Madur til Leiks/ Fangs edur Skiñdrattar ad Vilia sínum / þa abyrgest hñ sig sialfur ad ollu / þo ad hann fae Mein af edur Skada / Eñ sa sem liek vid hañ skal synia Vilia síns med Siettar Eide/ edur bæte epter Dome.

Cap. XIV.

Um Skot Knifa Log og Ritinga burd.

Ad er ollum Moñum kuñigt ad Rytingar eru fyrebodner ad bera / Enn sa er ber er sekur iij. Aurum vid Kong. Enn sa er Knyfe bregdur ad odrum Manne z kiemur eige fram / þa skal hñ bæta Fullriette þeim er hñ bra ad/ epter vi-

Manna Dome/ enn Konge ij. Aurū.
Eñ eß Madur leggur Mañ med Knij-
ße/ þa er ſa wtlægur / og bæte þeim er
hñ lagde epter xij. Maña Dome / ſem
þeir ſia ad hiñ ſie Sæmdur aß er lagd-
ur var. Eñ Kongs Soknare ſkal ta-
Mh. 16 ka þañ Mañ er lagde ꝛ ßæra a Þing/
-, 7. Og Vmbodsmadur Kongs take Knijß
þañ er hñ lagde med / og keyre þar a
Þingenu i giegnum Nønd þeſſ er lag-
de / ꝛ ſkal hñ ſig ſo i Frid kaupa vid
T. 2. Kong med þeſſare Reßſing eß hiñ lißr-
Gaardsn. nar / ꝛ abyrgeſt ſialfur Sar ſitt hver-
a. b. nen hønū tekſt til. Eñ ef ſa deyr
aß Lagenu er ſaklaus var lagdur / þa
er ſa dræpur ꝛ deydande er lagde. Eñ
eß ſa kiemſt undañ er lagde / þa ſare
hñ wtlægur ꝛ kome alldre i Land ap-
Mh. 7. tur/nema Konge ſyneſt nockrar Naud-
-1. ſyniar til þeſſ geinged haßa. Eñ Fe
Veganda fare epter ßytra Skilorde
bæde Þegn ꝛ Bætur. Medur ſama
Skilorde ſkal vera / eß Madur ſkijtur
ad Manne þo ad ecke take / þa bæte
Konge

Konge iß. Aurum sa er giørde / Enn heim Fullriette er hñ skaut ad/epter vj. Maña Dome. Eñ eß Madur sær-er Mañ med Skote / þa skal sa er skaut slijka Reþsing þyre taka/ sem hiñ er lagde med Knijþe / z under sama Skilorde / z so þo ad sa deyie er skoteñ var / þa skal sa er skaut under somu Reþsing sem hiñ er lagde / bæde Þegn ad greida z so Bætur.

Cap. XV.

Vm Sekt a Mañsbike.

Ad er Ovidurkvæmelegt ad Meñ bijtest sem Hundar edur Hestar. Nu sa Madur er bij-tur Mañ/ þa skal Sijslumadur taka þañ Mañ er Mañ beit/ z fæ-ra a Þing z briota Framanteñn wr Nøfde hoñu / z sie sijdan Sektalaus vid Kong fyre þessa Reþsing um þetta Mal/ nema skynsømu Moñum vitdest wera su Naudsyn til hafa geinged ad

hañ mege Botum fyre sig koma / þa
bæte hañ z so þeim sem hñ beit epter
þvi sem rꝗ. Meñ dæma / z þeir vilia
svara fyre Gude ad hañ er vel Sæmd-
ur aß er biteñ var.

Cap. XVI.

Um Epterfør Beganda.

SO er mællt og stadfastlega teked um allt Landed/ ad eß Madur vegur Mañ/edur veiter þær Akvomur/ edur gioer nockur þau Verk er hañ a ad lata fyre Lijf edur Limar ad Løgum/ þa skulu þeir er næster verda stadder / edur þeir Meñ fyrst megu na/ taka þann Mañ og fœra Sijslumañe bundeñ edur fiotradañ. Eñ eß þeir giora ei so z megu þeir þvi vid koma so ad þeir meige øngva Skom̃ edur Skada aß honum fa/ þa er hver þeirra sekur halfre Mørk vid Kong/ nema Fiormeñingur ad Frændseme edur Mægdum og nanare/

are/ þeir eru ei skylldor ad taka þañ Mañ edur færa a Þing / nema þeir vilie. Syslumadur er skylldur ad taka þañ Mañ og færa a þing/ eñ Bændur eru skylldor ad dæma þañ Mañ epter Løgum a Þinge. Eñ Syslumadur er skylldur ad lata refsa hønum epter Dome ad Løgum. Nu er þessu fyre þvi so skipad/ ad þetta mega aungver Syndlaust giøra/ nema sa sem Domare er/ Kongur hefur til þess skipad/ þviad Løg eñ refsa eñ ei hañ/ þo ad hañ giøre Skylldu sijna epter þvi sem Løgeñ bioda hønum. Eñ adrer giøra med Reipe og Øfund/ og þvi veiter þad opt/ ad þeir fa fyrst Mañskadañ/eñ svara siidañ storum Skriptum med frekum Fegiølldum. Eñ hver sem ødruvis giører/ og profast ad hañ matte þessu vid koma/ þa er hañ Bilægur þar til er Kongur giører adra Skipan a epter Malavøxtum/hver Naudsyn edur Verknyd til rak þañ er giørde. Nu hefursa ei Tidskost til/ til ad taka hñ sem ad-

kelur/ þa skal hañ seigia Sÿslumañe/ z ef Syslumadur krefur Lids med sier/ þa er hver sa sekur Mørk vid Kong er ei fer/ nema Fiormeñingar Vtlagans ad Frændseme edur Mægdum edur skylld-are. Nu eru þeir aller Fridhelger er til sækia/ eñ hiner aller Vtlager er verða/ hvort þeir fa af Ben edur Bana/ og Oheilog Hus þeirra ef briota þarf. Nu hlaupa Vtlagameñ i Audnu Hus edur þau Hus er þeir Meñ eru fyre er ei vilia veria þa/ þa eiga þeir er adsækia/ ad briota Hus ad ofekiu til þeirra ef þarf/ og bæta þeim fyre Skada er Hus atte/ epter þvi sem vj. Skynsamer Meñ meta. Nu verdur Sÿslumadur edur hñs Vmbodsmadur þar vid staddur sem Madur er høggveñ/ lostiñ edur særdur/ og vill hañ ei epter reña þeim er Vÿg vakte/ þa feller hañ med þvi þa Kongs Sekt sem vid liggur hver sem þa vill ei epter reña.

Cap. XVII.

Doma Cap.

MEd af þvi ad Logbok vottar so vÿda / ad þa Meñ sem til Refsingar hafa giort skal a Þing fæ ra og dæma epter Logum / z epter þeim Dome Refsing a leggia / þa ber þeim jnvuidulega ad ransaka / z med mikelle Skynsemd og Rose ad meta er til Domaña eru nefnder hvert misgiort er vid saklausann Mañ / edur fyre litlar Saker og þo nockrar / edur fyre miklar Saker og þo ei nogar / edur fyre so nogar ad full Naudsyn z Vorkun þiker til hafa reked þess Verks þañ er giorde / so og hvert nockur hafe Lagabod i mille ko med edur einge / edur þad sem hardast er / ad sa hafe Bota beidst er misþyrmt var / z ongvar feinged. So og hvert nockud var kiært fyre. Riettaranum er Laga Vrskurdureñ sialfur er skipadur yfer þeim Monnum er a saklausum

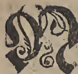
Mønnum vinna. Enn þvi er Domur-
enn til nefndur/ ad þa skal ransaka Sa-
ker z Misgiorninga/ z tempra so Do-
menn epter Mala Voxtum/ sem Þing-
menn og Riettarenn sia riettast fyrer Gu-
Prov. 16. de/og þeir vilia svara fyre Gude a Do-
madeige epter sinne Samvitsku. Enn ei
sem margur Snapur svarar / ad þeir
dæma ecke utan Løg / þvad sannlega
skulu þeir þvi fyre svara sem Løgenn
votta þeim a Hendur/ er Vonda Menn
lata odæmda edur vanrefsta undann
Num. 2. ganga / So z ef vanrefst er af Hende
Domarans/z so ef ofrefst er þeim sem
Psalm. 8. Mynskunar eru verder / af Harfnan
þeirra Tillogu. Fikast z nog Dæ-
me til þess / ad þeir Menn hafa hloted
hardar Hefnder af Gude sem van-
dæmt hafa/ Enn þo hiner hardare sem
ofdæmt hafa. Og þvi eiga Dom-
Eccl. 20. endur Domenn hverveitna til betra Veg-
ar ad færa/ ef þeir vitu jafnvyst hve-
rutveggia / og er allmiott Mundangs
Hofed/ Enn þvi miorra sem þad er/þa

eru þeir þvi fælle sem so þa hæþt þeir-ra þiogra Systra Nofe sem i ollū riett-um Domum eigu ad vera/ad Gude lijke/ eñ Moñum hæfe/ Eñ þad er Myskun og Sañinde/ Riettvijse og Fridseme. Myskun a ad varast ad ei kome Grimd edur Neipt i Doma. Sañinde ber ad geyma / ad eige verde loged framboredt. Riettvijse a ad varast/ ad eige verde med Rangindum hallad riettum Dome. Fridseme a ad vardveita þar til er riettur Domur þellur a / ad eige verde med Bræde akaþur Aþellis-domur a lagdur. Og þvi geyme Domarar þess ad þetta er æ þvi þurþtuglegra i ollū Domum sem giør verdur ad reynt. Eñ ad Meñ varest þvi meir ranga Doma / þa ma varla Jlle varast nema vite. Og þvi minnest Meñ jaþnan a / ad med þiorum hattū mega verda ranger Domar / Añad hvert med Nrædslugiede þar sem Madur offast þañ sem hañ skal um dæma / Ellegar med Fiegirnd/ þar sem Mad-

ur snükeer til nockrar Femwtu/ edur ma Vinattu/ þar sem Madur vill Lid veita Fielaga sijnum/ edur med Neipt þar sem Madur hatar þañ Mañ sem hañ skal um dæma. Og er þa illa skipad/ ef þessū Norbornum er iñvijsad / Enn Hinar skilgietnu Systur eru a burt reknar þær sem ædur eru taldar / þviad illa man sa Domur virdast fyre godum Moñum/ eñ allra verst fyre Gude. Er æ z þvi betur sem þesse Capitule er optar leseñ / þar sem um stor Mal er ad dæma. Miñest Meñ z einkañlega ad fa þeim Moñum Prest er til Bana edur Limalats eru dæmder / ædur enn þeim er refst / Og giefe til þess goda Tomstund/ þviad illt Verk skal hata/ eñ elska Mañeñ af natturlegu Edle / eñ Salena allra hellst sem siñ Iafnchristeñ.

Cap. XVIII.

Um þa Vægd sem a er gior vid Manndrapara.

B ef Madur verdur Mañe ad skada/ edur giorer oñur Vilegdarverk / þau er so virdest Lögmañe og Syslumañe og ødrum Skynsomum Moñū/ ad su Naudsyn edur Vorkun hafe til geinged þeim er giørde/ ad hañ meige fyre þad hallda Lijfe edur Limum/ og hafe hañ Bodum i mille komed/ bæde vid Erfingia z so Kongdomeñ/ þa skal þañ Mañ ad øsekiu flytia utan / til slijkrar Myskunar sem Kongur vill a giora vid hañ. Eñ hver sa Madur er Mañe verdur ad skada/ þa skal ukann fara sem fyrst ma hañ/ þo ad hñ hafe nockr Naudsyn til dreiged þßa Verks/ hveria Myskun sem Kongur vill a giora um Landsvist hñs þa er hañ kiemur a Kongs Valld/ N. B. H. K. So er og stadfest/ ad alla þa Vandradameñ sem komast a Kyrkiunader/skal sekkalaust flytia til Nøregs/ z koma þeim þar i Kyrkiu epter Lögmañs Rade/utan

an þa ſem Kyrkia a ei ad halda epter Løgum.

Cap. XIX.

Um Bardagaſekter a Þingum.

EF Meñ beriaſt a Auxarar-þinge/ fare ſem fyrr vottar Løgbok og ſo Feſkipte / ꝫ ſo ef Meñ verda vegner edur ſærder lemſtrar Sarum/ ſem vottar um øñur Obotamal. Eñ ef Meñ beriaſt a ød-rum Þingum edur Fimtarſtefnum/ fyre Løgmañe/ edur i Brullaupum/ um Jol edur Skirdag/ og fram um Paſkaviku/ þa eykſt Riettur þeirra ad helminge er fyre Skiemdum edur Sarſaukum ver-da. So eykſt og ad helminge Sekt vid Kongdomeñ/ þriad ſialfſett eru Grid i þeſſum Stødum øllum og a þeſſum Tijmum. Eñ ef Madur ſærer Mañ edur ber/ edur ſkiemer Fullriettisverkū i Heimile ſialfs hūs/ þa eykſt ad hel-minge Riettur þeirra er fyre Skiemd-um

um edur Sarsaukum verda. So eru
þeir og halþu meir ſeker vid Kong er
Heimſokn veita eda Heimafrideñ brio- Mh. 5.
ta eþ hiner lifna/ eñ med ollu Vtlager
ef þeir deyia.

Cap. XX.

Eþ Madur bindur Mañ.

EF Madur bindur Frialſan
Mañ ad oſyniu/ gialde Kon-
ge v. Merkur/ eñ hinū Full-
riette er bundeñ var/ epter xij.
Maña Dome þeirra ſem Riettarenn
neþner til Loglega. Binda ma Madur Mh. 19
Þioþ ad vſekiu/ og alla þa Meñ er hū 7-15.
kieñer ad Odadaverk hafa giort/z heþ 9. 14.
ur hañ Vitne til ad hū gat ei odruvijs pb. 5.
fært þañ Mañ til Riettarans/ eñ eþ
hū heþur ei Vitne til/ ſynie eins Eide.

Cap. XXI.

Vm Nogg og Lemſtrar Sar.

Ef

EF Madur lyſtur Mañ med heiptugre Hende/ þar ſem eige eru Gridaſtader / med Auxe/ Lurke edr Steine. Þo er Høgg ad Madur reider fra Mañe/ er hann veit ad ſialft man hlaupa ad hønum eß hañ lætur lauſt/ ſo ꝛ eß Madur ßeller a Mañ þad er hiñ ßær Høgg aß. Nu ſkal hañ bæta Konge Mørk ßyre hid ßyrſta Høgg/ Eñ eß hañ ſlær añad ſamfleytt/ bæte Konge ij. Mørkum/ Eñ eß hañ ſlær hid þridia ſamßleytt/ bæte Konge iij. Mørkum. Eñ eß hañ
1 þ.5. þ ſlær hid ßiorda ſamßleytt / bæte Konge
1574. v. Mørkum. Eñ eß hñ ſlær hid ßimta ſamfleytt/ bæte Konge xiij. Mørkum/ Eñ þeim ſem fyre vard/ bæte Full-
Mh 1. riette epter xij. Maña Dome/ Løglega til neßndum af Riettaranū/ hvert ſem er eitt Høgg edur ßleyre. Eñ eß Mad-
Mh 2. ur lyſtur i Høßud Mañe/ edur høggur/ edr hrindur a Kaf/ edur hvelßur Skipe under Mañe/ edr brytur Farkoſt Mañs ſo ad hønum er hætt a Diupe / edur

ſæres

fæter Mañ Lemstrar Sarum/ hvert
þad er Høgg edur Sar / bæte Konge
ij. Mørkum/ fyre hveria Grein þessa.
En hinū sem fyre vard bæte epter xij.
Manna Dome/ løglega til nefndum af
Riettaranum. En þad eru Lemstrar
Sar / er Madur er siþañ verr fær eiñ
endur / edur eige hylur Har edur Klæde
og jafnañ ma a sia. En ef sa vill ei
bæta er misgiørde Løglega tilsoktur/
þare Vtlægur so langt sem Þingmeñ pfb.a.
dæma. Nu vill sa ei Bætur taka er fy- pfb.3.
re Banvirdingu vard/edur Syslumad- Mb.2.
ur/ þa Fridhelgar hiñ sig til Doms/ 7.31.
hvort sem þeir taka vid edur ei. Nu ef
eirn Madur lystur/ høggur edur særer
tvo Meñ edur fleire i einu Atvige/
gialde siñ Riett hveriū þeirra z so Koñ
ge slijka Sekt sem fyrr var skild. En
ef tveir Menn edur fleyre særa eirn
Mañ edur losta / þa er hver þeirra
sekur fullre Sekt fyre sig vid þañ sem
fyre vard / eñ vid Kong slijkum Riette

sem ædur var skilt. Nu ef annars Sar groa eñ añars ei / og fær sa af þvi Bana / þa er sa wtlægur er þau Sar veitte er eige vilia groa / z hann eirn hallde upp fullū Botum z Mañgiolldum slijkum sem rett. Meñ dæma epter Løgum fyre þañ Mañ / og so Konge Þegngillde. Eñ þeir Menn sem Mønum veita Lid til edur Fauruneyte / hylla edur samþyckia med þeim þañ Hug ad taka Meñ af / svare slijku fyre Kongdomenum z Erfingium hins Dauda sem Riettareñ Kongdomsins z skynsamer Meñ rett. dæma med hønū epter Atvikum / Eñ Landsvist þeirra sie under Kongs Mýskun.

Cap. XXII.

Um Sætt z Sekt a Misgiordum.

U vill sa ei bæta er misgiørde / þa skal sa er misgiort er vid kiæra fyre Kongs Umbodsmañe/ þeim sem hañ hefur

þur sitt Riettinda Valld i Hendur fein-
ged / þa skal Riettaren stefna badum
fyre sig til Þings / z nefna þar xij.
skynsama Meñ ad dæma þeirra i mille/
ad ædur teknu Profe / z setie a Sala
Stefnur. Og ef sa vill þa eige giall-
da er misgiørde þad sem dæmt var/ þa
sække vt med Domrofum z Atferdum.
Nu vill sa ei bæta er misgiørde / enn
Kongs Vmbodsmadur afrækest Riett
ad giøra þeirra i mille / Og hefner sa
sijdañ er misgiørt var vid sijna Svij-
virding / z verdur Hefndeñ meire enn
hiñ giørde til/ Eñ þad sem i mille ber
epter skynsamra Maña Dome / þa er
þeir sættast / þa skal þad giallda halft
sa er hefnde sijn / enn halft Kongs
Vmbodsmadur/ bæde Konge z so þeim
er fyre Vanvirdu vard / þviad hñ af-
rækest Riett ad giøra. Eñ ef sa
Hefner sijn so ad Hefndeñ verdur eij
meire eñ ædur var til giort / þa er hñ
saklaus vid Kong um þad Mal/ þviad
hñ beidde Riettar sijns ædur z fieck ei-

Eñ Umbodsmadur Kongs giallde ein-
samañ slÿkañ Sakar Fyrer Konge
sem a þeim Verkum edur Askilnade
stod/ þviad hñ afrækteft Riett ad giø-
ra. Hvervetna þar sem sa kiærer sig
fyre Riettara er misgiørt er vid/ þa a
Riettareñ fyrre ad giøra þeim Riett
sm mishalldeñ er/ eñ taka Konge Sekt
til Handa. Og hvervetna þar sem
Domureñ væger epter Malavøxtum
þeim er misgiørt hefur/ & feller Riett
þess er fyre Vanvirdu vard/ þa ber be-
tur Riettturum Kongdomsins ad fella
epter þvi Kongs Sakeyre/ ef þeir vilia
riett med fara/ þvi ad so giører Kongur
sialfur um Þegngillde.

Cap. XXIII.

Um Blak & smærre Misgiørninga.

Ef Madur hrÿfur Mañ so ad
blæder/edur klÿper so ad blatt
er / edur lÿstur Mañ Pustur
edur Hnefahøgg/edur rÿskiast

Meñ /

Meñ / edur beriast med Hnefum / og med hveriñ Hatte. Madur feller Mañ af Bake / edur hñ ryđur a Mañ / edur eys Ellde a Mañ so ad hñ breñur eda Har edur Klæde af hønum / Og so ef Madur stinge Auxarskapte ed Spiotskapte ad Mañe med heiptugre Hende / bæte þeim er misgiørt var vid epter vj. Manna Dome / Enn Konge halfa Mørk fyre hveria Grein þessa. Eñ um Blak allt / z so ef Madur hrindur Mañe / edur drepur Hross under Mañe / edur hnycker til sijn edur fra / edur a hveria Lund Madur feller Mañ / edur hnycker Hettu ad Halse Mañe / edur ryfur Klæde af Mañe / edur byrger Mañ i Huse so ad hñ kiemst ei i burt nema hañ briote Hused / edur talmar Ferd Mañs / edur eys a Mañ Saur edur Vatu / edur skier Har edur Klæde af Mañe med heiptugre Hende / Og allt añad þad Mañe verdur med Ofbeldi und misbyrmt / med þeim Hætte ad sa giefur Sok a er fyre verdur / Og hafa

skynsamer Meñ sied a / þa skal sa er misgiorde bæta epter loglegū vj. Manna Dome þeim er fyre vard/ eñ Konge ij. Aura fyre hveria Grein þessa. Eñ þo ad einge sie Vitne til / þa eige hañ Kost ad beida wt Riettar sijns þegar hañ vill. Eñ ef sa Madur synjar er fyre Sok verdur / synie med Lyrittar Eide / edur bæte sem adur var skylt. Eñ ef Madur hleypur ad Mañe med Heipt z verdur halldeñ/bæte epter Dome þeim sem hañ hliop ad / eñ Konge ij. Aura. Eñ ef Madur hleypur ad Mañe og helldur sier sialfur / þad heiter Argafas / Aungvañ a Kongur Riett a þvi. Sakarabere skal vera fyre Sok hverre / Eñ einge Soknare skal giefa Sok a añars Sæmdum edur Fiarhlutum/ nema Heimelis Kvidar Vitne fylge / Og þo þviad eins ef verda Lemstrar Sar edur þadan af stærre. Eñ ef miñe eru / þegar sa giefur Sok a er Mala Efne a/þo ad hñ sætteft og giefe upp sijdañ / þa a

Kong=

Kongur Riett siñ / z mega hũs Sokn-
arar sækia þegar þeir vilia honum til
Nanda. Aungvañ a Kongur Riett a
þeim Mañe sem aungvañ a sialfur a
sier. R. B. E. K. Ef Madur
særer Mañ/bindur edur ber edur skiem-
er Fullriettis Ordum edur Verkum / z
vita þad Vitne z krefur sa Lagaþestu
z Riettar er fyre Vanvirdu vard/ enn
hiñ neytar/þa sekest hñ halfre Mork/
halft Konge halft þeim er Mal a.

Cap. XXIIII.

Ef Fenadur verdur Mañe ad skada.

VEr Gradungur i Vxna-
tale þar til sem hañ er þrie-
vetur/ og abyrgest sem fyre
añañ Fenad. Eñ ef Grad-
ungur edur Vxe verdur Mañe ad ska-
da/ þa skal Erfinge beida ut Vxa ed-
ur Gradungs/ eñ Eigande legge Band
vid og fæe honum i Hendur edur hañs
Vmbodsmadur. Eñ ef Eigande vill

lb.10. þad ei/ og fæder hañ ſijdaſt Gradung
lb.40 edur Vxa/ bæte þeim ed þyre vard edur
hūs Erþingium x. Mörkum z Vxañ
edur Gradung a ofañ/ og þellur nidur
Kongs Riettur. Ef Heſtur edur Hroſſ
bijtur Mañ edur lyſtur / edur ſtangar
Naut/ edur Svijn høggur/ bæte ſa er
þañ Fenad atte/ halþum Sarabotum/
þar til er Bot er ſtijks verd ſem þad
Kvikende er vert/er hiñ pieck Mein af/
epter vj. Maña Dome. nema þeim
lb.7. ſijneſt af þeſſ Volldum vorded hafa er
lb.36. Mein þieck/ haþe þyre epter Dome.
Eñ ef Hundur bijtur Mañ/ þa krefiſ
ſa Hunds er biteñ var / eñ hiñ legge
Band a og fae hønum i Hond er biteñ
var/ nema Skynſømum Mønum vird-
eſt ſa valldeð haþa er biteñ var/þa bæ-
te þyre epter Dome. Eñ eþ hañ fæd-
er Hund ſijdañ z bijtur hñ Mañ optar/
lb. 6. bæte ſem ſialþur hañ haþe giørt.

Cap. XXV.

Vm Fulłriettis Ord.

Linge

Eⁿ Inge Madur skal þad vid añ añ mæla / ad hañ hafe þeig-ed Skom a sial sum sier / hvørke Syslumadr nie añar Madur / nema honū fylge x. Meñ til þings og saña Mal hūs sem mællt er i Løgum / ad ij. skulu sveria / eñ viij. sanna Mal hūs / og þeir ij. skulu hafa Bok i Nende / og sveria so. Til þess leggur hañ Nond a Nelga Bok / z seiger þad Gude / ad þad høfum vid heyrt / eñ ei vitum vid hvad satt er. Eñ ef hū miss-er þeirra Votta / þa er hañ sekur iiij. Mørkum vid Kong / eñ bæte þeim er hū mællte vid epter vj. Maña Dome Løg-lega tilnefndum. Eñ hiñ er til var mællt skal þo hafa fyre sier Lyritta reid / þo ad hiñ hafe þessa Votta alla. Ef Madur mæler þad vid Mañ / ad hañ rade Land edur Þegna undañ Konge sijnū / þad skal hverke mæla Syslumadur edur añar Madur / nema Neimilis-kvidar Vitne fylge / Eñ sa er þ mæler / er sek: iiij. Mørkum vid Kong / z hin-um

um sem vj. Skynsamer Meñ dæma. Eñ ef Madur mæler þa Skom̄ vid Konu Mañs/ ad hun ligge med ødrum Mañe eñ Bonda sijnum/ edur kieñer þ Dotter Mañs edur Syster/ ad þær ligge med Mañe/ þad skal einge mæla nema Heimilskvidar Vitne fylge/ nema hañ giøre sig sekañ iiij. Mørkum vid Kong/ eñ hinum Fullrette epter Lagadome. R. B. H. K. Eñ ef Madur kallar Mañ Drottens Svikara/ Fordædu/ Mordingia/ Þiof/ Hviñ/ Putuson/ Hørkonuson edur oñur jafnskiemeleg Ord/ þa er sa sekur fiorum Mørkum vid Kong/ eñ hinum epter Dome er vid var mællt. R. B. H. K. Enn øll oñur Fiolmæle þau er smærre dæmast/ og til miña Hneyxla horfa skulu epter Dome ganga/ bæde Sekt vid Kongdomeñ/ og Riettur þeirra sem talad er til. Eñ ef Madur talar Okvædis Ord vid Karlmañ edur Konu/ þad er þesse Sekt liggur vid/ þa skal þo Fullriette uppe epter vj. Maña Dome vid

kañ

þañ er vid var mællt/ þo ad hiñ helge sig med Heimiliskvidar Vitne/ nema hañ eige ad Løgum Sokn a þvi Male/ þa er þar ei Riettarfar a/ og so skal um øll Fiolmæle og Fullriettis Ord.

Cap. XXVI.

Um Rogs Meñ.

SO er mællt um Rogs Menn alla/ ad sa Madur sem hañ træger Mañ vid Kong edur Byskup/ Jarl edur Sÿslumañ/ svare sitÿku pyre sem sa ætte er rægdur var ef hañ være þess sañur/nema sa er rægde synie ꝛ haþe þyre sier Siettareid. Eñ ef Madꝛ kieñer Mañe þañ Rog/ad hñ haþe þeinged Opocka Kongs aþ hañs Ordum/ hallde þyre eins Eide/ edur bæte epter vj. Manna Dome Sakarábera/ Eñ eingeñ a Søk a søñum Roge.

Cap. XXVII.

Um Kvedskap.

EF Madur yrker um Mann
þad sem Mönum virdest til
Hadungar/ edur Nijds Fiord
unge leingra/ þa skal Sa-
karabere kvedia Þings/ og kveda a Þin-
ge/ en hin̄ þærest undan m̄z Lyrittareide
ef hn̄ er fær til þess/ ella gialde Konge
þiorar Merkur/ en hinum Riett sin̄ ept-
er vj. Mana Dome. Nu kveda fleire
en eirn Fiordunge leingra / þa sekist
hver þyre sig fullre Sekt vid Kongdom-
en z þan̄ sem um var kveded. Nu kved-
ur Madur Skalldskap til Hadungar
Mañe/ þo um an̄an sie ort/ edur snyr
a Hönd honum nockru Orde/ bæte þeim
epter sex Mana Dome/ en Konge ij.
Merkur. Nu Mal hvert er mæler Ma
dur vid an̄an/ so ad honum horfe til
Hneyxla/ edur kiener Mañe Hvinsku
ch.25. edur Fordæduskap/ og a han̄ ei sialfur-
31. Sokn a þvi Male/ þa er han̄ Fiol-
mælioz

mœlismadur/ nema hañ hafe Neimilis kvidar Vitne a Hendur honum/ þa skal hañ sveria fyre Lyrittareid. Eñ ef hñ misser Neimiliskvidar Vitnis a Þinge/ þa er hñ sekur iiij. Mörkū vid Kong/ eñ bæte hinum Riettę sijnum epter vij. Maña Dome. So skal Ord hvort ve-ra sem mællt er. R. B. E. K. Þau Ord eru urtekeñ Bokeñe/ ad ei skal ad Skalldskaparmalum rada. Einge Ma dum sekist a þvi Orde sem þæraft ma til Gods og Ills. Jafnt sekist Madur hvort sem mællt er vid Mañ aheyran-de edur afheyrande/ ef þ er Vitnisfast.

Cap. XXVIII.

Um Nordom.

EF Madur giører so miked O-hæpu Verk / ad hñ legst med Eigeñ Konu Mañs/ þa skal hñ bæta Bonda heñar slijku sem rij. Meñ dæma løglega til nefn-der / Eñ ef hñ er fær til Undankær-

slu

ſlu ſynie med Tylþtar Eide. Nu eþ
Mſl.8. Madur ſætteſt vid þañ Mañ ſem leig-
ed heþur Konu hañs / þa ſkal ſa veita
C.5. Trygder er Konu a/ Eñ ef Madur te-
Nh.1.2 kur Konu ſýna i Niuſkap apíur/ z ligg-
ur hiñ hana añad ſiñ / medañ þau eru
ſamañ/ þa er hñ Tryggrofe/ ſem hiñ
er vegur a Trygder oſpilltar.

Cap. XXIX.

Vm Bodſlettur.

Ac.C.8. ENN þeir Menn ſem til þeſſ
vilia haþa ſig / ad ganga i
Samkundur Mañá obodner
Nh.20. aþ þeſſ Nende ſem Veitſluna
a / z ſitur þar Slýmu Setu / Og þo
ad hñ verde hardlega burt rekeñ eda
misþyrmt þar neckud/þa ſkulu þeir ve-
Nh.30. ra Nalþriettis Meñ / og ſekur Eyrer
vid Kong. Er þetta þyre þvi ſo
giort / ad marger goder Meñ haþa
þeinged Skiemder z Vandræde aþ þeir
ra Ohlutvende.

Cap. XXX.

Vm heylbrygda Nusgangs Meñ.

Madur hver Fulltijda er geingur Nusa a medal og þiggur Olmøsu / hann a aungvañ Riett a sier þo ad hañ sie naudugur burtu rekeñ medan hñ geingur a Vonarvøl/eþ hñ er heill Madur z Verkþær / nema hañ beide sier Vistar og fae ei. Eñ þegar hñ þær sier sialþur Matar z klæda edur Vopna edur Frændur hñs / þa er hañ þegar rietthæmur. R. B. E. K. Þeim Møñum skal ei giefast Olmusa sm̃ ganga Nusa a medal z bera Vopn/ R. B. N. K. Eñ eþ þeir Menn sem a Vonarvøl ganga z þyggia Olmusu vanvirda Bændur edur adra dugande Meñ þa sem Heimiles þaster eru/ med Ordum edur Verkum so ad þad verde Vitnis þast / þa svare fyre lijkamlegre Reþsing epter løglegum Dome /

me / utañ þeir fae fullañ Borgunar-
mañ ad luka fyre þa slijkt Fe sem dæmt
verdur i rietta Salastefnu / R. B.
E. K. Ef Madur særer Mañ/bin-
dur edur ber edur skiemer Fullriettis
Ordum edur Verkum/ z vitu þad Vit-
ne / z krefur sa Lagafestu og Riettar
sijns/ er fyre Vanvirding vard/eñ hiñ
neytar / þa sekest sa halfre Mork /
halft Konge eñ halft þeim er Mal a.
R. B. N. K. Nu ef þeir sem mis-
Mh.23 21. giordu / vilia hlaupast undañ Dome /
krefie sa Grañа sijna til er fyre Van-
virdu vard / ef Kongs Vmbodsmadur
er ecke nær/ ad taka hañ Mañ og fio-
tra/ z flytia hñ under løglegañ Dom/
utañ sa fae Borgunarmañ sem brot-
legur vard ad hañ skal hverge undann
hlaupa.

Cap. XXXI.

Vm Keña Legord og Riett-

Konur

KOnur þær allar er Mønum eru skylldar / z Meñ vilia engva Rætt a leggia / þa take einge meira Riett a þeim / eñ Lagarteit xij. Aura. Eñ ef Frændur Konuñar vilia leggia til heñar Heimanfylgiu slijka sem vj. Skinsamermeñ sia ad hiñ meige vid heñe taka er Konu hefur leiged. Nu vill hañ ei þeska hana / þa skal hñ giallda slijkañ Riett fyre þa Konu sem xij. Meñ Loglega tilnefnder vilia dæmt hafa. Eñ ef Frændur Konuñar vilia ecke tilleggia / þa skal sa er Konu hefur leiged / bæde bioda z bæta Lagariett. Eñ ef hñ vill eige vidur taka sem þañ Riett a med Løgum ad taka / og viñur hañ a þeim sem Konu hefur leiged / þa viñur hañ a saklausañ Mañe / og svare slijku sem Løg votta. Eñ allar Meyiar og Konur er Meñ leggia Rægt a / og verda þær legnar / þa skulu þad dæma xij. Meñ bæde Riett og Radspioll / epter

þvi ſem þeir ſia ad hñ ſie vel ſæmdur
aþ er Riettent a ad heimta. Nu væn-
eſt Madur þvi ad hñ haþe leiged med
Konu / Og ef hun þæreſt undañ ad
Løgum / þa giallde hñ ſlÿkañ Riett fy-
re þa Konu ſem hañ ſie þeſſ ſañur /
heite Snapur æ ſÿdañ / z þvi heiter
þeſſe Riettur Snapsgiølld. Erfin-
ge ſkal Riett taka a Konu hverre ef
hun er leigeñ / Karlmadur eñ ei Kona
þo ad hun ſie Erþinge / ſo ſa ſem i O-
megd er ſem Fullťÿda / og take Vm-
bodsmadur hñs hønũ til Handa / nema
hun eige ſier Bonda / þa tekur hñ Riett
a Konu ſiñe. Kona ſialþ a Riett a
ſier eþ hun er bord / og a hun ſier ei
Bonda. Hvervetna þar ſem Kona
verdur Barns haþande / þa ſkal ſa er
þad Barn a jña þeim fyre Koſt er Ko-
nu añadeſt medañ hun var i þeim
Siukleika / z ſo fyre Barnfoſtur. Nu
eþ ſa Madur er andadur er Konu hef-
ur leiged / þa ſkal Erþinge ſvara þeim
Riette z Koſtnade ſo miklũ ſem hñ he-

þur

þur Fe tekeð epter hñ eñ ei meira/ Eñ aungvu a hñ að svara þar sem hñ erþer ecke.

HIER HEFUR HINN

Fiorda Hlut Logbokar sem er um Kveña Giptingar með almeñelegu Erfðatale og Arfsøku.

Cap. I.

Um Giptingar Mañ. Exod. 22. v. 16 Num: 30. 4.

Faðer og MOðer skulu rada Giptingum Dætra siña ef þau eru til/ Eñ ef þeirra misser/þa skulu Foðurfrænður og Moðurfrænður þiner nanustu Giptingum rada. Nu eru Brædur til nanaster / og skilur þa a/ Þa skal sa rada sem þeñar Rade fylger/eþ þ liker Iafnrædе/ og so skal hvervetna þar sem fleire eru iafnkomner til. Giptingarmaður skal skilia

Heimanfylgiu og Tilgiof fyrer Frænd-
konu sijna/ so sem þeim kiemur asamt/
þeir skulu eindaga z þa nær Brullaup
1294 skal vera/ R. B. N. K. Eige skal
hier a Lande giefast meire Tilgiof
Mey edur Konu eñ til Sextiju Hund-
rada þo ad Meñ sie rijker / og hverge
meira eñ Fiordungur wr Fe hñs. Eñ
ef Madur giefur i bestu Eign siñe/þa
skulu Erfingiar hñs leysa til sijn ef
þeir vilia. Nu ef þa skilur a um
art. 18-20. Maldaga/ Þa late Festarmadur bera
tveggia Maña Vitne/um Heimanfyl-
giu/þeirra er hia voru/hvad mælt var.
Eñ ef þa skilur a um Tilgiof/þa nio-
te Giptingarmadur tveggia Votta mz
fyrra Skilorde. Eige skal i Klædum
meira Heiman giefast med Konu enn
Þridiungur/ eñ þad sem meira giefur
Giptingarmadur / skal vera i þarfleg-
um Peningum/ ad þad mege vera þm̃
til Þarfa edur Afla er Konu fær. Eñ
engva Heimanfylgiu ma Arfe Gipt-
g. 2 ingarmañs riufa / þa er so er giør sem
nu

nu var skilt. Eñ ef Kona edur Mær/ utan Eckia / giptest þyre utann Rad Fødur z Modur edur Brodur sijns/edur þess sem Giptingarmadur er þyre Rade heñar / hafe þyregiort Arþe epter Giptingarmañ þñ sem hun stod til/ nema hñ vilie meire Myskun a giøra/ Utan Giptingarmadur vilie þirra hana Jafnrœde þa ma hun giptast med añara skynsamra Frœnda siña Rade/ eþ þeim lyst Jafnrœde edur betur / og megu þeir þad med Eide sijnum saña/ z a þo ad leita þess ødur vid Giptingarmañ. Eñ Giptingarmadur er Fadet/ añar Broder Samþœddur / Þar næst Moder Skilþeingeñ eþ hun er til/ Þa er Kallmadur Tvitugur edur elldre sa sem næstur er Erþdum epter þa Konu er giptest. Eñ sa sem slijks dirþest giallde Fullrietté Giptingarmañe epter rij. Maña Dome/ edur þare wilœgur aþ þeim Fiordunge/nema ødrũ Frœndum virdest Jaþnrœde vera. Eckia ma gipta sig sialþ hveriñ sem hun vill med-

nockurs Frænda sijns Rade. Eñ Konur þær sem liast til þess ad locka til slijks edur annars Saurlijfes Børn Maña edur Frændkonur/ z verdur þad Vitnisfast / þa bæte epter xij. Maña Dome Peningum su sem Fe hefur til / eñ hin hafe Refsing epter Dome.

Cap. II.

Um Heimanfylgiu Kveña.

EF Dætverda Fødursins Arf ar/ Modur edur Brodur/edz hverskins Arfar þær kuñu ad verda/ sumar giptar/eñ sumar ogiptar/ þa skulu þær sem ogiptar eru/ taka so miked Fe af oskiptum Arfe sem þær høfdu er Heiman voru giptar. Eñ þo allar sieu Heiman giptar / og er ei skipt Heimanfylgiu til Jafnadar þrra i mille/ þa take þær af oskiptum Arfe jafnmiked sem su er mest hafde Heiman a medañ Fe vinst til. Eñ ef Fe edur Arfur vinst ei/legge aptur til Jafnadar /

adar/nema ei være meira Neiman gief-
ed eñ slykt kiæme þa a hverrar Nuk-
Griper aller sem liener eru til Neiman-
þylgiu/ og eru þeir metner og mynder i
Nendur þeim sem Konu bær/ og a hañ
þa jafnheimila sem Fader edur Moder
liete Neimanþylgia. Eñ ef Madur
seiger ad hñ liede ei til þess þeirra Gri-
pa/þa sverie hañ Einseide / so Karl-
madur sem Kona/ og sæke til jafnmik-
els Giptingarmañ Konuñar/ og skierde
þad Tilgiof heñar epter riettre Tilto-
lu. Einge Mær skal hafa Forræde Fi-
ar sijns þyrr eñ hun er xx. Vetra gömul/
þo ad under hana hafe bored/nema
hun sie gipt ad Frænda Rade/ og a sa
er heñar þa bær / bæde Forræde þyre
heñe og so Peninguni heñar. Hver sem
Giptingarmadur er riettur ad Konu/la-
te allt Neimillt vera i Neimanþylgiu
heñar. Eñ allt þad er sækia þarf med
Løgsoknum/ þa skal einge koma Tilgiof
a mote/og gialde þad sem skierder Til-
giof heñar af Fe þess er Neimanþyl-
 giu

giu hiellt. Eñ ef Eckia gipter sig sialf
Kg. 3. Heiman/ ⁊ lætur hun meta añara Man
na Fe i Heimanfylgiu sijna/ og liet hiñ
til er atte/ þa a sa er heñar fær þad
jafnheimillt sem þad er Eckian atte.
Eñ ef Madur seigiest ei til þess lied
hafa/ þa synie med Einseide/ eñ Heim-
anfylgia heñar þvi miñe. R. B. H.
K. Hvar sem Madur fær Mey edur
Konu ad Guds Logum og Lands/ og eru
honum lieder Peningar edur i Borgun
geinged fyre hañ/ ad hañ a so mikla
Peninga sem þa eru talder og a nefnd-
er/ þa skal a þa Leid fara sem Bok vott-
ar um þad sem Konu var lied. Eñ ef
hañ vanrækier/ sæke Giptingarmadur
edur Umbodsmadur Konuñar ut/ hefre
til Handa/ ⁊ take þar af fyre siñ Star-
fa/ so ad hañ sie vel halldeñ af.

Cap. III.

Um Felag Hiona a mille.

SE Konu siñar skal einge Madur færa aþ Lande burt / nema hun vilie. Rada skal hañ Fe þeirra ollu til þarfa þeim / hvorke þeirra skal fyre mæla nie fyre giora añars Fe. R. B. E. K. Einge Madur skal selia Eigner Konu siñar / edur þær sem þau eigu bæde samañ / utañ med Sampycke heñar / nema full Naudsyn gange til / og þo med Skynsamra Maña Rade. Slijkañ Riett a hver Madur a Konu siñe sem a sialpum sier / ef heñe verdur med Pfund mis þyrmt. Eige a Kona ad synia Bonda sijnum Felags / eñ med þvi meiga þau leggia Felag sijn i mille / ad hvort þeirra legge til Felags allt þad sem þa a / edur Eigande verdur / med Erþdu edur odrum Nlutum. Eñ ef sijdar falla Omagar til añars hvors / þa skal þad jafnt beggia þeirra Kostnadur / þo ong ver kome a añars Fe. Eñ eþ Misdaude þeirra verdur / þa skulu Omagar þeirra hverfa þeim a Nendur sem þa a

þyre Laga sæker fram̄ ad færa. Enn
þad Niona sem meira lagde til Felags/
skal meira upptaka/ edur þess Erfing=
iar. Sijdan̄ sie skipt i Neiminga / þo
ad eidst hafe. En̄ ef afl-ast hefur/
þa skal Karlmadur edur hn̄s Erfinge
taka tvo Nlute Afla/ en̄ Kona Þrid=
iung/ þurfa þau aungvan̄ Man̄ ad þssu
Felage ad spyria. En̄ ef þau leggia a
an̄an̄ Veg/ þa skal þad ei halldast þo
ad Erfinge kun̄e edur vilie ei þad Fe=
lag riufa/ þviad Logum riufa þad Fe=
Kb. lag. R. B. E. K. Riett er ad Frænd=
ur giore Kaupmala sijn i millum z. Hel=
mings Felag epter þvi sem þeim semur.
Nu er ei Felag Niona i millum/ þa skal
su Tilgiof Konu heimil vera sem til
Cb. 10. hen̄ar var giefen̄ og Vottar vitu z lijst
rf. 27. var a Giptingardeige/ ef hun lifer len=
gur. Lijsa skal Giptingu Kvenna og
Tilgiofum sin̄ a hverium x. Vetrum/
og lijsa i Fiolda a Þinge/ eda vid Kirk=
iu. En̄ ef hn̄ misser hen̄ar vid/ þa ta=
3. z. ke Arfar hen̄ar Neimanfylgiu hen̄ar/
en̄

eñ Tilgiof fellur nidur. Nu þo ad Mær hafe Fiarhalld Brodur ſijns/ þa ſkal hun ei taka af Fe hŭs ſier til Heim manfylgiu. Eñ ef Arfe giefur þa Sok/ þa er hañ er fulltijda/ ad Giptingarmadur hafe giefed Fe hañs med Syſtur hañs/ þa ſtande ſa fyre Eineide er ſu Sok kiemur a Hendur. Eñ ef hañ verdur ſañur ad þvi/ reide ſlijkt upp Sveinenum ſem hañ gaf hŭs/ og heite Dreingur ad verre. fl. 1.

Cap. IIII.

Um Fiarſkipte epter añadhvørt Hiona.

Ef añad tveggia Hiona miſſer añars vid/ og þrijtur Brullaupsvitne/ þa ſkal þad Hiona ſem leingur lifer legg ia fram Fe/ og ſkipte ſo i ſundur ſem þad vill andſvara fyre Gude / ad riett er/ epter þvi ſem i Gipting þeirra kom/ og hvørke er þa vanhallded af ødru/ z ſverie fml. 22.

sverie ad þullañ Eid og ij. Skilrÿker
Meñ med þvi. Eþ Madur kauper
Jørd med Gripum edur Lausafe edur
Bufe Konu siñar/ og liþer hun hon-
um leingur/ þa skal hun þad eitt ha-
þa ur Jørdu af Arfe hñs sem hun haþ
de heimañ/ z þad eina meira er Erþin-
ge vill. Eñ eþ hun tekur Fe i Erþd
sijdañ er þau komu samañ/ og verdur þ
Fe þyre Jørd greitt/ þa skal su Jørd
heñar. Nu ef Aureigar tveir koma
samañ ad Landsløgum riettum/ z auk-
ist þeim Fe/þa hafe þad tvo Hlute sem
leingur lifer/ i Lande og Lausumenjre/
ef vid Vtarþa er ad skipta/eñ helming
ef vid Born þeirra er ad skipta.

Cap. V.

Eþ Kona Horast.

Nh.28 EF Kona legst med Mañe ød-
rum eñ Bonda sijnum / edur
skilur hun vid hñ saklaust mo-
te Guds Løgum og Riette/ þa
heþur

hefur hun þyregiort Tilgiøf siñe. Eñ ef Bonde bydur heñe Samvist/eñ hun vill eige/ þa skal Bondeñ vardveita øllum Fiarhlutum þeirra medan hun lifer / Eñ sijdann hun er daud/ take sa Neimanþylgiu heñar sem Arþe er næstur / z øngva Tilgioþ. Eñ eþ þau sættast a Mal siñ z tekur hū mz heñe þa þare þad sem Mal heñar vare o- spiallad. Eñ eþ heñe verdur sa Glæpur opkar þyre/ þa skal hañ vardveita Fiarhlutum heñar medañ hun liþer/ þo ad hū vilie ecke opkar vid heñe taka / eñ sijdañ þare epter þvi sem fyrr seiger. Eñ eþ hun hefur ei þyrr vid þañ Glæp kiend vered / z heiter hun Yferbot vid Gud z Bonda siñ/z bydur hun Bonda sijnum Samvistu/ Eñ eþ hañ vill ei eiga hana / þa hafe hun Neimanfylgiu sijna / eñ øngva Tilgioþ. Eñ eþ Bonde heñar vill firra hana Neimanþylgiu siñe / z seiger ad hana haþe þyrr meir sa Glæpur hendt/ z var su Sakargipt ei fyrre af hañs

Mh. 12 Nende vid hana so ad Moñum være
þad kuñugt þa stande hun fyre Ein-
eide / & hafe hun Neimanfylgiu siina
ef hn̄ vill ei vidur heñe taka / enn ei
Tilgiof siina. Nu ef Giølld koma
a Nendur ødru hveru Niona/ þa a þad
med siinu Fe ad bæta Misverka siina
sem giort hefur/ Og ef þau hafa lagt
Kg. 3. Felag siin i mille/ þa a þad þeirra sem
ei hafa Giøllden a Nendur hörest/ ha-
fa jafnmarga Aura af oskiptu avaxt-
arlaust edur þess Erfingiar/ þañ Tii-
ma er Misdaude þeirra verdur / edur
þau skiliast loglega. Nu kiemur Leg-
ords Søk a þa Konu sem Madur hef-
ur sier Festa edur Handselda/ þad Leg-
Lh. 31. ord sem fyrr giordest / & ef hañ fær
þeirrar Konu/ þa a hañ Radspell / eñ
Giptingarmadur Riettēn. Enn ef
siidañ er lagst med heñe eñ hañ Hand-
Nh. 31 selur sier edur Fester / Oa ef hañ fær
heñar / þa a hañ bæde Riett & Rad-
spell/ Eñ ef hn̄ fær heñar ei/ þa a sa
Kallmadur bæde sem fyrr skilur. Ef

Madur

Madur geingur i Sæng til Konu / og Mh. 2.
vill koma Legorde a hana / z þo ad hñ
kome ei Vilia sijnum fram / þa bæte
hñ epter xij. Mañа Dome.

Cap. VI.
Vm Meinbuge.

EF Meinleike sundrar Sam-
vist Hiona / med þess Rade sim
rada a ad Guds Logum / þa
hafe hvert þeirra sitt Fe. Eñ
ef þau skiliast fyre þañ Sifskap ad
Kallmañs Volld hafa til komed / og
visse hañ þad þa er hañ Feste Konu /
og leyner hañ þvi / þa bæte hañ fyre
Svik sijn epter xij. Manna Dome.
Hafe Konann halft eñ Giptingarmad-
ur halft. Eñ fyre hvern annann
Meinleika sem þau skiliast / þa fare s
firr seiget. Eñ ef Madur fær Konu Kg. 2.
med Landslogum riettum / og giefur i
mote heñe Tilgiof / z fellur fra sijd-
añ / þa skulu heñe lukast sijdañ Þing
sijn

ſÿn og Heimanfylgia / aþ ſialþs hañs Fe medañ þad vinſt til. Eñ eþ þad
Mh.31. Fe vinſt ei til / þa ſkulu Erþingia ecke
Arf.19. luka af ſÿnu Fe / þviad einge ſkal ſier Konu kaupa med añars Fe.

HIER HEFUR AL- meñelegt Erþdatal.

Fyrſta Erfd.

SV er hin þyrſta Erþd er Born ſkilgieteñ taka Arþ epter Fødur ſiñ og Modur ſkilfeingna ad Guds Løgum z Maña/ og ſa Sonarſon er hañ er ſkilgieteñ og ſo Fader hañs / nema Fader hñs hafe adur haft allañ ſinn Hlut aþ Arþe/ z tekur þa ſa Sonarſon Arf þyrr eñ i adra Erfd gange. Eñ ſo ſkal Fe ſkipta epter Fødur og Modur ad ij. Dœtur ſkulu taka Jaþnt vid eirn Son/og ſlÿkañ hlut ſkal taka Sonarſon aþ Arþe/ ſem Dotter ef hañ er til.

Nu er eirn Son og ein Dotter/þa tek-
ur Hun Pridiung eñ Hñ tvo Hlute. Eñ
ef Fader a Jarder epter/þa skulu Syn-
er snuast til Hofudbola/ eñ Dætur til
Utjarda edr Lausafiar/ ef ei eru Jard-
er til/z skal Hiñ ellste eirn eignast Hof-
udbol/ef hinum hlotnast adrar Jarder
jafngodar i siñ Hlut ad loglegre Wird-
ingu/eñ Sonarson i siñ Hlut þær Jard-
er sem Fader hañs stod til/þar til er Hñ
hefur jafnt mote Dottur. Eñ þau
Odul sem meire eru z Fader hañs stod
til / þa leyse Hñ ef hañ vill af Fodur-
frændum sijnum pinita Hlut niña eñ
verd eru / eñ ei skal Hñ fyrr leysa af
Fodurbrædrum sijnum / eñ Fodur Fad-
er Hñs er andadur / nema Fodur Fad-
er Hñs verde Omage Barna siña. Eñ
ef Fader misser Sonar sijns edr Dott-
ur/ edur Sonarsonar/þa tekur Hñ Arf
epter þau / ef þau eiga ei skilgietenn
Born epter sig / Og þo tekur Barn
Arf epter Fodur siñ z adra Meñ / ad

þad sie giefed eñ ei þætt/ eþ þad kiemur med Lyfe i Lios z verdur skyrdt. Skykt Fe sem Moder leggz til Barna siña / og andast þau Barnlaus / þa erþer Hun þad allt epter þau. Enn eþ Moder er aundud/ þa eiga Børn heñe ar skilgiefeñ ad taka þad Fe þyrr enn Fader. Nu er Dotter leigeñ i Fødurgarde edur Brodur/ þa a Hun hverke ad taka Arf epter Fødur sinn nie Modur/ utañ hape slyka Myskun sem Fader vill giørt haþa / edur Broder ef ei er Fader til. Nu er ei Sonur til Arþs/ eñ til sie Sonarson so til komeñ sem þyrr seiger/ og su Dotter sem ei er leigeñ / þa take su. er i Fødurgarde edz Brodur var leigenn halþu minna enn hvert hiña. Eñ ef einge þeirra er til sem ądur eru talder/ þa take hun so allañ Arþ sm̃ Mal heñar være ospiallad. Hvervetna þar sem Felag er Hiona i millum/ þa skal Gipting Dætra z Heimanþylgia greidast af beggia þeirra Fe / epter þvi sem Felag þeirra
var

var giort. Eñ ef ei er Felag Niona i millum / þa skal epter Fiarmagne hvert þeirra leggia til Barna siña. Eige a Fader edur Moder ad kvonga Son siñ edur gipta Dottur sijna med meira Fe / eñ slijkt kome þa a hvers Nluta þeirra sem epter eru ef þa være Erfdeñe skipt/utañ þeir lofe sem næst er standa Arfe. Eñ ef meira er heimañ giefed/ þa jafnest þad þa er Arfur kæmest. Eñ ef Arfur vinst ei til/legge aptur til Jafnadar hver sem meira hafde heimañ eñ Log votta. R. B. N. K. So er stadfest ad þar sem Madur fester sier Mey edur Konu ad Guds Logum z beggia þeirra Samþycke/ þa eru þau Born oll sem hñ a med þeirre Konu loglega til Arfs koñ/ hvert sem þau eru giefeñ fyre Festing edur epter / utann þau sem i Nordome hafa giefeñ vered. R. B. N. K. Eñ su er ein logleg Festing epter þvi sem forn Log votta eñ eingeñ auñur / er Madur tekur i Hond Mey

Kg. 5. edur Konu ad nærverendum skilrykum Vitnum/og bester han hana med þeim Ordum sem þar til heyra. En hverier sem añann Veg binda sin Hiuskap þa skulu þeirra Born eige løgleg til Arfs vera.

Auñur Erfd.

SV er auñur Erfd er tekur Ættleidingur sa er med Løgum er til Arfs leiddur / og Sonar Son skilgieteñ/ þo ad Fader hañs sie ei skilgieteñ/ z Sonar Dotter skilgieteñ ef Fader heñar er skilgieteñ / z Dottur Son skilgieteñ ef Moder hñs er skilgieteñ / sin Fiordung hvert þeirra bæde i Lande z Lausum eyre. En þo ad Sonar Dotter sie ein / eñ þeir allmarger / þa tekur hun þo fullañ Hlut vidur þa. Nu þo ad eirn sie þeirra til eñ þau allmorg / þa tekur hñ þo fullañ Hlut vid þau/þo ad fleire sie i Ættkvyslleñe añare / En ef eitt er þessara til / þa tekur þad þañ Arf allañ. R. B. N. K. So z er

nu

nu stadfest / ad Ættleidings Son skil-
gietenn tekur næst epter Ættleiding og
þa sem honum standa jafnframt til /
þann Arf sem Ættleidingur var til leid-
dur ad Logum / ef hann er andadur.
R. B. N. K. So er og skipad/ þo
ad Sonarsyner sieu tveir edur fleire /
þeir sem Fader þeirra var skilgietenn/þa
take þeir ei meira Arf enn Fader þeirra
stod til / ef þeir eigu vid þa ad skipta
sem jafnfram þeim standa til. Nu ef
þesser eru aungver til sem fyrr voru
talder, þa tekur Dottur Dotter skilgie-
tenn ef Moder hennar er skilgietenn.

Þridia Erfd.

SV er hin þridia Erfd er Broder
verdur Brodurs Arfe og eru þeir
Samfedra z skilgietner/enn ef Brodurs
misser / þa tekur Syster Samfedra og
skilgietenn. Nu er Systur eige til /
þa tekur Moder skilfeingenn Arf epter
Barn sitt / Enn ef hun er eige til þa
tekur Frillu Sonar Dotter skilgietenn /

og Frillu Dotter Son skilgieteñ / Nu eru þau ei til / þa tekur Frillu Dottur Dotter skilgieteñ / Eñ ef hun er ei til / þa tekur Modur Fader z Fodur Moder skilfeingeñ / Eñ ef hverke er þeirra til / þa tek: Modur Moder skilgeingeñ.

Fiorda Erfd.

SU er hin fiorda Erfd er tekur Fødurbroder skilgieteñ Samfedra / ef Fader hañs er skilgieteñ / og Brodurson skilgieteñ / af Samfedra Brodur komeñ og var hañ skilgieteñ / og Broder sambæddur skilgietiñ / ef Moder hañs er skilgieteñ / siñ Pridiung hvør þeirra ef aller eru til. Skal æ sa fyrre taka Arf er skilgieteñ Fodur a edur skilgietna Modur / hvørt sem helldur leider hñ til þess Arfs Fader edur Moder / þa hiñ næstur jafnskylldur / þo ad Fader hañs sie Frilluson edur Moder Frilludotter. Eñ ef Fodurbroder er eirn / eñ Brodur syner fleire / þa skal hñ eirn taka jafnt vid þa. Nu er Brodurson eirn / eñ Fødur-

urbrædur pletre/ þa ſkal hañ eirn taka japnt vid þa alla. Sama Mal a Brod er ſammæddur/og ſo ſkal hvervetna upp hiedañ/ ad japnmiked ſkal taka hver eirn i ſijna Ættkviſl/þo ad allmarger ſie i adra Ættkviſlena til ſijns Hlutar. Eñ ef eirn er þeſſara til ſem nu voru talder/ þa tekur ſa þañ Arf allañ. Nu er eing eñ þeirra til ſem adur eru neþnder/ þa tekur Fødurſyſter ſkilgieteñ Samþedra/ eþ Fader heñar er ſkilgieteñ/ z Brodurdotter ſkilgieteñ aþ Samþedra Brodur komeñ og var hañ ſkilgieteñ og Syſter ſammædd ſkilgieteñ/ eþ Moder heñar var ſkilgieteñ ſiñ Pridiung hvør þeirra med þyrra Skilorde. Eñ hvervetna þar ſem Odals Jord er i ſkipte/ þa ſkal þad Odal taka þad ſem til er borend/ eñ hiñ Lauſaþe.

Fimta Erfd.

SV er hin þimta Erfd er tekr Modurbroder ſkilgieteñ Samþedra z Syſturſon ſkilgieteñ af Samþedra Syſtur

komeñ. Eñ ef þeir eru ei til/ þa tekur Modursyster skilgieteñ Samfedra og Systurdotter skilgieteñ af Samfedra Systur komeñ.

Siøtta Erfd.

SV er hin siøtta Erfd er Brædra-syner takast Arfs epter skilgietner/ ef Fedur þeirra eru skilgietner og sam-fedra/ þa þeir þar næst þo ad Fedur þeirra sie Frilluſyner. Eñ ef þeir eru ei til/ þa taka Brædradætur skilgietnar med fyrra Skilorde. Nu eru þær ei til/ þa take Systkinasyner skilgietner. Nu eru þeir ei til/ þa taka Systkinadætur skilgietnar. Nu eru þær ei til/ þa taka Systrasyner skilgietner. Eñ ef þeir eru ei til/ þa taka Systradætur skilgietnar af Samfedra Systrum komnar. Nu er eingeñ þessara til sem fyrr voru tald-er/þa tekur Frilluſon eirn edur fleire ef til eru/z ei i Nordome giefner edr brænd-semis Spellum edur sifia Spellum nær meir eñ lofad er ad Logū. R. B. N. K.

Eñ

Eñ eþ einge er þessara til / þa tekur Moder ofkilfeingeñ Arf epter Barn sitt/ þad sem hun gat i Frillulifnade z ei i Nordome giefed edur Sifiasþellum. Eñ eþ hun er ei til/ þa tekur Frillu- dotter so til komeñ sem um Frilluson.

Siøunda Erfd.

SV er hin siøunda Erfd er tekur Fødurbroder skilgieteñ sammæddur z Brodurson skilgieteñ aþ sammæddum Brodur komeñ. Nu eru þeir ei til / þa tekur Fødursyster skilgieteñ sammædd z Brodurdotter skilgieteñ af sammæddum Brodur komeñ.

Attunda Erfd.

SV er hin attunda Erfd er tekur Modurbroder skilgieteñ sammæddur og Systurson skilgieteñ aþ sammæddre Systur komeñ. Nu eru þeir ei til / þa tekur Modursyster skilgieteñ sammædd og Systurdotter skilgieteñ aþ sammædd re Systur komeñ. Verdur hvør añarar

Arfe.

Arfe. Og so er hvervetna þar sem tveir edur fleire standa til eins Arfs ef eingeñ er sa til er adur er taldur.

Niunda Erfd.

SU er hin nijunda Erfd er Madur tekur Arf epter Brædrungsbarn sitt af samfeddum komner/ nema Manne skylldare siñest/ þviad i þessare Erfdeñe nemur hiñ nanare. Þar næst tekur jafnskylldur af Syskinum komeñ z take fyrr i Karllegg eñ Kveñlegg/ Eñ ef þeir eru ei til/ þa tekur Madur Arf epter Systrungsbarn sitt.

Tiunda Erfd.

SU er hin tijunda Erfd er taka þeir Meñ sem eru epter Brædraborn skilgietner og komeñ af Samfeddum/ nu eru þeir ei til/ þa take þeir sem epter eru Syskinaborn skilgietner. Eñ ef þeir eru ei til / þa take þeir Meñ sem epter eru Systrasyner skilgietner / þar næst þeir sem epter eru Systra Dætur skil-

ſkilgietner þridia Mañe ad Frændſeme / og take æ pyrr jafnſkylldꝫer Kallmadur eñ Kona.

Ellefta Erfd.

ÞAd er hin ellefta Erfd er takaſt Brædraſyner Arf epter ſkilgietnet ef Fedur þeirra eru ſammædder og ſkilgietner / þa hiner næſt þo ad Fedur þeirra ſieu Frillu Syner. Eñ ef þeir eru eige til / þa taka Brædra Dætur ſkilgietnar med ſama Skilorde. Nú eru þær ei til / þa taka Syſkinaſyner ſkilgietner / þa Syſkinadætur / þa Syſtraſyner / þar næſt Syſtradætur ſkilgietnar af ſammæddum Syſtrum komnar.

Tolfta Erfd.

ÞAd er hin tolfta Erfd er Madur tekur Arf epter Brædrungs Barn ſitt af ſammæddum Fedrum komner / nema Mañe nanare ſiñeſt / þviad hier nenur hinn nanare / þar næſt tekur jafnſkylldur af ſammæddum Syſkinum

um þa af Systrum komen / þar næst tekur Madur Arf epter Systrungs Barn sitt/ Þa taka þeir Men sem epter eru Brædrabørn skilgietner af sammæddum komner / Þar næst þeir sem epter eru Syskinaborn skilgietner fyrr i Karllegg en Kveñlegg / Þar næst þeir sem epter eru Systrabørn Þrimeñingar ad Frændseme/ take fyrr jafnskyllt Kallmadur en Kona.

Þrettanda Erfd.

SV er hin þrettanda Erfd er tekur Frilluboren Sonarson / en ef hann er ei til / þa tekur Sonardotter Frilluboren / Nu er hun eige til / þa tekur Dottursson Frilluboren / En þar næst Dotturdotter Frilluboren / þa tekur Broder samfedre / þa tekur Brodur sammædre / þa Systur samfedra / þar næst Syster sammædd Frilluboren. Nu er hun eige til / þa tekur Fødurbroder og Brodursson fyrre samfedra en sammædra/ þa hiner næst. Nu eru þeir ei

til /

til / þa tekur Fodursystur Frilluboreñ
og Brodurdotter med sama Skilorde /
þar næst Moderbroder og Systur=
son / þar næst Modersyster og Systur=
dotter. Eñ ef ei eru þær til / þa take
Brædrungar/ þar næst Systkinaborn /
þa Systraborn fyrre Kallmadur enn
Kona. Eñ ef þessara misser allra /
þa take þeir sem ad fiorda Mañe eru
ad Frændseme / nema nanare þiñest
skilgietner. Eñ ef einge er til Fior=
meñingur ad Frændseme edur nanare
skilgietner /þa take Frilluborner. Tek=
ur Madur þa fyrst Arf epter Bræd=
rungs Barn sitt/ nema Mañe skyllda=
re þiñest. Þar næst iafnskyllt af
Systkinum / þa af Systrum / skal sa
fyrre Arf taka er af samfeddum er /
þa hiñ næst Frilluboreñ/ þessu næst ta=
ka Þrimeñingar Frilluborner/ þar næst
Mañe ofskylldare /, þa Fiormeñingar
Frilluborner fyrr eñ under Kong gange.

Cap. XIIII.

Ef

Ef Kyn Mañs er villt.

arf. 22. Ef sa Madur tekur Arf epter Mañ sem Meñ hyggia riettast Erfingia/ og profast Kyn añars tveggia fra añad sijdar sañara/ þa skal hañ greida Erfingia er þad profast/ Fe þad allt sem hñ tok i Eignum edur Lausafe / utañ Lands skylldet edur añañ Avoxt / og so skal hvervetna þar sem adrer taka fyrr Arf eñ Erfinge riettur/ og þeir þottust eiga fyre þvi ad Kyn hins var villt.

Mh. 1. 4.

Cap. XV.

Um Attleiding.

Fls. UM ma Madur bæta Rad Sonar sijns og leida hañ i Ætt ef hañ vill/ ef sa jatar sem Arfe er næstur. N. B. N. K. Nu a hañ Sonu skilgietna til Arfs sijns/ þa ma sa hver jata fyre sig sem hañ er xx. Vetra gamall edur elldre/

re/ eñ ecke fyre þa ſem Dalner eru ed-
ur yngre eñ Tvijtuger. Ma og ſa ein-
ge Madur jafa Arfe undañ ſier ſem hñ
er yngre eñ Tvijtugur. Eñ ſa er Tvij-
tugur ſem hñ hefur ꝛc. Jolanætur hin-
ar fyrſtu/ Tekur Ættleidingur þa ſlijk-
añ Riett ſem ſa ſtod til er jafade Arfe.
Nu ſkal ſa ſem Mañ ættleider og ſa er
jafar Arfe/ og ſa ſem ættleiddur er
ganga aller ſamt fyre Kyrkiudyr/ ⁊ hall-
da aller a eirne Bok/ þa ſkal ſa Mad-
ur ſem ættleider ſo mæla. Eg ættleide
þeñañ Mañ N. til Fiar þeſſ ſem eg
giefur honum til Giallds og til Giaf-
ar/ til Seſſ og til Sætis/ ⁊ til alls þeſſ
Riettar ſem Ættleidingur a ad hafa
epter Løgum. So ſkal Konu ættleida
ſem Karlmañ. Nu ma leida Broder
Brodur i Ætt/ og Fødurbroder Brod-
urſon/ So meigu ⁊ fleire Meñ Mañ i
Ætt leida ſem nu var talt. Og ſo ma
Kona ættleida ſem Karlmadur/ ef ſa
jafar ſem Arfe er næſtur ef hñ er full-
tijda

tijda og løgradande. Nu skal hañ þad Fe allt hafa sem hañ er tilleiddur epter Løgum a medañ þeir liþa er ættleiddu hñ/ allt til þess er Arþ ber under hañ/ Sijdañ ber Arfe hønum Vitne um Alldur og Aþe. Hañ er og skylldur ad þæra þram alla þa Omaga sem Løgkomner eru adur a þad Fe/ Hañ er og skylldur ad lijsa Ættleiding siñe/ siñ a hverium x. Vetrum til þess er hañ tekr Arf. Eñ hver sem odruvijs er ættleidd ur eñ nu er mællt/ þa er sem ogiort sie og skal ei halldast.

Cap. XVI.

Ef Madur vegur Mañ til Arþs.

Ef Madur verdur þyre þeirre Villu ad hañ vegur Mañ til Arfs/ edur rædur Mañe Banarad þramkomeñ / þa heþur hñ þyre veiged þeim Arfe / eñ Arþur sa þare sijdañ ad riettu Erþdum sem sa være einge til er Mañ vegur til Arþs.

Cap.

Cap. XVII.

Um Arfaſkipte Braddaudra Manna.

EF Menn falla i Oruſtu og kiemſt einge i burt/ edur druckna Meñ aller/ edur iñe brenna/ eda verda fyre Skridum/ fare Arfur þeirra ſem þeir hafe aller ſenn lated Lijf ſitt/ nema añad profeſt ſijdar medur løglegum Vitnum.

Cap. XVIII.

Hverſu fara ſkule Feſkipte epter dauda Meñ Felitla.

ÞAd er nu þvi næſt ad einge Madur ma giefa Arf undañ ødrum / utañ þær Giafer ſem ſijdar ſkilur. Vielakaup ſkal ad Vettuge hafa. Einge ſkal ødrum Arfſvik giøra. Nu er Madur daudur/ þa ſkal Arfe i Aundvege ſetiaſt/ ꝫ giøra Skulldarmøñum Stefnu ad þeir

arf.2c

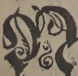
ffb.9

kome þar aller ad Siound / og hafe hver sijna Skulld i burt slijka sem Vitne bera honum. Eñ ef ei er Fe so miked/ þa skulu aller þarfnast so sem Tala reñur til. Sa skal meira-þarfnast er meira atte Fe ad honum. Eñ sa er ei kiemur ad Siound/ sæke sitt ad Løgum og med Vottum/ og stefne Erfingia til Votta Søgu ef Fe er til. Eñ þeir sem fyrr Naudsynia saker koma ei ad Siound / & er Fe ei meira eñ hiner hafa teked er fyrre komu / þa giallde þeir aptur er fyrre toku / og misse aller sem Tala reñur til. Eñ Erfinge sie vid skildur ef hñ baud til ad Løgum.

Kb. 8. Kg. 6.

Cap. XIX.

Hversu fara skal um Omaga Eyre og Mala Konu.

Ver Omaga Eyrer i Garde og Male Konu/ þa er vel ef þm̃ vinst badum Fe. Eñ ef þeim vinst eige badum

Fe/

Fe/þa skal hun þarfnast Gagngiallds
og Giafar. Eñ ef ei vinst Fe i alla
Stade / þa skal sa mest þarfnast er
mest atte ad honum / So Kona hañs
sem adrer hañs Skulldunautar. Tø-
lu skal hafa til þess / nema Madur
atte Ved i einshverium Grip / þa a
hañ það fyrst ad hafa. Helldur skal l.b10.
Kona þarfnast Tilgiof sijna / eñ þeir Kb.22
Meñ sem fyrr attu Fe ad honum eñ Kg.6.
hñ fieck heñar. Þviad einge skal
sier Konu kaupa med añars Fe. Nu
skal hun hafa Heimanfylgiu sijna/ eñ
Omage sitt Fe. Nu er ei Fe so mi-
ked/ þa misse so hvertveggia sem Ta-
la reñur til epter Fiarmagne. Ein- Mh.31
ge a Skullder ad giallda epter þañ sem Kg.6.
hñ tekur ecke Fe epter / hverke Sonur
nie añar Madur. Nu eigu Hion Fe-
lag samañ z deyr añad tveggia þeir-
ra / þa skal ad Helminge hvert þeirra
Skulldum giegna. So skal z Omag-
um þeim skipta er þau hafa med Arf-
take edur med Fulgu teked a Fed. Eñ

ef þeir Omagar hafa konied a Fed
sem hñ var Arftake epter eþ þeir ætte
Fe epter / þa skulu þeir Arfe fylgia æ
medañ sa Arfur vinst. Sijdann
hverfe þeir Omagar til þess / sem þa a
fyre Laga saker fram̃ ad færa þa.

Cap. XX.

Hver vardveita skal Omaga og Fe hañs.

Ef sa Madur andast er hann
a Børn i Omegd / þa skal sa
veita Børn Børnum og Fe
sem Arfe er næstur / hvert sm̃
helldur verdur Fiarhalldsmadur Karl-
madur edur Kona. Hañ skal lata
virda Fe þad allt vj. skynsama Meñ /
z hafa Vitne til vid hveriu hñ tekur.
Hañ skal þar aungvu afsooga ædur
virt er / nema hiñ Daude hafe Bu
att / og þurfe i Bued ad kaupa añad
hvert Hey edur Mat / þad skal hveru-
tveggia kaupa eþ þarf. Fiar Vard-
veitsl.

veitslumadur er ei skylldur ad taka vid Abyrgd a Bunade fyrr en ad næstum Fardögum epter / er hin er andadur. Fiar Vardveitslumadur skal ei færa Fe Omaga wr Fiordunge / nema han fae fullan Vördsluman þan er þar eige Jarder og Lausagods ad þar sie Fe golldet sem hn tok / þa er Omage er Riettnæmur / utan Fe sie i fleirn Fiordungum/ þa ma Fiarhalldsmadur þangad færa ad Ofekiu sem mest er Fe/edur þangad sem Jarder eru. Nu ef sijdan Ber Arf edur Riettarfar under hin unga Man / edur kiemur Hvalur a Reka hns/ þa skal þad virda/ z er Jnnstæda þvi meire. En ef hn setst i ovirdan Omaga Eyre / þa skal hinn unge Madur hafa Fe sitt so miked sm hn fær Vitne til/ z allan Avöxt a Fe sijnu. Nu hefur han ei Vitne til / legge hin fram slijkt Fe sem han vill/ z sverie fullan Eid/ ad þa hefur hin unge Madur allt slijkt er hn a / og ijskilrijker Men med honum.

Cap. XXI.

Hverſu miked Fe ſkal ſtanda fyre Omaga.

NV virdeſt þar Fe ſo ad þar er Jñſtæduetyrer full fim̃ Hundrud fyre Omaga hvern i Jordu/ edur þvi Fe er hañ ma Voxtu edur Nytſemd af hafa / vel er ef meira er/ þa ſkal hañ þad Fe taka. Skal þad Fe hvørke vaxa nie þverra/ giallde ſlykt Fe ſem hañ tok/ nema Omagé eige ſo miklar Jarder edur Lausagods/ ad Frændum hañs virdeſt hañ hardlega halldeñ af þeim Forlagseyre ſem fyrr ſkilur / þa ſkal ætla hønum Klæda Verd/ og vel ad hallda hñ/ og þeim fyre Starf ſitt er Fiarhalld hñs hefur/ ſo ad hañ ſie vel halldeñ af/ og a ba Omage allañ Avoxt Fiar ſyns. Eñ Frændur hañs hygge ad a hveriu tolf Manudum hvørſu med Fe er fared/ og fae ødrum ef ſa duger ei til med fullum Vordſlum er adur helldur/ z ad

Arf. 10. 20.

ſa

sa legge fullar Vordslur i mote er vid tekur. Eñ sa a fullar Vordslr er jafn miked Fe a Skulldlaust sem Omagenn a sa er Fiarhalld þarf. K. B. E. K. Erfingia er riett ad halldra Omagaeyre ef hañ vill/ þo ad hañ eige minna Fe eñ Omageñ a/ ef skynsomū Moñū virdest hañ ohætte Skulldunautur. Nu eru Omagar adrer a Feinu / þa skulu þeir neyta Avaxtaña/ nema þeir verde miñe/ þa skal minkast Inntædañ. Eñ ef Fader edur Moder / Brædur edur Systur koma a Fe hins unga Mañs/ og ef hañ er Arftokumadur þeirra/ edr þeir hūs/ ef þau ætte Fe epter/ þa skal ætla honum Forlagseyre þar til hñ er xvj. Vetragamall/ Eñ þau hafe sier til Atviñu sem þau þurfa þad sem auk er. Eñ ei er Fiarhalldsmadur skylldur ad taka adra Omaga eñ nu eru talder a Fe hins unga Mañs/ medañ hañ a Fiarhalld hañs.

Cap. XXII.

Vm Omaga Eyre.

NV ef ei vinſt Inſtæduęyrer til fim̃ Hundrada/ þa ſkal Omage neita x. Aura a xij. Manudum hverium þar til hañ er xvj. Vetra gamall/ þa er hañ Matlaunamadur. Sijdañ ſkal ꝥ minka Inſtædu ſem vid Leigu þarf ad leggia til þeirra x. Aura er fyre Omaga ſkal
fl. 1. leggiaſt a hverium xij. Manudũ. Nu þo ad Omage eige ecke añad Fe eñ Iørd þa/ er Tijuaurar takaſt af i Landſkylld/ þa ſkal þo ecke minkaſt Inſtæda/ eñ ſu Virding ſkal ſtanda um Jardarleigu
bl. A ſem hid fyrſta Ar var vird/ hvert ſem Leiga vex eda þverr. Fiarhalldsmadur ſkal eige ſelia ødrũ Fe ad hallda. Eñ ef hañ ſelur ødrum Mañe Fiarhalld
br. 1. Omagans i Hendur / þa a hiñ unge Madur Heimtu Fiar ſijns ad hvorum er hañ vill/ Fiarhalldsmañe ſijnum/ edr hinum er af honum tok. Eñ ef Mad-

ur lætur Omagaeyre lausañ/ nema dæmd
ur sie ur Nende honum loglega/ þa skal
Hañ setia sitt Fe i Ved þyre. Nu ef
Bonde er daudur/ eñ Kona hañs lifer
epter/ og er ei Fe meira eñ hun a ad
hafa/ þa skal hun veita Vord Børn-
um sijnum Felausum. Eñ ef hun a
oñur Børn/ þa hverfe þau til Fødur-
frænda siña epter Løgum.

Kg. ffb. 10 Arf. 1

Cap. XXIII.

Hvørsu um Arfa skal fara ef Erf-inge er ei nær.

Hvervetna þar sem Madr andast/ og er Erfinge eige nær ad kalla til Arfs / þa skal sa Arfur standa virdtur i þess Heimile sem Arfur er ad/ þa er Madur er daeñ / med fullum Vordslum og Avøxtum/ þar til sem riettur Erfinge kiemur til/ edur sa er med Løgum a þess Arfs Vidtøkumadur ad vera. Nu andast Utlendsk Madur hier/ af Noregs

Kongs Rijke/ þa skal þañ Arf taka hi
er til Burtslutningar epter hann hinn
skylldaste Frænde hañs þeirra sem þa
eru hier. Eñ ef oskylldare Madur tekr
eñ Primeñingur / þa skal hañ fullar
Bordslur i mote fa/ ad sa Arfur skal
ad Skilum fara. Nu er einge Frænde
til/ þa skal taka Felage hañs Arf/ sa
sem løgleg Vitne hefur til þess ad þeir
attu Felag samañ er hiñ do. Nu er sa
ei til/ þa skal taka Styremadur. Eru
þeir fleire eñ eirn / þa skipte þeir ad
Jafnade syñ i millum: Skal allt þad
Fe virda sem eige taka Erfingiar vid/
hvert sem þad er Arfur edur Vijgsbæt-
ur/ edur añad Fe/ og flytia so i Hend-
ur Eiganda/ abyrgest ad øngvu/ enn
vardveite sem sitt Fe. Sijdañ skal Erf-
inge umbuna hønum fyre Starf sitt
so ad hañ sie vel halldeñ af. Nu eru
þeir aungver til sem adur eru talder/ þa
skal Bonde sa sem hañ er a Vist med/
taka þad Fe virt/ og abyrgiast/ og ha-
fa Voxtu af þar til sem Erfinge kiem-
ur

ur epter/ edur hañs løglegur Vmbods-madur: So skal z fara um Arf Danskra Mañа z Svenskra/ ef þeir andast hier. Eñ af ødrum Tungum eñ Danskre/ skal einge Madur ad Frændseme Arf taka hier/nema Fader/ Sonur edur Broder/nema þeir hafe løgleg Vmbod til. Eñ ef einge kiemur til iñann x. Vetra/ þa take Kongur þañ Arf allañ ad riettu.

Cap. XXIV.

Vm Vmbod ad løgum og Fe þeirra er Vtlands deyia.

EF vor Lande vill fara af Lande i burt/ þa skal hñ fa Vmbodsmañ til allra Mala siña/ svara z sakia og so vardveita Fe sijnu þvi sem hañ a hier a Lande epter. Skal þad Vmbod halldast iij. Vetr eñ eige leingr/ Og þo ad þeir hafe leingra Maldaga a giørvañ/ þa sie sialfsleked Vmbod af og take Erfinge vid/

vid. R. B. E. K. Endurnyia ma Umbod ad lidnum iij. Vetrum / hvert sem hñ er utañ Lands edur iñañ. Nu andast hñ fyrre/þa eigu Arfar hñs vid ad taka er þeir sañfrietta Andlat hñs. Eñ ef Umbodsmadur forlrygger Frafall þess er af Lande vor/ þa hafe Arfe eins Vitne til þess er sveria vill ad hñ hyggur þad satt vera. Nu ef vor Lande andast utañ Lands / hvar sem þad er/ þa skal sa Madur taka þad Fe er þar er/sem skyllastur er þrra Maña er Arfverd eigu. Nu er einge Frænde til / þa skal taka Motunautur hñs til Uthafnar sa er ut ætlar. Eñ ef einge er sa til / þa take sa Madur er af þm
Arf.25. Fiordunge er med fullum Vordslum / ad sa Arfur skal ad Skilum fara/ hñ skal ongva Mutu til þess giefa/z ongvu af þvi Fe tooga/nema þvi sem þarf til Arfverdar epter þvilijkañ Mañ/epter Sidvana / nema hañ hafe sialfur añad Rad fyrre giort. Hañ skal lata virda Fe þad vj. skynsama Meñ/þria
Jslendska

Jslendska og þria huskasta Norræna Men / nema ei sieu Jslendsker Menn til/þa virde husfaster Men einer. Nu skal lata þar Fe virda sem mest er saman/ og fære ei wr þeim Garde ædur Fe er virdt. Med sama Nætte skal hñ lata virda þ Fe sim añars stadar er. Skal allt virda til Gangs Silfurs lar. f.28. slyks sem þa gellur af Kongs Stedia. Nañ skal veria þvi Fe sem ovared var ædur/ til þeirra Nluta sem hingad er vart / og geyma sem sijns Fiar / og abyrgest ad ængvu/og hafe fyre Starf sitt þa er hñ kiemur ut so ad hñ sie vel halldeñ af epter vs. Maña Virdingu. Eñ ef einge er sa til sem ædur er taldur/ þa skal Gardsbonde hñs taka þad Fe virdt og abyrgiast sem sitt Fe/ og hafa Gagn af/þar til sem Erfinge kiemur epter / edur hñs løglegur Vmbodsmadur/ og gialldehønum þa slykt Fe sem hñ tok. Ef hverke kiemur til løglegur Vmbodsmadur nie Erfinge hins Dauda iñañ x. Vetra / þa

eigneſt Kongur þañ Arf allañ. Nu andaſt Madur a Saxlande/edur ſuñar a Einglande/ edur i Eyium veſtur/ edur i Dyþleñe/ þa er Madur et ſkylldur ad lata virda þad Fe þyrr eñ i Norege. Nu er þar nanare Madur þyre/þa ſkal ſa taka vid Fenu / og flytia til Eifingia/eñ hiñ ſkal hafa Afla þañ ſem a er ordeñ hvar ſem hñ tok Fed.

Cap. XXV.

Hverſu Arf ſkal ſækia ad Logum.

ARf ſkal ſækia i þeim Fiordunge ſem Arfur er daeñ: Eñ ef Madur leider Votta i odrum Fiordunge eñ Arfur er daeñ/ þa hefur hañ þeim fyrreſkoted. Nu ſitur Madur i Arfe z leggur Dom fyre/ eñ añar kallaſt til komeñ ad Logum/ þa ſkal ſa ſtefna hinum Heimſtefnu rietta/ og krefie hañ Arfs og Vtfarar er i ſitur. Nu vill hañ ei ur Arfe fara/ þa ſkal hañ ſtefna honum Þing
fyre

þyre Ran og Isletu: Og ef þa þullnast hønum Vitne og Søgn øll til sijns Mals/og kiemur ecke Andvitne i mote/ þa eigu Þingmeñ hønum Arf ad dæma/eñ hiñ skal giallda Konge vj. Aura þyre þad hañ lagde Dom þyre Arf þañ er hñ atte ecke i. Nu vill hañ eige ur Arfe þara/ þa skal hiñ æsta sier Þingmeñ Lids/ so ad hañ sie full Lidæ ad færa hañ ur Arfe sijnum. Sekur er hver Eyre vid Kong er hønum syniar Tilþarar. Nu koma þeir þar z ver hñ Arf Odde edur Eggiu/ þa er hañ sekur x. Mørkū vid Kong / eñ hiñ hver sekur vj. Aurum vid Kong er Forstod veiter med hønū. Nu beriast þeir/ þa er hver utlægur sa er þyre stendur Arfe dæmdum/ eñ hiner aller Fridhelger er til sækia.

Cap. XXVI.

Vm Arfsokn.

Hver-

Hvervetna þar sem Madur kallar ei til Arfs fyrer Fafrædessaker/ og er þo til komenn/ þa hafe hann sottann Arf sinn innan x. Vetra/ þeirra sem hann er innan Lands og ur Omegd/ ef hann hefur Vit til/ nema skylld Naudsyn banne. Nu
Ub A7. eigu Menn Arfe ad skipta/ þa er vel ef
lbr. 3. þeir koma aller til er Hlut eigu i ad skip
fml 25. ta þeim Arfe. Nu koma sumer / enn sumer vilia eige fara/ þa skal giøra þm Stefnu til ad skipta/ z þo ad þeir kome þa ei til / þa skal skipta fyre Vottum
lbr. 5. z Hlute aleggia/ þa skal hann þann Hlut hafa er þa hlytur hann. Nu kallar hn Misskipt edur seiger ad hinn hafe leynt Fe/ þa skal hn synia med Lyrittareide.

Cap. XXVII.

Hvørsu Madur skal rydia sig til Arfs.

arf. 14. NV leikur a tveim Tungum / hvert Madur er arfgeingur edur eige/ þa skal hann stefna þeim

þeim Þing er hønum ſtendur fyre Ar-
fe/ þa ſkal hañ niota Botta ſiña ad
hañ ſtefnde hønum þangad/ þad ſkulu
og ſo Bottar hañs bera. Vier vorum
þar i hia ad Moder hñs var feſt løgle
ga i þeim ſtad/ og nefne Stadeñ. Þa
eigu Þingmeñ hønum Arf ad dæma.
Hvetvetna þar ſem Madur vill ſig til
Arfs færa / leide Votta ſina til / og
ſtefne þeim ødrum til er þeim Arfe eru
næſter. Eñ ef hñ ſtefner hønum eige
til/þa er Vottum hñs fyreſkoted. Þar
ſkal um Arf dæma ſem Arfur er daeñ/
edur Jarder eru/ edur Bu hins Dauda.
R. B. N. K. Ef añad hvert Niona
kañ fra ad falla/ þeirra ſem x. Vetur
edur leingur hafa ſamañ vered/ z ha-
fa þau jafnañ hallded ſig fyre løgleg
Nion/þo ad Niuſkapur þeirra hafe ei-
ge ſkilrijkelega vered lijſtur edur amal-
gadur / og eige helldur Bygdarfleygt
vered medañ þau lifdu bæde / ad hun
være hñs Frilla edur Nøgrkona/þa ſkal
L Barn

Barn edur Børn epterverande / i Arf setiast og halldast fyre Skilgieteñ/ po ad ei life Festar-Bøttar. Einge
Art. 16. Madur skal Fe skipta edur Arfe
Libr. 2. epter añañ/ þyrr eñ þess er Leyþe til er
adur a/ nema Meñ siae ad m̃z Spiøllum fer. Eñ ef Madur heþur Vit til og er hñ Nestfær og Aulfær og ma hñ rada Bue sijnu og Kaupum/ þa skal hñ sialþur Fe sijnu rada / og ma þvi einge Madur skipta. Eñ þott nockur skipte/ þa skal þad ecke halldast.

Cap. XXVIII.

Hveriar Giaþer halldast meigu ad Løgum.

VV skal þær Giaþer telia er halldast mega. Þær Giafer skulu halldast sem Kongur giefur oss/ edur vier giefum honum. Gieþa ma Madur og Vingiaþer ad sier liþanda / Hesta eda Yxn/ Vopn eda þvilijka Gripe/ so og Klæde /

Klæde/og aꝼſiꝼiar hn̄ ſier/þo ſo ad vj-ſkynſomum Mōn̄um virdeſt eige Arꝼ-ſvik giør vid Erꝼingia/⁊ eꝼ ſo er giefed/ þa ma þa Giøf einge Madur riufa. En̄ eꝼ hin̄ heiter Launum ꝼyre / þa ma þad heimta. Hver Madur ma gieꝼa Fierdungs Giøꝼ aꝼ Fe þvi øllu ſem hønum hefur afleſt / ſo ad meira er en̄ hn̄ heꝼur ad Erꝼdum tekid/ bæde i Lande ⁊ i lauſū Eyre/hvert ſem hn̄ vill Børnum ſynum ſkilgietnū edur ødrū Mønum/einu eꝼ hn̄ vill þad. Enn Tiundar Giøꝼ af ſo miklu Fe ſem hn̄ heꝼur ad Erꝼdum teked bæde i Lande ⁊ lauſum Eyre/ þo ad hn̄ ſpyrie ecke Erꝼingia ad / hvert ſem han̄ er heill edur ſiukur/ ef hn̄ mæler aꝼ Vite. En̄ aꝼ Fiordungs Giøꝼ edr Tiundar Giøꝼ ſkal þ ꝼyrſt luka er Madur giefur Gude fyre Sal ſin̄e/hverium Man̄e ſem hn̄ gieꝼur Løggiøf ſyna ꝼyrr.

HIER HEFUR FRAm̃færslu Balk/ Hverier Omaga eiga med Logum fram̃ ad færa.

Cap. I.

HVer Madur a fram̃ ad færa Fødur sin̄ z Modur / hvert sem hann er Skilgieten̄ edur Frillu. boren̄/og so Børn sijn. Nu a han̄ eige so Fe ad hn̄ meige an̄ast þau/ þa skal hn̄ þo til leggia allt slijkt sem han̄ þarf ei til Matar sier og Klæda / Og sieu þau færd med þessu Tillage þeim a Hendur er þa er næstur Arfe og Forlags Eyre a til. Ef Madur a sier tveggia Missera Biørg og þeim er ødur eru a Fenu / þa skal hn̄ framfæra Syskin sijn/ef hn̄ a z fyre þau tveggia Misséra Biørg er þa biodast a Fed/ ef þau eru hn̄s Arfar edur hn̄ þeirra Arfe. Fra þessum Omøgum skal Madur ei

seliast

seliast Arpsale / og engvum þeim er 57. b.
mädur eru komner a Fed / edur Hañ er
Arpsoku Madur epter edur þeir Hũs /
z sieu þeir þa Omagar. Eñ þo ad
Hñ selicst/ þa skal þad ei halldast / og
seigia Log þad Arpsal laust. Eñ þa
er tveggia Missera Biorg er halpt pior
da Hundrad er ætlad Karlmañe / enn
halpt pridia Hundrad Konu / hvert
sem Madur er ungur edur gamall.
Þegar skal honũ fullañ Forlags Eyre
ætla er Hñ ma ei viña sier fulla Fædu /
þo ad Hñ meige nockud til Gagns
viña þeim er Hñ er med. Eñ ef Omagar
eru pirnare/þa skal sa framfæra
er Arpe peirra er næstur / ef Hñ a
Forlags Eyre til. Nu þarf sa Madur
Framfærslu er oskylldare er eñ pyrr
seiger/edur Þrimeñingur z þar i mille/
þa skal ætla honum fiogra Missera
Biorg. Eñ ef Omage er oskylldare
eñ Þrimeñingur / þa skal ætla honum
vj. Missera Biorg. Eñ ef Omage er
Fiormeñingur/ þa skal ætla honũ vtj.

Missera Biorg / so mikid a hverium xij. Manudum sem fyrr seiger / bæde þeim er fyrer eru a Fenu / og so þeim er þa kiemur a Fed. Skal allt til virda utañ Busgogn z Verkfære / og einfolld Klæde bæde Dag z Nott. Nu er nockur þessara Arfe añars hvers sijn i mille / þa skal ei meira Forlags Eyrer fyre þeim standa ædur hañ er skylldur þañ fram̃ ad færa enn fiogra Missera Biorg / þar miña sem fyrr seiger. Nu minkar Forlags Eyre fyre Mañe / sijdañ Omage kiemur a Hendur hoñū / þa hverfe Omagar af Fe hūs / epter riettre Tiltolu / þeir fyrst sem oskylldaster eru. R. B. E. K. Eige skal Omaga telia framar enn a þess Fe Hiona sem Omagen er skylldur / og hverfe af Fenu þegar hañ er xvj. Vetra / ef hū er heill og verkfær.

Cap. II.

Um Hiona Fram̃færslu sijn a mille og um Prot.

Skyllt

SKyllt er hvert Niona annad fram ad færa a Fe sijnu. Hvert Niona sem þad er/ ad Framfærslu þarf/ verdr Ódt/ edur fær añañ Krankleika. Eñ ef þau hafa med miña Fe samañ komed eñ þau ættu til þriggia Hundrada fæde saman/ og alldre urdu þau so rijk ad þau ætte Konge Skatt ad giallda / þa sie hvert añars Handbiargar Omage/ edur plytiest med Hrosse ef þau fa ei fyre uñest / og þeirra Børn skulu ei a Hreppa seigiast/ æ medañ þau fa pluti med fyrra Skilorde. R. B. N. K. Þar skal Þrot heita sem Omageñ er / þa er sa andast fra er med Handbiørg siñe atte Omagañ fram ad færa / edur fyrr sogdum Flutninge. Nu sæker Þrot Bonda i Hierade/ þa skal skipta Omøgum þeirra epter þvi sem Felag þeirra var giort. Skal Moder færa Omaga sijna a Hendur Frændum sijnum þeim er Arfe eru næster / ef þeir eigu Fe edur Forlags Eyre til so mikels

ff 1. sem fyrr skilur: Eñ ef af geingur
Forlags Eyre af þvi Fe / þa skal hñ
taka Omaga so marga sem hñ a For-
lags Eyre til. Eñ þeir sem um-
frañ eru/fare þeim a Hendur siñ Ar-
fe er næstur/ef þeir eigu Forlags Ey-
rer til. Eñ ef sa a ei Forlags Ey-
re til / þa skulu Omagar fara frañ i
Ætt/ til þess er a Forlags Eyrer hitt-
er. So skal og fara um þa Omaga er
fyrre talade um / ad þeir skulu fara
frañ i Ætt. Med sama Hætte skal z
ff 7. arfr. 19 skipta þeim Omogum er Fedrum fyl-
gia. Nu fester Madur Omaga i Vist/
f. 7. 14. þa skal þad halldast. Eñ ef hñ vij-
sar honū wr Vist / og lætur hñ ganga
a Fatæki Bæa i mille / þa skal hañ
giallda Konge vj. Aura/ og vardveita
þo Omaga sem mælt er. So skal og
llr. 12 hver giallda/sa Madur er ganga lætur
siñ Omaga a Fatæki Bæia i mille/ sem
nu var skilt. Eñ ei er Madur skylldur
ad fæda edur Fulgu fyre ad iña / fyrr
eñ hñ veit ad hñ er hñs Omage. So
skal

skal z Omøgum i Ætter skipta ef añad hvert Niona er andad.

Cap. III.

Hvørsu Meñ skulu skipta Felausũ Omøgum.

NB skipta Meñ Felausum Omøgum sijn i mille/ hvar sem þeir skipta/ z hluta sijdañ/ þa skal þ Skipte halldast þeirra i mille sijdañ / med hverium sem andast/ þa skal þad þess Nyt. So þo ad meire Omage verde eñ þa er skipt var/ þa abyrgest sa þad er hlaut. Þeir skulu Aurþum fylgia ef sa er Omage er Fe a.

Cap. IIII.

Hvørsu gamall Madur a Fiarhalld sitt.

EF Madur kiemur i Omaga-skipte/ þa er hñ er ur Omegd/ og er hñ þa xx. Vetra gamall/ og a ad taka vid Fe sijnu z

þa Fiarhallð sitt hverium er hñ vill / eþ
hñ kañ ei sialþur þyre að sia / og so oll
oñur Forrœðe Fiar sijns. Eñ ef Kall⸗
maður kvongast yngre eñ tvijtugur / fyre
utañ Frœnda siña Rað / haþe þyregiørt
Landskylldum sijnum / og ollum Avexte
Fiar sijns við Erþingia eða Fiarhallðs⸗
mañ. Nu kiemur sa Omage a Hendur
Mañe er hñ a ei að varðveita / þa skal
hñ þeim heim fteþna er varðveita a.
So skulu Vottar hñs mæla: Hier er
sa Omage er þu att þrañ að fœra / eñ
ei sa er hingað fœrðe. Þa skal hñ þe⸗
la honum a Hende Abyrgð þess Oma⸗
ga. R. V. H. K. Eige skal þurþa
að logbioða Omaga þleirum eñ einum /
utañ sa sijne með Skilrijke i loglegañ
Steþnu Dag / að nockur stande jafn⸗
þramt honum þeirra, sem þullañ For⸗
lagseyre eiga. Skal það þa ecke dæm⸗
ast þramar a hñ eñ epter riettre Til⸗
tolu. Nu kiemur Omage a Hendur
Mañe utañ Logmans Vrskurð eður
Þingmaña Dom / giøre hvert er vill /
lat⸗

lafe fara aptur a Hæl ella til Þings/og
mete Þingmeñ hvert færa skal. Eñ ef
a Hæl færer/ flytie aptur ad sømum ff.6.
Nattstødum sem þangad for til hañs. ff.2
Sekur er hver Eyre vid Kong er ei vill
vid taka. Nu sa er eige vill vid taka/
bæte epter Lagadome fullar Bætur og
so Þegn ef hinn deyr af Biargleyse.
R. B. E. K. Ef Madur rangfær- ff.9
er Omaga/ gialde þeim fullañ Kost-
nad er til var færdur/ allañ slijkañ sem
hañ hafde fyre. Nu eigu Meñ Omøg- ff.3.
um ad skipta/ og vill añar skipta enn
añar ei/ þa skal sa er skipta vill stefna
hinum til Omagaskiptis/ & ef hñ kiem-
ur þar þa er vel. Eñ ef hñ kiemur ei/
þa leide hiñ Votta sijna ad hañ hefur
honũ þangad stefnt a þañ Dag. Sijd-
añ skipte vj. Skinsamer Meñ þeim
Omøgũ/og legge Hlute a/ og hafe hñ
siñ Hlut i burt/ eñ abyrge hinum sinn
Hlut er ei kom til.

Cap. V.

Um

Um Omaga Frambærslu/ z ef hañ a Fe epter.

EF Madur bærer fram̃ þann Omaga er hañ er skylldur til fyre Laga saker / þo ad aṅar sie Erfinge/ z bere sijdañ Arf edur Rietfarþar under þañ Omaga/ edr med hverium Nætte hønum aflast Fe/ Og ef sa a Fe epter er bram̃ er færdur þa er hñ andast/ þa skal sa er Omagañ færde fram̃ edur þess Erfinge/ taka Avartalaust slijkt sem hñ lagde fyre hañ/ eñ Erfinge slijkt sem auk er. Nu veiter Madur Mañe fyre Guds saker/ þeim er hñ er fyre Lagasaker ei skylldur fram̃ ad bæra/ þa skal Gud þ umbuna hønum / eñ koma ei Fe fyre hvørke vid hañ nie vid hñs Erfingia.

Cap. VI.

Um Børn Utlendskra Maña hier a Lande.

Ef

EF ſa Madur a Barn Omaga ut Frilluboreñ hier/ er hañ er Norræñ edur Niallrlendſkur/ Orkneyſkur edur Færeyſkur/ & hvadañ ſem hñ er ur Noregs Kongs Rÿke. Og ef Barn er fædt ædur hañ fer i burt/ edur veiter hñ Vidgaungu ad hñ er Fader þeſſ Barns/ þo ad þad ſie ſÿdar fædt/ þa ſkal hañ leggia eptꝛ er Peninga/ ſo ad Barned hafe fulla Nialp ſier til Foſturs næſtu xij. Manude. Nu fædeſt Barn ſÿdañ hñ er i burtu/ og hefur ædur ecke Raad fyre giort/ þa ſkal rita i þañ Kaupſtad er ſa Mad ur figlde af er þ Barn a/ & ſkal Sÿſlumadur/ Radsmadur edur Gialldkere i þeim Kaupſtad/ ſenda Peninga i mote þvi Barne/ og ſo fyre þañ Koſtnad er ædur hefur fyre þvi hafdur vered/ af ſialfs hñs Fe/ og ſo i mote þvi Barne er ædur var fædt. R. B. N. K. Þad er ſtadfeſt i Løgum/ ad aller þeir Fatæker Meñ ſem med Vonarvol ganga og þiggia Aulmuſu/ eru ſkyllder ad

hera

bera edur leida Børn sijn/ edur añann Veg ad flytia epter þvi sem skynsamer Meñ sia ad þau þa orkad/ og so Fødur siñ og Moder/ utañ Son edur Dotter viñe sier aðr tveggia Missera Biørg/ þa eru þau eige skylld ad ganga a Fatæke medur þeim Fødur edur Modur.

Cap. VII.

Um Flutning Fatækra Mañа.

SAtæka Meñ þa alla sem frændur þeirra hafa ei Forlagseyre fyre þa ad leggia/ og sialfer eiga ei Fe fyre sig ad leggia/ ꝛ ei eru fæter ad flytia sig / þa er hvør Bonde skylldur ad flytia þa og fæda/ epter þvi sem Hreppstiornarmeñ giøra Rad fyre. Einvirke er skylldur ad flytia sem fullur Bonde. So þarf Fatækr Madur Guds sem hiñ er meira a. Og flytie epter Bodburd aller/ hver ur sijn um Bæ/ sa fyrstr er fremstur situr a Bodleid/ og flytie til næsta Bæiar.

Sekur

Sekur er hver Eyre vid Kong ef hann flytur ei so. Nu flytur hañ i Audn edur þangad sem hiñ Fatæke deyr af hñs Fylgd/ edur skinsömum Moñum virdest af hñs Volldum orded hafa/ og so ef hañ vijsar Fatækum Mañe fra sier og vill ei herbergia hañ/ z deyr hiñ Fatæke af þvi. Sa er ad slijku verdur vitnisfastur/ sem Gud lati ei verda/ þa skal hañ bæta þañ Mañ fullum Botum/ Erfingiū hins dauda/ epter Dóme skinsamra Maña epter Atvikum/ z so Konge Þegn/ og ackte þeir er dæma Iñvirdelega Dom siñ þar um/ ad slijkar Ohæfur meige ei ofmiög i Ovenju dragast. Nu vill hiñ ei vid taka er fyrre situr/ edur iñ lata leida/ þa nefne sa Vitne til er flutte/ og abyrge hinum sijdañ er vid skillde taka/ þa er hañ vid skildur. Eñ ef hinum Fatæka Mañe verdur sijdañ/ añadhvort ad hañ deyr af Froste/ edur bijta Dijr edur Hundar til Bana/ þa er þad þss Bonda Abyrgd er hñ liet ute liggia. Eige skal Fatæka

Llb A5. ka Meñ flytia sijdañ Solu er sett.
r.f.10. Sol skal um Sumar rada / eñ Dagur
um Vetur. Eñ þeir sem sig flytia sialfer/ hafe Hus heimil a Vetureñ þa er Halfrockved er. Sekur er hver ij. Aurum vid Kong er syniar/ nema hiñ Fatæke deyie ute/ þa sie under Lagadome/ nema sialfur hafe i fyrstu vijsad sijnum Omaga af Nende sier/ þa abyrgest hñ ef hañ hefur fullañ Forlagseyre fyr hñ ad leggia. Þad er og einkanlega boded/ ef Fatækur Madur verdur siukur og beidest Prestsfundar/ þa er Bon-
mh.17. de skylldur ad fara epter Preste / og
Dómacap. flytia ei hiñ Siuka wr Husum sijnum/
fyrr eñ Prestur kiemur til hũs. Sekur er Bonde iij. Aurum vid Kong ef hañ fer ei epter Preste / nema Naudsyn bañe. Eñ ef Prestur vill ei fara / þa abyrge hañ honum med Vitnum. Nu skal fatæka Meñ herbergia um
mh.30. Nætur / eñ reka ei ut sijdañ Solu er
sett. Eñ ef nockur ryfur þa Skipan um fatæka Meñ/ þa er sa slijku sekur

sem

sem mdur voltar/ og gange til Skripta/ og bæte vid Gud er hñ villde ei hialpa Christnum Mañe.

Cap. VIII.

Um Arfsalskaup ad Logum.

Einge Madur skal kaupa Arf von ad ødrum / þviad optast verdur þad nockr Vielakaup. Eñ þo ad nockur kaupe þá skal ei halldast/ nema sialfur leyse siñ Arf til þess ad ætleida Frænda siñ/ þvi ad þañ Arf a hver ad hafa sem Gud vill ad hñ verde Erfinge ad. Seliast ma Madur Arfsale ef hñ vill/ ef einge er sa Omage er hñ a fram ad føra / edur fær þeim mdur Stadfestu / medur þvi mote ad vj. skynsamer Meñ giøre þad Kaup med hønum og þeim er vid tekur / so ad þeim þiker ei Arfsvik giør vid Erfingia. Og so þo ad adrer giøre ei þad Kaup med þeim / ef Erfinge lofar/ z sie hñ fulltyda Mad-

ur og Kaupum ſijnum radande. Eñ ſa er Arþſale vill ſeliaſt/ſkal fyrſt bioдаſt hinum nanuſtum Frændum ſijnum vid Vitne/ vid ſier ad taka / þeim ſem fullar Vørdſlur hefur / nema hñ vilie giefa i Klauſtur/eda til Byſkupsſtola/ þa ma hñ giøra þad þo ad hñ biodeſt ei Frændum/ og ſo þo ad adrer giøre ei Kaup/ eþ Erfinge loþar/ eþ hñ ſtadfeſter Omaga ſijna ædur.

Cap. IX.

Vm Løghreppa og Hreppſtiornar Meñ.

Løghreppar ſkulu vera ſem ad Fornu haþa vered. Eige þærre Bændur i Hrepp eñ xx. Skal einge þeirra eiga miña Fe eñ x. Hundrud. Riett er ad ſkipta Hreppum ſmærra til Tijunda og Matgiaþa eþ þeir vilia. Fim̃ Meñ þa er beſt þikia tilþallner / ſkal nefna til ad haþa Stiorn z Forſiá fyre þvi er Hreppnum vardar/

vardar/ og ad skipta Tijundum øllum og Matgiøfum þeim er fatæker Menn eiga / og af heilagra Daga Veidum. Þeim Mønnum skal fyrst Tijunder ætla er aungva eigu Forlags Eyre edur Framfærslu Menn / og eru þo þar Hrepps Men / Sijdan þeim er þeim þiker mest Þørf/ ef betur vinst. En þeir eru þar Hrepps Menn sem þar hafa uppfædst/ edur þar sem Erfinge hus er vistfastur Þrimenningur edur nanare. En ef þeir Omagar eru Framfærslu lauser sem øngvan eiga Þrimening edur nanare þan sem vistfastur er/þeir eiga jafnheimilan Flutning sem fyrr seiger i øllum Hreppum þar sem þeim þiker sier mest Hialparvon. Ef Omage er færdur a Hendur Manne edur settur nidur i Hrepp ad Ølogum / edur hvert annad Mal er Madur þikest Þings vid þurfa / þa skal sa Þinge rada er Þings þikest þurfa. Þa skal þad Bod hver bera en einge fella/ z a þad ad fara med Vet-

ur Husum epter Bodburde riettum / ell eige med Sætrum. Enn sa er þeller/ sekur Cyre vid Kong. R. B. H. K. Ef þakæker Meñ skiota nidur Børnum sinū aþløglega/þa er riett Hreppstiora þeim sem næstur er / og Bændum med hønum/ ad taka þañ Mañ z binda ef þarþ/ og þæra aptur / og binda Barn a Bak hønum/ og lata hñ sialþañ bera burt af Hreppnum. R. B. H. K. Þeir Meñ sem ei vilia hallda þad sem Hreppstiorar skipa løglega / giallde halþa Mørk/ halþt Konge eñ halft Hreppstiornar Mo tium z leggest þad til fatækra Maña.

Cap. X.

Vm Bodburd.

Skal Bod bera Bæa i mille er hyggia kañ fyre Orde og Cyde. Bonda skal Bod i Hendur fa eþ hañ er heima/ eñ Husþreyiu hñs eþ hñ er ei heima /

Syne

Syne hſis eþ hñ. er fullkÿda Madur / Dottur hſis eþ hun er vaxeñ/ þar næſt Bryta edur hinū beſta Mañe er i Bæ er ſtaddur. Eñ eþ Niu eru øll af Bæ geingeñ / þa ſkal ganga i Setuhus Bonda eþ þad er oped / og ſetie nidur i Aundveige/ ſo ad ei falle/ eñ eþ hñ ma ei iñkomaſt / þa ſkal Bod binda yfer midiar Dyr/ ſo ad hver mege ſia ſem iñgeingur. Eñ ſa Bonde a ad ganga til þeirra Maña er Bod baru ho=num / og ſpyrie þa hvad Bod ſeiger / z bera ſÿdañ til næſta Grañа a Bod=leid. Nierads Meñ ſkulu reida Natt=ſtade ad Bode. Þangad ſkal Bod be=ra fyrſtañ Dag ſem riett er/og ei ſeirna uppſkiera eñ Bod mege vel Nattſtad na/ og ſo añañ og hiñ þridia. R. B. N. K. Sa Madur ſem Bod feller ſvare Seckt fyre alla þa ſem a þeirre Bodſlod kom ei Bod til Forfalla lauſt. Nu ſkal ſa ſem pyre ſitur vita hvern Tÿma Dags Bod kiemur til hſis med Vitnum eþ til eru/ eñ eþ ei eru Vitne

til/ þa skal sa synja med Lyrittar Eyde er þangad bar. Nu kallast Madur bored hafa Bod til Granna sijns / enn hinn kvedur nei vid er fyre situr/ þa skal sa er þangad bar sanna med Lyrittar Eide/ ad hann bar Bod ei seirna enn hann atte ad Løgum ad bera/ þa skal sa giallda Bodfall er fyre sitr/ Eyrer Konge. R. B. E. K. Ef Madur feller Bod þad / er stefnt er Þing ad heyra Kongs Bref/eda Manndraps Þing/edr Manntals Þing til Jafnadar a Vored/ edur Hreppstiornar Þing a Haust/ sekr ij. Aurum vid Kong fyre hvert. Nu er þegar Bodfall / er ei sæker Bod Nattstade / og þad annad ef ei verdur bored/ þad hid pridia ef Madur fær i Hendur Omaga edur yngre Manne enn xv. Vetra. Ef Madur flytur Hus sijn af fornn Toftum/ og a þær Tofter sijnar er hønum hagar betur innann Gards / þa skal til þeirra Husa Bod bera z fatæka Menn flytia. Enn ef hann fyrr setur nidur/ abyrgest sialfur ad

allu.

øllu. Einge skal Bod bera a Nønd
ødrum sijdan Solu er sett um Sumar/
enn Deige um Vetur/ e so þatæka Menn
hid sama.

Cap. XI.

Vm Eyde Jord.

Hvervetna þar sem Madur slær edr sær Eyde Jord sijna/ og eru Hus a þau sem Menn meiga i vera/ þa skal hann hallda upp Bodburd øllum. Nu vill sa ei Bod bera edur Fatæka Menn flytia er Eide Jord a/ þa flytie sa sem næstr byr Eide Jørdunne/ þangad sem Menn eru fyre/ og hafe ad heimilu Lood halfa/ nema hinn kome ødru Kaupe vid. Enn ef fleire Menn bua a eirne Jørdu / þa skulu þeir skipta ad Jafnade sijn i mille epter Bænda Rade/ bæde Bodburd og Førumanna Færslu/ epter þvi sem hver hefur af Jørdu/ enn ei epter Fiarmagne. Enn a Nijlendum øllum innann Hreppa

beide sa Bændur Bodgreidslu a Þinge er Iord a/ edur Umbodsmadur hns.

Cap. XII.

Um Hreppstiora Þing z Mañelde.

MJ skulu Bændur aller til Þings fara þegar Bod kiemur til Huss/ nema Einvirkiar einer/ þeir skulu fiogur Þing skylldur ad sækia. Þad Þing sem Kongs Bref skal uppleſa/ og Manndraps Þing / og Mantals Þing til Japnadar/ z þad Þing er Hreppstiorn heyrer til. Eñ oll oñur Þing skulu Einvirkiar heima sitia ef þeir vilia. Sa er Einvirke er honum fylger yngre Madur til Verks eñ xvj. Vetra/ hvort sem hñ er Son hns edur añars Mañs. Eckia z ofær Bonde skulu hvi ad eins til Þings fara ef þau vilia. Eñ aller Bændur adrer skulu fara til Þings þegar Bod kiemur til Bæiar/ ella giallde Þingvijte epter Logum/ Fyre Kon-

ge. Nu ef Bod kiemur so sijdarla til Bonda/ og er so laung Leid til Þings ad Bonde ma ei til Þings koma ad mid ium Deige/ og hefur hañ til þess løgleg Vitne/ þa ma hñ heima sitia ad o- sekiu. Eñ ef fleyre Meñ verda fyre eirnre Søk eñ eirn um Þingvijte/ þa ma Bod stefna þeim Þing er ꜳdur eru a lagder fyre Vottū. Riett er ad Bonde biode um vdrū Mañe/ þa er Tijundarskiptis Fundr skal vera/ ad hñ man giegna slijku sem Meñ verda þar asatter/ ef hønum er ohent ad fara. Og skal hñ segia a hversu mørg Hundrud þang ad er ad skipta Mañelde. Ef Menn vilia lata visita edur fæda Fatæka Meñ/ Og so fyre hversu marga Meñ þar skal Matgiøf giefa/ og hversu mikel þar er Tijund. Skyllt er Eckiu og ofærum Bonda ad segia Umbodsmañe sijnum/ hversu mikel Tijund z Matgiøf þar er/ þa er Tijundaskiptis Fundur skal vera. R. B. H. K. So skulu Hreppstiornarmeñ skipta Mañelde ad þar verde

jafnmikel Gifting þeirra Maña er þar eru Hreppsmeñ / Nott a hverium x. Hundrudū þar til ad er Hundrad Hundrada. Eñ sijdañ Nott a hverium xx. Hundrudum þar til sem̄ eru ij. Hundrud Hundrada. Eñ þo ad Fe sie meira/ þa eykst þad ecke til Mañeldis/ nema Hreppstiornarmøñum sijnest añad sañara. Þa Meñ skal so ala er þar eru Hrepps Meñ og øngvañ eiga Frænda þañ er Forlagseyre hafe til ad færa hñ fram̄/ so ad Meñ vite/ ella fære til Frænda. R. B. N. K. Bulauser Meñ ef Peninga eiga/ svare Mañelde og øllum Hrepps Naudsynium ad Jafnade epter þvi sem Hreppstiornarmenn giøra Raad fyre.

Cap. XIII.

Um Osid Klædaburdar hier i Lande.

Ad er øllum Møñum kuñugtum þañ mikla Osid er Menn hafa hier meir i Ovenju dreiged i þessu Lande eñ øngvu ødru

so

so Fatæku/ um Skrudklæda Bunad/ So sem marger hafa Raun af med storum Fiarskulldum/ og missa marger Meñ þar fyre marga adra þarflega Nlute/ Eñ hiñ Fatæke þarfnast siñar Nialpar og fyre þad liggur margur til Dauds ute prosteñ. Hvi giorum vier ollum Moñu kuñugt/ad hver sa Mad- ur sem hañ a tuttugu Hundrud Fiar z ei miña/hvort sem hñ er kvongadur edr ei/ma bera eina Treyiu mz Kaprune af Skrude. Eñ sa sem a xxxx. Hundrada ma þar med bera eirn Skrudkyrtil. Sa sem a Attatige Hundrada/ma bera þar med Olpu edur Kapu tviñdregna / fyre utañ Grafskiñ. Eñ sa sem a c. Hund- rada/hñ ma ad Frialsu bera þesse Klæ de oll. Lærder Meñ meiga bera þau Klæde sem þeir vilia/z þeir handgeing- ner Meñ sem sier eigu Skylldar Vopn. So og þeim Moñum sem utañ hafa pared/ er lofad ad bera þau Klæde er þeir plytia sialfer ut medañ þau viñast/ þo ad þeir eige miña Fe eñ fyrr skilur.

Enn

bl. z

Eñ eige skulu þeir kaupa hier a Lande sier til Burdar pramar eñ þyrr seiger. Nu eþ nockr ber Skrudklæde sa er miña Fe a/ edr odruvijs tilkomeñ eñ hier vott-ar/ þa er sa sekur ij. Aurū þyre hvert vid Kong / og Klædeñ upptæk Kongs Umbodsmaññe/ utañ honum sie giefeñ/ nema Konur bere.

HJER HEFUR HJnn Fimta HlutLøgbokar/ sem er Landabrigde.

Cap. I.

Hverneñ Madur skal Brigda Jørd þa sem Fiarhalldsmadur hefur sellt.

arfat: 20. 23. mh. 13 31.

HVar sem ungum Mañe tæmest Land i Erfd / edur ad Giøf / edur i Bijgsbætur / edur Riettarfar / þeim er ei a sialfur Vardveitslu Fiars sijns/ z selur Fiarhallds Madur hñe

hñs i burtu / þa a hñ Brigd til þess Lands / hvert sem er eitt edur fleyre. Nañ skal brigdt hafa iñañ x. Vetra sijdañ hñ tok vid Fiar Vardveitslu siñe / og er hñ iñañ Lands / ella a hñ þess Mals alldre Vppreist / nema Nauds-syn bañe. Nu þo ad hñ eige fleire Lond ad brigda / þa skal hñ brigdt hafa oll iñañ x. Vetra / sijdañ hñ er wr Omegd / og so ef hñ hefur Vtañlands vered / þa skal hñ so brigdt hafa ef hñ kiemur ut Fulltijda. Ef Madur vill Iørd brigda / þa skal hañ fara um Nausted til Bæiar þess er sa byr a sem Iørd kallast eiga / og seigia honum vid Votta / ad hñ vill þa Iørd brigda: Þetta skal hñ giort hafa fyrer Iola-nott / hvar sem hñ fiñur hñ. Nann skal stefna honum til Iardar þeirrar er hañ vill brigda fimta Dag Viku / þañ er iij. Vikur eru af Sumre / og flitie þar Vitne syn ad þetta er hañs Iørd / og hñ selde ei nie gallt og ei gaf hñ / og einge sa er hñ baud um. Og ef

honum

honum fullnaſt þeſſe Vitne / þa ſkulu Domendur dæma honum Jord ſijna / eñ hinum Aura ſijna af þeim er honum ſelde. R. B. N. K. Ef þors Dag þañ er iij. Vikur eru af Sumre ber a helgañ Dag / þa kome oll Sogn fram um Jardar Brigde hiñ næſta virkann Dag epter. Nu hefur Jord meir ad Solum fared / þa eige hver vid ſiñ Heimilldarmañ / edur hñs Erfingia ef hñ er daudur / og hafe þeir Fe epter hñ teked / eñ vid Fiarvardveitſlu Mañ / ef hñ er Vañlands / þar til er Fiarvardveitſlu Madur hins unga Mañs var / nema hañ fae Vitne til þeſſ ad hñ ſelde Jord þa fyre Skullda ſaker þeirra ſem ædur voru a Fenu / z eige matte hñ þar med odru giallda / edur til Biargar þeim Omogum er a Fenu voru / z ecke var añad til fyre þa ad leggia / z hñ ſelde ſem Dyrſt matte hñ / z fyrſt ſelde hñ Leiguhool / edz þ er Omageñ atte i añara Maña Jordum. Og ef hañ fær þeſſe Vitne / ſtande

Jord

Jord sem komeñ er. Eñ ef honum fallast þesse Vitne/ þa eignest hiñ unge Madur Jordena jafngoda ad næstū Fardøgum. Eñ ef Hus eru betre enn þa er Jord var selld/ þa bæte hañ fyre þad. Eñ ef verre eru/ þa bæte sa honum þad er Husiñ heffur spillt. Nu kiemur sa ei til er stefnt var/ þa skal Sækiande bera lata Stefnuvætte sijn/ Sijdañ Eignarvitne sijn/ þa skulu Domendur dæma honum Jord/ eñ hiñ snuist a siñ Sala epter slijkum Aurum sem hiñ gaf fyre Jord. Nu fallast honū þesse Brigd fyre einhveriar Naudsynia sakier edur Vankuñende/ og mete þad vijskinsamer Meñ/ þa brigde þeirre Jordu sem nu var mællt/ þo ad skadar sie.

Cap. II.

Um Jardarsølu Attræds Mañs.

EIge a Madur ad selia Land undañ Erfingium sijnū þa er hañ er Attatijgevetra gamall edur elldre / nema fyre fulla

þørf

Þørf ſÿna. Og ſo ef hñ liggur i Baðnaſott/ nema fullkÿda Erfingiar loſe. Eñ ef hañ ſelfur/þa ma Erfinge brigda ef hñ vill. Nañ ſkal ſo Brigd hefia og ſo ad allre Sokn fara ſem fyrr ſkil-
Lbri. Malrb. ur/ fyrre utañ þad/ad ſa er þeſſare Jørdu brigder/ ſkal greida fulla Aura fyre þa Jørd af ſÿnu Fe ad næſtū Fardøgum. Nu vill hiñ ei vid Aurum taka/þa ſÿne hñ Aura/ hvert ſem þad er Bufe
Kb. 4. edur annad Fe / og hafe ad Lane þar
19. 16. til er hiñ heimter og abyrgiſt ad øllu.
Nl. 53. Riett er hønum ad byggia ødrum þetta
51. Fe/z er hñ þo fyre Skulldu ſem adur.

Cap. III.

Um Eignarſkipte a Jørdum.

Ub. 19. v. 18. EF Meñ vilia Jørdum ſkipta ſÿn i millum Eignarſkipte/ og verda þeir aller a eitt ſatter/ ſkipte ſem þeir vilia og legge Hlute a / og hafe þad hver ſem hlÿtur / og lÿſe a Þinge ſÿdañ hvad hver

þeirra

þeirra hefur hloted. Og ef þeir jata
þvi aller / þa ma þad Skipte einge
Madur riufa. Nu vilia Meñ Jord-
um sijnum skipta og hafa vid Nierads
Meñ / þa skal sa er skipta vill stefna
þeim øllum til Jardar er ad mote eigu/
so laungu fyre ad um Lid meige sysla /
ad Sniolausum Jordum og ofanum z
obreiddum Vollum. Sa skal rada
er stærstum vill skipta/ef ongvañ skad-
ar þar i. Medur Skapte edur Taugu
a Jordum ad skipta iñañ Gards/ enn
Sionhendingum utañ Gards. Mark-
steina skal þar nidur setia og grafa sem
þeir verda a sætter/ og leggia hia iß-
Steina/ og eru þeir kallader Lyrittar.
So skulu Nierads Meñ Jordum skipta
med þeim Moñum øllum er þar eigu
Hlut i / ad vel meige hver sijns niota /
og einge þeirra þurfe Kvikfe sitt heim-
an yfer añars Land ad reka. Eige
skal Husum i mote Jordu skipta. Nu
er þar sumt Land betra eñ sumt / þa

ſkal þvi ſkipta Mun ovijdare/ ſo jafngod ſie bæde. Vatn ſkal og falla til allra Bæia/og allur ſamann ſkal fara hvers þeirra Hlutur: Og ef þad er øngvum þeirra til Skada / þa hafe þad hver ſem næſt er þvi Lande er adur a hñ. Vm þverañ Dal ſkal i ſundurſkipta ef þad er Dal-land/nema þar falle Aa ſu ad ei gange Kvikfe yfer/ og ſie þeim jafn hægt til / þa er Riett ad ſkipta ad endelaungum Dalnum. Huſum ſkal og ſkipta ad Jafnade: Þeir eiga ad Þverkurfa Hus i ſundur / eñ ei ad endelaungum ſkipta. Nu verdur Hus Mañs þar a aññars Jørdu/ og ſkal þad Hus þar vera medañ ſa vill er Hus a / og ſkal hñ wr ſijnu Lande allt til færa um ad bæta. Eñ ef hañ vill wr Stad færa Huſed edur auka þad/þa ſkal hñ a ſijna Jørd færa. Meñ eigu ad briota Jørd ef þeir vilia til Tadna ſier edur Akra/ þo ad fleire eige ſamañ/ og eiga þeir jafngodre Jørdu ad auka ſijna Tødu/ef þeir

vilia

vilia er sijdar auka. Þess er og Ko-stur/ þar sem Tun Velle er skipt / ad muna ut Garde/ og kvedia vj. skynsa-ma Meñ til ad meta / ef þeir verda ei asatter/ella nær þeir auka Joþnu. Nu vilia sumer auka eñ sumer ei/ þa skulu þeir gialld hinum slijka Jord sem til þeirra kiemur/ epter vj. Maña Mate/ eþ Mismunur er.

Cap. IV.

Um Buþiar i Tolu i Haga.

NAr er Meñ sia eige Logskipte a Lande / þa skulu þeir skipta Husum/ Todum og Akurlon-dum / Eingium og Skogum z Veidum og Rekum. Eñ Kvikfe sku-lu þeir telia i Haga / so ad þeir hygge ei nytra/ þo ad þærra sie/og sie þo skip-ad til Fulls. Þar skulu Meñ i Tolu Buþiar haþa i Haga er skynsomum Moñum lijtast þær þleire Nætur er Fe geingur i aðrars Land. Þar skal telia

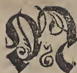
 pre-

þrevett Naut vid Ku/ ij. tvævetur Naut vid Ku / eñ iij. veturgømul vid Ku. Eige skal Kalþa telia. Hross þrevett vid Ku/ og so þo ad eldra sie/ ij. Hross tvævetur z yngre vid Ku/ eige skal Fyl telia. Geitur v. vid Ku/ gamler Sauder x. vid Ku/ Lømb xx. vid Ku / eige skal Svin i Land telia nie haþa. Nu þo ad Meñ vilie Husum einum skipta edur Todu Vøllum / Einge Teigum edur Heyum/ Rekum edur Veidum/ þa skal hñ æ þeim heimstefna ædur er til mots eigu vid hñ / so ad um Lid meige sysla. Skulu Meñ jaþnañ til Skiptis koma edur Virdingar fyre midiann Dag/ ella sekest sa ij. Aurum vid Kong er ei fer løglega til kvaddur / nema Naudsyn bañe.

Cap. V.

Vm þañ er ei vill Lande skipta lata.

Nu

V ef einhver Madur edur pleire vilia ei til Skiptis koma/ sa er stefnt var / þa skal þo skipta sem nu var talt. Vitne skal sa bera lata er sæker / ad hñ hefur hönũ þangad stefnt til Jardar Skiptis vid sig. Hlute skal þa i Skaut bera/ jafn marga sem þeir eiga i Jördu til. Sia skulu skilrijker Meñ Mark Hluta þeirra ædur/ z vita hvad hver þeirra hlijtur i Husum edur Jördu. Adrer Menn skulu Hlute þeirra bera/ er ei vilia sialfer bera. A Þing skulu þeir þa fara / og lijsa þar Eignar Skipte sijnu/ þa hafa þeir ad Logum skipt Eignum sijnum. Og ef sa Madur er ei iñañ Lands/ er Jörd a med þeim / þa skal stefna Vmbods Mañe hñs til / edur Erfingia ef hañ er ei til/ og skipte so sem Eigande sie sialfur hia. Nu vill Vmbodsmadur edur Erfinge ei til Skiptis koma / þa skal stefna hönum til Hofudbols med ij. Vottum/ og niote þar Votta

siña/ ad hñ steþnde honum til Jardar Skiptis. Sa skal Skipte rada er stærstum vill skipta / ef aungvum skadar. Skipte i sundur heilum Bæium edur halfum/ nema þeim þike annad sañara. Nu skulu valeñkuñer Meñ skipta/ og hlute a Þinge/ sijdañ merke hañ sialþur sinn Hlut/ eñ valeñkuñer Meñ kaste Hlut Þriots omerktum i Skaut / og lijse þar þegar hvad hver hlytur. Þad Skipte skal halldast um Alldur og Æfe sijdañ.

Cap. VI.

Um Lagakaup a Jørdu.

EF Madur vill selia Land sitt vid Verde/ þa skulu þeir kveda a um Merke mz sier um Land og Skoga/ Eingiar z Reka/ Veidar og Apriettu / og allra Giæda skulu þeir gieta þeirra er þvi Lande eiga ad fylgia/ þo ad þad eige i øñur Lønd / edur adrer Meñ eiga þangad Itok.

Sijdañ

Sijdañ skulu þeir i Hendur takast / og kaupa fyre Vottum ij. edur fleirum. Hañ skal Handsala honum þad Land med Vm̃merkium þeim ollum er Landenu eigu ad fylgia. Hañ skal heimila honum Fe þad allt er þar finst i Jordu edur a / nema Eigande verde til. Eñ ef Land er ei vid Votta keypt og handsalad/ þa er sem okeypt sie. Eñ añar hver þeirra skal rift hafa iñann tolf Manuda/ella sie fast Kaup þeirra/og sekur vj. Aurum vid Kong hver þeirra / fyre þad er þeir keyptu Vottalaust. Skylldur er sa Madur er honum selde Land/ ad ganga a Merke iñañ xij. Manada / og stefna þeim til ollum adur er til mots eigu vid hañ. Þar er ei skyllt ad ganga a Merke sm̃ Fyrder deila/ edur Aar þær er Netnæmer Fiskar ganga i. Eñ ef þar liggia Eyiar fyre þa skal kveda a þær. Nu ef Madur a vid añañ Mann Eyiar þær er Mork eru i/ þa skal þau syna sem a meigeñ Lande. Eige er skyllt

ad ganga a Merke þar er Fiøll eru / þau er Vatnsføll deilast mille Hiera-da/ og ei er skyllt ad ganga wr Buþiar Nøgum a Fioll upp/ kveda skal þar a Merke. Nu proþast so ad hñ atte miña eñ hñ selde / bæte þyre þad epter vj-skynsamra Maña Virdingu/ og halldest þo Kaup þeirra.

Cap. VII.

Um Lands Nytiar til Fardaga.

EF Madur selur Land sitt fyre Fardaga/ edur a midium Misserum / þa a hañ allar Landsnytiar sem madur þraman til Fardaga / nema þra sie skilt i Kaupe þeirra / eñ Reka til mids Dags Friadageñ i Fardøgum/allt þad er þar til rekur a/ z Fe þad allt er þinst þar i Jordu og a. Eñ so skal hañ Skog høggva sem Leigumadur. Hañ skal abyrgiast Land vid Ellde z Skridum / Vøtnum og øllum Spiøllum til

Far-

Fardaga. Enn eþ adrer Menn skedia þar Jørdu/ edur giøra þar ønn Spioll a Lande/ þa a sa Sokn a þvi er selde/ enn hinn eþ hann vill eige.

Cap. VIII.

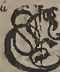
Vm Løgmala a Lande.

SO er mællt þar er Madur selur ødrum Manne Land sitt og vill hñ leggia a Løgmala/ þa skulu þeir handsalast vid þann Mala sem þeir verda asatter. Þad er Løgmale a Lande / ad hñ skal eiga Kost a ad kaupa Landed Fyrstur ad jøfnu Verde sem añar bijdur til þa er Landed er falt. Vera ma og sa Male a Lande/ ad þeir kvede sialfer a med sier / hversu dyrt vera skal Landed þa er falt verdur. Þeim Mala skal hñ lijsa fyre vj. Grønnum sijnum / og hid næsta Sumar epter a Alþinge so ad Løgmadur heyre a. Nañ skal lijsa þeim Mala siñ a hverium x. Vet-

num a Nierads Þingum/ a medañ hiñ lifer. Eñ ef ſa er daudur ſem Maleñ er vid / þa ſkal lyſa hid þridia hvert Aar a Nierads Þinge. Eñ ef ei er ſo lyſt / þa er af Maleñ edur Ved. Eñ ef ſa deyr er Malañ atte/þa ſkulu Erfingiar hñs ſkipta þeim Mala med ſier/og lyſa a Nierads Þinge hid þridia hvert Aar.

Cap. IX.

Um Løgved a Lande.

F Madur vill leggia Løgved i Land Mañs/hvert ſem þad er þyre Landsverd edur adra Aura/ þa ſkulu þeir Nandſalaſt þad vid. Eñ þad er Løgved i Lande Mañs/ ad hañ ſkal taka jafnmarga Aura ſem vj. ſkinſamer Meñ virda ad hañ ſie vel halldeñ af. Eñ þad ſkulu þeir giora þimta Dag Viku þañ er iiij. Vikur eru af Sumre. Nid ſama Vor er hñ miſſer Fiar ſyns/ þa eignaſt

aſt hn̄ ſo miked Fe i Lande ſem þeir dæma honum. So ſkal Madur lyſa Vede ſem Mala. Riett er ad ſelia edur gieſa Landsmala edur Ved og ſo an̄ara Gripa/ef ſa er in̄an Nierads er vid tekur/ Og ſkal hn̄ ſeigia med Vottum þm̄ er Land a hid ſyrſta Ar/ ad han̄ ſkal bioda honum þan̄ Mala/ og ſkal han̄ lyſa a Þinge a hverium iij. Vetrum. En̄ eſ hn̄ giorer ei ſo þa er hn̄ aſ þm̄ Mala edur Vede/ hvert ſem þad er Land edur an̄ar Gripur.

Cap. X.

Um Solu Veds og Mala a Lande.

EF Madr vill ſelia Mala Land ſitt/ þa ſkal han̄ ſara til Fundar vid þan̄ er Malan̄ a edur Umbodsman̄ hn̄s / hvert ſem han̄ er i Omegd edur er han̄ ur Lande ſaren̄/ vij. Nottum ſyre Sumar/ og ſeigia honum ad Landed er ſalt. Han̄ ſkal

Lb. 22 skal stefna honum heim med Vottum Sumardag hinn fyrsta/ og seigia honum ad hann man þa þar koma og bioda honum Landsmala/ og hafa þa þann med sier er kaupa vill. Nu er hann ei heima/ þa er honum er heimstefnt Sumardagenn fyrsta/ að Naudsynialausu/ & hafe hann ongvann Mann feinged til kiørs fyre sig þann er Handsøl sie vid Eigande/ þa verdur sa sekur vj. Aurum vid Kong er Landed var boded/ enn Landed Malalaust. Vtann þui ad eins ad hinn kaupe odyrra enn honum var boded/ edur giørdu þeir til þess ad vilia koma Mala hans af Landenu/ enn kaupa ongvu/ þa er hver þeirra sekur vj. Aurum vid Kong/ og fastur Male sem adur. R. B. E. K. Sektalaust er Manne ad kiosa undann sier Mala Land sitt.

Cap. XI.

Ef Madur selur þad Land sem annar a Mala edur Ved i.

Ef

EF Madur selur Mala Land añars Mañs / edur þad et añar a Ved i / þa skal sa er Malann a edur Ved / þesse Lond brigda iñan næstu xij. Manada / nema Forþoll bañe / ella a hañ þess Mals alldrei Uppreist. Nu a Madur Fe ad Mañe / eñ sa er giallda a handsalar honum Land sitt og heimilar þyra hverium Mañe. Og ef þad Fe gielldst ei ad Gialldaga / þa verdur hañs Land so miked sem hañ atte Fe ad honum / þarf þeim Maldaga eige ad lÿsa. Nu selur hañ i burt Landed / eñ hiñ misser Fiar sÿns ad Gialldogum / þa gange hañ ad Frialsu til Lands sÿns.

Cap. XII.

Um Proventu.

EF Madur giefur Land sier til Fosturs / edur þeim Manne ødrum er hañ vill framfæra / og skilur so þyre ad Omaga Eyrer skal i þvi Lande liggia medann

hñ

hñ þarf Framþærslu/ og verdur Framfærslan ei epnd/ edur so illa ad skinsom um Mönum virdest eige vidvært/ þa skal sa er til Omaga Framfærslu stendur brigda Landed þegar hann veit þad/ og hañ ma fyre Naudsynia saker / og brigde sem fyrr seiger. Eñ sa er sekur vj. Aurum vid Kong er Omagañ skyllde fram̃ hafa þært.

HJER HEFUR Landsleigu Balk / Niñ vj. Hlut Løgbokar Islendinga.

Cap. I.

Um Løglega Bygging og Abud Jarda.

F Madur vill annars Jørd leigia under Bu sitt/ þa skal hñ þa Jørd taka med Handsølum z ij. skilrijkum Vitnum edur þleitum/ þa skal hñ

þa

þa Jord hafa heimila hina næstu xij. Manade ad bua a/ og iña hinum Leigu slijka sem þeir verda asatter. Nu er Leiga Eindogud/ og kiemur eige fram i Eindaga. Þa Oheimilar hañ stet þa Jord. Nu reider hañ suma Leigu/ eñ suma ei/ þa skal sækia ut med Vottum og Fimtarstefnuñ þad er epter stendur/ og so þo ad til allrar þurfe ad sækia. Leigulide skal a Jordu bua til Fardaga ad odru Vore / nema þeir hafe leingre Maldaga agiorvañ. Af þeirre Jordu ma hañ ei odrum selia a Leigu/ til Heimilldar/nema hañ skilie þad þa er hñ tok Jord. Eñ ef hañ selur/ þa er honum Jord Oheimil/ z so hinum er tekur/ og giallde Lands Drottne Landnam fullt hvertvegge þeirra / og heimile stet so Jord sa er af Lands Drottne tok. Af skal hiñ fara er af Leigulida tok. Eñ allt þad er hñ missker sijns i / þa skal hiñ bæta honum er hñ leigde Jord ad / og halfa Mork ad Handsals slite. Og so skal hver bæta

sa er

sa er ødrum selur Oheimillt/ nema hn̄ hafe adra Jørd jafngoda ad fa hønū.

Cap. II.

Um Bygging a Kongs Jørdum.

EF Umbods Madur Kongs bygger Jarder hn̄s i Hierade ad riettum Jardar Mala / þa skal þad halldast epter þeirre Abud og Landskylld sm̄ Leigulide fær Vitne til/ þviad so a Kongs Jarder ad byggia / sem um adrar skilur ad Løgum / þo ad Umbodsmaña Skipte verde / þa skal hver sinn Leigumala hafa. Ef Madur tekur Mutu til Kongs Jarder ad byggia edur añara Maña / giallde aptur þad sem hn̄ tok i Mutuna / enn Konge tveñslijkt. Eñ fyre fær Jarder sem Kongur a eige / giallde halft Konge eñ halft Landeiganda / og sie skildur vid Umbod/ og heite Dreingur ad verre. Eñ sa er Mutuna gaf / giallde slijkt sem hn̄ gaf/ epter þvi sem

madur var skilt / og sie skildur vid Abud Jardarenar. En ef Madur bygger Kongs Jarder dyrra en Vane er a/ pa skal þvi pramar telia til Leidangurs z Landvarnar sem Leigan er meire a Lodene/ sem anad hvert aukar fyre badum edur minkar fyre badum/ epter þvi sem madur byggest. Ef Kongs Umbods Madur lætur Jarder hans undan honum ganga ad vilia synum / edur fyre Vanrætktar saker/ þo ad Kongdomuren fae pær aptur/ gialldе Umbodsmadur jafn miked Fe af synu/ sem hn liet undan honum ganga fyre Vanrætktar saker/ og Skada þan sem af þvi vard / ef hn visse. Ef Madur seiger ei lausa Jord Mans fyre Nottena Helgu/ þa skal hann hafa þa Jord ef Landsdrotten vill hallda honu a Hendur/ þa xij. Manude/ ad slykre Leigu sm madur var mællt. En epter Nottena Helgu þa biode Landsdrotten honum Jord syna/ og ef hn vill eige hafa / þa

þa hafe Landsdrottenn sialfur Jørd si-
na / og Leigu med/ af þeim er af fer/
slijka sem adur var skilt. Ef Mad-
ur giører Kalldakol a Jørdu Manns /
þa er þad / ef hn̄ fer af henne fyre
Nottena Helgu / so ad einge Madur er
epter / þa a Landsdrottenn þad allt sem
epter er femætt/nema Kvikfe/ z giall-
de hønum a ofann xij. Aura / og svare
fyre Bodburd z Førumanna Flutning
ef fellur. Ef sa Madur andast er a
Jørdu byr / og kallar Landsdrottenn ad
oloken se Landsskylld ; þa niote Arfe
hins Dauda Votta sinna ad Landskylld
er lokenn / z so um alla Abud Jardar.
Enn ef hn̄ hefur ei Vitne til/ þa hafe
Landsdrottenn Vitne til. Enn ef
hverge hefur Vitne til/þa sverie Arfe
z Husfru hins Dauda / ad ei stande
Abud Jardar epter edur Landskylld so
ad þau vite Skil a. Og ef þau sveria
þetta/ þa hafe Landsdrottenn so bued /
og so skal fara hid sama ef hinn er i
Vilegd.

Cap.

Cap. III.

Um Abudar Skylldu Leiguliða.

Skylldur er Madur ad hallda upp Husum þeim øllum er þa voru er hñ kom til Jardar. Þad skal hñ ei abyrgiast þo ad Hus fyrnest. Nu er Husgiord skild a Hendur Mañe/ þa skal hñ giørt hafa Hused ædur enn hñ fer af Jordu / Eñ ef hñ hefur ei giørt/ gialldi Landsdrottne Hus Verd ædur hñ fer i burt/ edur late giøra Hus sem skilt var. Eñ ef hñ giører þau Hus sem ei voru skild a hñ/ þa a hñ þau. Hañ skal bioda Landsdrottne med Vottum ad kaupa þau Hus. Heimilt a hñ ad færa burt Hused fyre Fardaga. Eñ ef Hus stendur epter Fardaga/ þa a sa Hus er Jord a/ nema hiñ fære Videñ fyre Fardaga a Holkn edur Hreysar so ad hverke sie ad flytia þadañ yfer Akur nie Eing/ þa ma hñ færa þañ Vid burt epter Fardaga/ þa hñ a best Tom

til. So er og ef Madur leggur Vid siñ i þau Hus er ædur voru þar/ þa skal hañ i burt taka Videñ fyrer Fardaga/ & bæta Hus sem ædur var. Sa eignast Videnn sem Land a ef hiñ tekur eigewr Husum ædur. Landsdrotteñ er skylldur ad fa Vid til ad hallda upp Husum so ad þar sie ohætt Mønum & Fe. Eñ ef hñ fær ei Vid til/ abyrgest Skada þañ allañ sem þar giørest af/ epter þvi sem skynsamer Meñ meta. Eñ ef hñ fær Videñ til/ þa skal Leigulide abyrgiast þo Hus falle nidur/ og hlade Vegg Fadm samann edur leingra.

Cap. IV.

Nær Leigulide skal til Jardar koma?

Leigulide skal koma til Jardar þegar a Vor er hañ vill / ad Vorÿrkia þar. Eñ Bygdum a hañ til ad fara þa vi-
160 Vikur eru af Sumre. Er hønum þar

þar þa heimill Hage og Fot ſijn og Busgagn inn ad bera. Þeir ſkulu midlaſt Husrume vid. Eñ eff þeim vinſt ei badum Husrum/ þa a hiñ heimil Fiarhus iij. Nætur er ꝺdur bio þar. Þvi ad eins a ſa er þar ſkal a Lande bua Smala ſiñ iñe ad hafa til Laugardags/ ad ſa loffe er fyre ſitur / edur hñ þurfe ei allt Husrum. Eñ ſa a ſijd? añ fyre Lande ad rada ꝫ Huſum er þa hefur leigt. Eñ þegar vj. Vikur eru aff Sumre / þa a hiñ ei er þar bio ꝺdur/ ad beita þar Eing. Hafa a hñ þar Hroſſ i Haga til Suñudagſins/ eñ añañ Smala til þeſſ er lijdur Helgena. Riett er hønum og ad vera þar um Helgena med Hiu ſijn/eg eru hønum þa heimil Fiarhus til Jñeviſtar/eff þeim viñaſt ei badum Jñehus. Þviad eins ſkal hñ Smala ſiñ iñe hafa eff þeim viñſt badum Rum / og fare burt a Manudageñ / nema þa ſie Logheitagt/ella Natt ſijdar medur Smala ſiñ allañ / og oñur Faung.

Cap. V.

Ef Landsdrotteñ edur Leigulide hallda ei Leigumala.

NV leiger Madur Jørd ad Mañe/ og kiemur ei til fordpallalaust þa er vij. Vikur eru af Sumre/ þa skal Landsdrotteñ fara til/ edur senda til/ og nyta sier Landed so sem hiñ hefde ei leigt/ og byggia ødrum ef hañ vill/ og heimte þo Leigu alla af þeim er fyrre leigde. Nu selr Madur Jørd a Leigu/ og vill ei þañ hafa lata er tok/ þa giøre sa hvørt er hñ vill er Jørd leigde/ ad hñ løgfeste Jørd og legge a Fimtarstefnu/ og niote Votta siña hverju hñ hefur Jørd tekna. Og ef hønum berast þau Vitne ad fullu/ þa eiga Bændur ad dæma hønum Leigu Jørd sijna epter þvi sem Vitne baru hønum. Hiñ Kost a hañ aňañ/ ad heimta af Landsdrottne Landskylld slijka sem hñ skilde af hønum/ vill hñ ei giallda/ sækie sem

Vita

Vita Fe. Sa Madur sem Jørd leig=
er a Grasnaufn alla a Jordu þeirre/og
allt ad viña a heñe þad er hañ vill og
þarf til Nusa Vmbota / edur Garda /
ad bua um Andvirke sitt/ þar er hvorke
spille Akre nie Eing. R. B. E. K.
So skal Leigulide Nion hafa / ad hañ
fae uñed Eingiar allar/ella bæte Lands
drottne Skada þañ allañ sem Meñ me=
ta ad Land spillest af þvi/utañ þeir skil
ie ødru vijs.

Cap. VI.

Ef Landsdrottēñ bygger tveimur.

Ef Madur selur eina Jørd ij. Moñum ad leigia/ þa skal sa hafa er fyrre tok/ og so skal hvervetna þar sem Madz selur ij. Moñum hid sama/ ad sa skal hafa er fyrr kauper edur leiger. Nall=
da skal hñ Skiladome fyre Kaupe sijnu
og niota Votta siña ad hñ tok fyrre.
Adra Jørd skal Landsdrottēñ hinum fa
ef hañ hefur til. Eñ ef hañ hefur ei

Jørd til/ þa skal Landsdrottenn giallda hønum Se-jafnt miked sem hann skilde sier af hønum i Landskylld og sie sijdann sætter. Enn þetta skulu þeir reint hafa innann halfs Manadar sijdann Jørd var tveimur bygd.

Cap. VII.

Hvad Leigulande skal fylgia.

Lb. 5. EF Menn beita Eingiar Leig-
c.16. lendings edur Haga/ þa a hann
Søk a því / enn Landeigande
v.7. ef hann vill ei sækia. Og so ef Jørdu er skadt/ þa skal hønum þad allt bæta Skada Botum og Landname/ sem vj. Grannar þeirra meta. Ef Fiskveidur/ edur Fuglveidur edur Eggver fylger Leigulande/ þa a Leigulide þad allt nema fra sie skilt i Kaupe þeirra. Og so ef þar rekur Fugla edur Fiska/ Sela edur Hafkierdinga og Hnijsur. Ef Vid rekur a Leigulands Fiøru / þa a Leigulide ad draga Vid ur Flædarmale

og

og marka þess Marke er Fioru a / og festa sem hn̄ eige sialfur. Hañ skal eiga þar Alnarkieple og smærre. Heimillt a hn̄ ad flytia þar Farma a Fioru hins. Nu rekur Hval a Fioru þar/ þa skal hn̄ festa Hval sem hañ eige/ og hafa af vj. Vatter halft hvert Spik og Reinge/ ef Hvalur er tvitugur edur leingre. Þo er hn̄ skylldur ad festa Hval þo ad skiemre sie. Eñ ef hañ bergur verr Hval edur Vide eñ nu var mællt/ þa er hn̄ sekur vj. Aurum vid Landsdrotteñ/ og abyrgest Skada þañ allann sem Eigande fær af hañs Vanrækt. Leigulide a þar Veidar allar ad hafa þær sem þvi Lande fylgia/ utañ Eggvers Fugla/ þa skal einge Madur veida. Nu verpa þar Elftur fyre Fardaga/ þa eignast sa þad er til Jardar kiemur þa/ eñ hiñ þvilikt sem var hid fyrra Vored Egg og Unga. Leigulide a ad grafa Torf & skera i Landenu sem hn̄ þarf til Elldevidar þar nær sem ædur hefur skored vered/ & fella samañ Torf

Ub.

Ub.

grafer. Eñ Vid skal hñ hoggva ef ꜳdur hefur Vide elldt vered: Hvortt-tveggia ef ꜳdur hefur so vered/ nema þeir hafe añañ Veg skilt. J Skoge skal hñ hoggva Slodahrijs og Girde/ og Ledeingingar Kol sier / og neyta þess alls so haglega sem hñ ætte sialf-ur þañ Skog. Hañ a z ad bæta Bus-buhlute sijna ur Skoge edur af Reka-
lb. 9. Vide. Eñ ef hañ giorer nyia / þa a Landsdrotteñ þad. Nu a hañ Ellde-branda þar epter þa er hañ fer af Jor-du/ þa skal Landsdrotteñ edur sa sem til Jardar kiemur hafa þa Elldebranda/ og iña hinum fyre Starfs sitt epter vj. Maña Dome / ella flytie hiñ burt/ ed-ur logie ad osekiu.

Cap. VIII.

Nær Leigulide skal til Jardar komeñ vera.

b. A. SJmte Dagur Viku er vj. Vik-ur eru af Sumre er hiñ fyrste Fardagur/ Friadagur/ Laugar-

dagur

dagur og Suñudagur. Madur ma þæra Heimile sitt arla Fimtudagenn og þess i mille/ So ad hver sa Madur er sier hefur Jørd teked / og tveggia Missera Vist teked/ sie komeñ til Jardar/ og þess Heimiles sem hñ skal haþa / Suñudageñ ad Aptne Forþallalaust. Eñ hñ er aþ Vist siñe arla Manudageñ. So skulu Meñ koma til Jarda siña sem þyrr seige / Leigulide er skylldur ad færa alla Myke a Voll undañ Fenade sijnum ædur hañ fer aþ Jørdu / ella tvijgillde fyre þad sem ofært er/ þa er hñ fer aþ Jørdu/ þañ Kostnad sem hiñ þarþ til Burleþærslunar er til Jardar fer.

Cap. IX.

Um þa Hlute sem Leigulide epter skilur.

EF Madur fer aþ Jørdu/ og a hñ þar Kier iñe/ þa skal hñ þad uf haþa fært z allt Busgagn

gagn sitt hid sijdasta Laugardageñ i
Fardøgum/ nema hiñ lofe. Riett er
Mañe ad briota Hus til þess ad føra
Kier sitt ut / ef hñ bæter Hused aptur
jafnvel sem ædur var / ella bære ut i
Støfum. Nu brytur Madur Set-
Lb. 13. stocka wr Huse / eda Brykur þar sem
Grepping nemur/edur Naglfast er un-
der Bialka edur Bita / þa skal hñ þad
aptur bæta. Eñ allt þad er Hus-
brote nemur/ bæte Merk halfa Konge
eñ halfa þeim er Hus a /og giøre Hus
jafngott sem ædur var. Nu skal hñ
af Jørdu flytia allt þad sem hñ a med
Riettu. Korn sitt & Hey og slijkt sem
fyrr sagde / þa skal hañ hafa burt
flutt er vj. Vikur eru af Sumre/ utañ
Lb. 11. Hey og Korn ma standa medañ hinum
er ei Mein ad / Og føre sijdañ wr
Hlødum edur Stackgørdum/ & bue þar
um a Jørdu hiñs ad hverke spille Ak-
re nie Eng. Nu vill hñ ei burtfly-
tia/ þa er hinum er Mein ad/ þa abyrg-
est hñ sialfur Hey sitt edur Korn þo ad
hiñ

hiñ kaste ut. Eñ añad þad sem epter er femætt/ þa er vj. Vikr eru ap Sumre / utañ Kvikpe / þa eignast sa sem Jørd a under/utañ hiñ hape pært i Fioru edur a Holle utann Gards/ þar er hverke sie ad flytia þadañ yfer Akur edur Eing. Og hafe þadañ burt flutt pyre næstu Veturnætur. R. B. E. K. Vm Kaldakol fyre Fardaga porpallalaust/ þad sem femætt er epter utañ Kvikpe þa eignast sa er Jørd a. So skal sa Madur alla Hlute ap Jørdu pæra og so med øllu fara er Jørd sijna selur / sem fyrr seiger um Leigulida þañ er af Jørdu fer.

Cap. X.

Ep Madur situr a otekeñe Jørdu.

Vervetna þar sem Madur situr a Jørdu otekeñe / þa a Landsdrotteñ Lod alla. Eñ hiñ leyse allt Bu sitt undann med Landname vid Landsdrotteñ. Nu vill

vill hñ ei aþ Jordu fara/ þa skal Jard-
eigande stefna honum Þing / og beida
þar Bændur Lids/ad færa hñ aþ Jor-
du sinne. Sekur er hver Eyre vid
Kong er ei vill til fara. Umbods
Madur Kongs er skylldur til ad fara /
r.f. 25. og ødlast med þvi halfa Mørk Konge
til Handa.

Cap. XI.

Um Heysølu a Leigulande.

Leigulide skal ei looga Fe sijnu
til þess ad hñ selie Hey af Jor-
du. Eñ ef hañ giører þad/ þa
eige Landsdrottiñ halft Heys
verded. Eñ ei er Madur skylldur ad ta-
ka Fulgu Fe til. Eñ eþ hñ a Korn edr
Hey falt i Stada þa er hañ fer burt
b. 9. aþ Jørdu/ þa skal hñ bioda Landsdrott
ne med Vottum ad kaupa þad/ z giøra
honum halfs Manadar Stefnu til
Wedlykningar sijtts sem vj. skynsam-
er Meñ meta. Eñ ef hñ lykur þa ei-
ge

ge Verded/ ſelie hverium er hñ vill/ edur hafe ſialfur / og hage ſem fyrr ſeiger. Nu ef ij. Meñ eiga Stada ſam añ/ hvert ſem þad er Korn edur Hey/ þa ſkal hverge i burt flytia fyrr enn ſkipt er. Ef Madr hoggr Hey Mañs um Merke fram/ þa ſekiſt hñ ei a med añ hñ hefur jafnmikid Hey þar/ þad ſem hñ þarf til ad leggia. Nu ef hñ flytur allt i burt/ þa ſekiſt hñ ij. Aur um vid þañ er Heyed atte/ og Eineide med ad hñ flutte ei miña Hey aptur/ þ er Grañe hñs atte/ eñ þad var er hañ flutte i burt.

Cap. XII.

Um Heykaup.

Ef Meñ þurfa i Bygdñ Hey ad kaupa/ þa ſkal ſa er þarf fara til Umbodsmañs Kongs med ij. Votta/ og beida hañ Þing ſtefna/ z nefna til vj. ſkynſama Meñ ad ranſaka Bygdarlag til Hey- ſalna /

falna/ so vqda sem þarf. Og þar sem Nëy finst til Afhlaups/ ætle fyrst Nrossum Bonda Tradgiof til Sumars/ Saudfe z Geitũ til Fardaga / Miolkkwin til Þings. Enn þ sem afgeingur/ selie sem flestra Maña geingur i mille i þvi Nierade / fyrre þar Nrepsmoñũ eñ ødrũ/ þim þo ad fullar Vørdslur legge i møte. Enn sa er ei vill so Ney selia sem fyrr skilur/ giallde halfa Mørk/ halft Konge/ eñ halft þeim er Neysolu var synjad / og hafe þo Ney fyre øngvañ Pening/ z so sie skipt ad Jafnade þeirra i mille er þurfa. Enn ef Kongs Vmbodsmadur vanrœker til ad fara/ þa giallde hañ halfa Mørk þim er Ney þurfte ad kaupa. Enn ef nockur ver Odde edur Eggiu þ Ney sem uppnæmt er ad Løgum/ þa verie hñ ogilldur/ hvert sem hañ fær Saar edur adrar Akomur. Enn ef hñ deyr af / þa sie under Kongs Myskun.

Cap. XIII.

Um

Vm Leidulidaſkipte á Huſum.

Ef fleire Meñ eñ eirn bua i ov-ſkiptum Huſum/ þa ſkulu þeir Ellda Hus ad Mañtale enn ei ad Jardar Ahøfn. Hvïad Hion þurfu Elldingar eñ eige Huſeñ. Eñ hverſu ſem þeir ſkipta Huſum/ þa eiga þeir allar Dyr jafn heimilar þær ſem oſkiptar eru. Eñ ef nockur Madur høggur edur brytur fleyre Dyr a Huſ-um eñ þa voru er hñ kom til Jardar / giallde Konge halfa Mørk / eñ adra halfa Mørk þeim er Land á/ og a of-añ fyre Huſa ſpell ſem vj. ſkynſamer Meñ meta. Sa ſkal krefia Huſa-ſkiptis er til Jardar fer / og hafa vid Votta ij. og lÿſe þvi under þa ad hñ krefur Huſaſkiptis/ z giøre hinū Fimt til Skiptis/ utañ ſkipt ſie adur. Eñ ef hñ vill þa ei ſkipta / þa nefne hinn til ij. Grañа þeirra og ſkipte til Hlut-falla/ og hlute ſijdañ/ z hafe þad hver er hlÿtur. Eñ ef hñ ſtendur fyre

þvi ſÿdann ſkipt var / giallde þeim Mørk er til Jardar ßer / og hafe þo Nus ſem ædur var ſkipt/vill hñ ei gialldа / ſæke ſem Vitaße. Eñ þegar ſkipt er Nuſum / þa ſkal ſÿnum Nluta Nuſa hver hallda og rada. Eñ þo ad eitt Naut bınde ſÿdañ a Nlut añars Mañs Leyßes lauſt i Nus iñ/þa ſekeſt ſa tveim Aurum vid þañ er til Jardar ßer.

Cap. XIV.

Vm Tadßall og Skipte a Vollum og Eingium.

TAdur ſkal þad Tadfall haßa er þeſſ Mañs Fenad ur giørde ſ þar bygde er hñ heßur ſier Bolfeſtu teked. Eß Madur tekur Myke aß añars Mañs Bolßeſtu/ og ßærer a Voll ſiñ edur Akur/ þa er hñ ſekur ÿ. Aurum vid þañ er Mykiuna atte/ og tedie honum þo jafnmykeñ Akur edur Voll/

og

og jafn vel sem hiñ tadde sier Adur / medur þeim Todum sem hañ flutte burt. Nu koma Leigulidar aller sekn til Jardar / þa skal sa krefia Skiptis er hafa vill / vid ij. Votta edur fleire. Eñ ef obygd er Jord / edur er sa ei komeñ er Jord hefur teked / þa mæle hñ sier Teig jafnmikeñ / og tedie jafn vel / og giore síðañ hvert er þeir vilia / hlute edr hafe þañ hver s taddañ hef ur. Eñ Leigulida Skipte hellst a meðañ einhver þerrra byr a Jordu er skipte. Eñ ef einhver þeirra fer burt / eñ añar kiemur til / þa hafe sa þa Teiga og þau Hus er til kiemur sem hinn hafde er burt for / og niote hver sinnar Abudar. So skal Jordu skipta ad aller Teigar pike jafngoder epter Leiguburd.

Cap. XV.

Hversu sækia skal til Leigulida Skipta.

c.5. SO skal krefia Skiptis Ein-
4. gia sem Akra edur Valla.
c.2. Af añars Jørdu skal Mad-
ur hverke sla nie skera edur
siet nÿta. Eñ ef Madur slær Voll
Mañs edur Eing / edur sker Akur
Mañs / þa skal sa sem a / fara til og
løgfesta fyre Akur edur Eing / hvert
sem Korn edur Hey liggur a edur ei /
og legge a fimtar Stefnu er helldur
vikest þurfa. Eñ ef þess verdur Ak-
ur edur Eing er løgfeste fyrre / þa skal
hñ beidast Apturfærslu Korns edur
Heys ad aptur kome fyre Fimt / z leg-
ge a Landnam / og Eineyde med ad hñ
b.11. plukke ei miña aptur Korn edur Hey eñ
hñ plukke burt. Eñ ef hñ færer þa
ei aptur / þa krefie hiñ wt og stefne
heim iñañ halfs Manadar. Og ef
c.26. þa kiemur ei heim / þa stefne hñ hon-
um Þing fyrr Ran z Løgleysu / og la-
te bera Vitne sijn a Þinge hversu fa-
red er / og beide Bændur Doms og Ad-
b.3. farar ad taka sem Vitafe. Ef flei-

te Meñ bua a einum Bæ/ þa skal einge þeirra fleira Fe haþa eñ Landed ma vel upphallda / og skipte þeir Fe og Lande ad Jaþnade med sier. Eñ eþ añar hver heþur þleira Fe i Haga / giallde Grasverd sem Meñ meta.

Cap. XVI.

Um Landamerke.

Ef ganga Meñ a Landamerke og verda ei asätter/þa skulu þeir Logþesta til þeirra Ummerkia er þeir seigia riett vera er þar eiga Lond til mots fyre utañ eda oþañ. Eñ eþ þeir Logþesta eige iñann xij. Manada sijdañ þeir haþa a Merke geinged / þa eiga þeir þess Mals alldrei uppreist. Nu Logþester Madur yþer Merke fram þar sem riett var til geinged / bæte hinum Skada þañ allañ sem hñ haþde aþ þvi/ og Hþundarbot med epter vj. Manna Dome. Eþ Madur Logþester Haga

ſiñ/ þa ſkal ſa Madur er Land a þat næſt lata reka Bu ſitt allt i þad Norr Landſens ſem fyrſt er Løgfeſtu hins. Eñ ef fleire Meñ hafa Løgfeſt / þa ſkal hñ lata reka i midiañ Naga ſiñ Fe
23. ſitt um Aftna. Nañ ſkal hafa reked þ
10. ur Naga hins þa er Sol er i Auſtre midiu þad ſem hañ matte fiña / þad heita Nirdis Riſmal. Nañ ſkal fa Mañ til ad ſitia ad um Daga / og ef ſo er giort / þa er hñ ſyknſaka þo ad Nage hins beiteſt. Nverge a Madur ad bæta fyre Nagabeit nema Løgfeſt ſie/ utañ hñ late reka ad Lande eda i Land hins/ſo ad hñ villde ad Nage hins beiteſt/ þa bæte fyre Skada z Landnam med/ þm̃ er Gras a. So z ef hñ vardar midur vid þar ſm̃ Løgfeſt er/ eñ fyrr var ſkilt/ og ſo ef hñ fær ei þañ Mañ til Nirdis er ſkynſømum Møñum virdeſt ad vel meige giæta ef hñ vill.

Cap. XVII.

Um

Um Løgbestu.

Ef Madur Løgfester Hollt edur Haga/ edur Beidestade/ þa skal Løgbesta ad Kyrkiu edur a Þinge þar sem Jord liggur/ hñ skal so mæla. Eg Løgbeste hier i Dag Eign mijna er N. heiter/ Akra og Tødur/ Eingiar og Skoga/ Hollt og Haga/ Votn og Beidestade/ z allar Landsnytiar þær er þvi Lande eigu ad fylgia til Ummerkia þeirra er adrer Meñ eiga i mote mier / bæde ad Ordpullu og Løgmale riettu / fyrebijd eg hedañ af hverium Mañe i ad vinna/ edur sier ad nytia/ nema mitt sie Lof edur Leife til/ ad Vitne þijnu N. og þijnu N. og allra þeirra er Ord mijn heyra. Eñ sa Madur sem Løgbester/ skal tala so hatt ad aller heyre þeir sem hia eru ef þeir vilia. Eñ su Løgfesta skal stande xij. Manude hina næstu epter/ ef Eigande Løgbester edur hañs løglegur Umbodsmadur.

Cap. XVIII.

Vm Landnam og Averka a Jørdu.

Ef i er ort Kongs Jørdu/ þa æ hañ Averkabot so mykla sem Averke er verdur/ epter skynsamra Mañа Virdingu / og Landnam med jafn miked Averkabot/ þar til er Averke er verdur iij. Marka. Eñ Landnam er halfu meira Averka ef Løgfest er. Eñ þo ad Averke sie meira verdur/ þa skal þo Landnam alldrei leingra framganga. Ef i er ort Jørd Erchebiskups edur Hertuga / þa skulu þeir taka Averkabot epter Virdin-
10 gu/ hvert sem Averke er verdur mæra edur miña. Og so skulu aller Meñ Averkabot taka. Eñ Landnam þarra jafnmiked Averkabot þar til sem Averke er verdur xx. Aura / eñ halfu meira
20 ef Løgfest er. Ef i er ort Jørd Byskups edr Jarls/ þa skulu þeir taka Landnam epter Averkabot/ þar til sem Averke er verdur ij. Marka / halfu meira

ef

eþ Løgþeſt er. Eþ i er ort Jord Abota
edur Abbadiſſar edur Umbodsmans
Heilagrar Kyrkiu/ þa ſkulu þau taka
Landnam epter Averkabot/ þar til ſem
Averke er verdur xij. Aura/ halþu mei,
ra eþ Løgþeſt er. Eþ i er ort Jord
Barons/ Stallara edr Merkis Mañs/
þa ſkal hver þeirra taka Landnam ept-
er Averkabot þar til er Averke er verd-
ur jx. Aura/halþu meira ef Løgfeſt er.
Eþ i er ort Jordu Riddara/ þa ſkal hñ
taka Landnam epter Averkabot þar til
er Averke er verdur vj. Aura / halþu
meira eþ Løgþeſt er. Eþ i er ort Jord
Bonda edur Haulds/ edr þeirra Maña
ur Noregs Kongs Rijke eru z ſtadþeſt-
aſt hier a Lande / þa ſkulu þeir taka
Landnam epter Averkabot/ þar til ſem
Averke er verdur halþrar Merkur/ hal-
fu meira eþ løgfeſt er / nema þeir ſie
Hærre Meñ ad Nafnbotum. Eñ ein-
kis Mans Landnam ſkal leingra fram̃
ganga eñ hier er akveded. Eñ allann
Averka

Averka Jardar skulu meta vj. skynsam
er Meñ.

Cap. XIX.
Um Skogar Skipte.

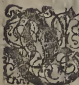
EF fleire Meñ eigu Jord sam
añ / þa skulu aller epter hinū
besta Mañe Landnam taka /
þeim er i Jordu a med þeim
ad oskiptre Jordu / z skipte Averka og
Landname epter Jardar Magne /
slijkt hverium sem i Jordu a. Enn
Mær take Landnam epter Fedur sijnū/
Eñ Eckia epter þeim er næst atte ha-
na. Nu ef sumer leyfa Jneylslu i
Jordu / eñ sumer ei / þa take sa hver
Landnam sitt fullt er ei leyfde / slijkt
sem hñ er Madur til / enn so miked af
Averka sem hñ a i Jordu til. Enn
ef fleire hafa oleyft eñ eirn / þa take
aller eitt Landnam / enn Averkabot ep-
ter Jafnade þeir sem oleyft hafa / og
so þott þeir aller hafe oleyft / ef Jordu
er

er oſkipt: Eñ eþ Jørdu er Eignar-
ſkipte ſkipt/ þa tekur hver þeirra fullt
Landnam aþ ſynum Hlut/ epter þvi
ſem hñ er Madur til. Nu þer Mad-
ur i Skog añars Mañs utañ Leyþe
þeſſ er a/ og viñur ſter þar i / þa ſkal
ſa er Skog a / leida til vj. ſkynſama
Meñ ad ſia Stoþna/ z meta Markar-
ſpell : Og ſo þo ad Madur ryfe Hrys
a añars Mañs Jørdu / þa ſkal ſa er
ſter vañ i / Landname fyre ſvara / og
bæta þo Skogarſpell ſem virdt er / eþ
Eigande heþur Vitne til a Hendur
honum/ eñ ella ſynie hñ þyre med Lyr-
itkar Eide. Nu høggur Madur ſo
Trie i añars Mañs Skoge ad hñ hy-
lur Stoþna z heþur ſialþur/ edur fær
ødrum/ þa verdur hñ Þiofur af / ſem
hñ heþde ſtoled odru jaþn mikklu / eþ
Trie eru ſo mikels verd ad Þioþsſok
nemur. Ef Madur høggur Skyle-
høgg a Vide Mañs/birker edur ſkieþ-
ur ſo ad Spell er i / bæte Skogarſpell
ſem meted er og Landnam med. Ef
Madur

Madur høggur upp Merkebiørk z veit hñ pad / bæte Skada og fulla Øpundarbot med epter Dome / hverium er Mark atte i þa Biørk. Hvervetna þar er Madur hitter Averka i Skoge sijnum / þa skal hañ ad Ofekiu i burt taka.

Cap. XX.

Um Skogar Skipte.

F ij. Meñ edur fleire eigu Skog samañ / Eing edur Vthaga/þa skal einge meira i viña ad oskiptre Jørdu/ eñ i Eign a/ edur Tala reñur til/ nema Elldevid. Eñ þar sem Meñ eiga Skog samañ / Eing edur Vthaga/ þa skal sa er skipta vill / sækia þa til Skiptis er i mote hønum eigu / epter þvi sem Løgbok vottar i Eignarskiptum. Þviad sa skal Skiptum rada er skipta vill. Eñ einge skal so rada / ad giøra ødrum Spillvirke nie

Fiare

Fiarſkada i Skiptum. Enn hver ſem meira yrker i oſkipre Jørdu enn til kiemur epter rieitre Tiltolu/ þa ſvare ſlyku ſyre vid þñ er i mote a/ ſem ſa ætte er i vañ i Oleyfe/ z ei atte ædur i Jordunne/ bæte Averka z Landnam. So ſkal Skoge ſkipta/ad þeim ſkal Riodur ætla er meir heþur Skog hoggved eñ Lóg votta. Enn eþ ei er Skogur Riodur hoggvenn / z er meir valdur / þa ſkal ſa hafa þvi vŷdare Skog er minnur heþur neytt / ſo ad jafngodur þike vera hvers þeirra Nlutur þeim er ſkipta. Eñ eþ hiñ heþur ſo miog hoggvid ad ei ma med Skoge jaþna/z bæte þa med ødru Fe ſo ad fullt ſie og þo Landnam med. Ecke ſkal Madur hoggva i añars Mañs Skoge/ nema Vmferdar meñ Farargreidar-Bot / og bæta hvad ſem bilar ad Vøgnū edur Sleda/ Klyfbera edur ødrum Triereida / z Keyris Vønd z til Elldsneytis eþ ute þarf ad bua um Næturſaker i ſama ſtad/ utañ hñ nae hvorke ad Giøþ nie ad Kaupe/ og

z geingur Naudsyn til/ þa høggve med‑
an̄ þarf / og bæte Skogarspell Land‑
namslaust/ef sa amalgar er Skog a ed‑
ur hn̄s Umbodsmadur. So skal z fara
um Reka Vid/ ef Men̄ fara a Ski‑
pe/z um Næturvister hid sama til Elld
inga. En̄ ef meira høggur edur hefur
en̄ fyrr seiger/ bæte fyre Spell z Ska‑
da Landsdrottne a Skoge edur Vide z
Landnam med/ nema hn̄ lofe.

Cap. XXI.

Um Skog a an̄ars Man̄s Jørdu.

Ef Madur a Skog a annars Man̄s Jørdu/ þa a han̄ ad niota Skogar þess so sem i hn̄s Jørdu sie sialfs ad høgg‑va. Eige skal hn̄ þar Eyke hafa um Natur/ hn̄ skal giøra þar Kol og ha‑fa burt flutt fyre Veturnætur hinar næstu/ og hylia Grafer allar so ad ei ligge Buse i. En̄ ef hn̄ giører ei so/ bæte Landsdrottne Skada þan̄ allan̄ sm̄

ap‑

af giøreſt Grøþum þeim er ei voru huldar/ og Landnam med. Og ſo ſkal hvervetna þar er Madur giører Kol a añars Mañs Jørdu. Eþ Madr fær er ei Kol aþ añars Mañs Jørdu iñañ næſtu xij. Manada ſidañ þau voru brend/ Forþallalauſt/ þa eignaſt ſa Kol er Jørd a og er þa loked Landnam og Byla Giølld: Nu vill ſa nyta Lim er Skog a a añars Mañs Jørdu/ þa ſkal hñ lata bera samañ Lim/ og Fauſka z ſtoþna i Køſtu fyre Veturnætur hinar næſtu/ ella a ſa er Jørd a under: Og ſo ef eige er burtflutt iñañ næſtu xij. Manada þo ad ſamañ ſie bored. Ef Madr høggur Skog añars Mañs til Nlutar/ þa ſkal þ halldaſt ſem i Kaup þeirra kom. Nañ ſkal haþa Graþa giørd ad Frialſu/ ſo ſem þa er Madur a ſkog a añars Mañs Jørdu. Nu vill añar ſkipta Kolñ edur Kolvide/ þa ſkal ſo ſkipta ſem fyrr ſeiger. Eþ Vidur vex um Þiodbraut þvera ſo ad þar ma ei aka edur Kliþiar bera/ þa høggve ſa

Ub. 3.

er vill ad ofekiu þañ Vid z kaste i Skög burt pra Gotu. Sa Madur ma beita Fe ſſnu i Skoge añars Mañs er Jord a under/ mzañ meir bŷtz Gras eñ Skog. Enn ſa Madur er Skog a ma beita Bue ſſnu/ medañ meir bŷtur Skog eñ Sinu. Eñ hver ſem ødruvŷs beiter/ bæte Skada ſem Meñ meta/ og Land-nam med. Ef ſa rekur edur reka lætur Bu ſitt i Skog Mañs er hverke a Skog nie Jord under / bæte hverumtveggia Skada ſm̃ Meñ meta/ z Landnam med. Hver Madur a Vidarvøxt i ſŷnu Skog armarke medañ hñ a þar nockurn þörn-añ Vid. Ef Meñ høggva Skog þañ allañ upp er ij. Meñ edur þleire eigu samañ / þa ſkulu þeir ſkipta med ſier Merkebiørkum og høggva þær ſŷdaſt. Og ha er Skogur ſa er ſo eiddur ad eing-ge Vidz þinſt epter/þa eignaſt ſa Skog arfſødu er Jord a under.

Cap. XXII.

Vm

Um Eing á aňars Maňs Jordu.

EF Madur a Eing a aňars Maňs Jordu/ þa skal hinn ei beita þad Einge / þadaň fra er vj. Vikr eru af Sumre. Eň sa er Einged a/ skal þad fyrst lata viňa / nema haň vilie Todu sýna fyrre viňa. Eň ef hň viňur ei so/og vill þo unned hafa / þa bæte halfre Mørk þeim er Jørd a/ og er þo ohei-lagt Neyed z Einged. Nu a Madur Einge a fleire Maňa Løndum/ þa skal hň sitt Sumar hvert fyrst sla / og ei fyrre Neima eň þau eru øll sleigeň. Madur ma giøra Styflur a Einge þvi sem hň a a aňars Maňs Jørdu / z grafe i sýnu Lande Torf til/z veita so Vøtn a Einged. Naň skal a sýnu Einge upphefia Veituna / og skal þadaň falla Vatn i hiň forna Far-veg. Eň ef aňars Mańns Land spillest af Veituňe / bæte Skada sem metest verdur z Landnam med/ og so ef

Bute fær þar Skada af. Kost a Madur ad giøra Løggard um þetta Einge/ ef eige liggia þar Beituteigar añara Mañа/ v. Aura verdur edur meira. Og skal grafa i sijnu Eingia-marke Torf til / og lata Nid a Garde. Eñ ef hñ vill Griotgard hafa/ þa briote Griot a añars Mañs Jørdu ef hañ vill / og bæte Landnams laust Skada þañ sem af verdur. Riett er hønum ad setta Gard þañ a Jørd hiñs þar sem er Nriostur edur Nolkn / ef ei verdur iñañ Gards Beituteigar hiñs v. Aura verdur edur meira. Eñ ef hñ giører añañ veg / bæte Skada sem Meñ meta / og Landnam med Lands-drottne. Hønum er riett ad byrgia aptur Nided a Gardenum fimta Dag Viku er vj. Vikur er af Sumre. Hañ skal hirt hafa Ney sitt wr Gardenum / og upp loked Nid er iiij. Vikur er til Vetrar/ nema Naudsyn bañe. Sid-añ er oheilagt Neyed og so Einged fy-

re þeim er Jord a / og so Gardureñ eꝭ
ei er Hlid a.

Cap. XXIII.

Ad bua um Hey a añars Mañs Jordu.

Madur ma giora Løggard um Hey sitt a añars Mañs Jordu / og graꝭa i ſijnu Eingia marke Torꝭ til. Og so skal giora Løggard i Fiarhøgum þo ad hñ eige ei sialꝭur Jord under. Og i Einge marke sialfs ſijns / eꝭ ei er leingra ꝭra añars Mañs Landamerke eñ ij. Hundrud Fadma tolꝭræd. Og eꝭ Gardur sa ꝭellur edur ꝭrufnar Svell upp hia / edur Vøtn / þa skal sa er Beit a umhverꝭis Gardeñ edur so nær sem ꝭyrr seiger / giora Ord þeim er Hey a i Gardenum / og varda Buꝭe ſijnu vid Heyꝭ hiñs medañ. Hinn skal þegar til fara um ad bua / edur burt ꝭæra Heyed er hønum er sagt Forfallalaust / ella er

Neyed obheilagt vid Buþe þess er þar a
Beit so nær. Somuleid skal þara
þo ad Snio legge under Gardeñ / nema
sialfur hñ vilie þra lata moka. Eñ
ef hñ vardar ei vid / edur giorer ei so
Ord Eiganda sem nu er mælt / bæte
Skada þañ allañ er Fe hañs giorer
þeim er Ney a / og Landnam med. Ef
Madur lætur Einge sitt uppe liggia
ofleiged ist. Sumur i samt / þa er sa ei
skylldur vid ad varda er Jørd a under /
nema hiñ seige hønum þyre Fardaga /
ad hñ vill sla Einged. Nu ef Mad-
ur byr so nærre Einge sinu þvi er hñ a
16. a añars Mañs Jordu / ad hañ vill
Neimañ beita Einged z sla ei / þa a hñ
þad þrialst / medur þvi ad hñ skal haþa
Mañ ad Fe sinu / þañ er so giæte / ad
ei gange i Eing edur Naga þeirra sem
næster eru. Ef Fe Manns þess er
Beit a so nær sem fyrr seiger / tredst
under i Garde þess Mañs er Einge a /
aþ þvi ad ei var Løggardur þar sem at-
te ad vera / þa skal þad allt bæta full-
um

um Skadabotum Eiganda/ſa er þeim Garde atte uppe ad hallda. Eñ ef Ney er þært i Nødur edur Nus/ ſo nær Beit hiñs ſem þyrr ſeiger / þa ſo um ad bua ad þe komeſt ei ad Neyenu. Eñ ef Nus þellur oþañ / þa ſkal Beitar-Madur lata ſeigia þad Eiganda / og varda vid Fe ſijnu þar til er hiñ kiemur til ad giøra upp Nuſed er Ney a/edur giøre upp ſialþur ella. Nu vill hñ ei til þara ad giøra upp Nuſed / edur heþur ei byrgt Vindauga z kiemſt þar Fe hiñs iñ og tredſt þar under / edur þellur Nus a/ þa abyrgeſt ſa þad Fe z Skada þañ er þar verdur aþ / er Nus a/ og ſækie ſem Vitaþe. Eþ Fen/ Vøtn/ edur Forud edur Diſke girda um Ney Mañs / þa er Ney þad oheilagt þegar Fe kiemſt yfer. K

Cap. XXIV.

Vm Skogarværk og Eingiaværk

HVer Madur a Vidarvøxt i ſÿnu Eingemarke/ eñ ef vÿdi ara vex / þa a ſa er Jørd a under. Nu vex Vidur i Einge Mañs þar ſem añar a Jørd under/ þa er riett ad ſa Madur rÿfe upp Vid þañ allañ er Einged a/ ef ꝥ er Rifhrÿs/ella a ſa Vid þañ er Jørd a under. Eñ þad er Rifhrÿs er ſkiotara er ad rÿfa upp eñ ad høggva. Eñ þad er Høggſkogur er ſkiotara er ad høggva eñ ad rÿfa. Nu a Madur Einge a Jørdu Mañs og vex þar Høggſkogur/þa ſkal ſa kaupa er Jørd a under ef ef hñ vill/ epter þvi ſem vj. ſkynſamer Meñ meta ad Einged var vert/ og ſkal ſa kioſa er Einged atte/ hvert hñ vill hafa Einge jafn gott edur adra Aura. Sa er Jørd a under eigneſt bæde Einged ꝛ Skogeñ ef hiñ vill ei ſelia: Eñ ef Landeigande vill ei kaupa/ þa eigneſt hiñ bæde Einge ſitt ꝛ Skogeñ. Eñ ef Einge þad ſpilleſt af Egg vere er Madur a a añars Mañs Jør-

du/

du/ þa skal a somu Leid þara sem um
þad Einge er Skogur vex g/ z so þo
ad þar kome Fiskevotn upp. So skal
Einge virda sem þa var vert adur enn
þad spilleft af Skoge edur Eggvere/
edur Vatne. Meñ meigu veita Votn·
um þm̃ er uppsprerta i sialfs hũs Jor·
du/ og i sijnu Lande hver. Eñ eþ þad
eru Bruñar Maña/ þa skal hver þella
i hiñ þorna Farveg af siñe Jordu. Eñ
einge Madur skal veita so ad þeim ver·
de Mein ad/ er þañ Bruñ Læk haþa
haft. Eñ ef hñ giører odruvijs/ bæte
Skada allañ þañ sem af þvi gioreft/ z
Landnam med/ þeim er Bruñ atte/ og
Oheilagar Stiþlur hũs allar vid Bro
te þo ad a sialþs hañs Lande sie. Nu
eiga Meñ Merkevotn samañ / og vill
añar veita þvi a Einge sitt edur Akur.
Eñ eþ hinum þiker Mein ad/ þa skal
skipta sem fyrr seiger/ utañ Vatn sie
so lijted ad þm̃ vinieft ei badum/ þa skal
sijna Viku hafa hver. Moñũ er riett
ad æia Eikiñ sijnu a Sumar i annars

Mañs Lande/ þar sem ei hefur adur
sleiged vered. Hvør Madur a Vøxt a
siñe Jordu. Ef þar briota Merkevøtn
Svo opast Land af Jørdu Mañs/ þa
a sa Holm siñ er adur atte/ z nyte sier
sem hñ vill/ og Løgþeste ei þyre Bu-
se hins. Riett er honum ad þella Vatn
i hiñ forna Farveg/ ei skal hinn reka
þangad Fe sitt. Eñ ef þad er Einge/
þa skal hñ þar so vid varda sem Einge
añars Mañs sie a hñs Jørdu. Eig-
ande skal og so viña lata / ef Einge
wer i hinum forna Farveg / þa a þad
hver sem Land a ad þar.

Cap. XXV.

Hversu Hey skal þurka a añars Lande.

EF Sior edur Vøtn/ edur Ved-
ur rekur Hey Maña samañ/
þa skal sa er Hey a a annars
Mañs Jordu/ kvedia Mañ
þañ til Skiptis er Hey a med honum.

Vill

Vill hñ eige skipta/ Løgfeste Neyed z legge a Fimtarsteþnu/ hafe þad hver sm̃ Domur dæmer. Þeir Meñ er þad Ney eigu samañ sem a añars Jordu rekur/ skulu ad Frialsu þurka þar Ney ed/ eñ ei burt fœra ædur skipt sie. Nañ ma þad z viña a Jordu hins þar er hverke spille Akre nie Eing ad giora Løggard um Neyed. Eñ eþ Ney rekur a Einge Mañs/ þa bæte sa þañ Ska. da allañ sm̃ meteñ verdz er Neyed atte. Eþ Ney rekur i Naga Mañs/ þa a sa ad giora Løggard um Neyed er þad a/ og þurka þar eþ hañ vill.

Cap. XXVI.

Vm Løgþestur z Fimtarsteþnur.

ELt þad er Meñ skilur a um Averka a Akre edur Eing/ Nollte edur Naga/ Skoge edur Reka/ edur so um Landamerke/ þa skal løgþesta fyre/ og legge a Fimtarsteþnu er helldz þikest þurþa.

Nū skal so mæla. Eg Løgbeste hier i Dag Eign mijna þessa er N. heiter/ edur þar liggur/ Bu z Lood/ og allt þ er þar ma til Gagns aþ haþa/ þar til er Domur þellur a millū ockar ad Løg- male riettu. Gief eg þier þad ad Søk N. ad þu situr a otekeñe Jørdu epter Eign edur Vmbode/ og eignar þier þ er eg þikiunst eiga / Fyrebȳd eg þier hiedañ aþ ad yrkia edur Gagn af ad hafa/ nema mitt sie Lof edur Leiþe til/ ad Vitne þȳnu N. og þȳnu N. og allra þeirra er Ord mȳn heyra. Eñ epter Løgfestu mȳna legg eg Fimtarsteþnu vid þig a þim̄ Natta Freste a þessare Jørdu sem nu hefur eg løgþest/ Eiga hvert er eg vil ute edur iñe / og skal allur Dagur til Steþnu / þar til er eg heþur Malum mȳnum loked. Beide eg þig Lagabeidslu og Lyriktar / ad þu legger Fimtar Steþnu i mote Løgfestu miñe. Byd eg þier N. ad giora Heimilldar Mañe þȳnum Steþnu til Varnar/ i mote Sakargipt miñe
epter

epter Løgum/ z nefne Vitne vid. Sex
skynsama Men̄ skal hver þeirra i Dom
nefna a Stefnu ad virda Vitne þeir-
ra og Malaefne. En̄ allt þad er
Madur viñur a Akre edur Eing til
Fimtar Stefnu og færer ei undan̄ La-
gadome/ þa sekest hn̄ eige. Sa skal
fyrre tia sijna Votta fyre Domsmøñū
er fyrre lagde Løg og Dom fyre / enn
Verjande sijdar/ og skal sa sveria lata
sijna Votta er Domsmøñum þiker lij-
kara ad sañara seige/ z þeir vilia sva-
ra fyre Gude epter siñe Samvitsku ad
riettara hafe. En̄ ei skulu þeir bada
sveria lata. En̄ ef þeim semur ei er
i Dome sitia/ legge til Løgmañs. Nu
hefur Madur Skog / Eing edur Na-
ga / Reka edur adrar Landsnytiar zc.
Vetur edur leingur Atolulaust/þa a sa
þad er haft hefur / nema hiñ hafe
løgleg Vitne til þess ad hañ a ef hañ
skal ørænfur vera.

Cap.

Cap. XXVII.

Um Votta Leidsøgu a Fimtar Steþnum.

HKlar þær Eigner er Menn skulu Fimtar Steþnu til leggia/ þa skal Sakaradere løgþesta fyre / og nefna Votta ij. og leggia Fimtar Stefnu epter / og skal þeirre Steþnu ei spilla meiga. Eñ ef nockur spiller / giallde sa vj. Aura / halft Konge eñ halft Sakaradera. Vottar hñs skulu so bera/ z hallda a eirne Bok/ þeir skulu so mæla/ ad þeir skiota þvi til Guds/ ad þeir voru þvi nær er Fimtarsteþna var løgd/ og sverie ei framar. Eñ ef þa skilur a er i Dome sitia / og verda ei samdoma/ þa giallde sa vj. Aura er Rangara heþur ad mæla/ halþt Konge enn halft Sakaradera / nema hañ sverie þess Eineide/ ad hñ visse ei añad Sañara fyre Gude.

Cap.

Cap. XXVIII.

Um Umbod yfer Jørdu edur Reka.

HVer Madur skal hafa sier Umbodsman̄ in̄an̄ Fiordungs þess er Jørd hn̄s liggur edur Reke/ nema hn̄ sie sialfur in̄an̄ þess Fiordungs/ og þo ma hn̄ hafa Umbodsman̄ ef hn̄ vill. Sa Madur sem Umbod hefur / sæke Landnam og allan̄ Jardar Averka sem hn̄ eige sialfur/ halft Landsdrottne til Handa/ enn halft sialfum sier. En̄ ef han̄ sæker ei/ hafe af alls ecke. Umbodsmadur ma Jarder byggia ødrum/ en̄ ei sialfū sier/ og Leigu af taka ef Landsdrotten̄ vill. Han̄ er og skylldur ad svara fyrer ad Løgum af Landsdrottens Hende ef nockur kiærer a þa Jørd/ edr giøra Ord Landsdrottne. Nu dylur Umbodsmadur ad hn̄ hafe Umbod teked/ þa hafe Landsdrotten̄ til ij. Manna Vitne/ ad hn̄ hafe hønum Umbod feinged. En̄

ef

ef Landsdrottenn dylur ad hñ hafe hønum Vmbod sitt feinged/ þa hafe ſa er Vmbod tok tveggia Mañá Vitne til/ ad Landsdrottenn edr hñs Vmbodsmadur þieck hønum þad Vmbod / og hafe ſo leinge ſem Vitne bera eþ Landsdrottenn er iñañ Lands. Eñ þa er Landsdrottenn vill Vmbod af høñu taka/ bióde um þeim er hñ vill ad aþ hønum take þad Vmbod. So ma z Skyte giøra um ſijnar Neimtur. Eñ ſa hafe Vitne til ad Eigande baud hønum um ad taka af þeim Vmbod er ædur hafde/ og fa þeim er hñ vill þad Vmbod ad jaþnfullu ſem Eigande ſialfur. Ef Landsdrottenn er utañ Lands/ edur andadr/edr andaſt Vmbodsmadr hñs hier/ þa halldeſt Abud Jardar til næſtu Fardaga eñ ei leingur/ þo ad leingur hafe bygt vered/ nema þeim ſemie añad er bygger/ og hinum er a Jørdu byr/ z ſo ſkal vera eþ Madr andaſt utañ Lands þo Vmbodsmadur liþe/ ſijdañ Erþingе hefur ſañſpurt Andlat hañs. Ef Madur

Madur er ufañ Lands/ hvort sem hañ per Kongs Erenda edur siña/ þa skal Vmbodsmadur hñs edur Logarþe svara Riettindum af hñs Gotse/ um þau Mal sem hñ heþur aflaga giort edur hann þor i burt.

Kl. 10 Nh. A.

Cap. XXIX.

Vm Abyrgd a Ellde.

SJñ Elld skal hvor abyrgiast sialfs Madur pulltijda: þañ Elld a hver Madr er a helld ur z kveiker sijdañ: Nu breñ ur Madur/ og ei med heiptugre Hende/ þa skal sa abyrgiast er med Elld þer/z bæte Skada allañ er þar verdur af sem vj. skynsamer Meñ meta/ nema Mein verde aþ þeim Ellde er Meñ haþa til þarfinda sier/ þa abyrgest Landsdrotteñ Pridiung Husa/eñ Leiguliðe ij. Hlute. Aungvar liggia þar Sekter vid/ þ heiter Voda Elldur. Eþ Mad ur vijsar Omaga sijnum epter Ellde/

þa

l.5.16. þa skal sa abyrgiast øll Omagaverk er
Omagañ a. Eñ eꝼ ꝼullkÿda Madur
l.17. vÿsar Omaga annars ad giøra þad sem
ødrum er Mein ad / þa skal sa bæta
Skada þañ er Omaganum vÿsade / eñ
sa sie lidugur er Omagañ atte / og so
Omageñ. Breña ma Madur Sinu
aꝼ Jørdu siñe þar sem hñ vill/ z bæte
Skada þañ allañ er adrer Meñ ꝼa
þar aꝼ/ og Landnam med/ ef hñ heꝼ-
ur ei Ordlofs ad beded þa er næster bua.

Cap. XXX.

Um Breñevarg.

lb.57. EInge Madur skal fyre ød-
rum breña mz heÿpkugre Nen-
de Hus nie Heÿhlada / Sæt-
urbud nie Skip. Eñ eꝼ hñ brennur
og verdur ad þvi kuñur og sañur/ þa er
hañ wtlægur og oheilagur / og heiter
Breñevargur/ z heꝼur ꝼyregiørt hver-
ium Peninge Fiar sÿns i Lande z laus-
um Eyre/ eñ Tvÿgillde þeim aptur er
hañ

hñ brende þyre/ slykt sem vj. skynsam-
er Meñ meta/ z Riett sinn a oþañ epter
Lagadome / edur eñ under Kong þalle, *nli*
edur Frændur/ med þvi Skipte sem sei-
ger i Obotamalum i Mañhelge. Eñ
ef med ødrum Hætte verdur/ þare epter
skynsamra Maña Virdingu edur Do-
me / epter Atvikum. Nu kvedur sa
Madur nei vid er Breña var kiend/ þa
skal Sakaraberе þara til Heimilis hñs
og stefna hønum Þing fyre Breñu z
Utlegd. Þa skal sa er synia vill fe-
sta Tylþtar Eid þar a Þingenu / og
hafa þañ uñed iñañ x. Vikna Særra
Daga / fellur til Utlegdar eþ fellur.
Eþ Madur rædur Breñu og verdur ad
þvi sañur/ þa skal hñ þad allt tviggiall- *hal*
da aptur er brent var ad hñs Radum.
Eñ eþ hñ seiger nei fyre / synie med
Siettareide. Og skal sa Eidur þram-
koma iñañ x. Vikna Særra Daga /
þellur til halþra Giallda ef þellur. Eþ
Madur breñur þyre Mañe Vidarkøst/
R Timbur

Timbur edur Grindur edur Sleda/ edur auñur Ambod þau er Moñum þiker betra ad haþa eñ missa. Nu hver er þ giører/ sekur Mørk vid Kong/ eñ Tvogillde þeim er hañ brende fyre / og Ofundarbot med epter Dome. Lands-drotteñ a iaþnañ Landnam/ eþ þad er brent er hñ skadar.

Cap. XXXI.

Vm Løggarda og Gardasteþnur.

VJ skal Gørdum skipta og øllũ Averka epter Jardar høþn. Gardur skal Grañа jatter. Hver Madur skal Løggard hafa um Toduvell siñ þo ad ei hafe fyrr vered/ ef so nær er añars Lande ad miñur sie þra eñ q. Hundrud Fadma tolfræd / og so fyre þa Vollu alla sem ædur hafa Løggardar um vered/og so Eingiar. R. B. E. K. Fulla Skadabot skal greida þyre Veit Todu/ Akra og Eingia / Landnams laust /

laust / fyre þeirra Manna Fe er Beit eigu i Aurskots Helge/ þo ad ei sie Loggardur um/ eñ ella pullt Landnam mz. R. B. E. K. Skyllt er ad hafa Loggard hvar sem hladed er Korne edur Todu. Þad er Loggardur er v. Fota er þyckur vid Jord / eñ þriggia ofañ/ hñ skal taka i Oxl medal Mañe af Þrepe/ þeim Mañe er hñ er halfrar þiordu Alnar hær / og þo ad þa hlaupe Fe þañ Gard/ þa bæte sa Skada Landnams laust/er þad Fe a. Meñ skulu giorvañ hafa Gard ad Botolþs Voku / og abyrgest sidann hver sinn Gard. Eñ ef Kyr er Gardbriotur edur añad Bufe / þa skulu fara til Grañar þeirra z sia Gard/og ef þeim lijst sa Gardur gilldur/ þa skal sa gialla fyre Gardbrot er Gardbriot a/Skada þañ allañ sem af verdur. Ef Bufe geingur wr Kvijum edur Giellde wr Afriettñ z giorer Moñum Skada/ giallde sa er þad Fe a/ Skada þañ sem metzñ verdur Landnams laust/utañ

hiñ hafe ei Loggard/ þar sem hñ skyll-
de haƀa / þa misser hañ Skadabota.
Botolƀsvøku Dag skal vera Grana-
steƀna. Þeir Gardar skulu gillder ve-
ra sem þeir taka þa ƀyre gillda a þeir-
re Stefnu. Og ef Gardur verdur
broteñ/ þa skal sa er þañ Gard a/ lei-
da Meñ til ad sia Gardeñ/ og eƀ þeim
sÿnest Gardur gilldur vered hafa / þa
skal sa giallda Vsla er þañ Fenad atte
er gilldañ Gard braut. Eñ ef þeim
synest Gardur ei gilldur vered hafa/þa
skal sa giallda Vsla allañ er þñ Gard
atte. Ef Merkegardur hefur vered
b:32: Bolstada i mille/ og er sa nidurƀalleñ/
3. þa skulu þeir er Gard vilia haƀa/gyrda
siñ Hlut / og bioda hinum til er i mote
eigu ad gyrda siñ Hlut. Eñ sa er ei
vill gyrda / abyrgest Skada þañ allañ
sem af verdur/ hvers Fe sem giører/ z
ꝗ. Aura med i Þockabot þeim er ƀyre
Skada verdur.

Kap.

Cap. XXXII.

Um Løggard Bæia i mille.

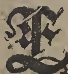
EF Menn vilia Løggard hafa Bæia i mille / þar sem ei hafa fyrr vered / þa gyrde hver ad Jardar Magne sa sem hafa vill. Og so skal hver er til mots a ad Jardarhefd hallda sijdan. Enn sa er ei vill Gard giora edur hallda honum sijdann / gialde ad øllu Skada þann allann sem þar gioreſt af. Eige er Madur skylldur ad giora þennan Gard þo ad hinn verde beyddur / ef Torf þarf a Engium til ad bera. Ef þar verdur Hoggskogur edur Eggver edur Toduvøllur fyrre / þa skal fyrre Nes gerda / enn ei i gegnum. Enn ef Rifhrijs er fyrre edur Engiar / þa skal þar ei fyrre Nes gerda nema vilie. Enn bæta skal þa þeim er ætte ødru Enge jafngoodu z jafnmiklu: Fimt skal giora til Gordsins ad skipta / og hluta og hafa Votta vid / hvert sem hinn vill edur ei / z abyrgia

gia honum sijdañ Gardeñ og allann
Vsla þañ sem Fenadur giører þar /
hvertier sem þañ Fenad eiga. Ef
Þiodvegur liggur ad Garde Mañs/ þa
skal Hlid a vera halfu v. Alnar breidt/
og Hiaragrind fyre og Rimar i / so ad
Fenadur mege ei Smiuga/ Okar ij. a
Endum/ eñ Krossband i Midiu/ þa er
Grind gilld. So skal Grind setia ad
hun reñe sialf aptur ef Madur tekur
af Hrosse til. Ef Madur skÿtur
upp Grindum & geingur Fenadur i Ak-
ur edur Eing/ bæte Skada þañ er giør
var þeim er Korn edur Gras a sa er
þad giørde / og Landnam med. So
og ef Madur høggur Grindarhæla i
sundur / edur vellte Steine fyre edur
fra/ & stendur fyre þad Hlid oped. Nu
liggur Þiodvegur um Bæ Mañs edur
Garda / þa ma hañ færa Gotu af Bæ
sijnum og so fra Garde / ef hañ giører
adra jafngoda utañ Gards ad fara i
Þurru og Votu / ei leingra fra Þiod-
hlide eñ ij. Hundrud Fadma xij. tæd/
og

og skal þa þañ Veg fara þo að sa sie leingre. Ef Madur rijdur edur geingur yfer Toduvoll / Akur edur Eing z vill eige fara Vegu rietta/hñ er sekur Mork vid þañ Lood a/ og bæte Skada þañ allañ sem þar verdur. Ef Madur brytur Gardeñ / þa liggia iij. Aurar vid Nlidbrot. Nlid er þar til er halpræt pimtu Alnar er breytt. Eñ eþ leingra brytur / þa sekest sa Mork vid þañ er Gard a/ z giore Gard japngodañ / og bæte Skada þañ allañ sem af giorest/nema gyrt sie um Þiodbraut þvera/ edur Gata sie leingra af Þiodveg þard eñ fyrr seiger/ þa er sa Gardur oheilagur vid Brote þyre þeim er þar Þurþu ad þara/hvert sem þeir þara virkañ Dag edur helgann / og so Lood sw er aþ þvi spillest.

Cap. XXXIII.

Nverneñ Fenad skal Iñsetia.

F eirn Madur a Akur/Todu edur Eing/ añar Fenad/ þridie Gard ogilldañ. Sa er Lood a skal epter Mønnum ganga z lata sia ad Fenadur er komeñ i Akur/ Tødu edur Eing. Þa skal hñ med Vottū ur taka z lata þa vj. Meñ meta Vsla þañ er gior var/ z setie skyd-añ iñ Fenad þañ allañ/ z reke lausañ i Hus iñ edur Trød/ og legge hverke a Bast nie Band. Eñ þo ad hvert stan-ge añad til bana/ þa er þad i Abyrgd Eiganda/ eñ ei þess er iñsette. Þad skal
26 hñ abyrgiast ef tredst under af Hus þrøng/ edur fellur Hus a edur Gard-ur/ nema Fenadur felle sialfur ofañ. Nu allt slijkt sem sa misser er Bued a byre þeim er Lood a/ þa bæte sa hoñū þ er Gard atte ogilldañ/ þar sem gilld-ur skyllde vera. Sa skal Bod giøra Eiganda Samdægris er Bu er iñsett/ er Bu sette iñ. Nu vill hñ ei utleysa/ þa skal Bu iñestanda til Fimtar. Eñ ef þa er ei utleyst/ þa a sa Fe er iñsette/

z heila þa lokeñ Vslagiolld. Ef Mad ur tekur ut Fenad þañ er iñ var settur/ og vill ei utleysa ad Løgum/ þad heiter Lokurœn. Sekur Nø fødinge Mørk vid þañ er iñsette/ enn hver añar er ad er med hønum/sekur ij. Aurū. Ef Svijn kiemst i Akur edr Eing/edr añad Bufe ad Gørdum gilldum/þa skal iñsetia til Vslagiallda og leyse Eigande ut ad Løgum. Sama Mal er um añañ Fenad ef Mein giører ad Gørdum gilldum/ þa skal iñsetia og utleysa ad Løgum. Eñ Tiodur Hestar z Tiodur Kyr z allur sa Fenadur er Bœndr setia sialfr er iñañ Garda / z verdur þad laust og giører Moñū Skada/setie iñ til Vslagiallda/ og leyse Eigande ut ad Løgū.

Cap. XXXIV.

Um Utlausn Bus fyre Vsla.

EF Madur vill Bu sitt utleysa ef iñ er sett z hefur eige Vadmal til/ þa skal hñ Vedleggia edur fa Vørdslumañ jafngodañ

godañ Bede. Eñ ef hiñ vill ei lata Fe uf fyrr eñ hñ hefur Sektar Fe i Hende/ pa svelter hñ aflaga Hiord hi-ns z Niu/ og sie sekur Mork vid þann er Bu a/ z hæte Bumissu sem vj. skyn-samer Meñ meta/ og Starskada med. Nu vill hñ ei Bu hins utlata edur Sekt giallda/ pa beide hañ ut Bus siñs vid Votta/ z lyse a rane/ z stefne sa er Bu a/ Kyrkiu sokuar Þing/ z beide Bænd-ur Adfarar ad taka ut Bu hñs z Sekt ina med. Hver Madur er sekur Eyre vid Kong sa er ei fer. Umbodsmadur Kongs er skylldur til ad fara ef hañ er nær/ og odlast med þvi Konge helfa Mork til Handa fyre Buran. Þeir eru aller Fridheiger er til sækia/ eñ hiner o-gillder er fyrestanda hvert sem þeir fa Ben edur Bara. Ef sa Madur er fy-re Beit verdur rekur eda reka latur Bu hins aptur i Akur edur Todu / Eing edur Andvirke fff er Fe a/ bæte Skada þañ allañ sem af verdur og Landnam med/ og hafe ecke fyrre þañ Skada er
þañ

 116.
hñ pieck. Nu rekur Madur edur reka lætur Bu añars Mañs so ad Mals missir/ bæte Bumissu sem vj. skynsamer Meñ meta og Mørk med þeim er Bu a. Þa missir Bube Mals/ er þad kiemur heim um Aptna er um Morgeñ skyllde/ eñ þad um Morgeñ er um Aptna skyllde/ nema sa er a Banræke og vilie ei leita lata.

Cap. XXXV.

Um Halþgillde z Algillde a Hestū.

EF Madur a gradañ Hest / þa skal hñ kaupa Hross til hñs edur þa ad lane. Og eþ hoñu er lied þa skulu þ Bottar vita. Eþ þeir Hestar bijtast er so eru vardveitter/ og fær añarhver Bana aþ/ þa skal þañ meta er daudur er/ og giallda þañ halþum Berdaurum/ nema sa sie verre allur er liþer / enn hiñ halþur er daudz er. Þa skal eige meira bæta eñ sa er verdur er lifer/ þt ei matte hñ meira fyre.

ßyregiøra eñ sialßum sier. Ef Madur
a þañ Nest er ecke fylger Nross/ z bijtst
hñ til Stodstædu annars Nests/ a þm̄
Neste er Algillde/ eñ eß hñ fær Bana
aß er til hleypur/ þa liggur hñ daudur
a Verkum sijnũ sialfs/ ogilldur Eig-
40 anda. Eß Nestur bijtur Nross til dauds
þad er Algillde. Eß Nrost bijtur Nest
til dauds ꝥ er Halßgillde. Eß gradur
Nestr bijtur edr lystur Jalk til Bana/ ꝥ
er Algillde. Eß Jalkur bijtur Nross
til Bana/ þad er Halfgillde. Ef Nross
liggr ute daukt/ þa skal sa er ꝥ Nross a
leida Meñ til ad sia / z eß þeim sijnest
Nestsverk a vera/ þa ma Eigande gie-
fa itt. Moñũ søk til jaßns Riettar þm̄
er Nesta eiga i Grend. Þviad eins hin-
um ßiorda ad hñ giøre þess Nest Vitn-
39 essamañ ad. Synie hver Eineide ßyre
siñ Nest epter siñe Samvitsku. Enn ef
einhver vill ei synia ßyre siñ Nest/giall
de sa Nest Verdaurum. Ef Nross er
reked i Beck edur Dy/ ßyre Fiall edur
i Forrad/ z ma sia tveggia Nrossa Far

tir

til eñ eins fra/ þa skulu þeir Meñ sem Nesta eiga i Grend/svara hinum sama Riette sem fyrr voktar. Ef Hross edur Naut drepa sma Fenad/þad er Aigillde/og a øllu þvi Fe sem Ofrÿke geingur ad.

Cap. XXXVI.

Vm Nestavijg og Taglskurd.

Hvervetna þar sem Meñ etia Neste Mañs ad Oleyfe þess er a/ bæte Skada þañ allann sem af verdur og Ofundarbot med epter Dome/ þeim er Nest a. Eñ ef halfrar Merkur Skade verdur a/ bæte Fullriette epter Dome/ Eiganda/ þm̃ er Nest a/epter þvi sem med Neypt edur Ofund være giort. Hver Madur skal abyrgiast sig sialfur a Nestavijgi hverier sem etia. Ef Madur lystur Nest Mañs a Nestavijge Naudsynialaust/ gialde Eiganda Ofundarbot epter Dome. Eñ ef Nestur spillest af/

bæte

bæte fyre Spell og Fullriette þeim er Hest a epter Lagadome. Ef Madur skier Tagl ur Stodheste Mañs edur Þing Heste/ edur þeim Heste er Madur hefur i Brudferd / bæte Fullriette þeim er med Hest fer/ nema hñ hyggé añad/ þa bæte sem sÿdar seiger. Ef Madur tekur Hepting af Hrosse Mañs olofad/giallde Eiganda fyre epter Dome/ z abyrgest Hross ad öllu z so Verk þess þar til er Eigande kiemur Hondū a. Ella synie Einseide fyre/ ukann Madur setie iñ til Uslagiallda. Eñ ef Hross edur añar Fenadur reñur epter Mañe/ þa setie hñ iñ a fyrsta Bæ er fyre honum verdur a Leid/ ella abyrgest hñ ad öllu þañ Fenad edur Hross / og bæte Skada þañ sem Eigande fær af. Nu vill sa ei taka med honum er fyresitur/ edur iñ lata/ þa abyrgest hñ ad öllu þañ Fenad.

Cap. XXVII.

Um Leigu Hross.

Ef

EF Madur leiger Hross ad Mañe/ edur er hønum lied til Þings/abyrgest sa er med fer/ utañ þad ef hallt verdur edur sart/ og verde heillt iñañ næstu xiiij. Natta er heim kiemur. Nu deyr Hross þ Mañe/bæte sem þa er vert er hñ tok/ og þa ongva Leigu med. Nu verdur rided Hrosse þvi er Madur fer med ad Leigu edur Lane/ þa a hñ Sokn a þvi. Aleñ skal kaupa Giætslu a Hrosse hver iu a Alþinge. Eñ Giætslumadur skal so med fara og vardveita Hross sem hñ eige sialfur/ og vilie þo vel med fa-ka og geima / og abyrgest hñ þa ei. Rÿda ma Giætslumadur ef hñ vill og reka Hross til Þings og so fra Þinge/ og skal hñ skipta þvi ad Jafnade / og abyrgest hañ Hross þad i þessa sijna Naudsyn. Giætslumadur skal syna Hross hvert ad Þinglausnum hverium Eiganda/ añad hvert lÿfs edur daudt/ ella abyrgest hñ vid Eiganda. Ef Giætslumadur gielldur Eiganda Verd

fyre Hross þad ed hverfur fra honum a Þinge / þa a hañ Sokn a þvi / og Heimtu a þeim er i burt tok. Ei sku-
636. lu Þingmeñ helldur eñ adrer Meñ æia i Eingium Bænda. Eñ ef þeir vita ei Eingiamark Maña / þa skulu þeir ei æia þar sem Stackgardar eru nær. Ef Meñ reka fra Monum Hross a
ml.16. Afongum/bæte Þpundarbot epter Lagadome.

Cap. XXXVIII.

Um Abyrgd a Hrosse.

EF Eigande sender Mann med Hross sitt/ Eyk edr añ-añ Grip syns Erendis/þa abyrgest sa þad ei er med fer/ utan hñ fare adra Leid/edur leingra/ edur fare ei so med sem Eigande kvedur a / þa abyrgest sa er med fer. Nu kiemur Hross þad i Land Mañs er Madur veit ei hver a/ þa skal hñ lysa ad Kyrkiu edur a Þinge / og ef einge kiemur

kiemur Eigande epter ifiann halfs Manadar fra þvi er lijst var / þa er honum riett ad lata virda Nrossed. Sijdañ ma hñ med fara sem hñ eige / og abyrgest ad ollu. So skal virda sem þa var vert er lijst var. Nu kiemur Eigande epter þvi Nrosse / kiose sialfur hvert er hñ vill Nross edr Nross Verd. Nu mistruer hiñ ad hñ eige / þa late Eigande bera tveggia Mañа Vitne ad þad er hñs Eign / ef hñ skal oræntur vera. Sømu Leid skal fara ef løglegur Vmbodsmadur Eiganda kiemur epter Nrosse.

Cap. XXXIX.

Vm Skadabot a Fenade.

Eldrei geingur Fenadur sier til Ogilldis. Nu drepur Madur Fenad Mañs / z geingur vid / z seiger sialfur Eiganda / hafe sa hid Dauda og hid Lamda er drap oviliande / eñ hiñ Neitti fyre.

Eñ

Eñ ef Madur drepur Fenad Mañs eda meider vilia Hende z seiger ei Eiganda/ bæte Fullriette epter Dome / ef halfrar Merkur Skade verdur / enn Ofundarbot epter Dome ef miñe verdur / halft Konge eñ halft þeim er Fe a/ og ad auk bæte Løstu a Fenade sem vj. skynsamer Menn meta. R. B. N. K. Ei skal Sarbot a Fenade ef heillt verdur. Verkafall z Nytfall skal bæta sem Meñ meta. Tveir Aurar liggia vid Auga a Naute / so vid Horn / so vid Hala. Eñ Fiordungur Verds vid Auga a Hrosse. Ef Madur hoggur Tagl af Hrosse so ad Roofa fylger/ sekest xij. Aurum/ halft Konge eñ halft þeim er Hross a / og giallde Hross Verdaurum. Nafe sa Støku er styfde / og heite Madur ad heimskare / enn hiñ heillt Hross fyre jafngott er atte / edur añad Fe ef ei er Hross til. Ef Madur hoggur Tagl af Hrosse fyre nedann Rofu / bæte Mork/ halfa Konge eñ halfa þeim er

Hross

Nroſſ a/ ukañ þa Neſta ſem ædur vot*
tar / þare ſem þyrr ſeiger. Nu ſkier
Madur Nala aþ tij. Nautũ edur þær*
rum/ bæte halþre Mørk / halþt Kon*
ge/ eñ halþt þeim er Naut a. Enn
eþ Madur ſkier af þleirum Nautum eñ
þremur / ſekeſt Mørk vid Kong/ añare
vid þañ er Naut a. Nu er ein Søk
a øllum Oþundar Riette / þeim er Fe*
nadur er bardur edur drepeñ / þa ſkal
Eigande ſteþna honum Þing þrinætt
i þvi Nierade ſem ſa er/ er Fenad heþ*
ur dreped edur ſært. Þar ſkal hñ ſæ*
kia og lata ſatt giøra med ij. Manna
Vitne / ad þeim ſyndeſt Maña Nan*
daverk vera a Fenade þeim/ nema hiñ
vilie vid ganga. Ella ſkulu Þing*
meñ dæma honum Lyrittar Eid / þañ
ſkal hañ uñed haþa iñann Manudar
ſærra Daga. Og ef ſa Eidur fell*
ur/ giallde Fenad Verdaurum/ og þad
meira ſem þyrr ſeiger.

Cap. XL.

Ef Naut banar Nauke.

NV fer allt samañ Niørd og Nirder/ þa skal Nirder vita hvad af Niørd verdur/ z bera þar um Bokar Vitne/ ef hñ er Voitbær um þad Mal. Ef Vxe stangar Vxa þad er Nalfgillde. Enn ef Vxe stangar Ku þad er Algillde/ z øllum þeim Nautum sem yngre eru eñ þrevetur/ utañ Gradungur/ þa er Algillde a þm. Og so a øllū kollottū Nautum. Nu ef Naut er stangad/ þa skal sa er a/ Meñ til leida ad sia/ z ef þm sӯnest ad Naut hafe stangad/ þa skal hyggia ad Nautum z Hornum Nauta þeirra er med hafa geinged/ og ef eitt hvert Naut hefur Ben a Hornū/ Blod edur Gor edur Nar/ þa er þad lӯkast till/ og bæte sa þañ Fenad aptur þeim er a þ Naut atte/ epter Løgum sem adur seiger. Ef Hundr bӯtur Fenad Mañs edur ellter a Forad/ fyre Biørg edur a

Sio/ bæte sa er Nund a halft fyrsta siñe/ eñ allt jafnañ sijdañ eþ Vitne eru til. Eñ eþ ei eru løgleg Vitne til/ hall de fyre Einseide pyre sierhvberia Grein þessa ad siñe Vitund.

Cap. XLI.

Vm Eyde Jarder.

Inge Madur skal Bolstad siñ i Eyde leggia eþ hñ þær bygt. Eñ ef hñ þær ei til Leigu bygt/ þa skal hñ bioda þeim med Vottum þa Jord ad leigia er næster bua/ epter þvi sem vj. skynsamer Meñ meta. Eñ eþ þeir vilia ei leigia/ þa sekiast þeir þar so a Beit sem a bygdu Bole/ z so skulu þeir vid varda: Sa ma og løgþesta þa Jord er a eþ hñ vill. Eñ eþ hañ vill ei byggia Landed edur bioda Groñum siñum/ þa sekest hñ halþe Mørk vid Kong/ enn Land oheilagt vid Beit Grana hñs/ eþ Fe þeirra geingur misgaungum þangad.

ad. Enn ei skulu þeir reka lata þang-
ad Fe sitt.

Cap. XLII.

Um Sætur og Selßarer.

Hvervetna þar sem Sætur eru til Bæia Manna / þa skulu Meñ ßara med Buße sitt yßer añars Land til Sætra z haße fornar Gøtur ef til eru/og haße i Toge laus Hross ef yßer Eing er ad fara. Eñ ef Kielldur eru a Leid hüs/ þa ma hñ giøra þar Bruar yßer z viña þañ Averka a Jordu hins. Meñ skulu ßara ur Hushaga med Fe sitt þa tveir Manuder eru aß Sumre/ utañ þeim þike øllum añad hentara er Burtfærslu eigu. Eñ eß einhver situr leingur nidre/ þa skal sa er ad telur ßyrebioda hønum þar Setu. Nu situr hiñ heima ei ad sñdur/ þa skal hñ steßna hønum Nierads Þing ßyre Ran og Þrasetu, Þa eiga Þingmeñ ad dæma Konge

halfa,

halfa Mørk fyre Gras Ran; eñ Grøñ um hñs halþa Mork fyre Grasverd þeim er Gras missa. Nu skal hñ æsta so marga Bændur Eids sem hñ þarþ ad þæra Fe hins ur Haga sijnum. Sekur er sa hver ꝗ. Aurum vid Kong er ei þer eþ hñ er tiikraþdur. Slijkt hid sama liggur vid ef Madur fer heim i Hus= haga þyre Tvijmanad.

Cap. XLIII.

Um Almennings Vegu.

Mꝛ skal til Sætra a Fioll upp vera Merke/sem ad þor nu Fare heþur vered. Og þæra Sætur ei ur stad utañ hñ þære ongvũ Mañe til Skada. Og so skulu þeir hid sama Sætrum hallda. Einge Madur skal setia Sætur sitt vid añars Land edur Haga þar sem ei hef= ur ad Fornu vered. Þar skal mæta Horn Horne og Hoþur Hofe.

Cap. XLIV.

Um Þiodgøtur.

42 Þiodgata z Gøtur / Gata og
aller Rekstrar skulu vera sem
ad fornu Fare hafa leiged/ ut-
añ færa ma Gøtu ef vill sem
18 fyrr seiger. Nu skal Þiodgata vera v.
Alna breid. Eñ ef hñ spiller vÿdar
Akre edur Eing/ þa skal hñ bæta sem
vj. skynsamer Meñ meta / Skada þañ
b.16 z Landnam med. Nu ræner Madur añ
l.2. añ Mañ Þiodgøtu/ þa skal hñ giallda
Konge halfa Mørk/ z so fyre Hand-
ran/ eñ þeim Fullriette epter Dome er
ræntur var. R. B. E. K. Skyllt er
Bændum ad giøra Vegu færa um þver
Hierud z endelaung/ þar sem mestur er
Almañña Vegur/ epter Rade Løgmans
z Syslumans. Sekur er hver Eyre er
ei vill giøra og leggist þad til Vega-
bota. Nu brijtur Madur Bru af Þiod
gøtu edur Sæturgøtu/ giøre aftur ad-
ra Bru jafngoda sem adur var/ z bæte
þeim

þeim Mørk er Bru atte. Ef Madur tæner añañ Mañ Sæturgøtu edr Rekſtre þeim ſem ad ꝼornu Fare hefur vered/bæte Konge halfre Mørk fyre Begaran/z hafe hiñ þo Gøtu ſem ædur.

Cap. XLV.

Um Bruargiørd og Feriur.

EF a ſkilur Lond Maña / þa ſkal ſa er Bru vill giøra bioda þeim er til mots eigu Land vid hñ ødrumeigeñ/ ad giøra Bru ef hñ vill. Eñ ef hñ vill ei/ þa ma hañ grafa badumeigenn Torf til ad Frialſu. Nu verdur hinū Mein ad Grøfum þeim er þar giøraſt af Bruargiørd þeirre/ þa ſkal ſa er Bru giørde þar ſem ei hefur fyrr vered / bæta Skada þañ allañ ſem þar verdur af Grøfum þeim Landnamslauſt/þeim er til mots a. Nu vill ſa Bru giøra er hvørugumeigeñ a Land/ þa biode hañ þeim fyrſt ad giøra Bru er þar eigu

Lond tveimmeigen vid. Og ef þeir ta-
ka ei til iñañ næstu xij. Manada/ þa
ma hñ ad ofekiu Bru giora / og taka
Torf z Griot badummeigeñ / og bæte
Landnamslaust þm̃ er Iord a eþ Mein
verdur af Grøfum þeim. Hañ skal giø-
ra Skilerd a Brwñe þad sim̃ hñ vill/ z
lysa þvi a Nierads Þinge/ og sekest sa
epter Løgum er afbregdur. Hverge ma
bañа ødrum þeirra Mañа er Land ei-
ga vid Ana ad hafa Skip a. Riett er
6.44 z þeim Mañe er hvørugumeigeñ a
42. Land vid ad hafa Skip a Añe/ ef hñ
vill ad þar sie jafnañ Skip medañ Aeñ
er þijd og meta ei Leigu. So er þar
56. um Gøtur sem fyrr seiger. Ef Madz
vardvetter Bru edur Skip þad er Fe er
til laged/ þa sekest hañ eþ hñ efner ei
þañ Maldaga sem þar var a giør.
Nu fyrnest Skip þad sem Fe var
til laged so ad ei er fært/ fæe til añ-
ad innann ijj. Natta sa er Feriu vard-
veiter/ ella sa er Skipenu skal hallda.
Eñ eþ Feriañ brotnar fyre Vøtnum
edur

edur Vedrum) fae til adra sem þyrst ma hñ. Eige skal sa abyrgiast Al- meñings Far er þluttur er. Nu me- tur Farhirder þar Leigu sem Leigulaust skal þlytia / þa er syniad Fars. Nu neyder hñ Vegferla til meire Leigu eñ skilt er/þa er syniad Fars. Su er hin þridia Søk/eþ hñ syniar Mañe Fars er þulla Leigu bydur. Su er hin þiorda Søk/ef þess Fars misser Dæg- re leingur/ þar sem skilldt er ad flytia. Og ef Farhirder verdur ad þessu kuñur og sañur/ þad heiter Vegafall / og er hñ sekur halfre Mørk vid Kong / og bæte þeim þyre Farartalma er Fars misser/ og Skada þañ allañ er hñ þær aþ / og iij. Aura i Þockabot. Ef Madur læt: þlytia Naut a Skipe/ ko- me Kaupe sem hñ gietur. Eñ eþ hñ geingur a Skip Farhirdis Olofad/ ed- ur tekur fyre Hendur hønum / þad er Fornæme/ sekur Mørk sa er þad giør- er / halþre vid Kong/ enn halþre vid Farhirder. Nu er Farhirder ei skyll-
dur

dur leingur ad flytia a Sumar enn til þess ad Solu er sett/ og ei fyrr en̄ Sol kiemur upp/ þviad Sol skal um Sumar Flutninge rada/ en̄ Dagur um Vetur. Ef Farhirder flytur sekan̄ Þiof yfer Aa odulour/ þa hefr hn̄ fyregiort Nud sine og heiter Þiofsnautur. Ef Bruarhalld er skilt a Hendur Mane / og skilt er giort/ þa skal hn̄ ad giora so ad Bru sie Brugg og hun halldest fyre Fyrnsku saker / og giora skal hn̄ adra sem fyrst ma han̄ ef Aen̄ brytur Bru af.

Cap. XLVI.

Um Afriett og Rekstur.

Aller þeir Men̄ sem Afriett eigu/skulu reka Fe sitt i midian̄ Afriett. R.B.E.K. Um Gielldfiar Rekstr a Vorun̄ til Afriettar & Fiallgongr a Haustum hvern Tijma vera skal / þa giore epter þvi sem Hreppstiornarmen̄ giora Rad

Rad þyre/og hveriu Bygdarlæge hæþer. Hviad þad hæfer ei øllum Bygdarløgū eirn Veg til. Nu er ei ſo giort/ þa er hver ſekur vj. Aurū er þañ Aþtieft a/ halþt Konge/ eñ halft þeim er næſter bua. R. B. H. K. Loþad er ad Gielldſe ſie i Heimaløndū eþ Hrepp ſtiorar edur Grañar lofa z giefa øngva Søk a. Eige ſkulu Meñ Malnyku ſīna i Aþtiett reka nema þeir eige Itølu. Eige eiga Meñ ad loþa Aþtiett nema Itala ſie/ þa ma hver þylla ſīna Itølu. Eñ ef ſumer lofa eñ ſum er ei/ þa take þr er ei loþa ſlīkt Grasverd ſem Meñ meta og pulit Landnam med. Eñ eþ eirn heþur oleyft/ hafe ſa Grasverd i ſiñ Hlut og pullt Landnam med. Eige ſkal Sæter giøra i Aþtiett/ eñ ef giører/ þa eru þau Oheilug vid Brote þyre þeim er þañ Aþtiett eigu/ og bæte þo fyre Skada ſa er Sætur giørde/ og Landnam med þeim er þañ Afriett eiga. Eþ Madur rekur eda reka lætr Fe ſitt i Aþtiett utañ Ordlofs/

þra

fra þvi er vj. Vikur eru af Sumre/ z til Sunudags þess er Laugardagen̄ mad- ur eru iiij. Vikur til Vetrar/ þa bæte fullt Grasverd hverium er þan̄ Afriett eiga z Landnam med: Sa Madur ma beita Afriett a Vetur er Hlut a i hen̄e/ ef hn̄ þarf ei ad reka Fe sitt yfer an̄ars Land til. Pad heiter Afriettur er ij. Men̄ edur fleire eigu saman̄/ hversu mikid sem hver a i. Ef Madur slær i Afriett utan̄ Ordlof þeirra er eiga/ þa eigu þeir Neyed er Afriettern̄ eiga/ og Landnam med hver þeirra.

Cap. XLVII.

Um Einkien̄u og Mark.

MEn̄ skulu einkien̄a Fe sitt allt utan̄ Hross/ z hafa ein kient er viij. Vikur eru af Sumre allt þad er hn̄ ma a henda: Eitt Mark skal hver Mad- ur hafa a ollu Fe sijnu. En̄ ef hn̄ gior er eige so/ þa er hn̄ sekur halfre Mork

vid Kong. Ei er Madur sekur þo ad ei verde riett hñs Mark a þvi Fe sem hñ hefr aþ ødrũ til. Eñ færa skal hñ sem hñ ma næst sÿnu Marke. Erþda Mark skal hver Madur haþa ef hañ a. Skipta skal Marke sem ødrũ Arfe eþ þleire standa til enn eirn. Nu vill Madur giøra sier Mark/ þa skal hañ lÿsa þvi a Nierads Þinge ædur hann markar Fe sitt/ hvert Mark er hñ vill haþa. Eige skal hñ þad Mark hafa sem añar heþur ædur i þvi Nierade/ edur so nær ad Fiargangur þeirra kome samañ. Af skal hñ lata Marke þo ad hñ haþe a Þinge lÿst/ ef nockur verdr sÿdar Eigande til þss Marks. R. B. E. K. Vm Kalfa og Lomb/ Kid og Grÿsu/ þa sekist Madur eige þo ad o-markad sie medañ i sialþs hañs Lande geingur. Nu er Fe omarkad þa er vikur. Vikur eru aþ Sumre / þa ma hver Bonde er vill og þess kyns Fe a / leida til skilrÿka Menn ad sia þad Fe sem omarkad hefur geinged i Land hñs / þvad.

Hvad Fe sem pad var/ og skyllt var ad marka/ og leggia a sitt Mark og eignast/ nema hiñ hafe Vitne ad pad er hñs Fe / og hañ matte pad Fe fyrir Naudsynia saker ei marka. Og ef hñ fær pesse Vitne / pa a hñ sialfur Fe sitt / z er pa hvertveggie sykn saka.
Lb. A. B.h.k. Eñ ef hiñ vill pa ei laust lata/sæke sem Vitafe. Ef Madur færer Bunad siñ Hreppa a medal / pa skal hañ seigia til Einkunar siñar i piñ Hrepp sem hñ hefur Bu sitt i fært / og lata Skra med Einkuñum peirra Manna er par bua ædur fyrr. Ef Menn verda ei fyrre varer vid ad Mark ber samañ med peim/ eñ Fe er a Fiall reked/ par sem peir eiga samgeingt / pa skulu peir taka Fe p allt er peir lietu reka i Afriett/ z reikna/ z sverie hver ad sijnu Fe Eineide/ ad so margt var s pa hefr hñ talt z pss kyns Fe z so gamallt. Nu skal hver bra sijna a Naustied Grofium sijnū vi. pad Fe er peir heim ta/ og peir skipte sem peim piker jafnlegast

legast epter Fiar Fiolda / hversu ma=
rgs hver peirra skal missa/ eþ peir heim
ta ei allt/nema annar hvor haþe til sy=
loglega Kiennendur ad pad er hñs Fe/
og ei gaf hñ nie gallt/nie Solum sell=
de/ og pad er hñs Eign ef hñ skal o=
keentur vera. Og ef peir sveria petta/
pa skal hñ taka pad Fe aþ Rame. Eñ
pvi skerra a hañ epter ad heimta. Nu
piker so odrum hvarum sem ei sie allt
til Skiptis lated / pa sverie hañ fyre
Lyritlar Eid / ella greide honum slykt
sem hñ sver ei fyre. Riett er Mañe
ad lia odrum Mark ef hañ er Saud=
laus / og haþe sialþur pegar hñ a Fe
til ad leggia / ella a hñ ei helldur enn
adrer/ pe ad pad hafe adur hñs Erþ=
damark vered. Eñ ef Dilk=Ar eru/
pa er Monum ei skyllt ad marka Dil= ll b A
ka under peim / medañ Moder ber par
Vitne um/ og so Kyr um Kalþ / Gyll=
tur um Grys.

T Cap.

Cap. XLVIII.

Ef Men eiga Sammerkt.

Ef ij. Men eiga Mark saman/ þa skal sa afbregda er ei a Erfdamark/ nema sa sie þangad komen i Hierad er Erfdamark a/ þa skal hn afbregda en hinn hallde Marke er fyrre situr/ þo ad hønum sie ei Erfdamark: Nu a annar Kaupamark/ en annar Giafamark/ edur Giørdarmark/ þa skal sa afbregda er Giørdarmark a. Nu eiga bader Erfdamark edur hvergi/ þa skal sa afbregda er færre Saude a; og skulu þeir skipta a næsta Hauste er þeir vita ad Mørk ber saman med þeim. Skal sa er Mark a ad hafa/ beida hin med Vitnum ad bregda af Marke/ og ef hn vill ei afbregda/ þa skal sa er Mark a ad hafa eignast so margt Fe sem hn a Von hvert Haust sijdan er Fe kiemur af Fialle/ en hin er þo sekur halfre Mørk vid Kong/ z hafe þa eina Saude

de er hinum geingur ap Tølu siñe er Mark a ad hapa. Ep Sauder eru golldner Mañe/ þa skal hñ af Marke bregda sama Dag / og pæra sem næst synu Marke / og þott þa verde añars Mañs Mark a/ þa a hñ/ eñ ei sá er Mark a. So ꝛ ef Naut verda gollden Mañe / þa skal apbregda Marke iñañ halfs Manadar/sem gieped er edur golldeð/ utañ Kross. Eñ ep ei er so giort / þa eignast sa þad Fe sem Mark a/ep ei er apbrugded iñañ halfs Manadar syđañ hñ bañade løglega med Vitnum. Eyrna Mørk skulu vera a øllu gangande Fe/ eñ einge oñur. Skilur Mørk þo ad Eyrnaskipte sie a Fe. Nu verdur Lamb mismarkad i Steck / þa skal sa er markade giallda añad Lamb pyre / japngott omarkad/ edur Verd Lambs / nema hiñ vilie helldur eiga Lamb sitt / og pæra sem næst ma hñ synu Marke. Ep Madur markar Fe añars Mañs utañ Ordlop þess er a / giallde fyre Spell

sem Meñ meta / og Oꝑundarbok med epter Dome / þeim er Fe a. R. B. E. K. Ef Madur leggur sitt Mark
b. 1. a añars Mañs Fe med Leynd / z viller so Heimiliðer a / þa er hñ Þiofur / ef Fe er so mikeð að Þioꝑsſok nemur. Nu verdur Madur Vitnisfastur að þvi / að hñ markar Fe Mañs/añars Mañs Marke / til þess að ræqia þa samañ / giallde Fullriette hverum tveggia epter vj. Manna Dome / enn Konge iv. Merkur.

Cap. XLIX.

Um Fiallgaungur og Fiarheimtur.

Ver Madur er Saude a skal ganga a Fiall eitt siñ/ og um Landeign sijna hvert siñ er Lǫgriett skal vera a Haust/eñ skipta so ǫdrum Gaungum sem Hrepp-stiorar giǫra Rað fyre. Sekur er sa Madur halfre Mork vid Kong er ei geingur um Landeign sijna / og abyr-

gest

gest Saude vid þa er eigu/alla þa sem
i hañs Leit voru stener þa er hañ atte
Gaunguna. Þar skulu Riettet vera
sem ad Fornu hafa vered / og so langt
og vijda til reka. Nu villast Dilkar
i Riett / og verda þeir er til kalla ei a
Satter/ þa skulu þeir syna vj. Grañū
synum þeim er næster bua Riett/ z skal
þar syna þa Saude er þess være Von
ad þa Dilka munde leida/og skulu þeir
Meñ skipta Dilkum med þeim er til
kalla/ øllum þeim er Ær kañast ei vid.
Nu verdur nockrum Dilkum oskipt ad
sijdustu Riett / þa skal Bonde sa er
Riettena vardveiter syna Grøñum sy-
num Dilka þa / ædur hñ leggur sitt
Mark a/ og eignast hñ þa. Eñ ef
þadan af ganga Dilkar omerkter / þa
ma so giøra hver Madur i synu Lande
hvar sem þeir kuña fram ad koma sa
er Saude a. Sama Mal er um ell-
dre Saude omarkada / edur aff ad Fe-
þad sem einge telst til / utañ Madur
mætte et marka. Nu fiñur Madur

Fe omarkad i Almeñinge epter ſijduſtu Riett / þad ſem Moder morkud ber ei Vitne um/ þa eignaſt ſa þad Fe er fiñ-ur. Ef Nrutur edur Naþur kiemur i Fe Mañs þyre Veturnætur / z þiker hønum Mein ad/ þa ma hñ iñſetia og ala ſem ſitt Fe/ og ſeigia Grøñum ſij-num hvert Mark a er. Riett er hø-num ad lata ſauma fyre. Nu verda Nrutar edur Nafrar oſynder ad Vet-urnottum/ þa ſkal ſa er Riettena vard-veiter ſyna þa Saude Grøñum ſijnum. Og eþ þeir vita eige hver þa Saude a/ giøre hvert er hñ vill/ ſkere eda leg-ge a ſitt Mark/og eigneſt ad allra Nei-lagra Meſſu veturgamlañ Nrut edur Naþur fyre Lambgymbre edur ætian Alner/ eñ tvævetrañ þyre halfañ fim-ta Eyre/ Nrutlamb edur Nafurkid þy-re Eyre / og ſkal hñ lata ſkra Mork Sauda þeirra / lijſa a Kyrkiu ſiñe a hverium tveim Manudum til Sumars/ og eitt ſiñ a Nierads Þinge hid næſta Sumar/ añad og hid þridia/ og ef þa verdur

verdur nockut Eigande ad/ þa luke hñ þeim þetta Verd / ella eignast hñ a þridia Nauste er hñ hefur ad Logum lÿst. Nu kiemur sa Nrutur edur Naþur til Fiar Mañs er hñ veit hver a/ setie iñ og fæde og giore Ord Eiganda. Eñ Eigande late fara epter sem þyrst ma hñ / og þo ad hinum haþe Mein þar til aþ orded / þa skal Eigande þad ei abyrgiast / utañ hñ hafe heimt ædur / þa bæte sa er atte þyre Skada/ þeim er Fe þad atte/ er Nrutur edur Nafur kom til.

Cap. L.

Vm þad Fe sem ei þinst Eigande ád.

EF ad sÿdustu Riett verdur Fe þad epter er eige verdur Eigande ad/ þa skal Bonde sa er Riettina vardveiter og v. ad'rer þeir er næst bua Riettiñe/ z þangad eiga Saudum til ad safna/ skipta þeim Saudum og añast sem sitt Fe/ z seigia til

til ad Soknar Kyrkiu sinne edur Sam-
kundu/ hverſu marger Sauder þar eru
ad hns/ z med hveriu Marke þeir eru.
Og so skal hver Bonde giora er a Jor-
du byr. Ef Sauder koma i Fe Mans
epter Veturnætur / þa skal hann hafa
sagt til innann næsta Halfsmanadar.
Nu kiemur sa til er Saude a edur hns
loglegur Umbodsmadur ædur ij. Man
uder eru af Vetre/ þa skal hn Saude
i burt hafa fyre ongva Fulgu/ z sijna
þeim ædur er a Jordu byr. En ef hn
tekur so i burt ad hn sijner ei ædur þar/
gialde halfa Mork/ halft Konge enn
halft þeim er a Jordu byr. En ef
Madur kiemur sijdar epter Fienu/ enn
ij. Manuder eru af Vetre/þa skal hinn
hafa slijka Fulgu sem þar være til Su-
mars/ late ei lauſt Fe fyrre en hn hef-
ur Fulgu i Hende edur Vordslu fyre
ef hn vill. R. B. E. K. Nu kiemur
einge epter Fe þri fyre midian Vetur
ef Bonde veit ei hver a / og hefur þar
vered Halfannmanud sijdan sagt var til/
þa

þa er honum riett a þyrstu Viku þor=
ra ad lata virda Fe þad vj. skynsama
Meñ. Þeir skulu so virda Fied sem þa
er vert er þeir virda. Eige skal þessky=
ns Fe virda þyrr nie sijdar. Standa
skal þa Fe med Marke hinu sama.
Hañ skal seigia til Fiar z Marks ist.
Sumur hin næstu a Þinge/ hañ eign=
ast a þridia Hauste ef ædur kiemur eige
Eigande epter/ nema hñ lijse ei ædur
ad løgum/ þa Tvijgillde þm̃ er Fe a/
eñ Konge halþa Mørk. Nu kiemur
Eigande edur hñs Umbodsmadur ept=
er þvi Fe/ ædur ist. Sumur er ute/ z ei
er virdt/ þa haþe hñ i burt Fe sitt/ eñ
hiñ skal haþa fyre Fulgu Miolk z Kal
þa undañ Kum/ Lomb z Ull af Saud
um/ Kid og Nyt undañ Geitum/ z bæ=
te øngvu fyre þo ad þad sie meira vert/
z añist sm̃ sitt Fe eñ aþyrgest ad øngvu.

Cap. LI.

Ep Møñum semur ei um Aþriett.

EF ij. Mẽñ edr fleire eigu Afriett samañ/ Sumarhaga edur Veturhaga/ þañ er Fe geingur sialfala i/ og sa er mishallden þikest af/ stefne þeim ollum til Afriettar edur Haga er til mots eigu so miklu fyrre ad um Lid meige sysla. Tolf Bændur þeir er næster bua skulu telia Fe i Afriett edr Haga/ so þeir ætle ei mune þeitara þo ad þærra sie. Þeir skulu þetta giora/ þo ad ei kome aller þeir er stefnt var. Þeir skulu so i Haga telia ad þeim þike til fulls skipad. Sijna Itolu ma hver Madur fylla/ hvert sem hñ vill Fe sijnu edur annars Mañs. Eñ sa þeirra er sijdar lætur fleira Fe i Haga reka eñ Itolu sijna/ Tvijgillde þm̃ fyre Grasverd er i mote eiga. Meñ skulu Kugilldum telia Fe i Afriett edur i Haga sem i Buland. Eige skal Svin þangad reka. R. B. E. K. Landnam og Skadabætur skal sa bæta er þau Svin a er Skada giora/ sem fyrre añañ Fenad.

Cap.

Cap. LII.

Vm Almenninga.

SO skulu Almeñingar vera sīn ad fornu hafa vered / bæde hid efra og hid ytra. Eñ ef Meñ skilur a/ og kallar añar sier Almeñing edur Afriett/ þa feste sa Log fyre er sier kallar/ z stefne Þing þar er Meñ eiga þvi Male ad skipta/ z skiere upp Þingbod fyre Fimt. Enn ef hñ giører ei so/ þa er onyt Logfesta hñs ad þvi siñe. Eñ a Þinge skulu þeir nefna xij. Bændur hina skynsom-ustu/ vj. hver þeirra i Þingm þeirre/ og hafa þa ij. af þeim xij. ad bera veige og sveria hvert su Afriett er hñs eigu edur Almeñingur. Eñ af þvi Þin-ge legge sa Fimtarstefnu er sier kallar þa Jord/ og niote þar Vitnis þess er a Þinge var nefnt. Ef Fimt ber a hel-gañ Dag / þa sie fimtarstefna hinn næsta Rumhelgañ Dag epter/ z fære þar þa Vitne fram ad jafnfullu sem

a Fimtar

a Fimtarfrefnu. Enn so skal þann Eid sveria. Ad þui skiýtur hann til Guds/ ad þad hefur hann sier elldre skynsama Menn heyrt seigia/ ad þar skilur Mark millum Eignar Bonda og Almennings edur Afrietlar/ og ei veit eg annad sannara fyre Gude i þessu Male. Enn sijdann sie sett Fimtarstefna z dæmest þa hver sum þad sem hafa skal.

Cap. LIII.

Ef Fe geingur ur Afriett.

EF Fe geingur ur Afriett i Land þess Manns er næstur byr Afriett/ þa ma hann reka Fe þad aptur i Afriett midia. Riett er honum ad hafa þad Fe i sijnu Lande/ so z ad fara reka heim til þess er a. Enn ef hann rekur Fe i annars Manns Land/ bæte þeim fyre Skada sem Menn meta og Landnam med. Sama Mal a sa er þa er Fe i Land rekid/ og so hver þeirra Manna er þad

Fe

Fe kiemur i Land. Riett er Moñū ad lata ganga Fe þad hvert er vill. Ef Madur rekur Fe Mañs ur Afriett/ z hvadañ sem hñ rekur/ so ad hñ þikest ei fyre Godu giøra/ abyrgest sa ad øllu og Upundarbot med epter Dome/ þm̄ er Fe a/ ella sverie fyre Lyrittareid/ ad hñ þottest ei fyre Illu giøra/ þa falle nidur Upundarbot / enn bæte þo þyre Skada/ utañ hiñ hafe hønum Umboded/ þa er Sektalaust.

Cap. LIV.

Um Gardlags Stefnu.

Riett er þeim Mañe er næstur byr Afriett ad giøra Stefnu a Einmanadar Samkomu vid sig til Gardlags þm̄ Møñum er þañ Afriett eigu. Eñ þ er Afriett er ij. Meñ edur fleire eigu samañ. Þeir skulu giøra Gard þañ ad Jardarmagne so sem hvør þeirra a i Afriett til/ so ad þeir giøre halfañ/ eñ sa

ſa halfañ er Gardlags beidde/ & hall-
de ſo hver ſÿdañ. Eñ ſa er ei vill ger-
da/ Tvÿgillde þeim fyre Skada þañ
allañ er giører þeirra Fe/ og ſo allra
þeirra Mañа Fe er þeir hafa lofad þñ
Afriett. Su er hin fyrſta Lagaſtefna
til þeſſa Gardlags/ þegar Torfuþydt
er og þar til Meñ viña Vøllu ſÿna.
Su er oñur/ þa loked er Vorverke og til
þeſſ er Neyſlatta tekur til. Su hin þrid
ia/ þa Ney er hirt og til þeſſ er Jørd
frÿs. Þetta eru Lagaſtefnur til þeñañ
Ub. 32. Gard ad giøra/ & ſo Bolſtada i mille/
l. 31. þad heiter Aña i mille. Allt þad er
þar i mille ſpilliſt ad þeſſum Gørdum/
þa ſkal i þeſſum Stefnum bæta. Ecke
hrist 2. ſkal viña a medañ Gardeñ er/ añad
Ub. 32. eñ reka Smala heim og heimañ/ og
færa heim Elldebranda. Eñ ei er
Madur ſkylldur ad giøra þenna Gard
þo hñ ſie tilkrafdur/ þar ſem ei hefur
adur vered/ nema hñ fae giørt ſiñ Hlut
c. ij. Sumrum. So ad hñ take ei fyre
þad fleire Viñumenn.

Cap.

Cap. LV.

Ef Madur leider Berfe til Grad-piar.

Ef Madur leider Ku olofad yxna til Gradungs/edur Hross alægt til Hests / Sy-ræda til Galltar/ A blæsma til Hruts/ Geit til Hafurs/ þa eignast sa þad er under elst/ er þad Gradfe atte er til var leidt. R. B. E. K. Ef Gradungur eller Fang ur Kum/ so ad Skade virdest af/ sa er heima er giætt med Bue/ bæte Fiordunge Bota ef sannprofad er/ enn ongvu ef hin lier. Enn ef Eigande edur sa er lied var vill ei vardveita Gradung/ edur reka hann i Afriett/ bæte Skada sem Menn meta/ þann sem hann giorer.

Cap. LVI.

Um Vafnsfall og Veidestodur Vixla i mille.

Hver

HVer Madur a Vøtn og Veidestødur þyre siñe Jørdu og a/ so sem ad Fornu hefur vered/ nema med Løgum sie fra komed. Vøtn øll skulu so reña sem ad Fornu hafa ruñed. Veita a þeim einge Madur a Bæ edur af Bæ aňars/ nema þau briote sialf. Eñ ef þad er veitt / þa skal veita aptur Vatn / og gialllda Eiganda Jardarspell z Landnam med. Eñ ef Aa edur Beckur reñur i mille Bæia Maña og eru Fiskar i / þa eigu halfa hverer / ef þeir eiga so Jørd tveim meigeñ til. Eñ ef Aa edur Beckur reñur riett og brytur a hverkis Land/ þa giore so hver Veideviel af siñe Jørdu sem ad Fornu hefur vered. Eñ ef Aa brytur af aňars þeirra Jørdu/ þa skal sa er Jørd atte/ þa hun braut/ Aa eiga/ eñ hiñ Granda edur Eyre þangad sem hun var mid/ medañ Aaeñ fiell riett ad Fornu. Eñ ef hun brytur meira / þa a sa er Jørd atte bæde Aa og Granda/ þangad

ad til sem hun var mid / medann hun rañ rieff. Einge skal fyre ødrum Veide spilla/edur baña þa sem hñ hefur ædur ad þornu hafst. Hvervetna þar sem Meñ eiga Fiske. A samañ/þa skal hver þeirra veida sm vill/ a medañ Añe er oskipt/z draga Boder ad hvoru Lande sem hñ vill. Eñ ei skal hañ ødrum veita nie veida: Eñ ef nockur þikest mishalldeñ af vera af Añe/ þa beide sa Skiptis a / og skipte os. Grannar þeirra Añe. Þeir skulu skipta Vikū edur smærrum. Þeir skulu rada er leingstum vilia skipta/ ef þa greiner a. So ma z skipta fleirum Veidestødum. Þad Skipte skal halldast med þeim þ Sumar/og ma þa hver er vill veita siñ Hluta. Hver Madur ma giora Veidevtel i siñe Aa/og giora þo so ad Fiskar meige fara upp ad Aa hverre. Ganga skal GVds Giøf til Fialls sem til Fioru/ ef geinged vill hafa. Eñ ef einhver gierder fyre / þa skulu þeir

B er

er Ana eigu fyre ofañ / giøra honum
Fimtarſteþnu til af Þinge/ wr ad brio
ta. Eñ ef hñ kvedur nei vid / þa ſkal
ſa er ad telur/ æſta Bændr Lids til wr
ad brióta. Bonde hver er ſyniar hon-
um Tilfarar er ſekur Eyre vid Kong.
Eñ þeir er Gard giørdu í ad Ologum/
gialldé Mork hverium þeim er fyre
ofañ byr ꝛ þeir meinudu Veide fyre.
Eínge ſkal i añars Aa þara olofad /
nema hñ vilie veida þeim er Aa a/ og
lb.10 giallde honum þo Landnam med ſo ſem
Veidur er mikel til. So er ꝛ ef Mad-
ur elller Fugla edur Fiſka wr añars
Mañs Veideſtødu/ hvar ſem hñ veid-
er þa. Einge ſkal ødrum Veideſtod
baña þyre ſijnu Lande / og einge añars
Veideſtød ſpilla. Eñ ef Meñ ſpilla
þeirre Veideſtod/ og brióta wr Garda
utañ Þvergardar ſie/ þeir ſem þyrebod-
ner eru/ edur ſpilla Veidegøgnum/ſek-
ur Nøfdinge Mork vid Kong / eñ añ-
are vid Eiganda i Þþundarbot. Eñ
hver añar er honum veiter Lid til ſek-

ur halfre Mork vid Kong / eñ añare halfre Mork vid Eiganda i Þpund' arbot / og bæte Gard aptur og Beide-gogn oll og Spellvirke / sem vj. skyn-samer Meñ meta.

Cap. LVII.

Vm Fuglaveide.

Ale alla / Elftur og Giæs z alla adra Fugla omerkta a hver Madur a siñe Jordu / Leiguliде sem Landsdrottenn / nema pra sie skilt i Kaupe þeirra / utañ Þernur / Ædar og Ander / skal einge Madur veida nær añars Lande / eñ ij. Hundrud Fadma tolfræd sie til Egg-vers añars Mañs / og ei skal Madur þa Fugla veida so miog i sijnu Lande / þo ad þirr sie Eggvere hins / og skyn-somum Moñum vj. þeim er næster bua / þike þess Von ad Eggver spilleſt ap þvi. Eñ ep hñ veider añañ Veg eñ nu er mælt / tvigillde fyre Fugla þa

Ub. I Rb.

er hñ veidde/ þeim er Eggver a / enu Konge halfa Mork. Nu tekur Madur merktañ Fugl i sijnu Lande/ þa skal hñ giora Ord Eiganda iñañ halfs Manadar / ef hñ er samhierads / og vardveita so Fugleñ / ad hñ spilleſt eige. Eñ ef hñ fær ei so vardveitt hñ / hafe sialfur Fugleñ epter Virdingu Grañа siña vj. og gialde þeim Verd er Fugleñ atte/ z so ef hñ veit eige hvert a/ þa late hñ virda og lijse ad Kyrkiu edur a Þinge iñañ halfs Manadar/ z so hvert Mark a er. A Fitium skal Fugla merkia / og syna Mark þad vj. Grañum sijnum / ei er Logmark ella. Ef Madur nijtur sier merkta Fugla ovirta/ þa tvijgillde þeim er a/ eñ Þiofur verdur hñ ef hñ lijser ei. J hvers Lande sem Elfter verpa / þa eignaſt
b. 7. 56. sa er Mark a/ef hñ veiter i sijnu Lande Atrodur i fyrstu. Og so er þad um alla Fugla og Fiska / ef þeir roa i sijnu Lande ad fyrst/ þo ad hñ take vid añars Land edur Aa/og er fyrst i hñs

Lande adroed/edur i þeim Hluta Vatns er hñ a. Nu drepur Madur vijsvitande merktañ Fugl/ gialldi þeim Fugl Verdaurum er atte / og Þpundarbot med epter Dome. Nu haþa þar orþed Elþtur ij. Sumur i sama Lande samþleytt / þa eignast sa þad er Land atte/ i hvers Lande er hñ krepper edur merket/ og þo ad añar marke / þa eignast hiñ/ ef Grañar hñs vilia þad med Eide saña/ ad þeim þiker þad lijkast / ad þær Elþtur haþe i hñs Lande orþed. Eñ hiñ haþe fyre Starþ sitt. Ub.

Cap. LVIII.

Um Veidar Fugla og Fiska og Dyra.

Kongur ma lata veida Vale alla a hvers Mañs Jordu er hñ vill. R. B. E. K. Eþ Madur tekur Falka a añars Mañs Jordu/ eige sa Þridiung Verds er tok/ eñ Jardeigande ij. Hlute

edur Leigulide er a Iordu byr. Enn hver er sa Madur er Fugla veider/ edur tekr Egg undan a annars Iordu/ bæde Fugla og Egg fullu Verde/ og Landnam med þeim er a Iordu byr. Vtan riett er ad veida a annars Iordu hverium er vill Ornu/ Hrafna/ Smyrla/ Lær og Spoa/ og alla Smafugla þa er eige fliota a Vatne/ nema Riupur. Melracke er a hvers Mans Iordu Oheilagur. Ef Madur fer yfer annars

bl. 6. Mans Land/ þa er honum riett ad taka Fugla omerkta er a Gotu hans eru/ edur Egg undan/ ef pad er ei i Veidestød annars/ og so Fiska ef liggia a Leid hans a Brotum/ ef pad er ei i Veidestød hins. Ecke skal Madur vijdara fara yfer Landeign annars til þess. Biorn er Oheilagur a hvers Mans Iordu/ og a sa Biorn er fyrst kiemur Banasare a hann. Rosmhval eigu Menn ad veida a hvers Mans Iordu/ edur Netlogum er vill/ og a Landsdrottenn halfan/ enn sa halfan er veider. Einge Madur skal

lesa Ber a añars Mañs Jordu / me Gros til heim ad bera utañ sa loþe er a. Eñ eþ hñ les/ Tvögillde Ber og so Gros.

Cap. LIX.

Hvad Almenningar skulu kallast. Ull. 30.

Ad eru Almeñingar er ad fornu hafa vered. Sætur ma hver Madur giora er vill/ er þañ Almeñing eigu/ eþ hñ vill þar sitia i Sumarsetre/ef þad er ur Buñar gange. Eñ ef ij. Meñ ganga i eina Slattu bader señ/ haþe bader þad er þeir sla. Eñ ef þa skilur a/ hver þeirra fyrre Orte a/ haþe sa sitt Mal er sañar med Eineide / nema hinn leide Votta i mote. Fiskevøtn øll i Almeñinge eru øllum Jaþnheimil / þar eigu meñ ad taka Fiska og Fugla. Einge Madr skal beita i Almeñinge þra Krossmessu a Vor og til Botolþs Voku. Þar eigu Meñ ad telgia Vid og þæra

til Skips edur Budar/ z er þa Viduren
b. 9. Heilagur. Nu koma Meñ þar a ødru
11. Skipe z fa eige Farm a sitt Skip / eñ
hiner hafa meir eñ Farm sijnu Skipe/
hvert s̃ ꝥ er Vidr edr Hvalr/ þa er riett
ad þeir take Farm sijnu Skipe/ eñ bæte
b. 7. hinũ fyre Starf sitt. N. B. E. K.
Ecke a Jørd i Vide þm̃ er flutt: er wr
b. 2. Almeñinge/ nema hñ ligge leingur eñ
Løg votta. Nu kiemur Hvalur þa er
Meñ eru i Almeñinge/ þa skal Bod
upp skiera sa er næstur byr/ z lata fara
alla Vega sem Dagur endist. Sekur
er hñ vj. Aurum vid Kong ef hñ skier
f b. 9. ei Bod upp/ eñ Eyre hver er fellur/ ne-
ma Naudsyn bañe. J Almeñinge skal
Hval skiera hver sem vill/ z burt færa
hvert sem vill a Skipe edur Eykium.
Eñ so skal fara um þañ sem eige verd
ur burt flututr sem adur skilur. Eñ ef
Skot finst i Hval þm̃/ þa skal sa vard-
veita Jarnhval er næstur byr. Nu bren
b. 30. ur Madur Sætur i Almeñinge/ Vei-
debud edur Andvirke þad sem þar er/

þa

þa ſekiſt ſa er þad giører/ iij. Mørkū vid Kóng/ eñ Tviſgillde þeim er hann brende fyre/ þad ſama apur jafngottſ/ og Riett ſiñ a ofañ epter Lagadome.

Reca
-þattr

HIER HEFUR REKA
Balk/ Og ſeiger um Reka Vida og Hvala/ og añara Hluta.

Cap. I.

HVer Madur a Reka all añ fyre Lande ſijnu/ Vidar og Hvala/ Sela og Fiſka/ Fugla z Þara/nema med Løgum ſie fra komed. Ef Vid rekur a Fioru Mañs/ þa ſkal hñ marka Vidarmarke ſijnu/ þvi ſem ꝍdur hepur hñ ſijnt vj. Grøñum ſijnum: Eige er Løgmark ella. Riett er honum ad vada til z marka þa Videñ ef hñ kiemur et ur Flædarmale/ef þ er vid þa Fioru hñs er feſta ma Reka a. Og a hñ

Ub.5

 þa/

þa/ þo ad a añars Fioru kome ſa Vi⸗
dur. Eñ hinn er Fioru a/ ſkal giora
Ord þeim er Vid a/ef hñ veit hver a.
Lyſa a Madur ad Kyrkiu Markenu/
ella er hñ ſekur iij. Aurum vid Kong.
Eñ ef hiñ giorer ei epter iñañ xij. Ma
nada ſijdañ hñ þrietter/ þa leyſe hñ uk
med fullu Landname/ ſem ſa er Madur
til/ er Land a þar er Vidur liggur a.
Eþ Vid edur Hval rekur i giegnum
Merke⸗Oſa a Land upp/ þa a ſa er
Land a fyre oþañ. Eþ Votn edur Lon
ganga fyre oþañ Fioru Mañs/ z kaſt⸗
ar þar Hval edur Vide yþer Malar⸗
kamb edur Eyrartanga/ upp i Vatn⸗
ed/ þa a ſa Madur þad/ er Land a
þyre ofañ/ eþ a Land rekur. Heigar
þar þeſtur Hval/ eñ mark Vid ſem añ⸗
arſkadar. Ef nyia Oſa brijtur upp i
giegnũ Fioru Mañs z rekur þar Hval
edur Vid upp a Jordu/ þa a ſa þad
ſem Fioru a þyre utañ. Eñ þo ad brio
te nyia Oſa upp i giegnũ Fioru Mañs/
þa ſkal hiñ forne Os rada. Eþ Hval
edur

edur Trie verpur a Iord upp/ þa a ſa Madur bæde/ er Reka a. Eñ ef þad er Iord groeñ yfer Vide edur Beinum/ þa a ſa Madur bæde/ er Iord a. Eñ þar ſem Trie edur Bein finſt i Iordu halfu oþar eñ nu geingur Flod yþer/ þa a ſa Madur er Iord a þyre ofañ hvert ſem er Bein edur Vidur. Eþ Trie edur Bein edur Talkn eru i Flædarmaſe/ þo ad Sande ſie orpeñ/ edur Griote þeſt/ þa a ſa Madur þad allt er Reka a. Nu eru Oſar ad Merkium/ þa a hver þeirra Reka til mids Oſſens. Eþ Rekañ þeſter i midium Oſnum/ þa a halþañ Rekañ hver þeirra. Nu rekur Hval edur Vid upp epter midium Oſnum/ og kaſtar a Svardþaſt Land/ edur þeſter i Vatnsbockum þyre oþañ Rekamark/ þa a ſa er Iord a edur Eyrar/ ef þar þeſter a/ nema þeſte i midium Oſnum/ þa ſkal Rekeñ jafnt hver þa til hvers Landſins og allt þad er þar feſter. Eþ Birkevid rekur ut um Merkeoſa/ þa a ſa þad er Iord a fyre of-

añ Reka þañ er Vid rekur a. Ef Vid rekur ad Ósum ofañ/ og fester i Eyrum/ edur rekur a Land upp/ þa a sa þñ Vid er Jord a/ nema einn Madur eige Skog allañ/ þa a sa.

Cap. II.

Um Flutningar.

HVer Madur ma Fenyta sier Vid þañ allañ er hñ finnur fliotande fyre añars Lande ut fra Rekamarke. Taka ma Madur þar Hval og Vid fyre añars Lande ad flytia / er einge er Von ad Feste / nema so sie nær þeirre Fioru er Reka ma a festa / ad þadañ meige sia
b.6. Fisk af Borde / ef ei bære Land fyre/ og so a allar Flutningar ad taka. Ef Madur flytur Vid siñ a añars Mañs
nl.5. Fioru/ þa skal sa Vidur þar ei leingur
26. liggia eñ iij. Nætur/ ef þad er Rekafiara/ nema Naudsyn bañe/ ella bæte sa er Vid flutte fullu Landnam og Skadabot

Skadabot þeim er Reka a. Riett er honum ad færa a Land upp wr Fioru/ og hafa þadañ plutt iñañ xij. Manada þadañ fra. Aller Meñ eiga ad veida þyre utañ Netlog ad Oſekiu. Eñ þad eru Netlog ytſt/ er Selnot ſtendur Gruñ xx. Meſkva diup ad Fioru / og kome þa Flæar upp wr Sio. Ef Madur kauper Reka af Lande Mañs ad Logmale riettu / og ſkilia þeir þad ei gior eñ ſo / þa a Landeigande af Fioru þeirre Alnar løng Kiefle ell og þadañ ap ſmærre / eñ Reka Madur a þar Vid allañ Otelgdañ/ þañ er þar rekur upp / og ſo Hvale þa alla er þar hlaupa kviker a Land / nema Menn vallde. Og ſo a hñ þa Hvale alla er þar rekur upp. Sa Madur er Land a / a þar Þara allañ og Fugla alla z Roſtungá/ Sela alla/ og ſo ef Madur drepur þar Sel. Naſt a þar z Hnyſur allar og Haſkerdinga/ z Fiſka alla/ nema þar reke þleyre ſeñ a Land eñ v. þa a Reka Madur. Landeigande a

þar Flutningar allar/ og Vogrek allt/
Lb.12. z Hvale þa alla er fyre Mosium hlau-
pa a Land upp/ z Veidar allar i Net-
løgum og i Fiorusie. Ef Vidur
flijtur i Netløgum/ þa a Reka Mad-
ur þañ. Eñ ef utar er Vidur/og ma
þo sia Fisk a Borde / þa a sa Madur
er Jord a / og allt þad er þar flijtur /
eñ Fioru Madur a allt þad sem i Net-
løgum flijtur/ hvert sem Net er lagt af
Lande edur Skere. Ef Sker edur
Eyar liggia fyre Lande Mañs / þa a
sa þad og Reka þañ allañ er þvi fyl-
Lb.56. ger/ er meigeñ Land a næst/ nema med
Løgum sie fra komed.

Cap. III.

Hver festa skal Hval ef rekur.

EF Hval rekr a Fioru Mañs/ þa, skal sa er a Lande byr þar næst festa Hval þann/ hver sem Fioru a / og hafe slijkt fyre Starf sitt sem fyrr skilur

Leigulida /

Leigulida/ þott Landsdrotteñ bue sialfr a Jordu. Hann skal bæsta Hval þeim Festum ad ei sie ofterkare eñ Reip þau r. ad tveggia Maña Abple hallde hv-ert/ og sie þa boreñ añar Ender um Stock edur Stein. Riett er honum ad skiera Festar af sialfum Hvalnū. Og ef so er festur/ þa abyrgest hñ ei/ þo ad ut take Hvaleñ. Ef sumur er Fest-arstubr a Lande/eñ sumr i Hval/þa a sa Hvaleñ er mdr atte/ þo ad a añars Fis tu kome. Hañ skal i burt flytia Hvaliñ hvort sem hñ vill a Skipe edur Eyk-ium/ r neita þar einkis/ nema Vatns og Haga. Eñ ef vj. skynsamer Meñ saña þad med Eyde/ad Hvalur sie verr bestur eñ nu var. talt/ þa a sa ecke i er beste þo ad ut take/ r abyrgest ad ollu ef añar a Hval. Hañ a þegar er Hval ur er komeñ/ad senda Mañ þañ/er ba-re bullum Dagleidum ad seigia þeim er Reka a. Eñ Landbue skal skiera Hval til Fiordungs/ og þeir Meñ er hñ bar til/ þar til er Reka Madur kiemur ed-

ur

ur hũs loglegur Umbodsmadur / þa skulu þeir rada þeim er oskoreñ er/ enn ef fleire Meñ eiga þar i Reka/þa skal þeim Ord giora er mest a i/ enn hinna Hlut skal hann vardveita sem hñ eige sialfur/og abyrgist vid Handvomũ sijnum. Nu skier Madur Hval a Fioru/z rekur Hioser ut/ Talkn edur Bein/ og rekur a añars Fioru/ þa a sa þad er Fioru a/ ef þad er leingra fra Fiorumarke hins eñ ij. Hundrud Fadma xij. Ræd. So er og um Garner og Seyme/ og allt þad er Fiemætt slijtur ut af Hval. Eñ ef Urgur eru i Hiosum/þm̃ er ut slijtur/ þa helga þær þeim / er Hval atte i fyrstu. Nu þo ad Hvalur sie miñe eñ Festingar Hvalur eige af ad takast/ þa er sa skylldur er a Jodu bijr/ ad festa hinn miña sem hiñ meira. Allt þad er Fiemætt rekr a þa Fioru/skal hñ ur Flædarmale færa/sim hñ eige Land og Reka / ella abyrgest hñ ad ollu vid Reka Mañ. Laus er sa Madur vid Reka Vardveitslu er a

Jördu

Jørdu byr / ef Reka Madur hefur od-
tum Umbod peinged ad Løgum / z skal
sa pa fyre sia og abyrgiast so sem hiñ
skyllde. Ef nockur Madur kallar sa
til meira Hvals eñ fyrr hefur hapt /
sem Meñ vita ad nockud a i Reka / pa
skal honum po til Nauda skipta / yfer
pad er Reka Madur veit ad hñ a/hal-
fu miña Hval eñ hñ kallar til. Eñ
sa peirra sem ad telur skal setia Fimt-
arstefnu/ og fara so ad peirre Stefnu
sem fyrr vottar. Nu profast so ad
añarhver hefur loged / gialldi sa tveñ-
um Giølldum peim er a/og Kostnad siñ
allañ / pañ er hñ hefur fyre haft / og
Konge halfa Mørk i Ranbaug. Nu
kiemur Hvalur edur Trie a Rekamark/
pa eige so hver sem Reka a under.

Ub 5
— 2
Chr 4

Cap. IV.

Ef Stof finst i Hval.

Ef Hval rekur a Fioru Mañs/ og a Fioru Madur þañ allañ ef ei er Skot i. Eñ ef Skot þinst i Hval/ þad er Þingbored Mark er a/ þa a Skotmadur halþañ ef hñ kiemur til/ ædur hñs Hlutur er allur virdur og veigeñ / og af Fioru þlutur. Eñ so skal Madur Skots leita/ sem hñ ætte Skotsvon i Hval / a añars Fioru. Sa Madur a Vætt Spiks af Skotmañs Hlut / er þyrstur fiñur Skot. Eþ Fiorumadur veit hver Skot a/ þa skal hñ giora honum Ord / eþ hñ er so nær ad fara meige þañ Dag er þa er/ eþ hñ þære Ardeigis. Eñ so miked skal hñ haþa af sijdara Deige / sem var þa af hinum fyrra / er hñ var sendur. Eñ ef hñ giorer ei Ord Skotmañe/ þegar Skot þinst / þa er hñ sekur Mork / haþe Kongur halfa eñ Skotmadur halfa / og slijkañ Hval sem honũ være ad Log-um Ord gior. Landeigande a ad skiera til Fiordungs Skotmañs Hlut/ þar

til er Skotmadur kiemur til / og abyrgest hñ þa þañ Hval vid Skotmañ. Sijdañ skal Skotmadur rada hinum oskorna/ og abyrgest sialfur hañ / þa er hñ kiemur til. Og ef hiñ dylur ad hñ eige þad Skot/ þa skal Skotmadur lata bera ä. Mäña Vitne med svornum Eide / ad þad er hñs Skot/ og ei gaf hñ nie gallt og eige Solum selde/ so ad þeir vüsse. Eñ ef hiñ vill þa ei þañ Hval lausañ lata / sæke sem Vitafe. Eñ hver er leyner Skotenu / þa er hñ Þiofur wtlægur/og skiptest Fe hñs ep-ter þvi sem seiger i Þiofabalcki. Nu skier Madur Hval undañ Festum um Nott/ og fara þeir til sem ei eiga i /þa sekest sa hver er þad giorer rïtt. Mørkum vid Kong / eñ þeir hafe Hval siñ sem eigu.

Cap. V.

Ef Skotmadur kiemur ei til Hvals.

Hvervetna þar sem Skotmadur kiemur so til Skothvals ad sunnur er oskoren/ þa skal hann reda hinnum oskorna jafnan / enn hinn hafe Fiordung af þeim er hann skar. Og so skal jafnan fara ef Skot Madur kiemur fyrr til Hvals/ enn hans Hlutur er allur virdur og veigenn og af Fioru fluttur. Nu kiemur einge til ad kalla til Skots þess er þar er fundned / þa a Landeigande ad vardveita Skoted og hafa Skotmanns Hlut halfann/ hverssu sem hnn kiemur Kaupe vid Skurdarmenn. Skotmanns Hlut skullu virda vj. skynsamer Menn til Vadmala. Nu eru fleire Skot i Hval enn eitt/ þa a sa Hvalenn er fyrstur kom Bana Skote a hnn/ z þingbored Mark hafde. Ecke sakar ef i Spik kiemur. Ef Madur veider Hval þann er madur er banvænn af þingbornu Skote / þa a sa Skotmanns Hlut er skaut fyrre/ enn hinn fyre Starf sitt/ epter vj. Manna Dome. þeir skulu Skot-

Hval virda er skynsamer Meñ eru / og næster bua þvi er Skot finst. Sa Madur a ad vardveita Skotmanns Hlut er Land a/ eþ añar a Reka / sin halþt a hver Bein og Talkn. Lands-eigande a Heimting vid Rekamañ / ef Hvalur er seldur adur eñ Skot þinst / eñ Skotmadur vid hñ. Eþ Hval slytur ut þañ er Meñ hafa skored / z þinst Skot i hvar sem a Land rekur/þa a Skotmadur Heimtu aþ øllum þeim er þa Fioru attu/ er sa Hvalur kom. Og so eþ Meñ þiña edur skiera Hval a Flote / þa skiere til Helmingar / ef løglega er virdur / eñ til Fiordungs ef eige er virdur. Sa Madur er Skot hefur ad vardveita / skal syna þad og seigia til Marks a Skotenu a Alþinge / og so til Napns syns / edur Um-bodsmadur hñs / og hversu miked Fe þylger Skote/ z luka þar a Þingenu/ þeim er taka a / edur fa þullar Vørd-slur. Ef þleire Meñ hafa þad Fe ad vardveita/ þa skulu þeir so giøra/þeg-

ar hñ hefur sagt til Skots. Eñ ef
nockur vill eige greida Skotþe/ sake sim
Vitaþe/ hvert sem saker Skotmadur
edur hñs Vmbodsmadur / edur Land-
bue sa er Noal selde. Nu verdur Noa-
lur eige virdur / þa skal Skotmanns
Nlutur til Fiordungs skoreñ haþa ver-
ed/ eñ ella til Nelmings/ ef Skyte kie-
mur ei til / ædur hañs Nlutur er allur
virdur og veigeñ og aþ Fioru plutfur.
Noal Skyte hver skal syna Groñum
sijnum vj. Mark a Skote þvi er hñ
vill haþa/ og sijdañ i Logriettu / nema
hñ haþe keypt Þingbored Mark / edur
sie hönum lied/ gieþed edur gollded/ og
haþe hñ þar Votta til / þa er hönum
þad jaþnheimillt sem hitt. Nu kiem-
ur Skotmadur ei til Noals ædur hñs
Nlutur er virdur og veigeñ og af Fioru
fluttur / eñ Vmbodsmadur hñs kiemur
til/ þa skal Skotmañs Nlutur til Nel-
mingar skoreñ hafa vered / og skal hñ
þvi ad eins i burt haþa þañ Noal / er
Skotmadur hlijtur/ nema hñ late bera
vitne

Vikne um / ad hū er Umbodsmadur hūs / edur Landeigande lofe ella.

Cap. VI.

Ef Madur finnur Hval a Flote.

EF Madur finnur Hval a flote / þa skal hū flytia hvert er hū vill / ef hū er utar fyre aūars Lande enn Fisk sier a borde. Þad skal vera Þorskur flattur Alnar i Drarþærū. A þvi Borde er til Lands veit skal utleggia til sijnar / og þadann til ad sia sem leingst fiarar. Ef Meū koma til þa er hū hefur Festar bored i Hval / þa er hū ei skylldur vid þeim ad taka ef hū fær fluttaū. Og þo ad þr bere Festar i Hval / þa eiga þeir ecke ad helldur. Nu koma þeir eige Hval til Lands er neitt u Tide hiña / þa skulu þeir abyrgiast Hvaleū vid þa / epter þvi vj. skynsamer Meū virda.

Cap. VII.

Um Fluttnings Hval.

Ef Hvals er fluttur/ er eigu Flytiendur Pridiung/ en Landeigande ij. Hlute/ nema Skot finnest i/ þa a Skotmadr Pridiung/ og skal sa Skotmans Hlutur ad ollu so fara sem um reka Hval skilur. En þeir Menn sem fyrst bera Festar i Hval/ eiga ad hafa finnanda Spik af honum/ þad er xxx. viij. Fiordunga Vætter/ halft hvort Spik og Reinge. Ef Hvalur er tvitugur edur leingre ofskiertur/ edur so skiertur/ ad hann sie ei minne þess kyns Hvalur / þad a allt af Flutningar-Pridiunge ad taka: En ef þeir hafa nockud skored a Skip sitt/ edur flytia þad sem epter er / þa skulu þeir þad fyre finnanda Skip hafa/ en skipta sem ødrum Hval þvi sem meira er. Ef Landeigande er ad Flutninge / þa a hann kost ad flytia Hvalenn a sitt Land. En ef þangad er leingra/ þa abyrgest hann Hvalenn vid sijna Lagsmenn/ ef þeir missa fyre þad. Ef Landeigendur eru fleire ad Flutninge/ þa skal a þijs Land flytia

flytia sem Land a næst. Eñ ef skyn- Rb. 6
samer Meñ bera/ad Hvalur sie a añad
Land fluttur enn Lög seigia/ þa a sa
Landshlut i Hval er þad Land atte/ad
Hvalur være riett fluttur a. Eñ hver
þeirra sekur Mörk vid hñ/ er ad Flut-
ningu var. Og ef þeir Meñ lata lau-
sañ Hvaleñ er Rend hafa ad/ þa sku-
lu þeir til Fiordungs skored hafa. Ef
Gridmeñ Mañs fiña Hval a flote/ og
a Bonde Verk þeirra allt/ þa a hann
Hvaleñ. Eñ ef hñ a Fiske þeirra ad
eins/ þa a hñ eige meira enn Sysslan
dvaldest su er hñ atte/ epter þvi sem vi-
skynsamer Meñ meta/ z Skiphlut siñ
ad auk/ z abyrgest þeir so Skip sem
adur. Nu flytia Meñ Hval ur Al- llb.5
meñinge/ þa eignast þeir ei/ nema þeir Rb.
bere fyrr Festar a Land eñ þr late Hval
lausañ/ og feste sem fyrr vottar / ella
er þad Rekhvalur. Nu rekur Hval so
mieg fyre Vedre edur Straume / ad Rb.
hñ rædur Skipinu/ eñ ei Skiped honū/
þa er sem þeir hafe ofunded Hval.

Cap. VIII.

Eñ um Flutninga.

f Meñ flytia Hval þadañ fra Lande Mañs/ er sia ma Fisk a Borde/ þa a sa Hval/ er ꜳdur atte/ enn hver þeirra sekur Mørk vid hñ ef þr vissu. I Fiordum edur Sundñ þar sem Hvalur flÿtur so ad sia ma Fisk a Borde af fleirum Løndum eñ einu/ þa eiga þeir aller jafnt Hval er Land eigu so nær/ þo ad einhver þeirra flytie a sitt Land/ nema af einhvers Lande stande so mikid Vedur ad þangad matte eige flytia. Ef Meñ reka Hvale a Land Mañs/ þa eiga þeir ij. Hlute/ eñ Landeigande Þridiung. Ef Meñ fiña Hval i Vøkum/ utar eñ fisk sier a Borde/ þa a sa er fyrstur fiñur/ allañ þañ er hñ kiemur a Is upp. Nu koma Meñ ad z bera Vopn a Hvale þa/ og festa vid Isbrun/ so ad eige ma søckva/ þa eiga þr er veida. Eñ þeir sem sÿdar koma til

z neita hiner Lide peirra z søckur Hva
lur þyre þad/ þa abyrgest þeir er fyrre
komu til/ epter Mañtale vid þa/ þann
Hval. Eñ hvad sem þeir fa aþ / þa
skulu þeir þar a Land bera sem þeir vil-
ia. Eñ ef Landsdrottеñ telur ad/ og
seiger ad þeir spille þar Eing hūs edur
Haga/ bæte sem vj. skynsamer Menn
meta/ Skada og Landnam med þeim er
Gras a edur Jørd. Eñ ef hñ leggur
a Holkn edur Hollt edur Fieru þar sem
einge er Skade ad/ flytie burt ad osek-
iu. Nu þiñur Madur Hval i Jsum nær
Lande/ og þo fyre utañ Netløg/ þa a
hñ halfañ ef kvikur er/ eñ Landeigan-
de allañ ef daudur er. Nu geingur Vøk
allt ad Lande/ su er Meñ færa Hvale i
þyre utañ Netløg/ og teña þeir kviker
a Land upp/ þa a so ad fara um eig-
eñ Ord þeirra/ sem Meñ reke þa upp
med Skipum. Eñ þo ad Meñ skiote
Hvale i Vøkum med Þingbornū Skot-
um/ þa eiga þeir ei helldur enn adrer
Meñ/ nema dauda reke a Land/ þa ei-

ga

ga þeir Skotmanshlut. Hver Madur a Beide ſijna þyre utañ Netlog / þad er Beidur/ er Madr flytur a Skipe til Lands/ eñ Flutningur ella. Eþ Madur veider Hval i Rekamarke/z þo þyre utañ Netlog/þar er Fiſk ſler a Borde/ þa a ſa allann er veider.

Cap. IX.

Um Selaveidar þyre añars Mañs Jordu.

þb.9. Ef Madur hitter Net i Latrū ſijnum z Sel i / þa a hñ Sel og ſo Net/þar til ſem hiñ ley ſer ut med Landname. Nu ma Madur ſkiota Sel aþ Skipe/ef hñ þer riettleidis/ hvertſem Selur er a Sio edur Lande / nema Selur ligge a Latre þvi er ſtille er til hladed/ þa veider hñ þeim er Latur a. Nu ſkijtur Madur Sel aþ Lande og er eige ſtille til hladed/ þa ſkal ſa Sel hafa er Latur atte. Eñ eþ ſtille er til hladed/ þa ſkal hañ

haþa

hafa bæde Sel og Landnam med. Nu lysstur Madur Sel z pitta paṅ adrer Meṅ/ pa a sa halpaṅ er laust/ eṅ sa halpaṅ er faṅ a fløte/ eṅ sa Skutul siṅ er skaut ep Skutill pylger. Ef rekur a Land Maṅs Nafur/Nval/Biørn/ Rostung/ Nnÿsur og Sel/ z pinst Skot i/ pa a sa Pridiung er skaut/ ep hṅ hefur Vitne til Skots sÿns ep eige er Pingbored/ pa skal sa Madur er a Lande bÿr pver er a rekur/lÿsa pvi Skote ad Kyrkiu eda a Pinge/iṅaṅ Nalps manadar. Ep Madur hitter a Sel edur Nnÿsu/ edur adra Fiska utaṅ Nval pyre ofaṅ Marbacka / og pærer peim er a Jørdu bÿr/ hape hṅ Fimtung af/ eṅ Jord iiij. Nlute. Eṅ ef hṅ pærer burt/ fære aptur og legge a Landnam.

Cap. X.

Vm Nvalplutninga a helgū Døgū.

Ef

Ef Hvalur er fluttur edur skoren a helgum Deige/ þa skal giefa af hin fimta Hlut þm er fluttur er / og af so miklu sem skoren er a helgum Deige/ en ei er meira skyllt: Af Sela Veide/ og allre þeirre sem loghelgan Dag er veidd/ skal giefa hinn fimta Hlut Fatækum Monnum/þar innan Hrepps sem a Land kiemur/ þeim er ei giora Tiund. Og skulu Hreppstiornar Men þessu skipta mille Fatækra/þviad so hefur forn Leg vered og Vane. R. B. H. K. Enn hver Madur er þetta vill eige greida/ er sekur vj. Aurum vid Kong.

Cap. XI.

Um Flutning Hvals ur Almenninge

Ef Men flytia Hval ur Almenninge/ þa skulu þeir fylgia Festum til Lands/ ef þeim er ohætt fyre Storme & Brime. Nu skiliast þeir fyre þad vid / ad

þeim

þeim er eige ohætt / þa eiga þeir þo Hvalen̄ / eþ a þad Land rekur er þeir villdu a flytia. En̄ eþ an̄arstadar kiemur / þa er þad Rekhvalur.

Cap. XII.

Um Vogrek.

Ad heiter Vogrek / er rekur a Land Man̄s Lijk edur Vara / og allt þad er Fiemætt er / og Men̄ hafa att / þo ad þad sie Vider telgder / hvert sem þvi kastar a Land med Lijkum edur odruvijs. Landeigande skal Vogrek vardveita / hver sem Reka a. En̄ sa er a Iordu byr / skal allt færa ur Flædarmale / og giora Ord Landsdrottne. En̄ sa þeirra fære Lijk til Kyrkiu / sem betur kiemst vid / og hafe aþ Fienu til þess Kostnadar slijkt sem þarf. Sa er a Iodu byr skal abyrgiast Fied / eþ af hn̄s Vanrækt slijtur ut. Vogrek skulu virda vj. skynsamer Men̄. Sijdan̄ skal Landsdrotten̄

drotteñ hafa þad er vid Spellum ligg-
ur/ edur selia ødrum ef hñ vill/ z vard-
veita sem sitt Fie/ z abyrgest hñ þa ei.
Ef sa Madur kiemur til Vogreks er
riettar Neimillder þikest a eiga/ z hef-
ur til þess skilrijk Vitne/ og sver hñ til
Lyrittareid/hvert sm̄ þ er Arfur Mañs
edur ødruvijs / þa skal hñ hafa sm̄ hñ
kallar til/ eñ Verd þ hitt sm̄ loogad er.
Nu koma ei Eigendur til/ þa skal lata
seigia til a Alþinge / hvad Fe þar er
reked. Nañ skal so jafnañ laust lata
sem Eigendur koma til/ añad hvert Fe
edur Verd. Eñ þad sem einge verd-
ur Eigande til / þa eignast hañ þad.
Enn ef Landsdrotteñ lætur ei virda
Vogrek / edur þer ødruvijs med eñ nu
var talt / þa skal hñ gialda tvenum
Giølldum er Eigande kiemur til/ og er
hñ þo sekur Mørk vid Kong. Enn
ef hñ leyner þvi Fe/ edur viller Neim-
illder ad Vogreke / þa er hñ Þiofur /
ef þad Fe er so miked ad Þiofs Sok
nemur.

pb. I.

Hier

HIER HEFUR HJnn Siøunda Hlut Løgbokar/ og heiter Kaupa Balkur.

Cap. I.

Um Grip.

Þad er nu þvi næst ad vor skal einge þyre odrū taka. Ecke skulum vier oss ad Grip-deildum giøra / Doms er hver Madur verdur þyre sīnu ad hafa. Eñ sa er þyre ødrum tekur skal þad aptur færa/ og bæta þeim Fullriette er hñ tok þyre/ eñ Konge iij. Aurum/ þyre þad er hñ tok rangslega/ eñ sæke sitt epter Løgum sīdañ. Ep Lendur Madur edur Kongs Umbodsmadur tekur upp Bu Bonda ofalt edur odæmt / edur veiter hønum adra Fiarupptekt oløglega / þa skal hñ þad allt aptur færa/ og þo sekur x. Mør-

þb.1.
þfb.9.
Ch.R.4.

kum vid Kong. Eñ hver ſa Mork er hønum veiter Lid til þeſſ / enn þeim er Fed atte Fullriette/ epter løglegum Dome.

Cap. II.

Hvernen̄ Madur ſkal krefia Fiar ſijns.

EF Madur krefur Mañ Fiar ſijns / þa ſkal hñ ſo Krofu veriaſt / ad kvedaſt þa Skulld ødrum golldet hafa / og nefna Votta ſijna þa er vid voru / Stund og Stad. Nu ef Vottar eru innañ Nierads / enn þa er ſo ef Vatnsfoll deilaſt i mille til Nierada / þa ſkal ſkapa
þfb.9. þeim Leidarleingd til. Eñ ef Vottar eru utañ Nierads / þa ſkal giøra þeim Lagaſtefnu / ad þeir kome þar / z bere Vitne þad ſem þeir voru vid. Nu
Kb.13. bera þeir ſo Vitne / ad þeir voru þar
llb.29. vid / er hñ lukte þeirre Skulld ſier af
Kb.23. Hende / þeim i Hand er atte / eda hñs løg-

løglegum Umbodsmañe. Eñ sa er løglegur er/ hñ hefur til þess Umbods q. løgleg Vitne / þa heþur hañ riett varda Kroþu þa. Þad heiter Alyck-tar Vitne / þar skulu ecke Andvitne i mote koma. Þesser Meñ eigu ei Vit-ne bera : Sakadur Þioþur/ Meinsæ-ris Madur/ eige yngre eñ xv. Vetra / Fiormeñingur ad Frændseme og Mæg-dum / nema þeir sie badum jaþnskylld-er. R. B. N. K. Fimtan Vetra gamall Madur skal vera Vitnisbær/ z eiga sialfur Riett a sier/ eþ honum ver-dur med Oþund misþyrmt. Og so skal Fiarhallds Madur hñs þullu fyre svara af hñs Godse / ef hñ kañ brot-legur ad verda. Riett er ad þeir Meñ bere Vitne er vered hafa Mægar Mañs / ef þa er ei Mægd er Vitne þarþ ad bera. Taka meiga tveir vid eins Mañs Vitne/ og er sa Frumvott-ur er vid var i Fyrstu / og er hñ ei bær añar er vid var / og hafa hiner ædur heyrt hñs Vitne / þa er þad Vitne

iafn fullt sem þeir hafe aller vid ver=
ed fyre Ondverdu. Fedgar tveir edur
Brædur tveir eru sem eirn Madur i
hveriu Vitne / nema tveir Meñ nefne
þa til / utañ þeir sie stadder vid Deilld
Maña / eda Vijgaferle. Allar þær
Skullder er Eidar koma til / þa skal
eirn Eyris synia / eñ ij. tveggia/ iij.
þriggia. Eñ þo ad Skulld sie meire/
þa kiemur ei meire Eidur til eñ Lyritt=
ar Eidur. Hvervetna þar sem Meñ
kaupa samañ ad Løgum/ þa skal aptur
ganga Ofkalt/ eñ fram̃ Vankalt/ þar
til sem þeir hafast riettar Tolur vid.

Cap. III.

Hverneñ krefia skal Vikaskulldar.

EF Madur a Fe ad Mañe þad
er Vottar vitu edr vid er geing
ged/ þa skal sa er Skulld a at
heimta / krefia Fiar sijns vid
Votta ij. hvar sem hñ hitter þañ er
giallda a. R. B. E. K. Nu krefur
Madur

Madur Mann Fiar ſijns i riettann Gialldaga/ þeſſ er Bottar vitu / edur vid er geinged/ þa er vel ef hn̄ gielldur/ ella ſtefne honum Heim a xiiij. Natta Freſte / og krefie hn̄ þar Fiar ſijns. Eñ ef hn̄ vill ei greida/ þa ſtefne honum Þing/ og krefie þar eñ Skulldar ſiñar. Nu vill hn̄ ei greida/ þa ſekeſt hn̄ ij. Aurum fyre hveria Krofu. Eñ þadañ af Þingenu ſkal Sækiande nefna ſo marga Meñ ſem hn̄ þikeſt þurfa/ og fara til Heimilis þeſſ Mañs er Skulldena atte ad giallda/ z virda honum þar Fe ſitt og Fullriette epter Lagadome af Fe Priots. Og eru aller Bændur ſkyllder til þeſſarar Ferdar. Sekur er hver Bonde ij. Aurum vid Kong er ei vill fara. Vmbodsmadur Kongs er ſkylldur ad fara/ og odlaſt med þvi halfa Mork Konge til Handa. Eñ ef hn̄ vill eige fara/ þa felle er hn̄ med þvi Konge Sekt. Nu ſtanda Meñ fyre og veria med Odde og Eggiu/ þa falla þeir aller vkæger og

ohelger er þyre standa / eñ hiner aller Fridhelger er til sækia og Laga vilia giæta. Eñ þo ad þeir falle ei er þyre standa/ þa er sa þo sekur xiij. Morkum vid Kong er Skulld atte ad gialda/ eñ hver hiña Mork er þyre stod med honum.

Cap. IV.

Vm Eindagad Fe.

NV er Lande og dæmt Fe/ og allt þad Fe er Vitne vita/ edur sa geingur vid er luka a/ þa skal so sækia sim nu var mællt. Eñ allt þad Fe er Vitne veit ad Eindagad er/þa skal Madur so niota Votta siña i Eindaga sem hñ hafe hoñu heimstefnt. Nu kiemur sa ei til er Fed skyllde taka/ eñ hinn kiemur til er luka a / þa skal hñ bioda Fe i Eindaga/ ef nockur er sa þar kom eñ/ er um sie boded med Vottum ad taka þad Fe/ og ef sa er þar/ þa skal honum

honum i Nond selia. Enn ef einge er Ubr.
sa þar/ þa skal sa seigia Fed ur sinne
Abyrgd er luka a/ ꝛ virda liet loglega/
og hafe sijdann sialfur/ og abyrgest vid
skinum Nandvømmum/þar til er sa kiem
ur til er þa Skulld a ad taka ad Løgum/
þa skal þmm i Nond selia. Ei er Madr Kb.
skylldur ad taka vid Kvikfe fyrr enn vj. art.
Vikur eru af Sumre. Sex skynsamer
Menn skulu virda Kvikfe allt. Nu Kb.
kiemur sa Madur ei til er heimta a
Kvikfe innan Halfsmanadar forfalla-
laust þadann fra er golldet var loglega/
þa skal hinn hafa þad Kvikfe Leigu-
laust til annara Fardaga er þa Skullda
ad luka/ ꝛ lata laust er Eigande kiem-
ur epter edur hanns Umbodsmadur. Ef Kb.
Madur sender annann Mann til Gialld-
daga fyre sig med Fe / þa er hinn ei
skylldur til vid ad taka / nema hann vite
ad sa Madur hefur jafnmiked Fe sem
hann gielldur. Og ei er Madur skylldur Ub.
ad greida Umbodsmanne Fe/ nema hann Kb.
late sveria þ. skilrijk Vitne þad Um-

bod fodur / þar ſem Fe er golldeð.
kb.2. Nu a Madur Fe ad Manne / þar ſem ei vitu Vottar / þa ſkal Sækiande ſtefna honum heim til Kvodu / z kvedia hn̄ þar þeſſ Fiar er hn̄ kallaſt eiga ad honum. Nn̄ ſkal an̄adhvert feſta Fe / eda ſynia ſlykum Eide ſem fyrr ſeiger. Nu vill Veriande hverke Eid vin̄a / nie Fe feſta / þa ſan̄ar hn̄ ſier
Mb.3. kb.5. Skulld þa a Hendur / og ſækie ad fyrre Sokn. Nu kaupaſt Men̄ vid og er ei akveted nær gialldaſt ſkal / þa gialldeſt ad næſtum Fardogum epter.

Cap. V.

Hvad Logaurar eru.

EF mælltet eru Logaurar med Landsmon̄um hier / og þo ad Madur mæle ſo vid akan̄ / ad þu ſkalt mier Vadmal fa / en̄ ſkilur ei fra adra Aura / þa neitar hn̄ ei Logaurū ef ei er Vadmal til. Nu er Logeyrer vj. Alner Vadmals nyt z onoted / tveggia Alna breitt /

og ei þvi leingra ad Jadre eñ Nrygg ad mune Aleñ i xx. Alnum/ og skal stika hvert er vill ad Nrygg eda Jadre/ og so Koste sm̃ teked er a Alþinge. Ad skiem ta Jadre skal stika ef skackt er. K. B. E. K. Morent Vadmal vj. Alner þyre Eyre. Gelldinga Klyppingar vj. fyre Eyre. Naust Lamba Giærur vj. þyre Eyre. Eyrer Gulls þess er stendst Ellding fyre lx. Aura. Eyrer brends Silfurs fyre vj. Aura. Jarnkietill n[illegible]r og oelldur og veige iiij. Fiordunga/ og ligge i viij. Skiolur þyre xv. Aura. Þad er Katla Mals Skiola/ ef Trie er sett i Logg/ og tekur odru meigeñ a Þrom upp/xij. þumlungar mzal Mañe i Naglsrotū. Stælltur Liar Eggelningur z veige xiij. Aura/ heill z Stalsleigeñ. Þetr skulu vera iij. fyre ij. Aura. viij Fiordunga Vætt Blasturjarns þyre v. Aura. Vætt Fellujarns þ vj. Aura. Kb. 26.

Cap. VI.

Vin Fiarlag.

Eika er eñ Fiarlag so sem lagt er dyrt a Vor i þvi Nierade. Kyr viij. Vetragømul og ei yngre eñ ad ødrum Vetre/ og hafe bored ij. Kalfa/ heil og heilspenud/ og hafe kielft um Vetureñ epter Pals Messu/ ei verre enn medal Kyr/ Nieradsræk ad Fardøgum. Þriu Veturgømul Naut vid Ku. Tvo Tvævetur Naut vid Ku. Kyr giełldmiolk edur Kviga ad fyrsta Kalfe ij. Aurū verre eñ Kyr. Vxe iiij. Vetra gamall/giełld ur edur gradur vid Ku. Vxe iij. Vetur ij. Nluter Kugilldis/ og Kyr gełld med sama Lage. Vxe v. Vetra Þridiungur añars Kugilldis: Vxe vj. Vetra ij. Nluter añars Kugilldis. Vxe vij Vetra fyre Kyr ij. og so þo ad elldre sie/ Landgeingeñ. Ardur Vxe gamall a Vor/ hñ er Melfe. vj Ær vid Ku ij.
ij. Vetrar og iiij gamlar/ ꝥæde Lomb sijn/ Orotnar/ Lodnar z Lembdar ad Fardøgum. viij Lambskokur vid Ku. viij Ær-algiełldar iij Vetrar og elldre

vid Ku. viij Lambgymbrar z pæde Lo-
mb ſijn vid Ku. viij Gielldingar ij. Vet
rer vid Ku. vj Gielldingar iij Vetrer
vid Ku. iiij Vetra gamall Gielldingur
z añar ij. Vetr vid ij Ær. Nrutr ij Vet
ur Agillde. xij Veturgamler Sauder
vid Ku. Allt þta Fe ſkal vera gillt z i
Ullu. iij Vetur Foruſtu Gielldingur z
elldre/þ er Meßþe. Geitur vj mz Kidū/
z ſo fared ē Am vid Ku. Eñ viij al-
gielldar vid Ku/ Þrevetrar z elldre. viij
Lambſkokur vid Ku. viij Naudnr z fæ-
de Kid ſijn vid Ku. viij Tvævetrer Naþ
rar vid Ku. iiij. Kiarnhafrar eñ iiij al-
gielldar vid Ku. vj Þrevetrer vid Ku/ iij
hverer. iiij Vetra gamall Nafur z añ
ar ij. Vetur fyre Geitur ij. Tvævetur
Naþur jafn Geit. Eþ Naþrar eru elld
re eñ nu eru talder/ þ er Meßþe. xij
Veturgamler Geitſauder vid Ku/ halft
Naudnr z Algelldingar/eñ halþt Kiarn
hafrar z Gielldhafrar. Neſtur iiij Ve
tra gamall z ei elldre eñ x Vetra/heill
z Laſtalaus/ jaþn vid Ku. Nroſſ mz ſa

ma Alldre heillt og Laſtalauſt Fiordun-
ge verra eñ Kyr. Neſtur iñ Vetur jaþn
vid Nroſſ. Nroſſ Þrevett / ñ Niuter
Kugilldis: Tvævett Nroſſ og Neſtur
Tvævetur vid Ku. Þriu Veturgomul
Nroſſ z eirn Neſtur i vid Ku. Eþ Mad-
ur gielldur eitt Nroſſ Veturgamallt þy-
re Þridiung Kugilldis/ þa ſkal fylgia
Eyrer. Þetta ſkulu vera medal Nroſſ.
Stodheſtur og ſie Verde betre þyre
Vÿgs ſaker. Gielldur Neſtur og ſie
Verde betre þyre Reidar ſaker. Og Fyl
Nroſſ i Stode/ þad er allt Metþe. Syr
Tvævetur og elldre med jx Grÿſum vid
Ku. Albreitt Lierept iñ Alner þyre ñ
Aura: Enſkt Lierept tvÿelnt ñ Alner
þyre Eyre. Mork Vax fyre Eyre/
Skrudklæde nÿſkorenn og oſkorenn/
Naþnar Vadmal nÿ z onoteñ / Katta
Skiñ nÿ og Lamba Skiñ/ Flatſmÿde
nÿtt/ z Voruſmÿde nÿtt/ Teint Jarn/
Eirkatlar nÿer/ þad er allt Metþe/ og
þo riett golldner Logaurar. Allt Metþe
ſkulu virda vj ſkynſamer Meñ / iñ aþ
þvers

hvers Hende. Þriar viſſ Fiordunga Wætter gamalla Sauda Vllar vid Ku, eiſſ Wætter Mislvægs Matar vid Ku. Wætt Veturgamalla Sauda Vllar og Olldungs Hud/ Þridiungur Kugilldis/ z bæte Eyre hvert. Kyr Huder ij. vid Olldungs Hud. Riett er eþ snoggvar Ær eru golldnar ad lata þylgia Wætt Vllar xx. Am.

Cap. VII.

Vm Aureiga Skullder.

EF Aureige a Mañe Skulld ad giallda / ſa er lated heþur Peninga ſijna þyre Ellde ed ur Skipbrotum / edur odrum Misþellum/ ſverie Eineids/ ad hñ ſkal luka þa Skulld þegar GVd gieþur hønum Eþne til/ef Eigande heimter. Og hefur hñ ei ædur vid Oſkil kiendur vered. Nu krefur Madur Skulldar þañ Aureiga/ er ei eru ſlijk Tilfelle er fyrr voru tøld. Vardveite hñ i Giæt- ſlu og kvedie Þings/ og late þara lauſ- ſañ

Kl. 16.

sañ a Þing þrañ / og bjode Frændum hñs ad leysa hñ undañ Skulld þeirre er hñ a ad luka. Eñ ef þeir vilia ei leysa hñ / þa dæme Þingmeñ ad hñ viñe af sier / þar sem hñ þær sier Vinnu / og er hñ Viñu fær / þeim til Skulldar er a. Eñ ef hñ hleypur burt / hafe Refsing epter Lagadome / nema skynsomum Moñum virdest meire Myskunar verdt. Og skipe þeir sem þeir vilia fyre Gude svara epter Atvikū. R. B. N. K. Vm þa Lausameñ sem Oskil giora og Skullder eiga ad gialda / þa take Syßlumadur Gods þeirra medur Vitorde skilrijkra Bænda / og luke hveriū sijna Skulld / ef til vinst. Ella misse hver Madur sa er Skulld atte ad honum / epter þvi sem Tala reñur til. So skal giora hver Syßlumadur i siñe Syßlu.

Cap. VIII.

Vm Skulld epter daudañ Mañ.

Nu

NB er sa daudur er Skulldena atte ad luka/ eñ hiñ lifer er heimta a. Þa kiemst hñ ei til Skulldar/nema mz Vottum/ þviad einge skal Eid sveria fyre Briost hins dauda. Erfinge skal þañ Eid sveria ef hñ er fulltijda Madur/ ella Fiarhalldsmadur hñs løglegur/ ad ei var su Skulld so ad hñ visse/ Ub. z. þa sver hañ fyre sitt Briost eñ ei hins dauda. Nu stendur Skulld xx. Vetur Ub. z6. edur leingur/ þa fyrnest su Skulld fyre Vottum/ eñ hañ ma koma hinum til Eida ef hañ vill / þviad i Sallte liggur Sok ef Sækendur duga. R. B. N. K. Einge Madur skal abyrgiast Vitne um Skulldalykningar leingur eñ iij. Ar/ef Skulld er minne eñ vj. Nund tud. Eñ ef Skulld er meire/ abyrgest ei leingur Vitne eñ v. Ar.

Cap. IX.

Vm Fiarsokner utañ Nierads.

Ef kiemur sa Madur i Hierad er þu villt sottann hafa um eitthvert Mal / og a ængvañ Erfingia i þvi Hierade / og var ei þar Nottena Helgu/ þa skal hñ spyria hñ ad Heimele sijnu / og ef hñ nefner Heimele sitt / þa skal hñ stefna hønum þangad. Ei skal hñ seigia ad Valldsmañs nema þar sie. Eñ ef hñ vill ei seigia / þa skal hiñ lijsa under Votta / og stefna hønum hvert i Gard er hñ vill/ nema sialfum sier/ og sækia hñ þar sijdañ. Þa er og riett stefnt hverium Manne er stefnt er a Kauprein / þar er þeir keypkust vid. So skal og einhleypum Manne heimstefna sem Bonda/ þangad sem Erfinge hñs er iñañ Hierads/ ella skal hñ spyria hñ ad Heimele sijnu. Þar skal vera sem hñ seiger / nema hñ seige ad Valldsmañs. Einge Madur skal
Inh 23. Sok giefa a añars Fe.

Kap.

Cap. X.

Um Fiarsokner iñañ Hierads.

MU skulu Hieradssokner stan pfb. 9
da um Alþinge/ z vij. Næ-
tur fyre z epter/ z um Lan-
gafostu. Christens Doms
Riett ma jafnañ sækia / og nu Verk
þau er verda. Ecke ma ad Soknum
giora a Loghelgum Dogum / nema
stefna Mañe heim ad eins/og til Log-
mañs. Madur ma stefna Mañe
Heimstefnu añars Mañs sem sialfs
síns/ ef hñ hefur Umbod til þess med
Vottum / og so til Logmañs. R. B.
E. K. Eige er Umbod fullt ad Log-
um nema med Vottum og Handsolum.
Sialfur skal hver sína Sokn sækia kb. 23
iñañ Lands / frials Madur og fulltí- hb. 22 Kt. 16.
da./ ef hañ er iñañ Lands. Eñ ef
hñ hefur ei Kuñattu til edur Meñing/ llb. 20
þa sæki Kongs Umbodsmadur honū
til Handa/ z odlest so þa Sekt sem vid

liggur ad Løgum / og ecke framar.
Ul.20 Ef Madur fer af Lande i burt / þa
skal sa hallda Fe hñs um iij. Vetur er
hñ hefur um þad boded med Vottum
ad hallda skyllde/ z skal sa hafa Sokn
og Vørn fyre hñ. Eñ ef hañ er
leingur i burt eñ iij. Vetur/ þa skal sa
hafa Sokn hñs og Fiarhalld er Ar-
fe er næstur/ og eyda øngvu af. Eñ
bfb.9 ef hiñ kiemur aptur/ luke hønum slijkt
er hñ tok/ og Vottar vita ad hñ atte.
So skal Konu sækia sem Karlmañ ef
hun er ein fyre sier/ enn hun a Kost ad
selia hverium er hun vill Sokn sijna
z Vørn: Eige skal hun selia Vallds-
mañe/ edur Ofrijkismañe þeim er vid
hana a. Madur ma sækia hennar
Sokn sem sijna ef hun hefur hønum
løglegt Umbod til þess feinged med
Vottum. Nu vill Madur sækia añ-
añ Mañ um eitthvert Mal/ eñ hønũ
hefur annar Madur fyrre Sokn a
Hende / þa skal sa af lata fyrr er sijd-
ar tok til/ þviad ei ma hñ tveimur senn
svara/

svara/nema þad sie Vielasókn vid hiñ
giør.

Cap. XI.

Um Lagakaup og Falskaup.

Verveetna þar sem Meñ kaupa Jarder / edur skiptast vid
Húsum / Skipum edur ødrum
Gripum / þa skal kaupa medr
Handsølum og medur Vottum ij. edur
fleirum/ & med Heimilldartøkum. Eñ Kb. 9.1?
øll øñur Kaup þau skulu halldast ef Ub. 6.
Handsølud eru/ og so øll þau er Vott-
ar vitu / ef þeir Meñ kaupast vid er
Kaupum sijnum eygu ad rada / nema
Madur selie Oheimilt edur sie Fals i / lbr. 6.
þa skal þad Kaup aptur ganga/eñ hiñ Kb. 8.
hafe Andvirde sitt. Ef Madur se- Ub. 1?
lur Gull edur brent Silfur/smijdad ed-
ur osmijdad/ þad er skirt skal vera/ og
fyre skirt var selt / þad skal skirt vera.
So & ef Madur selur Hunang i Tuñu Kb. 20?
edur Verplum / Mallt edur Korn i A. 14.

Pundum /

Pundum / Miøl i Seckium / Smiør
edur Sallt i Laupum/ edur nockurn þañ
Hlut sem i Belgium edur Bøndum er/
þad skal jafn gott utañ sem iñañ/ þvi
Kb.26. ad einge skal ødrum selia Fox edur
arf.18. Flærd. Eñ ef sa giører Fals i er
seide/ bæte Riett siñ þeim er keypte/ eñ
Kb.19. Konge xiij. Merkur / nema meira edur
miña virdest ad Løgum. Eñ ef hñ
selde slijkt er hñ keypte / og visse þo ad
Fals var i / og villde þo ei wr taka /
giallde þeim Mørk er keypte/ eñ Kon-
ge vj. Merkur. So ꝛ ef Madur se-
lur Klæde / Lierept edur Vadmal / og
allt þad er Fals er i / svare slijku fyre
sem madur vottar sa er sellde / nema þvi-
ad eins ad hñ visse ei ad Fals vari / ꝛ
hafe fyre sier Siettar Eid. Sijd-
añ hafe hver fram siñ Heimilldarmañ/
þar til er til Profs kiemur/ og svare sa
fyre Fals er ad Løgum a fyre ad sva-
ra. Þad er allt Fals er skynsamer
Meñ meta til Fals / enn ei skal þad
Sijslumadur meta / nie hñs Umbods-
madur /

madur/ þviad þa ma virda til Agirne. Nu eru Kaup Handsølud z eru ei Vit-ne til/ synie Eineide sa er selt e/ edur Kaup halldest. Kb. 14. lbr. 6.

Cap, XII.

Hver Kaup ad Brefa skal.

R Ll þau Skilord sem Menn giøra i Kvenagiptingum/ og so ef Men kaupa Jarder/ z fyre hvert Sex Hundrada Kaup edur meira / þa skal hvertvegge giora Bref epter Kaupe sijnu z Skil-daga / og nefna Votta sijna þa er vid voru / Stund og Stad / og hafe fyre Lögmans Jnsigle / edur Syslumans / edur nockra skilrijkra Mana / þeirra er vid voru Kaup þeirra. Ef ef ei þær Jnsigle/ giøre Chyrographum/ z bere þad Vitne Kaupe þeirra / ef eige eru Vottar til/ hvert sem þad Mal dæmest fyre Lögmane / edur odrū riettum Do-mara þess Mals. Kg. 3. lbr. 0

Cap. XIII.

Ef Madur vill ei Vitne bera.

mh.10. HVert þad Mal er vitnad ver-
dur under Mañ/ so og þo ad ei se vitnad/ hvert sem helldur hefur Madur sied edur heyrt a / þa skal hñ vera skylldur ad bera þad Vitne/ lögliga til kvaddur af Rietturanum. Eñ ef hñ vill ei bera/ þa skal Sakarabere krefia hñ þess Vitnisburdar. Eñ ef hñ vill þa ei bera helldur eñ adur / þa er hñ sekur Mörk/ halft Konge eñ halft þeim er sæker. So skal hñ og bera þad Vitne sem hñ er ei nefndur til/ ad hñ skal bera Vidurvist sijna efer þvi sem framast sa hñ og heyrde. Sijdañ dæme Lögmadur edur Domsmeñ hversu fullt þeim þiker þad Vitne. Eñ sa er vitna þarf skal hallda þeim Kost allañ.

Cap. XIV.

Hver Kaup ad halldast skulu.

MAB skulu halldast øll Handsølud Mal þau sem halldast eiga ad Løgum/ z Løgbok mæler ei i mote. Þad ma ei halldast ef Madur selur þad ødrum er hn̄ hefur ædur ødrum sellt. En̄ ef sa hefur Hønd ad er sijdar keypte/ þa ma hn̄ hallda Skiladome fyre Kaupe sijnu til Løgmans Urskurdar. Nu a sa Kaup ad hafa er fyrr keypte ef høn um fullnast Vitne ad skila Dome/ þa er hinum Kaupfox er sijdar keypte/ þa skal hn̄ lijsa under Valinkunna Menn. Þad er Kaupfox ef Madur kauper þad er hin̄ atte ecke i er sellde/ nema ad þess Rade være sellt er atte. Nu skal hann hitta þan̄ Man̄ er hønū sellde/ z heimta sitt af hønū. En̄ ef hn̄ vill ei hønum i Hønd selia/ þa skal hann hønum heim stefna/ og niota Votta sin̄a/ ad hn̄ liet ad Løgum laust/ og krefie hn̄ Fiar sijns/ og legge hønum Ran vid. En̄ ef hn̄ selur ødrum sijdan̄/ þa er hn̄ sekur halfre Mørk vid Kong. Nu ef

hñ fær eige hinum feingid þad sama
Kaup/ edur añad jafngott/ þa giallde
hñ Eyre af Merkur Kaupe hveriu þm̃
er keypte/ z þo Eyre ad Kaup sie miña/
og sie þeir þa satter. Eñ sa er vĳsvit-
ande keypte ꝥ er añar hefur fyrr keypt/
sekur Eyre vid Kong fyre Merkur
Kaup hvert. Nu kauper Madur vid
m h.g. Utlægañ Mañ/ þa a Kongur þad Fe
er hñ keypte ad honum/ z þo sekur vj.
Aurum vid Kong/ edur synie med Lyr-
ittareide ad hñ visse ei ad hiñ var Ut-
lægur.

Cap. XV.

Um Leigufe.

MUn af þvi ad i þessu Lande
þurfa marger Meñ vid Lei-
gufe ad hialpast / þvi skal
einge dyrra selia Malnytu-
Kugillde a Leigu enn ij. Fiordungum
Smiørs/ edur ala iiij. Lomb epter Ku-
gillde/ og abyrgest sem Fulgufe. N. B.
E. K.

E. K. Eñ vj. ſkynſamer Meñ mete hvert ſa er leigde/ hefur til Foodur ed' ur Smior/ og ef ei er til/ giallde hann añañ Mat Jafnvirdañ ef hñ þarf ei uti til ad kaupa/ ella leyſe x ij. Alnum Vadmals. Eñ ſa er dyrra ſelur/ ſkal ei meira hafa eñ Lögleigu/ og Tvñ' gillde þeim þad ſem hñ eykur Lögleig' una. Enn Gielldpiar Kugillde epter Samkomulage er riett ad byggia x ij. Alnum. Eñ af þvi ad hver Madur verdur ſkylldur ad hialpa Jafnchriſtn' um ſier/ Afarkoſtalauſt/ allra helſt er þeir taka ſo mikeñ Avoxt af ſijnu God ſe/ þa ſkulu aller ſkyllder ad byggia ſij' na Malnytu a Vor ad þeſſare Leigu þeim er þurfa/ og ſkynſomum Moñū virdaſt ohætter Skulldunautar /: utann ſlijkt ſem hver vill hafa ſialfur ad ſij' nu Bue.

Cap. XVI.

Um Abyrgd a Leiguſe.

NV selur Madur Kyr a Leigu edur añad Bufe/ þa ſkal ſa abyrgiaſt vid ollu er leiger/ nema vid Bradaſott z Lungna-
Kb.a. ſott/ Kielfing edur Lamburd/ Alldre edur Lyſtur Reid/ og þo ad alla Abyrgd ſkilie þeim a Nendur er leiger/ þa ſkal
Kb.7. þad ei halldaſt. Eñ ef Kugillde edur Kyr deyr fyre Fatækū Mañe/ þa giallde hñ a iij. Arum Verded / epter þvi ſem vj. ſkynſamer Meñ meta/ eñ onga Femiſſu med. Einge Madur ſkal Ku edur añad Kvikfe leigia leingur eñ lifer/ nema ſialfur hñ drepe/ edur þeir Meñ er hñ a ad hallda Orde edur Eide fyre/ edur þeir Meñ er hñ bydur um. Nu ſkal hñ Ku hafa edur Kugillde ad Leigumala riettum til Fardaga ad odru Vore/ nema þeir hafe añañ Malldaga agiorvañ ſijn i mille/ þa er hñ tok Ku. Nu er ſu Kyr daud/ eñ hañ atte Ved i añare/ þa ſkal hñ þa hafa fyre ſijna Ku/ þviad Kyr ſkal i Kyr ſtad koma jafnañ. Eñ ef ſu lifer er hñ a/

þa

þa skal hn̄ þa hafa/ þo ad su sie elldre Kb. 18
en̄ Lagagialld/ en̄ ef Lester eru a ord- llb. 39
n̄er/ þo ad Horn brotne/ edur Hale slit-
ne/þa skal hn̄ þa Lostu bæta epter Log-
um. Nu vill hn̄ Ku ei leingur leigia/
þa skal hn̄ hitta þan̄ Man̄ er Ku a/ef
hn̄ er in̄an̄ Hierads/ og bioda hon̄u Ku
vid votta/en̄ ef hn̄ er utan̄ Hierads/þa
skal hn̄ færa Ku heim/ꝛ leida Men̄ til
ad sia ꝛ meta Ku/ad hun er heil ꝛ hin̄i
sæt er af/ ꝛ seige þar af sijna Abyrgd/ Kb. 4.
ꝛ veite Vørd sem Nautu̅ sijnu̅/ꝛ þigge llr. 2.
Nyt af/ꝛ hafe ꝥ ꝼ Gras og Giætslu/
og abyrgest vid Handvøm̄u sijnu̅ ein̄i.
Nu er sa af Lande faren̄ er Ku atte/ ꝛ Kb. 10
hefur Man̄e Umbodet um Fiarhalld llb. 28.
sitt/. þa a hn̄ hon̄u Ku ad bioda ef hn̄
er in̄an̄ Hierads/ en̄ Erfingia ef ei er
Umbodsmadur til/ ef hn̄ vill ei leing-
ur leigt hafa. So skal fara um annad
Leigufe sem um Kyr skilur. Nu drepur
Madr Viliahende Leigufe utan̄ Ord-
lofs ꝥss er a/bæte halfre Mørk ꝼ Ku-
gillde hvert epter riettre Tiltølu/ hvert
sem

sem er meira edur miña/ hafe þad halft Kongur/ eñ halft sa er Leigufe atte/ z sæke sem Vitafe/ og hafe Eigande fullar Leigur af þvi Fe/ sem lifande være.

Cap. XVII.
Vm Handvamer.

Ef felur Maðr Bufe sitt iñe med Mañe ad Fulgu Mala riettum/ þa skal hñ abyrgiast vid Handvomum sijnum ølluñ.
llb.29 Þad er Handvomm hñs ef hñ svellter eda
þb.6. drepur/ edur þeir Meñ sem hñ skal Orde eda Eide fyre hallda/ og so ef hñs Fiarhallds Madur hitter ei fyrr enn Aund er ur/ edur fellur fyre Berg og fylger ei Fiarhirder. Eñ ef hñ sijner þad Fe ædur Hud er af fleigeñ z fylgier Hofud / þa er þad ei Handvom hñs. Þad er Handvom hñs ef druckn-ar i Bruñe eda kyrkier Klafe / enn ef Nes er i Bande/ edur reñur Staur fy-
re/

re/ þad er ei Handvǫm̃ hs̃s. Þad er Handvǫm̃ hañs ef af Megre verdur dautt. Nu skal hñ bæda Fulguþe til Krossmessu a Vored/ þa skal hñ hitta þañ er Fe a/ og bioda honum ad taka vid Fe sijnu/ og sijna honum ad bært er ad Mat sier og seige aþ sijna Abyrgd. Nu tekur Madur Hross a Fulgu edur Vit/ þa a hñ ad abyrgiast vid sijnum Handvǫm̃um. Eñ þad eru Handvǫm̃ hũs ad Grañar hũs virda til þss/ og vilia þad med Eide sijnum saña/ nema hñ seige þad þa er hñ tok/ ad hñ vill ad ongvu abyrgiast. Nu tekur Madur Naut a Foodur/ og skal hñ so abyrgiast sem Fulgunaut. Þad skal Madur ei abyrgiast þo ad Kyr bae ei Kalfs/ ef hñ heþr Gradung med Nautum sijnum.

Ub.55

Cap. XVIII.

Hvad Loggilld Kyr er.

Nu

B hefur Madur Ku mæll-
Kb. 16. ta i Skulld sÿna þa er hver
ke skierde Verd nie Leigu/
þa skal su ei elldre vera eñ
viij. Vetra/ og ei yngre eñ ad ødrum
Kalfe/ Heil og Heilspenud/ og hafa
kielft um Vetureñ epter Palsmessu/ z
slijk ad ødru sem fyrr seiger. Nu kaup
er Madur ad Mañe Hross edur Naut/
edur añad Bufe/ þa er þess Abyrgd a
er keypt hefur/ þegar hñ fer i burt mz.
Kb. 11. Kvikfe allt þad er Madur selur ødrū/
þa skal einge Svik selia nie med lein-
ande Løstum. Þad er leinande Løstur
a Hrosse/ ef þad er Daufft / Blindt/
Kviddrage/ Vamhallt/ Stiarft/ St-
att/ eñ a ødru Kvikfe ef þad lekur eda
dreckur sig sialft. Sa skal sveria er
sellde / ad hñ visse ei leinande Løstu a/
edur hafa sialfur ella/ ef hiñ fiñur a
fyrsta Manade.

Cap. XIX.

Ef Madur kauper Osied.

(H)Vo kauper Madur Grip o-
sienañ ad Makie/þa er þess
Abyrgd a er sellde/ þar til
ad þeim kiemur i Hond er
keypte/ edur þeim er Hañ baud um fy-re
Vottum vid ad taka/ nema þeir skil-
ie ødruvijs fyre Vottum. Ub. 16.

Cap. XX.

Um þa Gripe er ei ma Skipte a koma.

(H)Ella þa Gripe er Meñ eiga
samañ / hvert sem þad er
Akur edur Hus/edur Teig-
ar edur adra Hlute þa er
Skipte ma a koma so ad ei verde Ska-
de af/ þa skal sa Skipte rada er skipta
vill/ sem seiger i Eignarskiptum. Eñ
þar sem ej. Meñ edur pleire eigu eitt
Grip samañ / þañ er eige fær Skipte
a komed so ad ei verde Skade ad / eda
þañ er añar vill Gagn af hafa / eim
añar Oræker/edur vill ei Gagn af ha-
fa/

Jnl. 25. Ub. 13. 19. 20. Ub. 3. A. 5. Jnl. 25. Ub. 16.

þa / biode þeim fyrst er til mots a vid hñ. Nu vill sa ei kaupa / þa hlute hver kaupa skal / og leyse sa er hlytur sem skynsamer Meñ meta. Nu vil-ia þeir ei leysa/þa selie hverium er hñ vill / og luke þeim siñ Hluta Verds.
Kb.11-14. Vilia þeir ei vid taka þa haþe ad O-
Llb.6. sekiu þar til er hiner heimta z abyrgest sem sitt Fe. Einge skal añars selia framar eñ i Løgum er mællt.

Cap. XXI.

Um Abyrgd a Lans Fe.

pb.16. Fml.28. Kb.5. Llb.38. Kb.4.

A skal Lan abyrgiast er lied er/ og kome heilu heim / enn ef hñ vill þad eige / þa sæke sem Vitafe / enn þad er allt Vitaþe er Vottar vitu / og so allt þad er Domur dæmer Maße/edur Løgmad-ur seiger a Hendur Mañe/med løgleg-um Laga Urskurde/ ad giallda ødrum. Nu lier Madur edur selur þad sem hø-num var lied/ og misþer med / þa skal Eigande

Eigande heimta ad hverum sem hañ vill / þeim er selde edur hinum er keppte/og so skal hvervetna þar sem Madur selur edur lier añars Eign.

Cap. XXII.
Um Vedþe.

NU leggur Madur ødrum Mañe Ved fyre eitthvern Nluk / þa skal sa abyrgiast Ved/ er tekur. Eñ ef þeir haþa giørt Eindaga til nær wt skal leysa/ þa skal hñ bioda hønū edur hñs Umbodsmañe i Eindaga / og haþa Votta vid. Eñ ef sa leyser ei wt / giøre hvert er hñ vill ad skyñsamra Maña Virdingu/haþe sialþur edur selie ødrum / hafe sa Skulld sijna er Ved tok / eñ hiñ þad sem ad auk er. Nu er eige Eindage a settur/leyse iñañ xij. Monada/ eda þare sem þyrr skilur. Nu a Madur Fe ad heimta ad ødrum Mañe / og tekur hñ Ved Fiar sijns i

einhverium Grip / hvert sem þad er i Jordu edur odru Fe / þa skal þad Ved virda. Nu selur Madur Ved i burt odrum Mañe/ þa skal sa hafa Votta til Veds sijns er Ved atte / og hafe leyst wt a fyrstu xij. Manudum/ef hñ er iñañ Nierads / enn ef hñ er utann Nierads / þa skal hñ hafa leyst iñann xij. Manada er hñ kiemur i Nierad / nema Naudsyniar bañe/ þær sem i Log
b. 8. um eru taldar. Vitne skal hñ hafa til þess ad þær sie sañar/ella a hñ þess Mals alldrei Uppreist. Nu selur Madur ij. Mońum eitt Ved / þa a sa Ved ad hafa er fyrre tok / enn hinum Vedþex er sijdar tok/ef þ viti Vottar.

Cap. XXIII.

Um Skulldskeytingar.

NU heimter Madur Skulld ad Mañe ef hañ er innann Nierads/og skulldskeyter hñ vid añañ Mañ / þa hefur

hñ

hū̄ lokel þeirre Skulld sier ap Nende / ep þar eru Vottar vid ad hiñ tok þañ Skulldarstad / ep sa vill jata ad giallda er luka skal. Eñ ei er hū̄ skylldur ad giallda ødrum eñ þeim er fyrst atte Fe ad honum/ nema hū̄ sie utañ Nierads/ edur Eigande hafe ødur heimt i riettañ Giallddaga og feinged eige/ þa a sa er skÿdar tok þa Skulld ad Kaupe edur Giøf/og er riettur Neimtande þess Fiar og Eignarmadur / ep hū̄ hepur løgleg Vitne til ad hiñ heimtade hønum þad Fe/ og er hiñ þa vid skildur. R. B. E. K. Med Nandsølum skal Jarder byggia z i Borgan ganga. So og ep Madur pær Mañe løglegt Vmbod til ad heimta Fe sitt so til komed sem fyrr seiger / þa skal Gialldande Vmbodsmañe svara og luka þad Fe / eñ ei Eiganda / nema hann hafe med Vitnum sialfur aptur teked ap honum þad Vmbod.

Cap. XXIV.

Um Kaup Omaga og Kvenna.

Omage ma aungvum Kaupum rada. Þad skal og vita hversu mikluu Kaupum Konur meigu rada. Bondakona Eyris Kaupe a xij. Manudum. Riddara Kona ij. Aura Kaupe. Lends Mans Kona halfrar Merkur Kaupe / nema Bonde hennar sende hana til Skipa ad kaupa þeim badum þarfinde / þa skulu halldast Kaup hennar oll oprofud / og þad allt er hun þarf i Bu ad kaupa ef Bonde hennar er i burtu / hvert sem hann er innan Lands edur utan. Enn Jarder skal hun aungvar selia. Enn ef Kona kauper afan Veg / þa skal hann riufa a fyrsta Manade / Forfalla laust / er hann kiemur Heim / z hann veit / ef honum þiker hun ofkeypt hafa. Ella a hann þess Mals alldrei Uppreist.

Lbr. 2.

Cap. XXV.

Um Verkmaña Kaup og Skilord.

NU kauper Madur Verk ad Frialsum Mañe med Handsolū/ þa skal þad allt halld-ast sem þeir verda asatter. Eñ ef Bonde vill ei hallda Mala vid Leigumañ siñ / ꝛ vÿsar hoñū ur Vist/ ffb:2 þa skal hñ krefia mz Votta vistar siñ-ar/ ꝛ bioda Verk sÿn slÿkt sem þeir ur-du asatter. Eñ ef Bonde vill ei vid honum taka / þa er hñ sekur halfre Mork vid Kong / eñ hiñ skal hafa Kaup sitt og Matarverd þad sem O-neytt er. Ef Leigumadur vill ei hallda Kaup sitt og Mala vid Bonda/ þa skal Bonde krefia hñ Verka slÿkra sem hñ Handsalade honum/ og bioda honum Vist med Vottum. Eñ ef hñ vill þad ei/ þa er Viñumadur sekur halfre Mo-rk vid Kong/ og a þo Bonde ad heimta ad honum slÿkt sem hañ skyllde reida honum/ eñ Matarverd fær hñ ecke/

þviad hiñ hafnade þvi sialfur. Nu te=
kur Leigumadr a Hond sier eins Mañs
Verk og gietur eige uñed/ þa skulu vj.
Meñ meta hvert Leiguþall þad skal
honum verda. Ef Madur tekur vijs=
vitande aňars Viñumañ/ sekur halfre
Mork vid Kong. K. B. E. K. Ef
Verkmadur liggur siukur iij. Nottum
leingur um Neyañer/ eñ halfañ Mañ=
ud utañ Neyaña/ mete skynsamer Meñ
hvert Leigufall þad et/ nema hñ hafe
Akvædisverk/ þa gielldst ei Leiga fyre
þad et ouñed er. Eñ Bonde skal hallda
honum Kost sem ædur er skilt. Eñ ef
Madur liggur leingur/ þa skulu skyn=
samer Meñ meta Verkation hñs/ og
Mat þañ er hañ neyter / ella fære a
Hendur Frændum. K. B. E. K. Eige
er Lagakaup vid Verkmeñ/ nema med
Vitnum og Handsolum.

Cap. XXVI.

Um Voger/ Stikur og Mælekier.

SDer mællt ad Meñ ſkulu eige hafa ranga Stiku/ Pundara nie Mælekierolld. Eñ ſa er riettur Pundare er xx. Merkur ſie i Fiordung hvern / og meige a Vega ꝗ. Nyju Fiordunga Vætter eñ ei meira/ og ryſſe ad Fiordunge. Sa er añar Pundare ad ryſſa ſkal ad halfre Mørk/ og ei meira a vega eñ halfañ añañ Fiordung/ þad ſkal vera Tungu Pundare. Stika ſkal ſu vera/ ad ꝗ. Alner giøre Stiku ſem vered hefur ad fornu. Eñ þeſſe ſkulu vera Mælekierolld til Bunytiar og til þeirra Nluta ſem i Kierolldū ſkal mæla. Er ꝥ fyrſt Buſkiola ſu er ꝉ liggur halfur añar Fiordungur/ þad er Fiordungur er giører a Vog xx. Merkur Rugar ꝛ hriſta tvisvar i Kieralldе og draga Trie yfer. Kveña Aſkar eru iiij. i Fiordunge/ halfur añar Kveña Aſkr i Karl Aſke. Skulu þeſſer Pundarar/ Stikur ꝛ Mælekierolld liggia a Þingvelle under Løgmans Laſe. Skal þar eptˀ hver Sysſlu

madur rietta sijna Pundara og Stik:/ og Mælekierolld/ en Bændur epter þeirra Pundurum/ Stikum og Mælekierolldum i hvers Sijslu. En hver sem eitt hvert i þessare Grein heþur rangt/ sekist Mørk vid Kong eþ hn̄ veit / og hafe hn̄ matt epter Sijslumans Pundara marka/ edr Stiku. En ei eru aller Bændur skylldur Mælekierolld ad eiga. R.B.N.K. Biørgvinar Askur Mot markadur/ skal ganga hier til Lysis og Nunangs/ og sa sem Logmadur lætur þar epter giøra. En hver sem i raungū Aske mæler/ svare fullre Seckt sem Logbok vottar/ en hinū þyre Skada sin̄ er sijns miste ranglega. R. B. N. K. Einar Voger og ein Mælekierolld skulu ganga um allt Land. R. B. N. K. Eþ Madur verdr san̄proþadur ad þvi ad hn̄ stikar rangt mz riettre Stiku / edur vegur rangt med riettum Vogum/ edur mæler rangt med riettum Mælekierolldum/ og verdur þ

Eyris

Eyris Skade/ svare slyku pyre sem hñ hepde stoled jafn miklu.

pb.[illegible]

HJER HEFUR HJnn Attunda Hluk Løgbokar og kallast Farmanna Løg.

Cap. I.

Um Løglega Farkeiu.

U ein er Løgleg Farkeia eñ einge eñur/ ad i Hønd skal taka Styremañe edur hañs løglegñ Umbodsmañe/ og nepna Vitne vid ij. edur fleire/ z seige sa til Ahafnar stñar er Fare tekur / eñ hiñ til Leigu er Skip bygger. Eñ ef pa skilur a um Kaupmala ; pa hafe sa sitt Mal / er Vitne fylger og peir sverie so: Vid heyrdum Ord yckar / og voru pid pa satter og samkaupa um Farkeiu/ so um Lest og Leigu/ pa er pad Vitne løg-

lega bored/ og ad pullu Far teked epter Farmaña Logum riettum.

Cap. II.

Hversu Skip skal pært vera.

Skip pad er ausa parf pri-svar a tveim Dægrum er kall pært i allar Farer nema Nasetar vilie hlyta lekara Skipe. Eñ ef Styremenn lata ausa Skip um Nætur a Laun fyre Nasetum / pa heyrer pad til Svika vid pa / og eiga Styremeñ ad bæta pañ Skada allañ er af pvi giørest/ hvert er pad er um Fe Maña edur Fior edur hverutveggia / priad pad Fals a hver ad bæta er sialfur giørde. Nu er Farpiur a Skip komeñ / Fot og Matur og Dryckur/ hñ skal eige miñe eñ h. Meñ hafe isj. Bleorverpla med Vatn / og allt añad pad sem til er ætlad / og ef pa synest Nasetum Skip sie ofhladed under peim/ eñ Styremeñ kalla Mun-
dange

dange hladed vera / þa skulu þeir nefna ij. Styremeñ af ødrum Skipum ef til eru. Og ef þeir vilia þvi til GVds skiota/ ad þeir villdu fara á so hlødnu Skipe jafnlanga Leid/þa eiga Hasetar ei ad vanda um þa Hledslu / og fare þa vid so bued. Eñ ef Styremoñum af ødrum Skipum þiker ofhladed Skip / þa skulu Styremeñ af bera alla sijna Voru / adra eñ þa er þeir høfdu ætlad sier til Reida Kaups/ þviad Skip er hverge fært ef Reida skorter. Eñ ef Skip er þa eñ ofhladed/ þa skal sa fyrst af ganga og af bera er efst tok Fare/og hver ad ødrum er teked hefur / til þess er þeim þiker Mundanlega Skip hladed / er þessu Male skulu skipta/og til voru nefnder. Eñ ef Styremeñ af ødrum Skipum eru ei so nær / ad þeir meige til koma / þa skal Bændur til nefna þa er næster bua / og hellst hafa Vit til / og vaner eru i Kaupferdū/ ad skijra þetta Mal/ epter þvi sem fyrr seiger. Eñ hve-

rium Manne er af Skipe geingur med Føt sijn z Fe/ þa eru Stijremenn skyll⸗der ad fa þeim Føruneyte jafn gott til þess Lands sm̄ þeir høfdu sig til ætlad. Enn ef þad fæst ei / þa greide Stijre⸗menn þeim slijkt Fe sem þeir skylldu ta⸗ka af þeim / ef þeir fære þangad sem þeir høpdu sier Fare teked / og gialldi aptur Leigu slijka sem hiner høpdu ad⸗ur af Nende greidt.

Cap. III.

Um Skips Uppsatur.

Na er Stijremenn vilia Skip sitt fram̄ setia edur upp / þa skal hn̄ skiera Bod upp vj. Nottum fyre/ og so vijda be⸗ra lata sem hn̄ þikest þurfa. Enn hver sa Bonde er þad Bod kiemur til/ er skylldr til ad fara z Huskarlar hn̄s/ nema Saudamadur. Enn hver er ei kiemur Forfallalaust er sekur ij. Aur⸗um vid Kong. Enn ef Bonde dvelur

Hus⸗

Nuskarl sinn fra þessare Ferd/ þa svare
hann þeirre Sekt er vid liggur. Enn
Gridmenn skulu skalfer fa sier Eyke ef
þeir hafa til. En ef þeir eiga ei til/
þa skulu Bændur fa þeim Eyke ef
þeir eiga til. Ei eru Bændur skyllder
ad fa Gridmønnum Eyke fyrr enn vj.
Vikur eru af Sumre / og eige sijdar
enn iv. Vikur lida Sumars. Enn
þegar Bod kiemur/þa eru aller skyllder
ad fara. Ef Skip er i Dræfe ko-
4. med þar sem Firder eru fyre edur Sund/
þa er Bonde skylldur ad fa þeim Skip
ef hann hefur til. Enda eru þeir skylld-
er ad fara so ad Styremadur fae þui
Skip. Eru og Styremenn skyllder ad
ala þa Menn i ij. Mal er ei meigu fa-
ra tvijveigis Heim fra Skipdrætte edur
Heim ad Kvøllde. Styremenn eigu ad
giøra Hrof ef þeir vilia/ so og ad skio-
ta Nuñe/ og Festar til ad fa / og um
Skip ad bua ad øllu med Naseta Full-
tinge. Styremenn eigu og ad feria þa
Menn Heim/ er fara eigu yfer Fiørdu

conu

Gredur Aar ofærar / ella eru þeir seker halpre Mørk hver / halft Konge enn halft þeim er til Skipdrattar voru kvadder / og hafe þo Skip ad Ofekiu og abyrgest ad engvu. þa skulu Meñ a Festum taka er Styremadur vill / og leite vid þrisvar aþ ollu Aþle / og ef þa geingur ei Skip upp edur wt / þa eru þeir aller ofeker er þar eru vid / þo ad ecke giore þeir þar meira ad / og sie Meñ tilkvadder i ødru siñe ef þarf: Eñ þeirra Abyrgd er a Skipe sem hei- ma satu løglega tilkvadder / og þo sek- er sem fyrr vottar.

Cap. IV.

Nær Skiparar skulu til Skips komner.

Þeim Deige er Styremadur vill wtleggia / þa skulu aller Skiparar til koma Forfalla- laust: Eñ þad eru Forþoll
Fl. 8. sem Log votta. Eñ þegar þar kiemur
f. 68.

Skut-

Skutstapn sem madur var Framstapn/ z
hverfur Skip a Leid/ þa a Styremad-
ur Skipleigur allar/ nema hn vilie be-
tur giort hafa/ hvad sem af Skipe
verdur sijdan/ nema þau Skip setiest
hier upp sem ætla til Noregs/ þa sku-
lu þeir bijda Byriar til Mariumessu
sijdare/ þviad hiedan skal eige sijdar 10.
sigla. Nu þo ad Skip setiest þa upp/
þa skal ollum vijst Far ad Vore þeim
er teked hafa/ fyre þa Leigu er þeir gre
iddu fyrra Sumared. Deyia og nock-
rer þeir sem sier hafa Fare teked edur
fara ei / þa eignast Styremadur þa
Leigu alla er þeir skylldu hid fyrra Su-
mared greidt hafa. Einge Islenskur
Madur skal hiedan fara med minna Fe
en hn hafe til tiju Hundrada. Sekur
Mørk vid Kong sa er vid þeim tekur/
en annare Mørk sa er Fare tok/ nema
hn þione/ edur fare til Skola/ edur fa-
re fyre nockra Naudsyn/ þa er riett ad
flytia/ þo ad all-lijted Fe hafe.

Cap.

Cap. V.

Vm Naþner.

HAr skulu Meñ til Naþna hallda sin Skipa Vppsæt eru þy're/ ef þeir meigu komast. Þar eigu þeir af grafa fyre Nuñe og giora Nrof / og hlada Vegg fyre Skip sitt/ Vatns ad neita/ og Naga/ ꝛ so þeir Meñ er þangad koma til Kaupa vid þa/ nema þeir sie leingur eñ iij. Nætur þar med Eyke sijna/ þa bæte
Ab.z. Landname þeir er til Kaupa koma.
fol.26. Aungvañ Toll skulu Kaupmeñ greida fyre þetta.

Cap. VI.

Ef Stijremadur seiger kvenk til hvert hñ sigla vill.

EF Meñ taka sier Fare af Stijremañe/og seiger hñ sitt hverium hvert hñ vill fared haþa. Nu þar sem Leid skilur og vill hver

hver þangad fara sem sier tok Fare/ z hepst upp Præta med þeim/ þa skulu þeir sitt Mal hafa er fleire eru/ þo ad einum auke/ eñ Styremadur skal øngvu um rada. Eñ ef hverer verda jafnmarger/ þa skulu þeir bera Hlute i Skaut og hluta/ og skulu þeir rada er Hlutur fylger. Nu vilia þeir af Skipe ganga er Lyge var fyrre boreñ lausungar Ord/ þa skal Styremadur gialda Mørk hverium þeirra er af geingur Skipe/ og Skipleigur um fram er hañ tok af þeim/ eñ þær hinum sem epter eru a Skipe/ skal hañ fa so marga Meñ ad þeir sie vel Lidfærer / og hallda þa med sijnum Koste þangad til Kaupstadar/ sem þeir hafa sier Fare teked.

Cap. VII.

Um Styremenn.

Jrn skal vera Styremadur a Skipe hveriu nema a Islands forum/ þar meiga fleire vera. Styremadur skal Pridiunge

meire Lest hafa en̄ Naſetar/ og þo ecke meira uppleggia en̄ Naſetar/ fyre þui ad hn̄ a Þridiung ad hafa til Reida-kaups ſier ef hn̄ þarf/ þad eiga aller Naſetar ad flytia. Þui ſkal hlada i Klofarume vid Siglu. Styremadur ſkal Leidſögumañ til fa/ eñ aller Tulk-Allar Leſter ſkulu jafnſtorar vera ad fullu Fare/ nema ſumum Naſetum ſie ſkild meire Leſt/ eñ ſumum miñe. So ſkal hver Madur hafa marga Punda þunga i Leſt ſijna/ og ſo mikla Vöru ſem hn̄ hefur ſier Fare underteked/ og Leigu fyre feſt. Hver Madur ſkal Nu-der fa yfer Vöru ſijna/ ſo ad jafnmar-ger Secker ſkulu vera under jafnmik-ille Nud.

Cap. VIII.

Ef Naſete rijfur Skipan.

EF Naſete ryfur Skipan under Styremañe/ og verdur hn̄ ad þui vitniſſañur. Ryfur hañ iñan̄ Lands þa er hañ ſekur

Mörk

Mork vid Styremañ fyre Lest hveria er hñ ber af. Eñ ef hñ ryfur Skipan under Styremañe i Danmork edur i Gautlande/ edur Svijiod/ gialld e ij. Merkur/ adra Konge eñ adra Styremañe / fyre Lest hveria er af berst. Eñ ef Madur ryfur Skipan i Gotlande/ edur Smalande / edur Suñar a Saxlande/ sekur iv. Morkum/ halft Konge eñ halft Styremañe. Ryfur hñ Skipan i Einglande / edur Skotlande/ Orkneyium edur Dyfleñe/ Færeyum edur Nialltlande / gialld e viij. Merkur/halft Konge eñ halft Styremañe. Nu ryfur Madur Skipan a Grœnlande/ edur hier a Islande/ sa er Utlendskur er/ edur Austur i Gordum / sekur viij. Ortugum og xiij. Morkum Silfurs / halft Konge enn halft Styremañe. Nu heiter þegar Skipan rofeñ/ er Skipare kiemur nge til Skips / med Varning siñ / i þær Steffnur er adrer Skiparar koma / og Styremadur giorer Rad fyre/og hafa

sligt Log oll i Heimferd sem þeir hoꝼ-
du i Heimañferd/ og Skip i allra þeir-
ra Abyrgd þar til sem upp er sett/ ne-
ma Styremadur vilie betur giort hafa.

Cap. IX.

Vm Vid epter Styremañe.

Vꝏ kiemur Vir a/ þa skulu Haſetar bÿda Styremañs synsum iþ. Sioarꝼoll/ enn sydann meigu þeir fara hvert er þeir vilia / ad Oſekiu. Nu kiemur Vir a / og er Haſete geingenn ꝼra Skipe utañ Leyꝼe Styremañs og Haſeta / þa skulu þeir bÿda hanns iþ. Sioarꝼoll/ þa meigu þeir ꝼara ad Oſekiu. Nu geingur Haſete fra Skipe og kiemur Vir a/ þa skulu iþ. Meñ ganga a Land upp / og skal eirn þeirra standa vid Bryggiuſpord/ og añar upp ꝼra honum/ eñ þridie leingst upp / so ad hver meige heyra añars Kall/ ꝛ ꝏpe þrisvar sinñ/ ꝛ gange sydañ til Skips.

Eñ

Eñ ef hñ kiemur þa et/ þa meiga þeir
þara ad Ofekiu / ef hñ er a Christnu
Lande ſtaddur. Eñ ef hñ er a Heid-
nu Lande/ þa ſkal bÿda hñs ij. Sioar-
voll ef þeim er Ohætt fyre Heidnum
Mønum. Nu ſtendur Madur epter
i bygdre Ey/ þa ſkulu þeir leigia hon-
um Far til meigeñ Lands med Fe hñs.
Eñ ef hañ ſtendur epter i obygdre E-
yu / þa ſkal leggia honum epter vij.
Natta Viſt og Elldfære/ Vat z Vol-
exe/ hversdags Skickiu. Nu ſtend-
ur Madur epter enn Møtunautar hñs
bioda Mañ a Leſt hñs / og hafa vid
þad Votta/ eñ Styremadur og Haſet-
ar kvedaſt ei þurfa / þa frialſar þad
Fe hñs vid Styremeñ og Haſeta/hvad
ſem i hveriu gioreſt. Nu koma Her-
meñ ad þeim/ og kiemur eitthvert Her-
vopn iñañ Bords af Ofride/ og verda
Meñ ſarer edur drepner/ og hafa þeir
eige boded Mann a Leſt hñs er epter
ſtod / þa hefur hñ fyregiort hverium
Peninge Fiar ſÿns þeim er hñ atte þar

i Skipenu. Nu fara Menn fra Skipe med Rade Styremanns z Nasetta/og kiemur Ofridur ad þeim/ þa hafe þo Fe ſitt þeir er fiarre voru ſtadder/ ef hiner ſa vared er a Skipe voru.

Cap. X.

Ep kaſta þarf fyre Bord.

Averia.

EF Menn hitta i Storma edur Volk/ edur þann Vanda ad þeir þurfa ad lietta Skip ſitt/ þa ſkal øllum Yferburd fyrſt kaſta. Enn ef meira þarf fyre Bord ad kaſta/ þa ſkal þvi fyrſt kaſta er þyngſt er og Feminſt/ hver ſem þann Varning a ep þvi ma na. Og ſkulu aller þeir ſem innann Bords eru/ gialld a þm Verd fyre er atte/ ſo miked ſem þr mætte fyre fa/ i þeim Kaupſtad er þa koma þeir til/ ſo ad allra þeirra Skade verde jafnmikell ad jøfnu Fe/ þviad epter Fiarmagne ſkal Fe kaſta/ enn eige epter Mannmergd edur leſta Tale.

Enn

Eñ eþ þeir koma med Heilum Bulka til Kaupstadar/ z haþa øngvu kastad/ þa skal Yþerburd skipta/ ad jafnt skulu aller aþ haþa/ japnt Styremeñ sm̃ ad- rer Hasetar/nema þr skulu meire Skip- leigu hafa fyre þa Lest eñ þyre adrar þær er þeim voru vegnar wt i Skip/ so margar sem þær verda. Eñ þad er Yþerburdur er þa liggur epter er hver hefur veiged sijna Lest þulla.

Cap. XI.
Um Siovolk.

EF Meñ hitta i Volk ed: þañ Banda/ ad þeir lesta Skip sitt so miøg ad Farm þarf af ad bera/ z er þo bæfanda/ þa sku- lu aller Hasetar bijda halfañ Manud/ virka Daga. Eñ eþ nockrer skiliast þyrre vid Skip eñ nu er skilt/ þyre utann Rad og Leife Styremans/ þa eru þeir sekier xiij. Mørkum vid Kong z Styre mañ/ er þyrst riuþa Skipan/ eñ hver

hiña Mørk er ſijdañ geingur af/ þar til ad þeir eru ſo Fameñer epter ad Skip er opært epter þyre Tidleyſis ſaker. Eñ þeir eru ecke ſekier er ſijdar ganga af. Eñ ef Skip brijtur i Spon z eru Meñ a Fridlande/ þa ſkilie Meñ ei þyrre vid eñ Reida er borged þeim er þa ma na/ og ſo Skiphræ.

Cap. XII.

Um Skipbrot.

Hvervetna þar ſem Meñ brio ta Skip ſitt/ og þikiaſt eige ſialfer þa borged ſier/ þa ſkiere þeir Bod upp þeim er næſter bua ſo morgñ ſem þeir þikiaſt þurfa / med Eykium ſijnum þeim er þvi meigu vid koma. Þeir ſkulu hafa vij. Aura þyre Leſt hveria er Hr. viña upp og Koſt til Fædu ſier umfram. Þeir eiga og ad biarga Skipe og reida þyre ſaþnadar Leigu. Eñ hver er eige kiem ur epter Bode Forþallalauſt/ er ſekur

vj.

vj. Aurū/ halft Konge/ eñ halft Skip brots Moñum.

Cap. XIII.

Ef Madur leiger af Naſeta.

Ef Madur leiger eins Punds Far ad Naſeta / og bygger hñ ad Løgum/ og æ medañ hñ a eins Punds Rum iñañ Bords/ þa a ſa þad er leigde. Eñ ef Madur leiger ij. Pundaþar ad Naſeta/ z ſo þo fleire ſie/ þa a hñ ſlÿkt ad hafa ſem hñ keipte ad hinum/ hvert ſem þad er Far hñs edur Føring edur añad Fe þad er ſa a er ſellde/ æ medañ ſa a til. Eñ ef Naſete vill ei fara þar ſem hñ tok ſier Fare og hefur ecke ædur a Skip bored/ þa ſkal hañ greida Styremanne ſlÿka Leigu ſem hñ feſte hønū/ z ſære þang, ad ſem hñ hafde Fare teked. Eñ ef Styremadur rÿfur Skipan under Naſeta/ þa ſvare hñ ſlÿku fyre vid Naſeta ſem Naſete ætte vid Styremañ/ ef

hñ hefde slÿkt vid hañ rofed. Nu tek-
ur Madur sier Fare og ber Ahøfn sÿ-
na a Skip/og ber þar Naudsyniar til/
ad hønum er syn Fiarskade i/ ef hann
fer/ þa fae hñ Styremañe añañ Na-
seta jafn godañ i stad siñ/og jafn mik-
la Lest og Leigu. Eñ ef hñ fær øng-
vañ/ þa fare hñ sialfur/edur svare slÿ-
ku fyre sem fyrr seiger/ nema Styre-
madur lofe hønum.

Cap. XIV.

Ef Meñ beriast i Kaupferdum.

EF Meñ beriast i Kaupferd-
um og sættast þar epter med
Styremans Rade z Nase-
ta/þa a hverge ad riufa þa
Sætt. Eñ Noregs Kongur a Sekt þa
sem vid liggur/og sæke sa Kongs Um-
bodsmadur sem þar hefur Lien er þeir
riufa Bulka siñ z bera af Skipe.
Eñ ef Noregs Kongs Menn beriast/
edur giora oñr þau Verk er Sekt ligg
ur

ur vid/ i Danmørk edur i ødrum Løndum/ og bæta þeir þeim Kongs Umbodsmoñum er þar hafa Lien yfer/ þa eru þeir Oseker vid Noregs Kong er þeir koma heim/ef þeir hafa til þess kveggia Maña Vitne/ad þr bættu þar slijkt er þeir brutu/ef þeir hafa vid wtlendskañ Mañ att. Eñ ef Nordmenn beriast sijn i mille/ bæte Noregs Konge Fridbrot er þeir koma heim/ þviad a hñs Þegnum var uñed/ z siae þess meir vid Sundurþycke sijdañ sijn i mille.

Cap. XV.

Hver Höfn skal hafa.

SA a Höfn er rær/ eñ hiñ Læge er fyrstur kiemur Landfestum um Festarhæl. Ef Madur ræner Mañ Höfn/þa sekiest hver fra Mørk er a Skipe þvi er/ jafnt Stijremeñ sem Hasetar/ þa Sekt a halfa Kongr/eñ halfa þr er Hafnarran er veitt/og skipte ad Mañmergd.

fol. 16.

Þad

Pad heiter Naþnarran ef Madr høgg ur edur leyser Festar Mañs/ edur bæg-ier þeim wr Læge er ædur lau fyre. Nu eru marger Meñ a Skipe samañ þeir er sijdar koma/ og bua ei aller um eitt Lynde/ og seigia sumer so/ ad ei munde ad roed eþ þeir riede/ þa synie med eins Eide Vilia sijns hver þeirra/ z sie þa saklauser. Eñ eþ þeir vilia ei giallda er Naþnarran veittu/ þa Sekt er vid liggur/ sække sem Vitaþe/ þar sem þeir riufa Bulka siñ til Vppskipanar.

Cap. XVI.

Vm Naþnarran.

Ad heiter Naþnarran ef Meñ sigla i Ackerislæge i Nøþn/ og sigla adrer epter so nær ad ei er Skipe hiña Sviþrum. Nu fa-la þeir um er þyrre komu til Naþnar/ og beida hina i burt leggia er sijdar ko-mu/ so ad Skip þeirra haþe Sviþrū/ og ei ligge Skip a Streingiū þeirra.

Nu

Nu vilia þeir ei i burt leggia / þa er
þad Napnarran. So og ef Skip brytt-
ur under þeim/ þa liggur hier vid þetta
Napnarran slijkt sem hid fyrra. Enn fml. 5.
ef þeir briota Skip under Mønum er
slydar koma/ hvert er þeir briota i Acke-
eris Sæte edur Landfestum/ edur giøra
Reidarspell/ þa skulu þeir bæta sem
vert er/ og Øfundarbot med epter La-
gadome. Ef Madur høggur Skijle- Llb.37
høgg a Nafskip Mans/ og hvatke sim
hñ meider af Skipe edur Reida / edur
Vidum/bæte Spell sem verdt er z Of-
undarbot med epter Lagadome. Enn ef þb.16
þeir vilia ei bæta/ þa liggur hin sama Llb.29
Sok vid sem ædur var nefnd.

Cap. XVII.

Um Skipsbat.

Ʋ skal Styremadur Bate
rada/ og ef þeir liggia um
Ackere/þa skal hñ lata flyt
ia Naseta til Lands eitt sim
um

um Dag og wt aptur. Eñ Matsvei-
na iſ. eitt ſiñ ad taka Vatn / twiſvar
ad Matbua. Sa ſkal Vat beſta er ſijd
aſt geingur wr Vat: Eñ Vatfeſtur
ſkal taka bram̃ ad Bulkabrun/ þa er
Vatur er heimtur ad Skipe. Nu ef
breſtur wr Borde ed᷑ Barde/edur breſt
iir Raung edur Vidiar ſlitna/ed᷑ Vat-
beſtur/þa abyrgeſt Styremadur ſialbur
Vat ſiñ/ og bae Naſetum añañ Vat/
ella abyrgiſt allt þad er a Skipe
er/ eb nockud kañ ad Borde ad breſta
fyre Vatleyſis ſaker. Eñ eb Knutur
loſnar / giallde ſa Vat er þañ Knut
knytte/ eb eige kiemur aptur/ edur ſa
añañ Vat. Eñ ef hñ vill ei abyrgiaſt
Vat/ þa ſæke Styremadur ſem Vita-
fe. Eñ ef nockur tekur Vat ad Ovil-
ia Styremans/ þa lyſe hñ Rane under
ſig. Votta a Hendur honum/ þa er hñ
ſekur halbre Mork vid Styremañ.
Eñ ef hñ tekur Vat Leyfislauſt / og
eær i burt ſo langt ad leita barb/ þa er
hñ ſekur Mork vid Styremañ/og bæ-
re

re jafngodañ aptur Bat sem hañ tok. Eñ ef nockur grandar Skipe eda Moñ um fyre Batleysis saker medañ Bat- ur er i burtu/ þa er hñ sekur xiij. Mørk um/ halft Konge eñ halft Styremañe/ ef i Spon brijtur/ og bæte Skada all- añ epter þvi sem Meñ meta / enn ef Skip er bætanda/ þa late sa bæta er Bate rere burt/ og gialllde v. Merk- ur/ halfpt Konge/ eñ halft Styremañe. Eñ fyre Mañ hvern er tyneſt fyre Batleysis saker/ giallde sa er Bate re- re i burt slijkt Þegngillde/ og slijkar Bætur/ sem Kongs Vmbodsmadur legg ur til med bestu Maña Rade.

Cap. XVIII.

Ef Meñ sigla a adra fyre Naudsyn

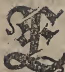
F Menn sigla med Lande fram i Samfloke / þa skulu þeir vægia er utar sigla/ so ad eige bægle hinū ad Lan- de er nær sigla. Ef Meñ beita Þra- beiting

beiting og sigla hiner a Vedur þeim/og bægia þeim ad Berge eda Boda edur Nese/ og lesteft Skip þeirra þyre þa Søk / edur brytur i Spon / bæte hann Spell er hinum bægde af Leid ad Lande/ epter þvi sem vj. skynsamer Menn meta/ og Dþundarbot med epter Lagadome. Eñ eþ Menn beita Prabeiting / og ber þa ad Bodum er a Nlie sigla / og vilia þeir helldur a þa sigla eñ i Boda briota. Nu ef Skip þeirra brotnar /edur Reide slitnar er a Vedur sigldu/ og ei villdu vægia / þa koma þar engvar Bxtur þyre/ þviad hinum var æren Naudsyn til. Nu sigla Meñ til miorra Sunda / med miklu Samþlote/ þa skulu þeir Sigling minka er sijdar sigla/ þar hver sem staddur er so ad engvum verde Fararfalme ad. Minka skal Sigling med Halsan og Neþlaskurd. Helldur skal nidur leggia eñ a adra sigla.

Cap.

Cap. XIX.

Ef Men sigla edur roa a adra Naudsynialaust.

F Men sigla a adra Naudsynia laust / hvert sem þeir sigla til Hafna/ edur m̃ Nade / edur med Lande/ z giøra þeim Monnum Spillvirke i hveriu sem þad verdur/ þa bæte sem vj. skynsamer Men meta/ nema Men roe þyre Bard þeim. Enn ef Madur sigler upp a Man og brytur Skip hans so ad ei er bætanda/ bæte Skip sem Men meta/ z so Farm allan þann sem a er / og Ofundarbot med epter Lagadome / hveriu sem Skade var giør og a var / ef hann braut ad Villd sinne. Enn ef Vodaverk verdur/ þa sanne med Eineide / og falle þa nidur Ofundarbot. Einge Madur skal a annan roa helldur enn sigla/ edur þad giera sem ødrum er Skade ad/ enn ef hann rær/ þa liggur hin same Sekt vid og adur var søgd. mh. 13

Cap. XX.

Um Samplot.

M leggur Madur wr Lage og þer Erinda ſiña / z lætur Bryggiu epter liggia/þa a ſa Lage þegar hñ kiemur til er Bryggiu liet epter liggia. Eþ Meñ leggia Samplot ſitt ſamañ ad Farmañalogum riettum/ þa ſkal einge þra odrum ſigla leingra eñ ſia meige Ås af Borde. Eñ eþ þeir ſigla leingra / giallde Mørk þeim er þra var ſiglt jafnt Styremadur ſem Haſetar. Eñ þær eru Naudſynlar/ ef Skipsſha ſke liggur vid / Fiørs edur Fiar. Eñ ef þeſſar Naudſyniar liggia vid / þa ma Sektalauſt fra ſigla eþ hiner vilia þad ſveria er i Samplote voru med þm adrer. Eñ ef ongver eru adrer til / þa ſañe ſialþer Sogu ſiña med Siettar Eide. Eñ eþ Eidur fellur/ giallde ſem fyrr ſeiger.

Cap. XXI.

Ef Men draga upp Ackere.

EF Men draga upp Ackere mz sijnu Ackere/ og pylger hverke Streingur nie Hnackmide/ þa a Styremadur halpt en Hasetar halpt/ nema nockur Madur kiene sier og kalle til ij. Mana Vitnisburd/ og leyse ut af þeim er pundu mz Halpvirde / þa er Vitna er noted. Thyssa skal Funde hverium Samdægris pyre Vottum/ ef Men liggia þar sem bygt er. En ef ei er so lijst / þa ma sa Þiopssok a giepa er a. Enn ef Madur dregur upp Ackere med Sokn/ edur kapar til og kiemur Reipe i Hring/ þa leyse af honum med Halfvirde. En ef Eigande kiemur ei til edur hans Umbodsmadur / þa eiga þeir Ackere er upp drou.

Cap. XXII.

Um Samfelag.

NU leggia Meñ Felag sitt samañ/ þa skulu þad Vottar vita/ þad Felag ma vid øngvañ auka Sektalaust/ nema hiñ lofe. Eñ ef hñ eykur/ þa skal sa er fyrre lagde Felag/ taka Mørk Silfurs i Norege af Oskiptu/ eñ Nundrad a Islande / og eige skal hñ þara leingra Naudsyntalaust eñ skilt var / nema hñ vilie abyrgiast vid hñ hvern Pening/ og ei skal hñ høggva i burtu þad Felag nie liosta / og eige Legords-saker af giallda/ og øngvar adrar O-skullder edur Ofneytslur/ nema beggia sie Vilie til. Eñ ef þeir skipta Fe synu z Felage/ þa legge hñ fram slyke Fe er hñ vill/ og mæle so : Hier er nu allur Avøxtur og Iñstæda er vid eigum bader samañ/ og sverie sydañ Eineide/ og slykañ Klædnad skal hñ hafa þa er þeir skipta Felage synu / sem þa hafde hñ er þeir lagdu samañ/ og eige verra. Nu leggia Meñ Niafelag / þa skal sa ed vid tekur klædast af synu Fe / eñ eige

eige af hiñs Fe taka er Niafelag lagde vid hñ/ nema Skipleigu / og Vppburd og Vtburd fyre þad er i Felag var lagt/ þad skal hñ abyrgiast sem sitt Fe. Eñ halfañ Avoxt skal hver þeirra hafa/ eñ sa Jñstædu Eyre skñ fyrst af er Niafelag lagde. Nu skil ia þeir sem þeir verda asatter/ hvert hñ skal med fara / enn ef hañ flytur þad edur færer a añañ Veg / þa abyrgest hñ þad Fe ad ollu. Eñ ef hñ hitter i harda Kaupstefnu / og fær eige so dyrt selt sem virdt er i Nendur honum/ þa skal hñ heim fara / og færa þeim Fe sitt er a. Eñ ef hñ selur odyrra/ þa skal þad þess Skade er med fer/ eñ eige þess er Fe a.

Cap. XXIII.

Ef añar Felags Madur deyr edur sijkest.

NV leggia Mefi Felag sitt samañ og veria wr einum Siod/ og bera Fot sijn a Skip / og fara þangad sem þeir toku Fare. Nu legst añar siukur z giorest hættur vid Dauda/ þa skal Felage hñs ganga til Styremañs og Haseta z bidia þa ganga til hiñs siuka Mañs/ þa skal hñ seigia til Fiar sijns og til Felags þeirra. Nu eþ hñ andast sijdañ/ þa skulu þeir vera Vitnismeñ er þa voru þar vid stadder/ ef nockur verdur Torkygd þar a / og skal Fe virda þegar a Land kiemur / og skal sa virdt taka er vid tekur / og færa þrañleidis sier til Avaxtar/ ef hñ þlytur Innstædu Eyre til Arþa rietts edur hañs Vmbodsmañs. Nu kiemur hñ ei þeim Vottum ad sier er Fe virdtu / þa auke hñ Vitne sijn med þeim Moñum er þangad fara sem Arþe situr þyre. Nu andast Felage hñs sydañ bulke var bundeñ / z ædur eñ þeir sie a Ferd komner/ þa skal hñ setia Mañ a Lest hñs þañ

er upphallde Rodre og Austre/ Tiall-dan og øllum Kostnade af Fe hiñs Dauda. Eñ ecke a hñ fleira af ad hafa/ nema Erfinge lofe hønum.

art. 23 fml

Cap. XXIV.

Um Vardhallð a Skipum.

Ð eß þeir eru a Land kom-ner/ og þurfa þeir Vard-hallds vid z Værhygdar ei sídur um Daga eñ um Næ-tur/ þa skulu þeir Bergvørd hallda z hefia i Stafne fram/ og fara aptur epter Skipe a Stiornborda / og fara fram epter Skipe a Bakborda. Hafn arauftur skal hefia aptur a Bulkabrun a Bakborda/ og fara fram epter Ski-pe / og fare so apur a Stiornborda. Siglingarauftur z Ravørdur a ad hef iast hia Siglu a Bakborda / og fara fram epter Skipe og so aptur a Stiorn borda. Þau Embætte eru nu told i Farmañaløgum er vera eigu a hveriu

løglaungu Skipe. Eñ þad er løglangt er Sessum ma telia edur Ahøpnum Skipa.

Cap. XXV.

Ef fleire Meñ eiga Skip samañ.

EF Meñ eiga Nafskip samañ/ og vilia sumer fara/ eñ sumer ei/ þa skal sa er fara vill stefna þeim øllum til Skips er i mote eigu/ so laungu fyre ad um Lid
lc. 3. meige sysla/ z fara so ad þessu Skipte/
5. 6.10. sem seiger i Jardaskiptum/ og um adra
lb. 13. Skipe fer i Kaupabalke. Eñ ef þeir Meñ eigu Nafskip samañ er hverge hefur Kost til ad kaupa/ z vilia ei adrer kaupa/ hallde sa til Sagns er vill/ og greide þeim siñ Nluta Skipleigu er til mots eigu vid hñ/ og take af høñu þad er hñ þurfte til Kostnadar ad hafa a hñs Nluta. So skal og fara ef Meñ eigu miñe Skip samañ eñ Nafskip/ og vill añar hallda til Fiskiar edur Feinga-
tak

iar Skipenu/ en añar vill ei / þa skal
so um þad Skip fara sem fyrr seiger
um Hapskip. Hvervetna þar sem Men
skulu med Mønum einhveriun Grip
skipta edur virda/ þar sem þeir eru ad
Løgum tilkvadder/ þa skulu þeir safn-
añ til Skipta koma fyre midiañ Dag/
edur Virdingar/ ella sekur q. Aurum/
halft Konge/ en halft þeim er Vird-
ingar kvadde løglega/ nema Naudsyn
bañe. En um Skipreida allañ og
Vatnskierølld/ er þeir attu bader sam-
añ med Skipenu/ þa skulu skynsamer
Men meta / og skal þad allt Skipe
fylgia. Nu vill hvertvegge hallda
Skipenu til Fiskiar/ eda Feingiar/ og
a siñ Veg hver/ þa skal so ad fara sa
er ei vill skipta um Skiped vid aññan
sin adr vottar/ fyre utañ Þ/ad þa skulu
skynsamer Men hluta/hver Þrra hafa
skal Skip edur Verd ef þeir verda eige
sialfer asatter. Og ef añar helldr Ski-
penu til Fiskiar edur Feingiar / so ad
Añar veit ei/ edur er ei adspurdur / þa

abyrgist sa Skip er hefur / eda hafa lætur/ eñ hiñ hafe þo fullañ Hlut af sinum Hluta Skipsens er øngvu ried fyre/ edur Leigu slijka sem vj. skynsamer: Meñ meta/ ef Skiped er under Farma lagt. Eñ ef beggia þeirra Rad voru til i fyrstu/ þa abyrgist hver ad þeim Hluta Skiped sem Hlut hefur af þvi teked. Eñ ef ei giellost þeim Værd fyre Skiped er hafa a/ þa sækie sem Vitafe. Eñ ef Meñ eigu Vatnsbata samañ / edur þau Skip ad so eru vond/ ad eige eru Sioþær til Fiskiar ad halda/ og vilia þeir þo skilia Eign med sier/ þa skal so ad þessu Skipte fara ad øllu/ sem fyrr seiger um meira
b. 16.
b. 19. 36. Skip. Ef Madur setur fram Naf-
skip Mañs/ og þo añar Madur eige med hønum/ ad Ovilia þess er a med hønum Skiped/ og so ef hñ fer i burt med. So og ef Madur høggur Skyle høgg a añars Mañs Skip/ z hvad er hñ meider a Skipenu/ Reida þess edur Vidum/ svare slijku fyrr sem vj-

skyns

skynsamer Menn dæma løglega tilnefnder. Og hvervetna þar sem Madur giører ødrum Manne Fiarskada / med Reipi z Oþund/bæte sa Fullriette epter Dome er giører og Fiarskada med ef Vitne eru til. Þad er allt Fullriettis-skade er Menn meta til halfrar Merkur. Enn ef minne er/ þa er Oþundarþol epter Dome þeim er Skaden var giør. Riettare skal jafnaṅ nefna Menn til Doms/ ef Løgmadur er ei nær. Nu dylur hinn/ enn ei eru Vitne til/ synie mz Lyrittareide hinum meira fyre Fullrietti-s Skada/ enn ef Eidur fellur/ giallde slijkt sem ædur var talt. Enn ef verr tekst enn hn̄ vill/ giallde Skada Sekta-laust innan vij. Natta þeim er Fe atte.

Cap. XXVI.

Um Farargreida Skipmanna.

NV feria Menn Farma fyre Lande fram edur ur Veyium. Enn þad er Farmur er Skip er half hladed

edur

edur meir/ þa eru þeim allar Hafner jafnheimilar/ ef þeir eru ei meir en̄ iij. Nætur i sømu Høfn ad Vedre fœru. Nu eru þeir leingur og ei Vedurfaster/ þa bœte Landname Landsdrotine. Riett er ad þeir sieu i sømu Høfn̄/ medann þeir þurfa ad þurka edur selia Varning sin̄ edur Feing/ edur fœra a Land Gods sitt til Nirdslu. Nu brytur Mad ur Skip sitt þa er hn̄ fer med Lande fram̄/ Arar edur an̄an̄ Trie Reida/ þa take sier Vid af an̄ars Reka/ so ad hn̄ sie birgur og legge Verd epter med Vitnum/ epter skynsamra Man̄a Virdingu ef til eru/ ad þess Bonda er næstur byr Reka þeim er Vidur var a.

Cap. XXVII.

Vm Abyrgd a Skipum fyre Storme.

Ef Madur dregur upp Skip sitt þar er hn̄ a ei Vppsat/ og hefur Skip upp/ og lyster vid an̄ars Skip/ þa a sa ad abyrg tast.

fast bæde er upp dro þar/ er hñ atte ej Vppsat. Nu hefur þess Skip upp en Vppsat atte / og lystur þvi vid þess Skip er ei atte Vppsat/ og brÿtur/ þa abyrgist hver sitt Skip. Nu eigu þeir bader Vppsat edur hverge þeirra/ þa abyrgist sa bæde Skipeñ/ eþ añad lest-ist aþ ødru / er þad Feste er upptok. Eñ ef bæde hefur señ upp og lystur a lopte samañ/ þa abyrgist hver sitt Skip. Nu dregur Madur Vid upp þar i hia sem Skip standa/ þa skal Madur so festa Videñ/ ad ei take Vedur upp. Eñ ef Vedur tekur Vid upp/ og meid-er Skip edur Reida/ þa abyrgist sa Skip er Videñ atte ad festa. Eþ Ma dur ber Fe sitt edur Feing a Land / og hefur þad upp Vedur/ og brÿtur med Skip Mañа/ þa abyrgist sa Skip er þar bar upp er Spell vard ad. Nu dreg ur Madur Fong sÿn a añars Land/ þar sem eige standa Skip fyre ꝛ ei veit hñ Von til Skipa Vppsata/ og draga Meñ þar upp Skip sÿdañ/ þa abyrgist

þañ

hñ þad ei/þo ad Vidur hñs edur Føng brióte Skip. Ep Vid Mañs edur Feing hefur upp fyre Vedurssøkum/ z kastar a añars Mañs Vid edur Feing/ edur Nus/ so ad þar meidist aþ/ þa abyrgist sa þad er ad Skødum verdr/ er Vid edur Feing atte ad þesta/ og skal þad so fara sem um Skip skilur. Nu fara Meñ med Lande þram edur med Eyium/ og setia upp Skip sitt i Topt edur Naust/og kiemur sa til sijdañ er a med Skip sitt / og vill þar uppdraga/ þa skulu þeir ut draga er ei attu Vpp⸗sat. Nu vilia þeir ei ut draga/ þa bæte þullu Landname þeim er Vppsat a/ slijku sem hñ er Madur til/ og abyrgist sialfur Skip sitt ad øllu/ þo ad hñ drage ut. Riett er hønum ad festa Skip sitt med Torþe og Grióte/ og viñe þad a Lande hins/þar er hverke spille Akre nie Eing/ og iñe þeim þyre Skada siñ er þa Jørd a. R. B. E. K. Eige vilium vier ad mikel Skreid þlytiest hied añ af Landenu medañ Nallære er.

HJER HEFUR HJnn Nijunda Hlut Løgbokar/ og kallast Þiofa Balkur.

Cap. I.

Þad er nu þvi næst ad vor skal einge annann stela. Nu er þad greinanda / ad ef sa Madur stelur Mat er ei fær sier Vinnu til Fosturs/ & hialpar so Lyfe synu fyre Hungurs saker/ Þa er sa Skulldur fyre øngvann Mun Refsingar verdur. Enn ef Madur stelur Hunde Manns edur Kiette/ Knyfe edur Bellte/ og øllu þvi er minna er verdt enn til Eyris/ þad er Hvinska/ & ef Madur verdur sannur ad þvi/ gialldi Konge ij. Aura/ enn þeim Eyre er atte/ & heite Madur ad verre. Enn ef sa Madur stelur til Eyris/ er sier fær Vinnu til Fosturs / sa er adur var ei ad slyku

kiendur

kiendur / þa skal hn̄ a Þing færa / og leyse Nud sýna ij. Mørkum vid Kong. Nu stelur hn̄ an̄ad sin̄ til Eyris / leyse Nud sýna vj. Morkum. En̄ ef hn̄ leyser ei / late Nudena og sie brugded Sikle a Kinn honum. Nu stelur hn̄ i þridia sin̄ til Eyris / late Nud sýna en̄ Kongur take xij. Merkur af Fe hn̄s. En̄ ef sa Madur hin̄ same stelur optar / þa er hn̄ dræpur. En̄ ef sa Madur stelur til Merkur/er ecke var fyrr ad Þyfsku kiendur/þa skal hn̄ a Þing færa/og leyse sig xij. Morkum vid Kong/edur fare wtlægur sm̄ Þingmen̄ dæma. En̄ ef hn̄ stelur optar/ þa er hn̄ dræpur. Nu ef Þiofur stelur til ij. Marka i fyrsta Bragde/ þa hefr hn̄ fyre stoled Lausafe sýnu ollu.
ob.10 En̄ ef hn̄ a i Jordu / þa virde wr til xij. Marka/ ⁊ hafe ad auk slýka Refsing sem sa Madur leggur a hn̄ epter Dome/ er Kongs Valld hefur i Hende til riettra Refsinga/ og hallde þo Lyfenu. En̄ ef sa hin̄ same stelr optar/þa

hafe hñ þyre stoled Lande og lausum Eyre og Lijfenu med. Jafn sekur er sa Madur sem tekur vid Fe Þiofstolnu vijsvitande/ad Giøf/Kaupe edur Lane/ heþur hñ þad og hirder z leggur Laun á/ sem hiñ er stal/ utañ ei verdur hñ dræpur fyre. Sa heiter Þioþsnautur. Eñ halþu miña er sa sekur sem rædur Þioþ Radum/ nema hñ vijse Omaga skijnum yngra eñ xvj. Vetra til ad stela/ þa svare fullre Sekt sem hñ hafe sialþur stoled. R. B. N. K. Skylle er ad voudum Moñum sie reþst þar sem þeir verda tekner/ eþ þar er ádur loglegt Prof a komed. Ella fœrest þeir i Nendur Sijslumañe/þar sim þeir verda tekner/ og sende þa hver Sijslumadur fra sier til añars i godre Geimslu og siñe Abyrgd/ þar til er hñ kiemur til þess Sijslumañs/ er misgiort var ad.

Cap. II.

Hverju Þioþ skal reþsa.

EF Þiofur er ßundeñ/ þa skal binda Foola a Bak hønum i þeim Hrepp sem Þioßur er tek iñ/ z þære hñ Vmbodsmañe bundeñ/og hallde Kongs Vmbodsmadur hønum til Þings/ og aß Þinge i Fiøru edur Hraun/ edur nockurn þann

mh. 10. Stad sem hent ast þiker. Eñ Vmbods

\- 8. madur ßae Mañ til ad drepa hñ og so alla Þioßa. Eñ Bændur eru skyllder ad ßylgia Þioße til Draps / þa er af þeirra Abyrgd. Eñ eß þeir vilia ei ßylgia Þioße til Draps / þa er hver þeirra sekur halßre Mørk vid Kong. Eñ sa er ei vill Þioß a Þinge dæma løglega tilkvaddur / er sekur halfre Mørk vid Kong / þo ad Sÿslumadur vilie ei Refsing a leggia. Fe þad allt er teked verdur aß Þiofe / þa a sa þad er Þioß tok / eß ei berst ødrum Vitne til. Eñ alla adra lausa Aura a Kongur. Sa abyrgest Þioß er hñ bindur

mh. 21. iv. Mørkum vid Kong / þar til er hñ setur hñ bundeñ a Flet Konge Vmbods mañs /

manñs/ og hafe Vitne vid/ eñ ef Þiof-
ur vill veriast / þa fellur hñ vtlægur.
Ef Madur lætur Þiof lausañ/þa sek-
est hñ iv. Merkum vid Kong/ s Vm-
bodsmadur sem añar Madur. Eñ
ef eirn Madur tekur Þiof / þaliggur
hønum ecke vid þo ad hñ verdelaus.
Eige er Madur skylldur ad taka Þiof/
nema hñ stande hñ med Þijfe þvi er
binda meige Foola a Bak hsnñ / edur
Grañe hñs kvedie hñ til/ satt hñ veit
ad stoled er fra. Þar skal hvern
Þiof dæma sem hñ stal/ ef ei fær mad-
ur løglegu Profe a komed þar sem hñ
er tekeñ.

Cap. III.

Vm Rans Meñ.

NV eru Rans Meñ Obota-
meñ / hver sem þeir verda
tekner/ og so hver sem þrim-
veiter Lijf til þess/ epter þvi
sem seiger i Obotamalum i Mañhel-

ge. Ef Madur rænir Mañ Þiofþe edur w[illegible]ægum Mañe/ svare Landrada Søk vid Kong. Eñ hver añar er i geingu Ohæfu og ad er med hønum/ er sekur Mørk vid Kong. Nu kieñer Madur Fe sitt Þiofstoled i Hende ødrū Mañe, og tekur vid Fe sijnu / og skilur so fyre/ ad hñ drepur hverge Kongs Rietke nidur/ og hefur þar Votta vid/ þa er hñ skñur ad Søk / eñ sa o sekur er vid tekir Fe sijnu. Ef Madur leyner Þiofe/ z tekur vid Fe sijnu Þiofstolnu af hønum / þa er hñ sekur iv. Mørkum vid Kong. Nu mæler þad Sijslumadur edur Lendur Madur / ad þeir hafe Sætt giørva / sa er stal og hiñ er stoled var fra / og haþe droped nidur Kongs Riette/ þa skal sa er stoleñ var/ synia med Lyrittar Eide/ fellur til iv. Marka ef fellur/ eñ hiñ er Þiofþur sem ádur.

Cap IV.

Hversu Þiofstoled Fe skal apur sækia.

Nu

N B ſtendur Madur Fe ſitt Þiopſtoled i Nende odrum Mañe/ eñ ſa væneſt Neimilld ad og kallar Kaup ſitt / þa ſkal beida hñ Vorſlumañs fyre hñ / og ſo þyre Fe þad er hñ kallar ſier/ og giora Eindaga til. Þa ſkal hñ færa þram Witne ſyn ad þad er hñs Fe/ og eige gaþ hñ þat nie gallt og ei Sølumſelde og einge ſ/ er hñ baud um / þa er honum Fed u'pnæmt. Þa ſkal hñ giora hvert e' hñ vill / ad þara burt med Fe ſitt / edur reyne Neimilldartøku hiñs/ eñ ef hun breſtur honum/ þa er hñ Þioþur ꝛc. Nvervetna þar ſem Madur heþr Neimilld til þeſſ Gripar er tekeñ er þa Mañe edur ſtoleñ / og hugde hñ ſie heimilañ munde vera/ þo ad hñ þrege añad ſidar/ og er honum riett ad hafa til Þings edur Logmañs Vrſkurda/ edur añars rietts Ranſaks. Eñ eþ hñ lætur Grip þyrre lauſañ eñ Domur gæmer af honum / þa a hañ ongva Neimting til þeſſ er hñ gaf vid-

Eñ þa hefur hñ Heimilld til / ef sa heimilar honum er hñ a Aura sinna Forrad / og hñ hugde ad sa mætte honum heimilañ fa þañ Grip / eñ ei ellegar. Nu rifter Madur Grip undann Mañe / þañ er hñ hefur Heimilldartöku fyrer sier / þa sækie hver sitt af sijnum Heimilldarmañe / þar til er til Þrofs kiemur / og svare sa fyre Stuld sem fyrer a ad svara ad Lögum.

Cap. V.

Hvernen Madur skal undañ Stulde færast.

NU kieñer Madur ödrum Mañe Stuld / þa skal hañ giora hvert ed hñ vill / ad stefna honum Heim z þadañ til Þings / edur lysa Þyfe hñs a Þinge. Þa eigu Þingmeñ ad giora honum Stefnu til næsta Þings / ef hñ er iñañ Hierads. Eñ ef hñ er utañ Hierads / þa skal giora honum Laga-

stefnu

skeþnu aptur til Þings/ um hvert Mal/ og eindaga þad Þing/ og eþ hñ kiemur ei / þa ber hañ a Bake Sok / nema Naudsynia Vitne berest honum. Nu kiemur hñ sialfur/ þa skal hñ Eid festa/ þellur til Sektar eþ fellur / epter þvi sem adur seiger/ epter Fiarmagne.

Cap. VI.

Um Ransokn epter stolnu Fe.

EF Madur er stolen Fe sijnu / og sier hñ Mañá Farveg liggia þra/ þa skal hñ ganga epter Nierads Mońum sijnum / og lijse Torreke sijnu/ og æsta sier Lids til Epterþarar so mikels sem honum lijkar/ og spyria til Gards Bonda. Þa skulu þeir setiast utañ Gards edur Tunvallar/ eþ ei er Gardur um / og giora eirn Mañ til Nuss og seigia til Erendis / og æsta Ransaks. Nu bydur Bonde Ransokn / þa skal hiñ ganga epter Grañum sijnum/ þa eiga þeir ad

 ganga

ganga i Vlſkyrtum einum og lauſgyr-
der iñ. Eñ ef Bonde bydur Ran-
ſokn/ og finſt ei Fole ad hañs / ſynie
hñ Siettar Eide ef þeir vilia hönum
kiendt hafa. Eñ ef Eidur fellur /
falle til iv. Marka. Bonde ſkal fa
þeim Lyſe ſem þeir þurfu medañ þeir
ranſaka. Þeir Meñ ſem ei vilia lata
Likla til ad luka upp Hirdſlum ſijnū /
þa eru Lok þeirra oheiløg vid Brote.
Skulu hiner ſømu Meñ ranſaka i oll-
um Stødum bæde Vte og Jñe/ z giø-
ra þeim ei Skada i Ranſokn er fyrre
bua. Eñ ſtanga ſkulu þeir Jørd/ og
grafa i øllum Stødum / og leita þar
ſem þeir vilia. Og ef þeir fiña Fe
ſitt i þeim Huſum ſem Meñ eru i / þa
er Fole iñe fundeñ. So og ef Dyfe
fiñſt i þeim Grøfum er Vte eru/ og er
iñañ til grafed / edur fiñſt i Vthyſum
edur Vtefylſnum ødrum/ þeim er Lyck-
iuſpor liggia til og fra Huſum þeim er
Meñ eru i. Eñ ef Meñ fiña i Siegn-
dyrum / edur Vindaugum ſo ad kaſta

ma iñ / þa haþe ſa fyre ſier Siettar Eid / ſem þyrr ſeiger. Eñ ef þeir Meñ er ranſaka/ bera þa Ofrijke ſem fyre eru / edur fara med Ologum ad Ranſokn / edur añañ Veg eñ nu var mællt/z verdur Bonde oſañur ad Sok/ ſvare Nofdinge honum Fullriette epter Lagadome/ eñ Kongs iv. Merkur / eñ ongvu eþ hñ verdur ſañur ad. Enn eþ ſa einhver er ranſakar/ edur einhver añar Madur ber eda bera lætur Fola i Nus Mañs edur Nirdſlur/ ſvare Fullriette epter Lagadome/ þeim er Nus edur Nirdſlur atte / eñ Konge ſlijku ſem ſa ætte ad ſvara / eþ hñ heþde ſtoled jaþnmiklu.

Cap. VII.

Vm Nandran og Fornæme.

EF Madur þiñur Fe ſitt Þiof ſtoled z þylger ei Þioþur/þa ſkal hñ hafa vid Naviſtarmeñ ſijna er hñ tekur Fe ſitt.

Eñ ef Sÿſlumadur miſtruer/ z ſeiger ad Þiofur hefur fylgt/ þa late hinn bera Vitne um ad þar var ei Þiofur vid/ er hñ tok Fe ſitt. Taka ma Madur Fe ſitt edur Grip ſiñ ad Heimilu/ hvar ſem hñ fiñur / ef ei er a halldeð.

Ef Madur ræner Mañ Handrane/ edur giører Forname/ bæte hm̃ er rænt-ur var ſlijkum Riette ſem vj. ſkynſamer Meñ dæma/ løglega til nefnder af Riettaranum. Eñ þad er Handran/ er Madur tekur edur ſliter ur Hondum Mañe edur af honū/ hvar ſem a honum er. Þad heiter Forname er Mad ur helldur ei a z þikiſt eiga/ eñ hiñ tekur ſo i burt ad hñ ſier a. Ei a Madur ſitt ad taka ef a er halldeð fyrr eñ Vitne eru tilboreñ/ eñ ef hañ tekur/ bæte Ofundarbot epter løglegum Doms.

Cap. VIII.

Um Undannfærſlu Skulldar.

Nu

NU kiener Madur Manne Stuld/ en ødrum Vidtøku/ ad han hafe teked vid Fe hns Þiofstolnu/en sa kvedur Nei vid/ þa skal hn synia med Siettareide/ en sa Eidur fellur til slykrar Sektar sem fyrr seiger epter Fiarmagne/ ef hn visse ad Þiofstoled var. Ef Madur sæker annan Man um Stuld/ z er ei lyst Þyngd epter/ þa skal sa er fyrre Søk verdur / synia med Siettareide: Sa Eidur fellur til iiij. Marka. Enn ef Omage stelur xvj. Vetrum yngre/ þa skal bæta aptur Verk hns fullu/ ei a Kongur a þvi. N. B. E. K. Ef Madur er stolen Fe synu/ þa a sa er stolen er/ full Giolld fiar syns af Fe hins Seka/ og Kostnad þan allan sem hn þarf til Exterfarar/ og Riett synn epter Lagadomi sem hn sie Løgrænitur safnmiklu.

Cap. IX.

Vm Stuld Fugla og Sela.

Ep

Ulb.58. EF Madur tekur Nauk bundenn i Nreidre og leiner/ þa er hann Þiofur ad/ ef hinn lijser Þijfd er atte. Enn ef Madur stelur Sel af Jördu Manns/ þa er hnn Þiof-ur ad/ef so mikill er ad Þiofsok nem̃/ ella synie med Siettareide/ bellur til iii. Marka ef bellur. So hid sama fyre Nauk. Kongur a Sekt a þvi.

Cap. X.

Ef Madur selur Jörd Kongs.

lb.z. ob.ig. EF Madur selur Jörd Kongs ad Oleife hns/þa er hnn Þiof-ur/ og so sa er kauper/ ef hnn veit pad/ella synie med Siett-areide/ bellur til iii. Marka ef bellur. Nu tekur Madur Markſteina upp ur

lbr.8. Jördu/ og setur nidur i ödrum Stad/ z bærer a þess Nut er [mote honum a/ þa er hnn sekur Aleigu vid Kong/ fy-re utann Jarder/ nema Lansafe hns vinn ist ei so/ ad Kongur hafe iii. Merkur/

þa

þa virdist i Jord eþ hñ a. Og so skal hvervetna þar sem xiij. Marka Mal eru. Eñ vj. Aurum er Madur sekur/ eþ hñ tekur upp Marksteina/ og setur hverge nidur. Eþ Madur legst under Fenad Maña og dreckur / sa Madur a aungvañ Riett a sier. R. B. E. K. Eþ Madr miolkar Bufe añars Mañs stelande Hende/ bæte sem þyre Skuld/ sa er Fe hefur til/ ella late Hud stiña epter Lagadome ꝫ Rexing Riettarans/ nema Sollteñ sie/ þa gialldе þo Nytþall sem vert er/ þeim er Bu a.

Cap. XI.

Um Skuld a Aldene og Averke.

Ef Madur geingur i Eplagard Mañs/edur Hvañagard/ edur Næpnareit/og allt þad Aldin/ er Meñ hirda og h[illegible]na med Gørdum edur Giætslum/ þo ad Bøtn falle um/ og vill sa ei losa er a/ Tvijgillde þeim Skada er atte/ og ij. Aura

i þocka•

i Pockabot. Eñ ep Madur tekur til Eyris edur meira/ sæke sem um añann Stuld. Eñ ep þeir Meñ giora þetta et eige hafa Fe til ad bæta fyre/ fære til Þings/ og svare þar fyre epter La⸗gadome.

Cap. XII.

Hverneñ Afbodur skal taka.

NU er Madur ad Veg med Hrosse / og þo ad þeir sie iñ⸗samañ/ og stendur Hey nærre Gøtu/ eñ Bær ei allnær/ þa take þr ad Osekiu þad sem Hross þeir⸗ra þurfu til Afodurs/ ep Naudsyn gein⸗
Ub.2A. gur til. Eñ ef Madur kiemur um
-37. Natt til Bæiar mz Eyke siña/ z er ho⸗nū synjad Fodurs ad Giøf edur Kau⸗pe/ hafe ad Osekiu Vondul fyre hvert Hross fyre aungvañ Pening/ ef Naud⸗syn geingur til.

Cap. XIII.

Um Misfanga.

NB verdur Mañe Misþange / þa sekist hñ ei fyre þad / ef hñ lÿser þyre Moñum Samdægris / sÿdañ hañ verdur var vid / ella verdur hann Þioþur ad / eþ so mikill er Munur Gripa / ad Þiofsøk nemur. Eñ þad er Misþange / ef Madur tekur þad er añar a / og lætur siñ Grip epter liggia / z sie þeir so likt er / ad skynsomum Moñum sie liost ad hñ þottist siñ Grip burt haþa / og skal hñ aptur haþa fært Gripeñ iñañ vÿ. Natta / sÿdañ hñ verdur var vid / til þss Stadar sem hñ tok / nema Naudsyn bañe / ella er hñ sekur halþre Mørk vid Kong / og hinum fyre Skada siñ er atte þad Fe. Eñ ei er þad Misfange / eþ markad er añad þra ødru. Þad er Misþange / ef Madur tekur þess kyns Grip i burt sem hñ lætur epter i Vopnū og Klædum edur Nrossum / þess kyns sem hñ atte og so ad Lit. Eige er þad Misþange / ef Madur tekur þar Nest sem hñ a Nrpsi / edur Verþe þar sem hñ a Grad

a Gradsmala/ og so um adra Gripe/ þa skal Madur þess kyns Fe i burt taka sem hñ a Von/ og med þeim Lit. Nu kiemur Madur sijdar og ster ad annar Gripur liggur epter/ sa er añar a/ lijse þyre Moñum Samdægris/ og haþe ad Ofekiu þar til er hañs Gripur kiemur aptur. Eþ Madur tekur Grip Mañs ad Misþanga/ a Auxarær Þinge/ a Fiollum edur Obygdum/ og þiñur ei fyrr eñ hñ kiemur heim i Hierad/ þa sekist hñ ei a Medfør þess Gripar/ eþ hñ hefur til Auxarær Þings añad Su mar hid næsta/ eñ hver abyrgist þad er med þer. Ef Mañe verdur Misfange i Þingþør/ eda á Auxarær Þinge/ þa er þeim riett er þess Gripar sak nar edur Hross/ ad bijda til þess er Meñ eru i burtu/ og hafe þ Hross edur añañ Grip er þa verdur epter/ eþ þad er so lijkt hñs Hrosse/ ad hñ ætlar ad hinũ ste þad ad Misþanga ordid/ og lijse sem þyrr seiger. Nu hvar sem Misþange verdur i þeim Stødum er Mad

ur a heimillt til Þings ad fara/þa ha-
pe hañ med sier ij. Sumur til Þings/
nema fyrr verde riettur Eigande ad/og
lijse i Lsgriettu. Eñ ef þa kañast ein-
ge vid/ þa eignist hñ/ nema sijdañ ver-
de riettur Eigande ad med løglegum
Vitnum.

Cap. XIV.

Ef Madur þinnur Fiarhlut.

Ef Madur þinnur Fiarhlut Mañs og hefur Eigande glatad/þa skal hñ lijsa þyre Møñum Samdægris/ ella verdur hñ Þiofþur/ ef hñ lijser ei/ef Fe er so mikid ad Þiofssok nemur. Madur skal i Liose haþa Fe og nyta sier/og þo ad Eigande kome þa epter er slited er / þa bæte hiñ aungvu. Eñ sa Madur er til kallar/ skal til hafa ij. skilrijk Vitne/ ad þad er hñs Fe ef hñ skal oræntur vera/ og sverie ad fullañ Eid/ þa lætur hñ ad Løgum laust/ella a hñ.

fol. 2 pb. 7.

Nu fara Men ad Gøtu saman/ z finn-
ur sa Fund er fyrstur fer/ þa eiga þeir
aller saman þad/ z þeir er epter fara.
Eige eiga þeir i er umfram ganga.
Ef Men fara a Skipe saman og finna
þan Nlut er Fiar er verdur/ þa skulu þr
skipta ad Jafnade sijn i mille. Ef
lbr. 6. Madur finnur Fe i Jørdu Mans/ ha-
fe sa þridiung er finnur/en Landeigan-
de ij. Nlute/ en allt ef hinn helldur ei
upp ad Løgum. Nu finnur Madur Fe
i Jørdu i Almenninge/ hafe sa þridiung
er finnur/ en þeir ij. Nlute er þan Al-
menning eiga. Nu brijstur Madur Haug
edur grefur Jørd Mans / ad Oleyfe
þess er a/ til Fiar/fære þeim er Jørd a
slijkt er hn fann/ og legge a Landnam z
Jarspell þeim er Jørd a. En ef sa
mistruer er Jørd a/ ad hinn hafe hon-
um so mikid Fe fært sem hn fann/ þa
synie han med Siettareide/ sa Eidur
fellur til iiij. Marka.

Cap.

Cap. XV.

Vm Geymsluþe.

EF Madur selur Fe sitt til Nirdslu aþ Trunade ødrum Mane / þa skal sa er vid tekur / hirda og vardveita sem sitt Fe / þad sem hñ vill vel vardveita. Og ef þad Fe hverþur edur glatast/ þa ma sa er þad Fe a/ koma þm̃ til Lyrittar Eids er vid Fe tok/ utañ sa seige þad þa er hñ vid Fe tok/ ad hañ vilie ad øngvu abyrgiast/og eru til þess løgleg Vitne. So og eþ þ Fe hverþur wr eirnre Nirdslu/ z hñs Fe sialþs/ eñ ef Eidur þellur þar sem skildur er um þetta Mal/ þellur til iiij. Marka.

Cap. XVI.

Eþ Madur lier Mañe Grip.

EF Madur lier Mañe Grip siñ / þa a hver Lane heilu Neim ad fora / edur gialdꝺe Verd Eigarda/ sem vj. skynsamer

samer Meñ meta/ nema hiñ tijnest mz Lanenu er lied var/ þa ma hñ ei Lan a" byrgiast er hñ matte ei Lijf sialfs síns. Eige er Erfinge skylldur fyre þad Lan ad giallda. Heimillt verdur Skip / Hross edur añar Gripur þeim er lied er/ og ollum þeim er hñ vill i þeirre Ferd/ ef hñ hefur eige leingur edur víjdara eñ honum var lied/ eñ ongvum skal hñ lia/ ef hiñ hefur þad fra skilt er liede. Eingeñ Madur skal Lan hafa leingur eñ lied er / ella gialde þ. Aura þeim sem fyrr seiger/ nema sa krefie er atte/ þa sekest hñ Fornæme/ nema Naudsyn bañe. Nu þo ad Madur fare med Eyk añars Mañs ad Leigu edur Lane/ þa skal sa abyrgiast er Hest a / þo ad hñ giøre nockrum Mañe Skada/ ef ei er af þess Volldum edur Vangeymslu er med fer. Ef Madur tekur Grip Mañs oliedañ/ Hest edur Skip/ hvert sem þad er meire Skip edur miñe/ Ey" ke edur adra Hlute þvilijka/ bæte Ska" da þañ allañ er hiñ hefur af / epter

vj. Maña Dome løglega til nefndum/ og Riett edur Ofundarbot med / þeim er teked var þyre/ epter Atvikum/ hver Naudsyn til bar þañ er tok / og hver Ofund i var giør / edur hver Skade þeim vard ad er teked var þyre. Jafnnañ Riett og Ofundarbot skal hver Madur hafa a Fenade synu edur ødrū Hlutum/er teked er þyre edr misþyrmt/ hvad Maña sem hñ er ad Nafnbotum/ utañ Landnam fare epter þvi sē þyrr seiger / og þeir Riettar sem til Mañhelge heyra. Naudran z Kveña Legord/ þad dæmest epter þvi sem sa er Madur til er þetta er misgiort vid. Ecke a Kongur a þessum Fiartøkum / nema halfa Mork þyre Naudran. Ef Madur tekur Skip Mañs/þa skal hñ eitne Sek fyre svara sig og Omaga syna/eñ ef fleire Meñ eru i eirne For/ þat sem Oskil verda giør um Hrossareider edur Hrossa Epterreiser/þa sekiast þeir einer er Oskil giora / eñ ecke þeir er Skil vilia giora. Ef Madur

ur tekur Eyk Mañs og er eige ødrum
um Vardveitslu boded / so ad hñ vite /
og færer þeim er a og þer so med sem
l. 20. ml: 25. hñ ætte/ þa sekest hñ ei a þvi / ef hñ
villde þeim i þvi Gagn giøra er a. Ef
ij. Meñ edur fleire eiga Skip samañ/
Eyk edur adra Gripe / þa abyrgest sa
ad øllu er med fer / eñ hverium þeirra
er heimillt i sijna Þørf. Eige a hñ
ad lia edur byggia Skip ad Oleyfe þess
er a med hønum: Eñ ef hñ giører
þad/ þa svare hñ þeim er a med høn-
um/ eñ hiñ er sykn saka er lied var ed-
ur leigde. Ef Madur tekur Grip
Mañs/ Skip edur Hross ꝛ viller Neim-
illder ad/ þa er hñ Þiofur ad.

Cap. XVII.

Ef Madur lier þad hønum er lied.

l. 16. l. 21. A. EF lier Madur Manne Hross sitt edur Skip/ og vill sa hafa ad Þorf sitt er lied var/ eñ hiñ fer tiler lie-
de

de og tekur af honum Laned/ þa giall- de ſa halþa Mørk ad Afange/ er Skip edur Hroſſ atte. Eñ eþ ſa heþur viſd- ara edur leingur ad Bedre þæru eñ ho- num var lied / þa gialldе ſa halþa Mørk ad Aþange þeim er Skip edur Hroſſ a / og bæte þo Skada þañ er ad verdur þeim er liede. Nu lier Mad- ur ødrum Mañe þad Skip edur Hroſſ er honum var lied / þa ſekiaſt þeir er hafa/ eþ þeir viſſu ad ſa atte ei ad lia. Nu hyggia þeir ad ſa ætte ad rada Skipenu er þeim liede og vardar þa honum einum. Nu koma þeir aptur er med Skip Mañs hafa fared / þa ſkulu þeir uppſetia Skip og umbua ſm̃ ædur var. Nu meiga þeir ei upp koma/ þa ſkulu þeir þeim til ſeigia er a Skip/ og bioda honum Lid ſitt / og bidia hñ til þara: Eñ eþ hñ vill ei til þara/ þa abyrgeſt hñ ſialfur Skip/ eñ þeir ella er med foru/ og ſo ef þeir bua ei um ſem ædur var er þeir toku. Eþ Medur lier Mañe Skip edur ſelur a

Leigu / þa verdur øllum þeim Heimille Skip til Medfarar er hm̃ þarf i þa Før ad hafa. R. B. N. K. Þar
Jnl. 5. sem Meñ riufa Skipan i Vere edur Langferdum / sekur hver halfre Mørk vid Kong er þad giører / eñ þeim epter Lagadome er Skip atte. Eñ hver sem tekur vijsvitande añars Viñumañ edur Skipara / sekur halfre Mørk vid Kong / og skal þo Skipare þar vera sm̃ hñ ried sig fyrre.

Cap. XVIII.

Um Dufl og Teningakast.

ll. 48. Ef Meñ dufla edur kasta Teningum um Peninga / sie upptæmt Kongs Umbodsmanne allt þad er vid Bord liggur / ꝛ. hver þeirra sekur halfre Mørk vid Kong. Eñ ef Meñ Vedia / hafe ad ongvu og sie Sekta laust.

Cap. XIX.

Um Tylftar Eyd.

Ey

EF Kongs kieñer Mañe Land-rad/ þa skal hañ synia med Tylftareide/ og so skal synia allra Obota Mala. Nu skal nefna vj. Meñ a hvora Hond hinum er undañ skal færast/ jafna ad Riette vid hñ/ þa sem næster honum eru/ og um þad Mal ma kuñast vera/ hverke Sakada me Sifiada/ Fulltyda Meñ og Valinkuña/ þa er hverke sie ædur reindur ad raungum Eidum nie Skrøkvottū/ z hafe vij. af þm/ eñ sialfs hiñ attunde/ og iiij. Fangavotta/ og ei ad Meinsærum reinda/ og sverie iñañ x. Vikna særra Daga. Sa skal sveria fullañ Eid þyre sig er þyre Søk verdur/ eñ aller adrer sañe Mal hñs/ med þvi Skilorde/ ad eige vita þeir añad sañara þyre Gude/ eñ hñ soor epter siñe Hyggiu.

Mh. z

Kb. o.

pb o.

Cap. XX.
Um Siettareid.

Settareidur skal standa um oll xiij. Marka Mal/ og Piof-nadar Mal/ sem seiger i Pio pa Balke/ z so pyre x. Marka Mal. Nu skal nepna iiij. Meñ a hveria Nond peim er fyre Sok er hapd ur/ a pañ Nætt sem sagt er um Tylft-areid/ hape iij. ap peim / sialfur hiñ iiij. og ij. Fangavotta.

Cap. XXI.

Um Lyriftareid.

l. 1. 10. Lyriftareidur skal standa um oll v. Marka Mal/ z iiij. Marka Mal/ par sem nefna skal ij. Meñ a hvera Nond peim er fyre Sok er hapdur. Hape pa ij. par ap peim sem hñ pær/ eñ sialpur hñ hiñ Pridie. Eñ fyre Merkur Mal og padañ ap smærre/ skal nepna til Lyrift-areids ij. Meñ a hvera Nond hinum er pyre Sok er hafdur / hape añañ ap peim/ sie sialpur añar/ Fangavottur

hiñ

hiñ þridie. Þesse Eidur skal standa þar til er haþa skal ꝗ. Maña Eid edr Eineide. Þviad eirn skal Eyris synia/ eñ ꝗ. tveggia/ iꝗ. þriggia/ sem Log-bok vottar.

Cap. XXII.

Um Meinsære.

Eir Meñ sem ad þvi verda Kb.z. kiender og sañer/ ad þeir sver-ia ranga Eida/ z proþast þad med Sañendum/ þa skulu þeir vera Vilæger til Noregs um iꝗ. Vet-ur/ utañ Kongur vilie meire Myskun a giøra. Skulu þeir eingis Maños Eida edur Votta niota/ med þvi ad þeir giør-du sig sialfer Oniꝗta / og gialde Konge iiꝗ. Merkur/ eñ vi. Aura fyre hvern Mañ er soor med honum/ eþ þeir vissu ei ad osært var. Eñ ef þeir vissu ad osært var/ þyrr eñ þeir soru/ gialde Kon ge iiꝗ. Merkur sem hañ. Eñ eþ þeir Adburdær kuña til ad þalla / ad þeim

Moñ-

Mønum verda giefnar Saker eþ vid liggur Lyf edur Limer/ edur fie Aleigu Mal/ þa skulu þeir skýkra Vitna og Vndaskærslu niota/ sem þess er Mysk-un til/ er Kongsvalld hefur i Hende til Riettinda.

Cap. XXIII.

Vm Sakeyrer.

K.A.

ALLur Sakeyre løglega sagd-ur a Menn/ skal gollden ad-næstum Fardøgu epter. Hann er riett gollden i Vadmalum og Vllu/og i allre Skinavøru/ z i øllu Kvikfe/ epter þvi sem visstra Manna geingur i mille i þvi Hierade/ i Slat-rum og allskyns Mat/ i Liereptum og øllu austrænu Varninge/ z øllu Jarn-smijde/epter vj. Manna Virdingu/fella ei til Vøru nie Vuþiar/ enn virda þo til fullra Aura.

HJer

Hier epter fylgia nockrar Riettarbætur utgiefnar af Virduglegum Herrum / Noregs Kongum / Logunum til Styrkingar og Riettinda.

I. Um Arf / ad Brodurson Skilgietinn af Skilgietnum / take fyrr Arf en Dottursson skilgieten af skilgietnum.

HAkon med GUds Myskun Noregs og Svija Kongur / sender badum Logmonnum a Islande / og øllum ødrum sijnum Monnum og Þegnum og Almuga þess sama Lands / Kvedju GUds og sijna. Ormur Snorrason hier med ydur Logmadur / ritade til vors Allrakiærasta Herra og Fødurs / Herra MAGnusar Kongs (godrar Minningar) og tiede hønum i opnu Brefe sijnu /

ſijnu/ under ſijnu z aũara godra Mañ-
na Jnſiglum (Med hvoriu hũs Bre-
fe petta vort Breþ er medþeſt) ad Pet-
ur Halþdanarſon kiærde a Logþinge
þyre honum og Logriettumoñum epter
Arþe Guñars Andresſonar/ Fodurbrod
ur ſijns/ ſkilgieteñ bæde til Fodurs og
Modur. Eñ aþ aũare Alþu kiærde til
þiſ ſama Arfs Dotturſyner ſkilgietner/z
Moder þeirra gieteñ i Nordome/ z bad
ædurneþndur Ormur Fodur vorn þetta
Mal ad ſkoda med Rade ſijnu/ og gie-
þa Riettarbætur hingad aptur til Land
ſins/ hverſu Logmeñ ſkulu dæma i aũ-
are Erþd z þridiu/ þar ſem þeir Meñ
kalla ſig til Arþs er i Nordome edur i
Frændſemis Spellũ eru ut aþ komner/
þo ad þeirra Born ſieu ſkilgieteñ. Nu
af þvi ad þetta Mal var fyre þratt-
nefndum Fodur vorum/ og ſo þyre oſſ
og beggia voru Rade ſkodad epter þvi
ſem Breþed Orms Logmañs ſkijrer /og
aþ hvi ad Fader og vær ſkodudum inn-
virdulega med Rade voru þetta Mal/
Pa

Þa bæmdum vier ædurnefndum Petre Halfdanarsyne med Sampycke Radgiafa vorra ædurnefndañ Arf epter Guñar Fødurbrodur siñ/ eñ Dottur-børnum fra/ so framt sem Moder þeirra var gieteñ i Nordome/ z kollum aptur Dom Þorsteins Lögmañs i þann Mata um ædurnefnt Mal/ og biodū Lögmoñum vorum/ ad ef þvilijk Mal kuña optar fyrer þa ad koma um þa Meñ sem af Nordome edur Frændsemis Spellum eru ut af komner/ ad þier setied þañ Vrskurd i Logbok til Riettarbota mote þeim Moñum sem so eru til komner/ og skal hiedañ af fyre Log dæmast/ so opt sem slijk Mal kuña til ad falla. Var þetta Bref giort a Nidarnese under Augdum a Nottasuñudag a xx. Are Rijkis vors Noregs/ og iñsiglad oss sialfum hia verandum.

II. Um Eidvætte og Arf epter Norgieteñ Born.

Nakon

HAkon med GUds Myskun Noregs Kongur ⁊ etc. Nied' añ af skulu Karlmeñ nefnast til Eidvættis og Undañfær- slu med Körlum / eñ Konur med Kon- um / so og ef Kona Norar under Bon' da siñ og eiga Børn samañ/ og andast Faderen og sijdañ Barned / þañ Arf skal sijdañ alldrei Moder taka / er þad Barn erfde epter Fodur siñ / utañ þau sætteſt ædur sijn i millū um Mal sijn / ⁊ uppgiefe hvert ødru þad sama Nor/ þañ Arf skulu taka Fødur Frændur Barnsins hiner nanustu / sem Erfda' tal vottar. Sømu Leid skal fará ef Bonde Norar under Konu sijna. Biod- um vier Sijslumoñum og Løgmoñum þesse Løg og Riettarbætur i Løgbok setia/ þviad vier vilium ad þau gange um Alldur og Æfe um allt vort Rijke. Giefe þad JESUS CHristus ad þessar vorar Skipaner og allar adrar Riettarbætur er vier høfum ydur giefed geyme þier so ad ydur sie til Nytsemdar

z æþeñlegs Gagns/ Gude til Heidurs/ off til Æru ollum samt og Fagnadar. Þetta Brief var giørt i Nidar Osa Krossmessu Dag um Vored/ þa er lided var fra Hingadburd vors HErra JEsu Christi M. CCC. Aar og xiij. Vetur/ a xiv. Aare Rijkis vors. Herra Biarne Audunarson Jñsiglade off sialþum hia verendum / Þorgeir Torþason ritade.

III. Um Breþabrot.

HAkon med GVds Myskun / Noregs Kongur / sender N. Logmañe og etc. Marger Meñ hafa kiært fyre oss jduglega og einkañlega þeir sem Umbod hafa vorra vegna ad sækia Breþabrot off til Handa/ ad þier vilied ongva Sekt a þa dæma er briota Breþ vor edur riufa þa Vrskurde sem vier høþum a lagt edur stadþest. Og aþ þvi vilium vier ad þier vited / ad vier høþum so

 skipad

skipad stadfastlega fyrr meir / og so vilium vier ad geymest upp fra þessum Deige/obrygdulega/ad hver sem brytur Bref vor hiedan af edur Doma/Varnadarbref edr Stadfestu/edr þau onnur sem vier giefum wt ymsum Monnum / til Riettinda Styrks edur Nada/ þo ad eige sie Saker a nefndar i vorum Brefum/ þa viljum vier ad hver Madur sie sekur vid. Merkum er vor Bref brytur. Og so biodum vier þier ad dæma e Laga Urskurd a ad leggia hiedan af bøte nefndar vid. Merkur a hvern þann Man er ad þvi verdur kunnur og kannur / sem adrar Lagasekter þær sem a nefndar eru i Landslaga Bokenne sialfre / nema þar sem Menn giora Fridbrot/Heimsokn eda Ran edur adrar þær Saker sem oss þiker ei so litel Sekt til koma / þa vilium vier ad fare epter þvi sem Logbok vottar/ og etc.

IV. Um Arf Ettleidings.

Nakon

HAkon med GUds Myskun / Noregs Kongur/ ꝛ etc. Vier vilium ydur kuñigt giøra ad a Tyrs Dageñ næstañ epter Midføstu/ a xix. Aare vors Rijkis/ komu þeir ꝥyre oss a Stefnu i Malstoþuna a Tunsberge/ Ulþur Þoralla son af Alþu Gudrunar Nusþreyiu siñar og añara Syskina heñar / Barna Meistara Neriolþs Korbroder i Oslo aþ eirne Alfu / og af añare Gunnar af Risum. Kiærde Ulþur ad Gudrun Kona hũs og Syskin heñar nae ei Riettu aþ honum um Arþ Fru Ragnhilldar Moder Meistara Neriolþs / þar sem Fader þeirra haþde arþleidt þau til Arþs sijns epter Løgũ. Enn Gunnar svarade þvi ad þott Fader þeirra heþde arþleidt þau til Arfs sijns/ þa være þau þo ecke arfleidd til Arfs Fru Ragnhilldar Fødur Moder siñar / og Møder Meistara Neriolþs/ er sijdar andadest eñ Fader þeirra/ ꝛ kvedst hafa ꝥyre Dom Nerra Guttorms Løgmañs

maňs sem sia ma. Nu aþ þvi ad Logmeñerner underſtodu ymiſlega Ætt-leidingar Cap. og badu oſſ ſkÿra og greina hverſu þad ſkal underſtandaſt / hvert Ættleidingur ſkal þañ eirn Arf taka ſem hñ er ættleiddur til edur fleire/ þa giørum vier þar Skÿring a med vitruſtu Mañа Tilløgu og Vnderſtad-ning/ þeim ſm̃ Virdulegur Herra Fad-er vor Magnus Kongur hafde þa er hñ ſkipade Ættleidingar Capitulum og i Løgbok ſÿna liet ſetia / ad Ættleidin-gur ſkal taka alla Arfa ſem til kuña falla/ ſem Skilgieteñ Eignar Konu Son þeſſ ſem arfleidde jafnañ hiedan aþ. Og þvi dæmum vier Gudrunu og ødrum Børnum Meiſtara Heriolfs løglega arfleiddum Arþ Fru Ragn-hilldar Fødur Modur ſiñar.

V. Vm Felagsgiørd Hiona i mille.

Nakon

HAkon med GVds Myskun/ z etc. Vier hofum optlega bedner vered um Felagsgiord þa sm̃ stendur i Logbok ad vier skylldum giora hana liosare / og umbæta þad sem oss þætte a bail vera/ og af þvi skulu þad aller Meñ vita/ ad med hiña bestu Manna Rade þa hofum vier so skipad og stadsest um allt Landed. Þad fyrst/ ad þar sm̃ Meñ gipta Born sijn samañ / þa stendur sa Skilmale/ hvert sem er Felag eda Tilgiøf. Nu fær Madur Mey eda Konu med Tilgiøf/ þa megu þau leggia Felag þegar þau gieta Born til Arfs / ef hvertveggia vill / og er su Kona gipt mz Frænda Rade/ Helmings Felag/ hvert sem er ad skipta vid Born þeirra edur Uarþa/ og leggest i Felag þad er þa eiga þau eda eigande verda / med slijkum Arftokum sem þa giordu þau sijn i millum. Nu ef þau Hiou leggia Felag sijn i millum er bæde edur añad eiga adur Born i Omegd / þa

meiga þau leggia Felag ſyn a millum með þm̃ hætte / Ad hverstveggia Frændur hiner nanuſtu z ſkynſomuſtu Samþycke / þeir ſem til Arfs ſtanda epter Børneñ / ef Fader eda Moder være fra fallen / nema Løgmañe og ødrum ſkynſomum Moñum virdeſt til Svika eda Viela giørt vid Børneñ / þa ſkal þad Felag ſem ogiørt ſie. So høfum vier og ſkipad / ad ef Misdaude Niona verdur þar ſem et er Felag / og fellur añad hvert Niona fra ad Sumarmalum eda hvern Tijma Sumars til Michaelsmeſſu / þa ſkal hvert ſijna Landſkylld hafa / þa ſem iñ kiemur um Nauſted og ad Vore epter / eñ ef añad hvert Niona fellur fra ad Michaelismeſſu / ad Jolum edur ad Kyndelsmeſſu / og um Vetureñ epter / og fram̃ til Kroſſmeſſu / þa ſkipteſt epter Jardar Eignum ſu Landſkylld ſem oneytt er / ſem Tala reñur til.

VI. Um Fiarſokner.

Hakon med GBds Myskun / Noregs Kongur/og etc. Þar sem Meñ sækia Fiarsokner sijnar i Nierade med Alfarar Þinge / ligge þar vid half Mörk sem adur la Eyrer vid Kong/ hverium er prioskast Heim ad fara af Þinge med Riettaranū Riett ad giøra/ hver sem sæker. So og þyrebiodum vier ad nockur Madur kalle sijn Mal undann løglegum Riettara / til þess ad draga Maled þyre hinum / og þitra hañ so sijnū Riettindum/ utan þad sie i Kongs Naveru. Biodum vier Sijslumøñum z Løgmøñum ad leggia so hvers Mañs Mal sem Bref þeirra vottа.

VII. Um Stefnuþall.

SO skipade Virduglegur Nerra Eirekur Kongur / Son Magnus Kongs/ad hvervetna þar sm Sakarabere stefn er under riett Prof til Sijslumañs og

kiemur hñ eige Forfallalaust/ þa sekist hñ halfre Mork/halft Sijslumañe eñ halft þeim er Mal a / skulu þær Stefnur vera epter Leidarleingd/ z so ad stefndur hafe noga Stund ad koma ad ollum Gognum og Vitnum/ z profe Sijslumadur Mal þeirra iñvirduglega/ hvert sem koma añar eda bader/ og giore Riett þerrra a millum. Eff ef hñ fær ei yfferkomed/ þa er hñ skylldur ad rita til Kongs edur Logmans/ slijkt Prof sem framast fær hañ/ og giora þad Kauplaust/ er þa Logmadur skylldur til ad leggia Urskurd a þ Mal/ þo ad hñ hallde þa ei Vitnum sijnum til Logmans. Sama er z þess Mañs Sok ſ Sijslumadr stefner til sijn iñañ halfs Fylkis til þss ad profa Mal hñs z giora Riett odrū Moñū af hm / ef hñ kiemur ei Naudsynialaust. So er z skipad ad ef ei eru Loggiafer a nefnd'/ og giefur Madur ymsū Moñum adrar Giafer/ þa skulu þær Giafer halldast allt þar til er þær verda jafnar vid

Løggiaþer. Enn eþ meira er giefed/ þa skal skerdast þyre hverium epter þvi sīm Tala reñur til epter Fiarmegne/utann Salugiaþer og þær Giaþer er Madur gieþur Neill og Oslukur og afhender ad siter Lißanda/ eþ skynsømum Moñum virdist ei Afþsvik a giør. So er og stadfest/ad Fryllu Son Ættleiddur tekur Ꝛtett aþ Fodur sijnum epter Modur sijna þa sem Ættleidde hañ/ef einge er þeirra til sem ædur erū talder i Erþdatalenu. Fryllu Son hiñ ellste eirn tekur Høfudbol epter Fødur siñ/ eþ Fader hūs þester Modur hūs sijdañ hann var þæddur/ og þo ad hū hafe Kvongast þess i millū og eige Børn med þeirre/ og andast su og þester þa hina sijdañ er ædur var Frylla hūs. Ef Bonde selur Jarder Nusþreyiu sīnar utann heñar Samþycke og Vilia / þa skal hun skylldug vera ad lijsa fyre skilrijkum Moñum iñañ næstu v. Vetra sijdañ hun visse ad þær voru selldar/z seigia ad Nusbonde heñar hefur Jarder

heñar sellt ad heñar Ovilia/ ukañ hun hafe oftast Bonda siñ/ edur eige þess Mals alldrei uppreist. Ef Madur a Børn med Eigeñkonu siñe medañ hañ er i Vtlegd/ þa eru þau ei Arfgeing/ hverke til Fødurs Arfs nie Modur Arfs/ nema þvi ad eins ad Fader þeirra verde Jlendur sijdañ.

VIII. Vm Profasta.

Kristian med Guds Mijskun Noregs Kong: hiñ Koronade og etc. Nu af þvi ad oss ber Skyllda til iñvirduglega epter ad sia og um ad bæta Løg og Landsins Riett/ þa skipum vier nockra Nute af med hiña bestu Maña Rade/ og sendum ydur med þessum Greinum sem hier þylger. J fyrstu/ ad þeir Prestar hafe Profastsdæme sem ei hafa Soknar Kyrkiur eda heyra Leyndar Skriptarmal. Item þeir Bændur skilryker iñañ Soknar sem vel eru fiader/ hafe

hafe Vmbod z Vardveitslu yfer Kyrk-
iuþe/ z þvi Godse sem hun a ad hafa
sier til Vpphallds/ og þo med Vitorde
Prestsins / og giøre Herra Byskupe
Reikning eda Kors Brædrum/ ef hañ
er ei nær. So skulu og Nandgeingn-
er Meñ/Prestar z Biskupsmeñ giøra
Vifarar Leidangur/ og skipa Fe sem
adrer Meñ. Geime Meñ ad þrim siñ-
um Verde lyst ædur Samgangur verd-
ur Hiona i millum/ þviad ef þau gieta
Børn sijdañ er so var lyst / þa skulu
þau vera Skilgieteñ/ þo ad sijdar meir
profist Meinbuger a/ þeirra a millum.
Þad er og forbodedad nockur Madur
naudgist til þess eigeñ Ords/ ad hann
skal þa Konu eiga sem hñ hafde ædz
fyrre Fryllu/ef hñ legst med heñe/ sijd-
añ hñ bar þad til Skriptar og Yfer-
botar. Item þar sem Madur er stefnd
ur til Kongs iñañ Lands og kiemur ei/
edur hñs Vmbodsmadz Forfallalaust/
Þa sekist hañ ij. Morkum vid Kong/
utañ hañ hafe boded sitt Mal under
rietr

riett Ransak heima til Logmans edur Sijslumañs/ og vill hiñ þ ei er kiærer/ þa sekist sa ei er stefnt var/þo ad hñ ko me ei til Kongs ad þvi siñe. Item ad Madr hafe Bref z Iñsigle Logmañs edr Sijslumañs edr añara skilrijkra Ma ña / ef hñ fer ur Atthaga sijnu i adra Stade/þau er hñ bere Vitne um ad hñ se Skilamadur. So og ef Madur seig er Mañe fyre Brigd a þeirre Iordu/er hñ hyggur hñ eiga ad hallda. Svoril fyre/ eñ hiñ hefur bur:lated a Laun- ungu/ og vill so villa Sykn hins / þa skal Veriande vera skylldur ad seigia honum hver Nond hefur a Iorduñe/ eñ ef hñ leyner/ þa giallde hinum so mikla Landskylld sem af þeirre Iordu geingur um þa xij. Manude. Geyme z um Bodburd ad hver sem feller/giallde Eyrer fyre hvern Bonda er ei kom Bod til a Bodslod/ og eige kom til Þings Forfallalaust. Vm þad Fe sem Ein- dagad er/ hafe Adfarar Þing/ þegar hñ vill/ so ad hann hafe modur. heimt

i riettann Gialddaga. Er og skip-
ad um Eigner þar sem Fader giefur z
kvongar med Son sin edur gipter Dott-
ur syna/ z Husfru hn̄s veit þad, þa/
og er i hia z telur ecke ad openberlega/
þa ma hun þad ecke riufa syþan / þo
ad Misdaude þeirra verde/ nie so þeir-
ra Erfingiar/utan̄ meira sie giefed en̄
Log volla/ þa jafnist þad epter Bok-
So er og greint ef Bonde selur Eigner
Husfreyiu sin̄ar edur þær sem þau eiga
bæde saman̄/ þa abyrgist sa sialfr Bot
ta in̄an̄ xx. Vetra og hn̄s Erfingiar
ef hn̄ er daudur/ ef Jarder voru selld-
ar med Husfreyun̄ar Samþicke/ syþan̄
er ur Volla Abyrgd. Item um Jarda
brigde og Garda/ ad þad kiærist fyre
Logman̄e edur fyre Syslumane z giø-
re þeir þar Riett af hvert sem klaga
Leikmen̄ eda Lærder Men̄. So er og
stadfest/ ef Sonarsyner eru ij. eda flei-
re Skilgietner / eins Man̄s Syner / og
var Fader þeirra Skilgieten̄ Samfædd
ur/ þa skulu þeir taka fullan̄ Arf slyk-

añ ȝ Fad' fra stod til z so Jard' z Odul og skipte sijn i mille epter Mañmergd. Hvervetna þar sem Logmadur er nær/ þa skal hñ nefna Meñ til Doms/ einkälega þar ȝ um stör Mal er ad dæma/ eñ ella Sijslumadur/ og skode istvirdug lega ad þeir nepne rij. Meñ skynsama og skilrijka til Doms/ hvorke sakada nie skiptada þeim sem um skal dæma/ og þeir rij. gange einer samañ z stadfeste so Dom siñ/ og sijdañ gange þeir til añara Maña og sampicke þeir þa aller samañ Dom þañ med Lopatake/ eñ þeir sem ei vilia sampickia/ sverie einn Eid ad ei vite þeir añad sañara eñ þr seigia / ella sekur hver þeirra halfte Mork vid Kong. Ef Kona misser Bonda sijns yngre eñ tottug/ edr Karl madur misser Husfru sijnar yngre eñ rr. Vetra/ og koma þau samañ ad Frænda Rade/ þa meiga þau hafa Fiar-halld sitt z añara Maña ep under þau ser/edur þa ødrum ef þau vilia þ helld ur. Item. Vid þvi skal eingeñ Leigu-

lide abyrgiast Hus ad Skridur spille edr Opvidre briote/ep hñ heþr uppehalldeð Abud epter Logum.

IX. Ad Siisslumeñ giore Riett.

HAkon med GUds Mysk-un Noregs Kongur & etc. Marger Meñ haþa kiært þyre oss um þañ Irskurd sem Logmadur seiger Maña i millum/ z Domar þeir sem dæmder eru/ id einge-eñ Riettur giorist á þo ad kiært se þyre Sijslumoñum eda þra Vmbodsmoñu/ utañ þeim ste Giaþer gieþrar. Og af þvi ad oss byriar þvilyka Hlute med ongvu mote þolast lata/ þa vilium vier ad aller Meñ vite/ ad þar sem sa er Mol-ed vardar og læsteiled er/ edur dæmdur er Domr til Hyndа/ kiærer sig þyre vor um Sijslumoñ edur þeirra Lienstoñ-um/og bidia/ler Riett giora z þa ong-vañ/þa fyrebiodum vier votum Sijslu-

moñum

mønnum og þeirra Liensmønnum ad sæk-ia vora Þegna um þañ Sakeyre er vier høfum þeim veitta/ þyrr eñ þeir haþa Riett giørt þeim er sig kiærde Løglega þyre þeim/og þess Von eiga oþañ a ad vier þaum þeim vora Fodurleiþd i Hend er er Riett vilia giora þeim Mønnum er sig kiæra løglega. Hvervetna þar sem Løgmañe og odrum skynsømum Møñ-um lijst ad Sijslumeñ eda þeirra Liens-meñ teka ranglega Peninga Manna ut añ løglegra Sokna/ og kuñe einhver so fakiñgur ad verda eda þasviñur/ þa viljum vier ad þeir sæke øngvann Riett/ þyrt eñ þr hafa Riett giørt þm er þeir teku fyre Aþlaga/ epter Løg-mans Rade og añara godra Maña. Var þetta Brief giørt i Tunsberge a Añañ Dag Jola a xj. Are Rikis vors/ og etc.

X. Vm Heitingar.

HAkon med GVds Myskun / og etc. Þad er opßlega kiært þyre oſſ ad Frændur þeirra Manna er vorer Vmbodsmeñ lata taka til Ranſaks / eda lata reþſa þeim epter Logum / heitaſt vid vora Vmbodsmeñ/edur þa adra er þm̃ vilia fylgia og Kongsvalld ſtyrkia og Riettinde eiga ad giora epter Logū. Og aþ þvi ad hinū ſkynſomuſtu Meñ um z oſſ ſynaſt þeſſer Meñ ei betre/ eñ þeir Meñ er heimta Giolld þyre þa Meñ er Kongur lætur reþſa epter Logum þyre ſijn Aþbrot/ þeſſ og añars/ad epter ſlijkum Neitum hafa opt vond Neit þramkomed/ og af þvi krefur og vor Skyllda til ſkordur vid ad reiſa þvilijkre Vondſku z añarē Illſku/ er nu heþſt Daglega/ þa er þad Bod vort og fullkomlegur Vilie/ad hver ad þſſu verdur kuñur og ſañur hiedañ aþ/takiſt og iñſetieſt under Kongs Geymſlu/ þar til er hñ þær þa Borgunarmeñ/ ed hiñ ſie trauſtur og oruggur fyre honum er

 þañ

hañ heitadist vid/ so ad hñ fae þar aþ
hverke Skøm̃ nie Skada/ og a oþann
iij. Merkur Kongdominum fyre siyna
Oþdirþd/ og hinum Fullriette sitt epter
vj. Maña Dome er hñ heitadist vid.
Kañ z so til ad bera/ ad hiñ sem heit-
ast var vid/fae nockra Skøm̃ edur Ska
da/ þo ad siydar sie/ og siynest skynsøm-
um Moñum nockur su Grunsemd þa
a/ ad þess Volld hafe til geinged edur
Rad/ er adur heitadist vid/þa þyrebiod
um vier Siysslumoñum vorum og Løg-
moñum nockra Vndanfærslu taka aþ
þeim/þyrr eñ vier erum adspurder. Eñ
ef nockur tekur/ þa er sem ogiort sie.
Þad høþum vier og underskaded sañle-
ga/ ad þeir eru marger Meñ er vanþær
er eru ad skipta Løgum vid þa Menn
er eige villia epter Steþnum þara edur
skynsamlega svara/ hvert þeir eiga Ma
laefne vid adra Meñ edur adrer vid þa/
utañ ganga fram̃ med reiduglegre Neit
an z oþsvæse ,vid þa sm̃ spaker eru edur
miñe þeim eru þyre sier/og þo bioda sig

til Laga z Riettkinda epter godra Maña Dome og Vordslum þar sem þad hæþer. So og verda sumer þyre Nıædslusaker siñ Riett upp ad giefa. Og þvi ad vier vilium ei nie meigum slÿka Nlute med øngvu mote lÿlÿdast lata hiedañ af. Þa biodum vier fullkomlega Sÿslumøñum vorum/ ad taka þa Meñ er ad slÿku verda kiender/ z til slÿkrar Geym slu og Vardveitslu sem fyrr seiger. Med sama Nætte skal z vera um Vndanfærslu þeirra/ eþ þiñ kañ Þorþ ad verda er Malaefne eigu vid þa. Biodum vier øllum Møñum/og einkañlega Nandgeingnum Møñum vorum ad veita Sÿslumøñum vorum Lid med Styrk og fylge so ad þesse vor og allur annar Bodskapur sa er vier hofum skipad godum Møñum til Frelsis/ eñ ohlÿdnum Møñum til Refsingar og Yfirbotar/ verde stadfastlega halldeñ. Var þetta Bref giørt i Tunsberge a Odinsdageñ næstañ fyre Trinitatis Messu a iij. Are Rikis vors. Nerra Naki

Canseler vor Innsiglade/ Pall Kler-kur ritade.

XI. Um Obotaverk.

Essar Riettarbætr gaf Magnus Kongur / ad þott Madur hitte i þau Obotamal/ ad hañ hefur fyregiort Lijfenu z ollu þvi er hñ a i Fostu og Lausu/ añad hvert drepur Madr Logmañ fyre rietta Logsogn/ edur breñer Mañ inne/ stijngur wt Auga Mañs / edur sker Tungu ur Hofde Mañs / edur meider Mañ/ edur drepur Mañ/Fodur siñ edur Modur sijna/ Son edur Brodur/ dottur eda Systur Konu sialfs sijns/ edur Kona Bonda siñ/edur tijner sialfñ sier/ edur vegur Mañ i Heimile sialfs/ edur tekur i burt Eigeñkonu Mañs/ edur taka Konur med Rane edur Herfange/edr falsar Madur Kongs Sted sa i Norege/ Bref edur Insigle Konges/ edur drepur þañ Mañ er hñ hefur

Kongs

Kongs Innsigle byre sier / edur heþur øngvar Saker vid / edur i Nætberge Kongs edur i Kongsgarde/ edr i Kongs-skips/ edur i Navistu hũs/ edur tekur Madur Konu Nauduga/ edur heþner Obota Mañs edur heimter Giolld byre. Eñ ef einhver er sa er i slijk Obotamal þellur (sem Gud late øngvann henda) og þo ad hañ haþe þyregiørt Fe & Lijþe vid Kong/ og a einhver þeir ra Born epter i Omegd/ þa skulu Kon gs Vmbodsmeñ ætla Barne hveriu þullañ Forlagseyre af þvi Fe er hinn Vtlage atte/ & medañ Fe vinst þar til ad Born eru Matviñungar þyre Alldursaker epter Løgum/ þo ad Fe sie ei meira eñ þeim vinst til Forlagseyris.

XII. Þeir Vijg Viña þlit iest ei af Landenu.

Magnus med Guds Myskun Noregs Kongur & etc. Vier vilium ad þier vited/ ad saker Nijdne þeirrar og

Þegnſkylldu ſem vier hyggium oſſ hafa eiga aþ ydur ſem aþ ødrum vorum Þeg num/ þa vilium vier og þullkomlega biodū/ ad eingeñ Madur take Sÿſlur til nockurs Langþrama/ Naþnbætur eda añad Starþ/ þar ſem Kongdomenum heyrer til ad ſkipa/ nema ſa er þeſſ vill beidaſt, kome ſialþur til vor/ ad vier ſkipum þa hverium epter þvi ſem oſſ ſÿniſt hver verdur vera. Fyrebiodum vier þullkomlega / ad þeir Meñ ſem ſaklauſa Meñ drepa edur øñur ſkiemd ar Vÿg viña/ þæriſt af Landenu/ ne- ma vor ſierleg Bod eda Breþ kome þar til. So leggium vier og Landrada Søk a þa alla ſem Ohlÿdnis Sam- hellde edur Samhleyþe giora til þeſſ ad ſtyrkia Illgiørdarmeñ mote Kron- uñar Riette og Landſins Løgum/ og þa ſem draga þa undañ Lagareþſingum ſem þeir eru verder ſaker ſiña Aþbro- ta. So vilium vier ad Nirdſtiore vor late ſækia oſſ til handa Sÿſlugiolld z Sakareyre ſem þalla kañ af þeim

Syſslum ſem lauſar verda a Landenu/ medañ þeir er þeirra Syſslna vilia beid aſt/eru i Ferd til vor og aptur til Landsins. Vilium vier þeſſa vora Skipan Obrygdelega hallda lata / þar til er oſſ og voru Rade verdur Skynſamlega tiad/ ad oñur Skipan meige a gioraſt. Vilium vier ad Nirdſtiore vor hier riekte Syſslumeñ/ þa ſem Oſtyrer eru og um Løgfram̄ þvyṅga vora Þegna / og ef þeir vilia bæta ſig epter hañs Rade z Nirdariñar/ þa ſafniſt þeirra Afbrot til vor under godra Mañа Inſiglum/ til þeirra Giørda ſem vier vilium þar a giøra/ og hafe miſt þañ Godvilia ſem þeir af oſſ hafa/ til þeſſ er vor Bref og Bod þar um koma aptur til Landſins. Þetta Bref var giørt i Sona Kaupange a Odinsdag næſta ept' er Nichulaus Meſſu / a iiij. og xx. Are Rijkis vors. Sira Arne Canſeler vor Inſiglade oſſ ſialfum Niaverend um/ Helge Iſarſon ritade.

XIII. Um Kaup a Vøru.

SO er skipad og stadfest/ ad Kongur z hans Umbodsmad ur a fyrst Kaup a øllum Var ninge edur Parþindum/ hverk sem falt hafa Innlendsker eda Utlend sker. Pa skal hønum fyrst selia fyre slijkt Verd sem adrer villdu kaupa/ og um allt pad er han þikist Kaups vid þurfa og falt er/ pa skal hans Um- bodsmonum fyrst selia þeim sem hann giorer til. Item/ sa sem Mane giorer Fiarskada til halfrar Merkur med Of und og Reipt/ bæte sa Fullriette epter Dome er giørde / og Fiarskadan sem vj. skynsamer Men meta / ef Vitne eru til/ edur synie Siettareide/ef ei eru Vitne til/ eff Ofundarbot fyre mina Fiarskada epter Atvikum / eda synie Lyritareide. Datum z etc.

Gamle Sattmale a millum Noregs Kongs og Islendinga.

I Nafne

Nafne Fodur og sonar z Anda Neilags/ Var iatad z samþyckt aß øllum Almuganum a Islande med Lofatake/ ad vær biodum Virduglegum Herra Hakone Konge hinū Koronada/ vora Þionustu under þa Grein Lagaña er sampickt er medal Kongdomsins og Þegnaña/ þeirra er Landed byggia. Er su fyrsta grein ad vier viliū gialda Konge Skatt og Þingfararkaup/ slyꝁan sem Løgbok vottar og alla Þegnskylldu so framt sem halldeñ eru vid oss þaug Heit sem i mot Skattenum var iatad. J fyrstu ad Utañstefnur vilium vær aungvar hafa utañ þeir/ sem Dæmder verda af vorum Møñum a Islande a Alþinge burt aß Landenu. Item/ Islendsker sieu Løgmeñ og so Sijslumeñ a Lande voru/ aß þeirra Ætt sm̄ ad fornu hafa Godordeñ uppgiefed / Item. ad vj. Hafskip gange ahveriu Are til Landsins forfallalaust. Arfar skulu uppgiefast i Norege fyre Islendskum

Mønum hverſu leinge ſem ſtadid hafa/ þegar rietter Arfar koma til edr þe irra Ambodsmeñ/Landaurar ſkulu þm̃ z uppgiefaſt. Item/ ſlykañ Riett ſkulu hafa Iſlenſker Meñ i Norege ſem þeir hafa beſtañ haft. Item/ ad Kongur lato oſſ na Iſlendſkum Løgum og Fride efer þvi ſem vor Løgbok vottar og hañ hefur boded i ſynum Brefum ſem Gud giefe hønum Afl til. Jarl vilium vier og hafa yfer oſſ medañ hñ helldur Trunad vid ydur/ medañ þier og Yðrer Arfar hallda vid oſſ þeſſa Sattargiord. Erũ vær lauſer ef rofeñ verdur af ydvare Hende ad betra Maña yferſyn.

XV. Um Vopnaburd a Alþinge.

Hetta var ſamteked i Løgriettu a Alþinge z Dæmt af Løgriettumoñum a ødru Are efter þrafall Virdugleg. Herra

Herra Hakonar Noregs Kongs hins Koronada/ ad eingeñ skule bera Vpp- bundeñ Kníf þañ ad Skockur eda Ni- ollt være ad skapte/ eñ ep boreñ er/ sva re iſ. Aura Sekt og Kníþureñ upp- tækur/ z ad Alþingesmaña Domrefe/ Sekur iiij. Morkum. Item/ þeir Fie- lauser Meñ sem Oskil giora/ sem Kau pa ad moñum Gods Maña eda Gripe/ take aptur hvor vid siñu/ þott ei hafe sier aptur skilt/ so framt þeir fa Vitne til ad þeir attu þad er þeir selldu. Itẽ/ Þær Konur er Osæmdar eru aþ Lausũ Moñum skulu ei giefa Peninga til Frelsis þeim er Osæmdu/ sier til Osæm- dar og siñũ Ærfũ.

XVI Vm Vinnufolk.

I Guds Naþne/ Amen. Var þe ssu jatad z samþyckt af Nird- stioranum Vigfuse Ivarsyne Løgmeñum z Løgrietttu Moñ um z aþ ollum Almuga a Islande bæde

bæde utañ Vebanda og iñañ i Løgriet⸗
tu a almenneligu Auxaraar Þijnge. J
fyrſtu aller þeir Meñ Karlar og Kon⸗
ur ſem ſig Rada i Viſt hia tveimur
eda þremur eda fleirum/ ſie riett Fang⸗
ader af Syſlumañe edur Bændum/ ef
ei er Kongs Vmbodsmadur nær under
hvilſka Refſing ſem Domur Dæmer/
eñ vera ſidañ epter þar i Viſt ſem hñ
var fyrſt Radeñ. So og ſkulu þad nu
vera full og æll Laga Rad vid Verk⸗
meñ og Þionuſtumeñ/ Konur ſem Kar⸗
la hiedañ i fra/ ſem þeir veita vidgøn⸗
gu ſialfer eda hafa veitt fyre Vottum
og verde þad Vitnisfaſt/ edur hitt ef
þeir hafa Fie edur Peninga ut i Hond
ſier tefed fyrefram ad Þiona til/ edur
vered i viſt þeirre þriar Nætur i ſamt.
Skulu z all' Viñumeñ komner til ſiñ'
Viſtar Kroſſmeſſu a Vored forfalla⸗
lauſt/ þeir ſem þau Rad hafa giort/
ſo og hver i þann Tijma ſem þeir ha⸗
fa Lofad og aſatter vordner i ſinum
Skil⸗

Skilmala ella sieu þr sokt' ad oskiu hvar sem þeir eru. So og þeir Viñumeñ ed ei Viña edur vilia Viña med Bændum / fyrebiodum vier Bændum ad Nysa þa og heima/ Lia edur leyfa Fenade þeirra Nagabeit. Item/ Fyskemeñ þeir sem ei geta lokid sijnar Skreidar skullder Viñe fyre skulldeñe til þess ad lokeñ er/ og so hver hiña sem miña Viña eñ þeir haþa adur Peninga uppbored/ eda a sig skilt z loþad ad Viña. Enn hver sem Rijþur Fyreskriþada Articulos edur Brytur i mote þessare Nirdstiorans z Logmañaña z Logriettumaña og Almugans Samþyckt hier a greindu almeñelegu Auxarar þijnge/ þa Sekist sa tiij. Morkum Vid Kong/ so sem hañ Riuse Logmañs Vrskurd.

Kong Christians Bref og Riettarbot um Skilgietning Pre, sta Barna.

Vier

Wjer Christian med GUds Nad / Danmerkur / Noregs / Vinda og Gotta Kongur / Hertuge i Slesvijk / Holsten / Stormarn og Dytmerskeñ / Greiþe i Oldenborg og Delmenhorst. Giorum ollum Moñum vitanlegt / ad vier af vorre sierlegre Gunst og Nad hofum leyþt og loþad / og nu med þessu voru opnu Breþe leyþum og lofum / ad aller þeir Prestar sem gipter eru edur gipfast kunna upp þra þessum Dæige / yþer allt vort Land Island. Þa skulu þeirra Born og Aþspreinge / Arþa taka epter Fodur og Modur / eins so sem epter onnur Verallldleg skilfeingeñ Hion / um allt vort Land Island. Þar þyre þyrebiodum vier ollum / hverier hellst þeir eru edur vera kunna / sierdeilis vorum Fovitum / Embættismoñum og ollum odrum / um allt fyrr nefnt Island / ad giora nockra Hindran

edur

edur Forfang ædurnefndum Eigeñ-giptum Kiennemoñum edur þeirra skilgietnum Børnum/ um þeirra Erf der/ epter þvi sem hier fyrr skrifad stendur/ so framt sem þeir vilia eige mæta Reide z Oblÿdu af oss. Giefed
a voru Slote Kaupmaña Hofn/ a
Sancti Galli Confessoris Dag/
þa er lided var fra Guds
burd. M D C j.
Aar.

Hier hefur almeñelegt Registur Islendskrar Løgbokar.

Þingfarar Balkur.

Cap. 1. Nvenær Alþing halldast skal Arlega
Nær Nefndarmeñ skulu nefnast
Vm Nefndar Eid Syslumaña.
Cap. 2. Vm Nefndarmeñ ur hver ri Syslu og þeirra Þingfarar kaup.
Cap. 3. Vm Alþingis skickan
Vm Løgriettumaña Eid.
Cap. 4. Vm Vitne og Andvitne
Hver Mal i Løgriettu eiga ad dæmast
Cap. 5. Vm Alþingis Frid
Vm Þingvyste
Vm Alþingis Domrof
HvøriuSyslumeñ eiga ad lysa a Þinge
Cap. 6. Ef Madur kvedur Mal ranglega frambored a Þinge
Cap. 7. Vm Leidar Þing og hvør iu þar skal yferlysa

Cap. 8. Um þa Doma sem setiast um Vijgaþerle og Kvena Legord
Eþ Madur rijþur þañ Dom/ og um Lagaþorfoll
Ef Madur vill ei vera i Doms
Um miñe Domroþ
Cap. 9. Um Logligar Stefnur til Logmañs edur Syſlumañs
Nær ei skal steþna til Logmañs edur Syſlumañs
Eþ Stefndur kiemur ei/ edr stefnande Madur ma appellera til Alþingis
Um rangañ Logmañs Urskurd
Ef Meñ fa ei Riettinde heima i Hieradum.

Christeñs Doms Balkur.

Cap. 1. Um Christelega Tru
Cap. 2. Um Andligt Valld og Veralldligt
Cap. 3. Um Lijdskylldu vid Kong
Cap. 4 Erþdatal Noregs Konga
Cap. 5. Um Kongs Kosning ef

einge er til þeirra sem i Kongs Erfdum eru talder
Cap. 6. Um Erfder Kõgs Frænda
Cap. 7. Um Kongs Eid
Cap. 8. Um Hertuga Eid.
Cap. 9. Hirdstiora z Lendra Mañna Eidur
Cap. 10. Logmaña Eidur
Cap. 11. Alþydu Eidur

Kongs Þegnskillda.

Cap. 1. Um Skatt og hverier hañ eiga ad giallda
Cap. 2. Nær Syslur skal reka
Cap. 3. Ef Utlendsker meñ briota hier i Lande og ef Landsmeñ verda vid þa brotleger
Um samtok Kaupmaña a varningssolu
Um Kaupstefnur
Um Skullder Kaupmaña

Mannhelge.

Cap. 1. Um Vygsbætur z Þegngillde
Um Fe Veganda

Cap. 2. Vm Nijdingsverk og Obotamal
Cap. 3. Vm Ransmenn z heimsokn
Cap. 4. Vm Vægd/ a ollū Obotamalum
Ef Madur Drepur sig sialfur
Ef Kong: giefr Obotamanne Landsvist
Cap: 5. Ef Madur selur Frialsann Mann
Cap. 6. Ef Madur hyser Vtlagann Mann
Cap. 7 Ef Madur verdur særdur a Pijnge edur Samkundu
Ef Manndrapare sleppur laus
Sijslumadur skal þa Mann til ad Refsa epter Dome
Cap. 8 Ef Odur Madur verdur Mannsbane
Ef Menn sia Æde a Manne
Ef Odur Madur Sæter Mann
Cap: 9. Vm Mannsbana
Cap. 10. Hversu Vijge skal Lijsa
Ef ei er Vijge lijst
Ef eige ber samann Vijglijsingu z So-

gu hins Saara
Ef ei ber samañ Sionarvitnum og Byglysingu
Hverneñ Erfinge skal leita epter þeim er Byge lyste
Um Aurvar Þing
Cap. 11. Ef Madur rædur Mañe Rad Bana/Sara/Skañar edr Vanvirdu
Cap. 12. Ef sa Madur er veigeñ er Meñ vita eige Fødur ad
Cap. 13 Um Vodaverk
Ef Madur geingur viliugur til Leiks/
Cap. 14. Um Ryskingaburd
Ef Madur Stijngur Mañ mz Knijfe
Ef Madur skytur ad Mañe
Cap: 15. Ef Madur bijtur Mañ
Cap. 16 Um Epterþør z Refsing Veganda og añara Obotamaña
Cap: 17. Kallast Doma Cap: ad hvoriñ Domarar eiga ad giæta i øllum Domum z hvad þeir skulu varast
Cap. 18. Um Vorkun a Vilegdar Verkum

Mañsbanar skulu utañ þara
Vm Frid
Cap: 19. Ef Meñ beriast a Þijn-
gū/ edur a ødrum Gridastødum/ og a
Gridatijmum
Vm Heimafrid ad heimile Mañs
Cap. 20 Ef Madur bindur Frial-
sañ Mann
Hveria Menn binda ma
Cap. 21. Vm Høgg og Sløg
Ef eirn særer tvo Menn
Ef tveir særa eirn Mann
Vm þa Meñ sem veita Lid ad taka
Menn af (giørde
Cap. 22. Ef sa vill ei bæta er mis-
Ef Sijslumadur vill ei Riett giera og
hefner hinn sijn
Hvar fella skal Kongs Sakeyre
Vm Kong Sakeyre edur Sekt
Cap. 23. Vm Klór/ Pustra og
Hnefahøgg (þyrmt
Vm Blak/ z allt þ Mañe verdur mis-
Cap. 24. Ef Vxe verdur Mañe
ad skada

Ef Nestur bistur Mañ edur Hundur
Cap. 25. Um Okvædis Ord
Ef Madr kallar añañ Landradamann
Ef madr kiener giptre Kviñu um Nodt
Um Fullriettis Ord z Fiolmæle. (dom
Cap. 26. Um Rogsmenn
Cap. 27. Um Kvedskap. (mæler
Um þau Neyrlyrde/ s̄ sa a ei Søk a ek
Cap. 28. Ef Madur liggur med
annars Mañs Konu (Meñ-
Cap. 29. Um Bodsletti z halfriettis
Cap. 30. Um Husgangsmeñ
Cap. 31. Um Kveña Legord z þra
Ef Madur væniſt Konu (Riett
Um Kveña Riett/ hver hañ ſkal taka
Um Barnþoſtur og a medañ Kon-
ur eru i ſiſnum Siukleika.

Kvennagiptingar.

C. 1. Hver Giptingarmadr er ad Logū
Hverſu miked Konu ſk giefaſt i Tilgiof
Ef Kona giptiſt an Samþyckis Gipt-
ingarmanns
Um Konur þær s̄ locka Born Maña

Cap. 2. Vm Arfskipte dætra a mille
Ef Fe edr Griper eru liedner til heiman
Vm Fiarforræde Meyiar (fylgiu
Vm Eckiur. (Logsokn
Ef sækia þarf til Heimanfylgiu med
Ef genged er i Borgun fyre Mann
Cap. 3. Vm Felag Hiona i mille
Ef a Bonde ad selia Eigner Konu sin^u
Vm Lysing Kvennagiptinga z Tilgiafa
Ef Mær hefr Fiarhalld Brodur sijns
Cap. 4. Vm Misdauda Hiona
Vm Felag Aureiga
Cap. 5. Ef Kona Hoorast. (na
Ef Seckagiolld koma a hendr ødru Hio
Vm legord fra Konū ȝ mañe er trulofa.
Ef Madur vill leggiast med Konu og
kiemur ei Vilia sijnum fram
Cap. 6. Ef Meinbuger skilia Hiu-
skap Hiona
Ef Madur leyner heim Sifskap ȝ er
af sialfs hans Volldum til komenn
Ef ei vinst Fe til Heimannfylgiu.

Almeñelegt Erfdatal.

Cap. 1. Um skipte Arfs a milli Syst
Eß Dætur eru legnar heima. (ina
Med hversu miklu Fe Forelldrar sku-
lu gipta Børn syn
Um Skilgietning
Um Loglega Festing
Aunnur Erfd/ Annar Cap.
Þridia Erfd / Þridie Cap.
Cap. 14. Ef sa Madur tekur Arf
er ei a med Logum
Cap. 15. Um Ættleiding
Hvernen/ og hveria Ættleida skal
Cap. 16. Eß madr vegr mann til arfs
Cap. 17. Um Arf bráddaudra manna
Cap. 18. Um Vielakaup z Arfsvik
Um Skullder epter dauda Menn
Cap. 19. Um Omagaeyre og Ma-
la Konu i Garde Manns
Um Skullder/ og Omagaskipte epter
annad Hiona frafalled
Cap. 20. Um Omaga Gods/ hver
þad skal vardveita
Cap. 21. Hvad miked Fe standa skal
fyrer Omaga

Ef Fiarhalldsmadur duget ei
Erfinge ma hallda Omagaeyre
Ef adrer Omagar eru a Omaga godse
Hverier Omagar seigiast meiga a
Omaga Gods
Cap. 22. Ef Innstæduëyrer er misse
enn v. Hundrud
Ef Madur fær ødrum/ edur lætur
laust Omaga Gods / an Doms
Cap. 23. Hverneñ med Arf skal fa=
ra ef Erfinge er ei nær
Vm Arf Norskra/Danskra og Sven=
skra hier
Vm Arf Maña af ødrum Tungum
Cap. 24. Vm Vmbod ef Madur
fer af Lande burt
Ef Vmbodsmadur andast
Ef Islendskur andast Vtann Lands
Cap. 25 Hversu Arf sk sækia ad Løgū
Ef hiñ vill ei ur Arfe fara
Cap. 26. Ef Madur kallar ei til sijns
Arfs fyrer Fafrædis saker
Hvernenn Arfe skal skipta
Cap. 27. Ef Efé er a um Skil=

 giętning

gietning Manns
Um þau Hion sem saman hafa vered
Tiu Vetur og hallvist fyre Hion.
Cap. 28. Um Giafer þær halldast
Um Fiordungs Giof (meiga.
Um Tiundar Giof.

Framfærslu Balkur.

Cap. 1 Um Omaga z Forlagseire
A hvers Hiona Fe Omaga skal dæma.
Cap. 2 Hvert Hiona fære añad fram
Um Prof
Ef madr lætr Omaga gãga a husgang.
Cap. 3 Um Felausta Omaga skipte.
Cap. 4. Nær Omage skal vid Um-
bode sijnu taka.
Ef Madur giptist yngre eñ Tvitugur
Hvernen Logbioda skal Omaga
Ef Omage kiemur ologlega a Mann
Ef Madur Rangfærer Omaga
Ef añar tveggia vill ei skipta Omogũ
Cap. 5. Ef Omage a Fe epter/
edur ber Arf edur Riettarfar under hñ
Ef Madr veiter Omaga f. Guds skylld

Cap 6. Ef Utlendsker eiga Børn hier a Lande
Um Fatæka sem skilldast ad leida edur flytia Børn sijn
Cap. 7. Um flutning Fatækra
Um Nysing Fatækra
Ef Fataker beidast Prests
Cap. 8. Um Arfssølu z Profventu
Cap. 9. Um Loghreppa z Hreppstiora
Hverium Tijunder giefast skulu
Ef Omage er med Ologum nidur settur i Hrepp
Ef Madur Rijfur Hreppstiora skipan
Cap. 10 Um Bodburd
Ef Madur fellur Bod
Cap. 11. Um Eide Fiarder
Cap. 12. Hver Þijng Einvirkiar skilldast ad sækia
Um Tiundar Dag
Um Matgiafer og Mañelde
Um Lausameñ er Peninga eiga
Cap. 13. Um Skrudklæda burd

Landabrigda Balkur.

Cap. 1. Hvernen Madur skal Brig-
da Jord ad Løgum
Cap. 2. Nær madr ma ei Jarder selia
Cap. 3. Vm eignar skipte a Jordu
Hverneñ Jordu skal skipta / Husum
og Vthøgum
Cap. 4. Vm Tolu Bufiar i haga
Cap. 5. Ef adrer hverier vilia eige
lata skipta Lande edur til skipta koma
Cap. 6. Vm Løgligt kaup og Sølu
a Jordum
Ef Menn Kaupa Vottalaust.
Vm Landa merkia gaungur
Ef Madur selur meira eñ hann a
Cap. 7. Vm Lands nytiar og A-
byrgd a Lande til Fardaga
Cap. 8. Hvad Løgmale a Lande er
Cap. 9. Vm Løgved a Lande
Ef Madur selur Ved edur Mala
Cap. 10 Hvernen upp skal bioda
Ved edur Mala
Cap. 11 Ef Madur selur Mælaland
annars Manns (i Profentu
Cap. 12. Ef Madur giefur Jord

Landsleigu Balkur.

Cap. 1. Um Loglega Bygging
Ef eindogud Landskylld kiemr ei i ein-
Leigulide ma ei odrū byggia (daga
Cap. 2. Um Bigging a Kōgs Jordū
Ef Kongs Jarder ganga undann
Ef Umbods Madur tekur Mutu
Ef Madur seiger ei lausu fyrer Jol
Um Kalldakol fyrer Jol
Ef Leigulide andast
Cap. 3. Um Husagiord a Jordu
Um Vidu til Husa
Cap. 4. Nær Leigulide skal til Jar-
dar koma
Nær hañ skal af Jordu fara er ad; bio
Cap. 5. Ef Leigulide kiemr ei til
Jardar
Ef Landsdrotteñ vill ei hallda bygging
Hvad Leigulida ber ad hafa a sinu
Um flatt Eingia (leigubole.
Cap. 6. Ef Landsdrottenn bigger
Tveimur Jord
Cap. 7 Hvad Leigulande skal fylgia
Um

Vm Eingiafeit.
Vm Fiska Fugla og Eggver
Eß Hval Rekur a Jordu Leigulida
Vm Veidar
Vm Torfskurd / og um Kola gierd
Cap. 8. Nær Fardagar eru.
Vm Myke ad þæra a voll
Cap. 9. Vm Husræfkan nær Madur flytur sig.
Hvad madur ma burt flytia þra Jordu
Vm Kalldakol fyre Fardaga
Cap. 10. Eß madr sitr a Jordu olekisikt
Cap. 11. Ef Madur hefr Hey ad sel-ia, þa han þer af Jordu
Eß Tveir Menn eiga Hey osskipt
Cap. 12. Vm Hei kaup ef heiskortur verdur
Cap. 13. Ef sa brystur Hus edur Dyr sem þra Jordu fer
Hversu Leigulidar skulu Husum skipta.
Cap. 14. Vm Tadfall a Jordu
Vm skipte a Vollum og Eingium
Cap. 15. Hversu sækia skal til Leigu-lida skipta a Eingium

Vm

Um Búsmala i Naga ad hafa
Cap. 16. Um Landamerke
Um Nagabeit
Um Geimslu a Bufe / ef Land Nagranna er Logfest
Cap. 17. Hvernen og hvar Madur skal Logfesta Land edur Jord
Cap. 18. Um Averka z Landnam a Jordum
Cap. 19. Um Landnam ef fleire Menn eiga Jord
Ef sumer lofa en sumer ei.
Um Skogar Hogg a annars Jordu
Cap. 20. Ef Madur vissur meir i Skoge enn honum ber
Um Skogarskipte
Hvad Vegfarande Menn meiga hafa af annars Skoge
Cap. 21. Ef Madur a Skog a annars Mans Jordu
Ef Vidur ver um Þiodbraut
Ef einn a Skog / enn annar Gras
Cap. 22. Ef Madur a Eing a annars Jordu

Um Stÿþlur ad giora i Einge ſtinu
Um Neygard og Nlid
Cap. 23. Hverneñ bua ſkal um Ney a annars Jordu
Eþ Einge liggr oſleiged i añars Lande
Eþ Ney er þært i Hus edur Nlodur
Cap. 24. Ef vidur vex i Einge
Mañs edur Skogur
Ef Eing ſpilliſt af Eggvere
Hvørneñ vølnñ ma veita Bæta i mille
Um Afanga a Sumar i añars Lande
Cap. 25. Eþ Siør edur Vedur rekur
Ney Mañs ſamañ a añars Lande
Cap. 26. Hverneñ Løgþeſta ſkal Jørd / Eing edur adrar Landsnytiar
Um Fimtarſteþnur epter Løgþeſting
Um 20. Vetra Neþd (leidſlu
Cap. 27. Um Fimtarſtefnur z Votta
Cap. 28. Um Umbods Mañ þar ſem Jord liggur edur Reke
Ef Umbods madur andaſt a medañ Landsdrotteñ er Utannlands
Eþ Landsdrotteñ andaſt Utannlands
Cap. 29. Um Abirgd a Ellde

Eþ

Ef Omaga er vijsad epter Elldr
Vm Sinu Elld
Cap. 30. Vm Brennevarg
Eþ Madur giefur Rad til ad brenna
þyre ødrum
Cap. 31. Vm Tungarda. (ge
Vm Beit z ef ei er gard: um fød: z ein
Vm Gardasteþnur
Ef Naut brijtur Gard
Cap. 32. Vm Loggarda Bæia i mille
Eþ Þiodvegur liggur um Bæ Mañs
Hvernenn Gøtu ma þæra
Ef Madur rijdur edur geingur um
Tun Mañs
Eþ Madur brijtur Hlid edur Gard
Cap. 33. Ef Fenadur geingur i
annars Akre edur Eing
Hverneñ Fenad skal innsetia/og utleysa
Vm lokuran og tiodradann Fenad
Cap. 34. Hverneñ Bu skal utleysa eþ
inn er sett
Vm Buran
Ef Madur rekur Fenad Mañs i

hañs eigenn Akur edur Eing
Ef Madur rekur Fenad Mañs so
Mals misser.
Cap. 35. Ef Madur a gradañ Nest
Ep Nestur bÿtur annann Nest til
Bana edur Hross
Ep Hross þinst daudt af Nesta volldū
Ep Hross er reked i Beck edur Dy
Cap. 36. Vm Nestavÿg z Taglskurd
Ep Madur tekur Nepting af Hrosse
Ep Hross setur epter Manne
Cap. 37. Ep Madur leiger Hross
ad Manne
Vm Geymslu Nesta a Alþinge
Cap. 38. Ef Eigande sender Mañ
med Hross
Hverneñ Kapla skal virda
Cap. 39. Ef madr drepr Fenad mañs
Vm Sarabot a Fenade
Ep madur skier Tagl af Hrossum ed-
ur Nautum
Cap. 40. Ef Naut stangast til bana
Ep Hundur bÿtur Fenad Mañs
Cap.

Cap. 41. Ef Jerd Mañs liggur i Eide og þær ei bygda
Cap. 42. Um Selveg yf' añars Land
Nær þlytia skal i Sel
Ef Madur vill ei i Sel þlytia
Cap. 43. Hvar Sel skulu vera
Cap. 44. Um Þiodgøtu og Almenningsvegu
Cap. 45. Um Bruargiørd
Um Feriur a Am
Ef Þiofur er þluttur a Feriu
Cap. 46. Um Aþrietter/ Rekstur og Fiallgaungur
Eþ Madur rekur Olofad i Aþriett
Eþ Menn sla Hey i Afriett
Cap. 47. Nær Fe skal marka
Hvad Mark hver skal haþa
Um Erþdamark/ og um Giørdamark
Eþ Fe geingr Omarkad i Lande Mañs
Eþ madr þærer kunad siñ hreppa i mille
Um Dilka og Kolfa Omarkada
Cap. 48. Eþ Menn eiga Sammerkt hver aþ skal bregda

Ef Madur apmarkar ei Fe þad hønum er golided
Ef Madur markar añars Fe an Leiþis
Cap. 49. Um Fiallgaungur a Haust
Um Dilka
Ep omarkad Fe þinst i Almenninge
Ef Hrutur kiemur til Fiar Maños
Cap. 50. Um þad Fe sem einge þinst Eigande ad i skoustu Riett
Ep Sauder koma i Fe Maños epter Veturnætur
Hvenar Saudfe skal virda
Cap. 51. Ep Mønnum semur ei um Haga edur Afriett
Hverneñ telia skal Kvikfe i Haga
Cap. 52. Ep Menn agreiner um Afriett edur Almenninga
Eidstaþur um Landamerke
Cap. 53. Ep Fe geingur ur Afriett i þess Land er næstur býr
Ep Madur rekur Fe i aũars Land
Cap. 54. Um Gardlags Steþnur
Cap. 55. Ep Madur leider Verfe til Gradþiar

Ep Gradungur ellter Fang ur Kum
Cap. 56. Um Vatnspoll og Veide.
Ep A brijtur a annars Land. (stødur
Ef Menn eiga Fiske A samann
Um Veidevielar fyre sijnu Lande
Um Hvergarda
Cap. 57. Um Fugla Veidar a añ-
ars Lande
Cap. 58. Um Falka Veidar/ Biorna/Repa z Rosmhvala a añars Jørdu
Um Bertalestur og Grasa
Cap. 59. Um Sel i Almenninge
Um Heyslatt i Almenninge
Um Fiskevotn i Almenninge
Ef Hval reke pa Meñ eru i Almeñinge
Ep Madur brenner Sætur edur Bud
i Almenninge.

Reka Balkur.

Cap. 1. Ef Vid rekur a Fioru mañs
Ep Vid edur Hval rekur i giegnum
Merke Osa
Ep nya Osa brijtur upp i Land

Ef Bein edur Vidur finst i Fioru Sandorpenn
Ef Vid rekur i Osa
Cap. 2. Ef Vidur flyttur fyre ann-ars Lande
Ef Madur flytur Vid finn a ann-ars Fioru
Vm Netlog
Hvad Rekamad: a z hvad Landeigäde a
Cap. 3. Hver Hval skal festa
Vm Hvalfeste
Ef Hval rekur ut undann Festum
Cap. 4. Ef Skot finst i Hval z um Skotmann
Ef Madur leyner Skote
Ef Madur sker Hval undann Festū
Cap. 5. Vm Skotmans Hlut
Ef fleire eru Skot i Hval
Vm Virding a Skothval og Geymslu
Vm Logskutla
Cap. 6. Ef Mad: finn: Hval a flote
Cap. 7. Vm Flutnings Hvale
Hvert flytia skal Hval

Ef fleire Landeigendr eru ad Flutninge
Ef Vinnumenn finna Hval
Cap. 8. Ef Men flytia Hval fra Lande Manns/þar sia ma Fisk a Borde
Ef Hvaler finnast i miofum Fiordum
Ef Menn reka Hvale a Land
Ef Madur finnur Hval i Isum
Hvad Veidr er/z hvad Flutningar eru
Cap. 9. Vm Selaveidar a annars Jordu
Ef Madr skiotur Hafurhval/Rostung edur Sel
Cap. 10. Vm Flutningar a Helgum
Vm Helgra Daga Veidar. (Dogum
Cap. 11. Vm Hval Flutninga ur Almenninge
Cap. 12. Vm Vogrek

Kaupa Balkur.

Cap. 1. Vm Gripdeild
Ef Kongs Vmbodsmadur tekur fra nockrum
Cap. 2. Hvernen Kropu skal veriast

Hverjer ei eru Vitnisbærer
Um Eida fyre Skullder ad sveria
Cap. 3. Hverneñ krefia skal Vitaskulldar
Ef Skulldamadur vill ei betala
Cap. 4. Um Eindagada Skulld
Ef sa kemur ei er vid skal taka
Um Virding a Kvikfie
Ef Madur sender añañ til Giallddaga
Um Vottalausar Skullder
Ef Skulld er ei Eindogud
Cap. 5. Um Laugaura og Verd a Gulle/ Silfre og Jarne
Cap. 6. Um Fiarlag a frijdum Peningum/ z um Verd a daudre Voru
Cap. 7. Um Averka Skullder
Um Lausamenn er Ofkil giora
Cap. 8. Um Skullder epter Daudan Mann
Ef Skulld stendur xx. Aar
Cap. 9 Um Fiarsokner Utañherads
Cap. 10. Um Fiarsokner iñañ heradz
Um Loglegt Umbod

Cap. 11. Vm Loglegann Kaupskap
Ef Madur selur Fals Voru
Cap. 12. Hver Kaup Brieþa skal
Cap. 13. Eþ Madr vill ei Vitne bera
Cap. 14. Hver Kaup halldast meiga edur ei
Eþ Madur kauper þad hann veit ødrum er sellt
Ef Madr kauper vid Vtlægan Mann
Cap. 15. Vm Leigu Kugillde
Cap. 16. Vm Abirgd a Leiguþe
Eþ Madur drepur Leiguse
Cap. 17. Vm Fodra Pening og Handvammer
Cap. 18. Hvad Loggilld Kyr er
Ef Madur selur Grip med Leinande Lostum
Cap. 19. Eþ Madur kauper Osied
Cap. 20. Vm þa Gripe er eige ma Skipte a koma
Cap. 21. Vm Abyrgd a Lans Fe
Cap. 22. Vm Vedþe
Ef Madur setur Jord i Panta edur adra Gripe

Cap. 23. Vm Skulldaskeilingar og Skulldaheimtur
Cap. 24. Hverium Kaupum Konur skulu rada
Cap. 25. Vm Verkmaňa Kaup og Skilord
Cap. 26. Vm Voger/ Stikur og Mælekierolld

Farmaña Løg.

Cap. 1. Vm Løglega Farlekiu
Cap. 2. Hversu Hapskip skal framsetia
Cap. 3. Vm Skips Vppsatur
Cap. 4. Nær Skiparar skulu til Skips komna
Cap. 5. Vm Hafner og Grasbeit vid Kaupstade
Cap: 6. Ef Styremadur seiger tvent til hvert hann sigla vill
Cap. 7. Vm Ahøpn Styremanna og Haseta
Cap. 8. Ef Hasete ryfur Skipan

Cap. 9. Vm Bid epter Stÿremañe edur Nasetum
Cap. 10. Ep kasta þarþ þyre Bord
Cap. 11. Vm Siovolk
Cap. 12. Vm Skipbrot
Cap: 13. Ep Madur leiger Far af Naseta
Cap. 14. Ep Menn beriast i Kaupferdum
Cap. 15. Nver Nøfn skal hapa med riettu
Cap. 16. Vm Napnar Rann
Cap. 17. Vm Skips Bat
Cap: 18. Ep Meñ sigla a adra þyre Naudsyn
Cap. 19. Ep Meñ sigla adra Naud synialaust
Cap. 20. Ef Meñ hallda Samþlot
Cap. 21. Ef Menn þinna Ackere a Grunne
Cap. 22. Vm Samþelag
Cap. 23. Ep añar Felagsmaña deir
Cap. 24. Vm Varthalld a Skipi
Cap. 25. Ef pleire Menn eiga

Skip samann
Cap. 26. Um Farma Flutninga
Cap. 27. Um Skipa Uppsatur

Þiofa Balkur.

Cap. 1. Um Eyrisskuld og þadann aß meira
Eß Madur tekur vid Fe Þioßstolnu
Um Reßsing Þioßa
Cap. 2. Hverneñ med Þioß skal fara nær Hann er fundenn
Eß Þiofur sleppur laus
Hvar Þioßur skal dæmast
Cap. 3. Um Ransmenn
Ef Madur ræner Mann Þioße
Eß Madur leyner Þioße
Um Launsatt vid Þiof
Cap. 4. Hverneñ Þioßstoled Fe skal aptur sækia
Ef Madur slepper Stolnu Fe an Doms
Cap. 5. Eß Madur kienner Manne Stuld
Hverneñ undañ Stulde skal færast

Cap. 6. Hverneñ ranſaka ſkal ept- er Stolnu Fe
Cap. 7. Eþ Madur pinnur Fe ſitt ſtoled enn ecke Þioþ.
Vm Nandran og Fornæme
Cap 8. Ef Madur kenner ødrum Stuld/ ødrum Vidtoku
Vm Vndanpærſlu a Stulde
Vm Omaga Stuld
Cap. 9. Vm Stuld Fugla og Se- la a annars Jørdu
Cap. 10. Ef madr ſelr Kongs Jarder
Eþ Mark ſteinar eru upptekner
Eþ Madr Miolkar edr ſkiur Fenad
Cap. 11. Eþ Madur tekur Hvanner edur Næpur
Cap. 12. Hverſu Apodur ſkal taka
Cap. 13. Vm Miſſanga
Hvad Miſſange er edur ei
Cap. 14. Hverneñ þunde ſkal lÿſa
Ef Vegparande Menn þinna Hluk
Eþ Fe þinſt i Jørdu
Cap. 15. Vm geimſlu a Peningum
Cap. 16. Vm Abÿrgd a Lans Fe
Eþ

Ef madur tekur grip maňs an leiþis
Cap. 17. Ef Madur lier odrũ Skip edur Hross og vill ei hallda sijdan
Ef Madur lier odrũ þad hønũ er lied
Ef Madur rypur Skipan/ edur tekur annars Vinnumann
Cap. 18. Vm Duþl og Vedse.
Cap. 19. Vm Eida þyre Obotamal
Cap. 20. Eidur um xiij. Markamal
Cap. 21. Eidur um v. Marka Mal
Cap. 22. Vm Meinsæres Menn
Cap. 23. Nær Sakeyrer er riett golldenn og i hveriu.

Almeñelegt Registur yþer
þessa Løgbok epter A B C.

Aa. Ab. Ac. Aþ. Ah. Ak.

Aa eþ Madur vill Skip a hafa 282
eþ brytur Brw 284 eþ Fiskar ganga i 304 eþ añars Jørd brytur ibid. les Vatn.
Aarar eþ brotna 412
Abirgd a Lande selldu fyrer Fardaga 200 a Elldc 255 Arþe 154 hvar aþ skal sceigia 343. a Leigu, Fie. 362
Abwd hvad leinge stande 254 heñar niooer hvør 227 les Jørd / Leigulide.
Ackere eþ Meñ uppdraga mz synu 403
Afoodur hvørneñ taka skal 430
Aþrieffur hvad er 286 / 301 ef Fienadur wrgeingur 229 / 300 midiañ i skal Fie reka 284 ei Mælnytu 285 nær Fie mæ ei i recke / ibid. 286 eþ ei er ad Køgum i reked 285 skal ei Sætur i giøra / ibid. eþ sumer leiþa / eñ sumer ei ibid. hvør þat mæ beita a Vetur 286 eþ Møñum semur ei um 298 hvørsu i skal telia / ibid. eþ i er steiged 286 eþ pleira er i reked eñ skal 298 þangad rekest ei Svyn ibid. les Almeñing.
Ahøfn a Skipe 377
Akraskipte 228

Akvædisverk Viñumaña 374
Aldine eþ stoled er 429
Aleigumæl 428.
Alþter les Elltur
Algelldingar 347
Algillde a Fienade 268
Alickfarvitne hvad sie 339
Almeñingar hvad eru 299 / 311 hvar Sætur mæ i giøra ib. þar eþ Meñ þiña Fe i Jørdu 434 nær ei skal i beita 311 eþ Meñ i sla ibid. eþ Hvalur er wr flutttur 329/334 les Apricrt
Alþing les Logþing. Þar sie lÿst Skote 325 Vogrecke 336 Løgmæla 201 les Auxaræt Þing
Anikod ef brend eru 258
Ander hvar ei skulu veidast 307
Andvirke ef brend eru 312
Andvitne hvar ei gillda 18/339
Aña a mille/ hvad sie 302
Arduruxe hvad dÿr sie 346
Arfboreñ hvør sie 60
Arfe wtlaga leise Eign eþ i Sekt fellur 58. fcricst i Aundvetge 145
Arfnæm Børn hvør sieu 131

Arþsale

Arfsale nær Madur mæ seliast 177 hvørneñ þad skal skie 178 hvørium fra þñ mæ ei seliast 164 seq. oløglegt hvørt er ibid.

Arfsvik hañast 145/163

Arfsvon kaupe eingeñ 177 nær þad mæ halldast ibid.

Arfur hvat dæmast skal 161 ber Attleiding Vitne 144 ef ei viñst til Jafnadar Dætrum ogiptum 231/118 hvar standa skal virdur 153/157 Brædbaudra 145 Jslendskra utañlands hvørneñ fara skal 157/156 Danskra og Svenskra hier 155 nær under Kong fellur ibid. hvør hønum mæ jata undañ sier 143 ef sa tekur er ei rettnest Erfinge 142 hvar sækiast skal 158 hvørn ei skal afterglast 154/151 hañ skal virda 154 sækest iñañ x. Vetra 160 hañ mæ eingeñ undañ ødrum giefa 145 til hñs hvørneñ Madur skal sig færa 161 til hñs ef Madur vegur añañ 144 dæmdum ef Madur fyrerstendur 159 hañ i ef Madur sest 158 hønum we hvørneñ færa skal 159 hvørneñ og hvenær skipta skal 160/162 nær Omaga filger 169.

Argafas hvad er/ og Sekt a þvi 102

Arnessþings Nefndarmeñ [illegible]

Askar til Mælers 375 i kiertum ef rangt er mællt 376

Aspor til Fiär Vpptöku 76/ 99 til Burtþærstu Leigulida 222 til Heys Aptr urþærstu 228 til Bwþlær Vttektar 266 til Burtþærstu wr Hwshaga 279 ad briooka Gard wr Aa 306 virda wt Skulld hia Prioote 341.
Aitrædur Madur eþ Jörd selur 191 sq.
Averke a Jördu og þeirra Bætur 232 seq. i Skoge 236 hvör sakia skal 253 hvar vina maa ad Ósekiu 278.
Auga Mañs ef wtstunged er les Nyd- tugsverk/ Fienadar hvad vidliggur 274.
Aureigum giptum eþ Fie aplast 124 þeirra Skullder 349 eþ þeir um hlaupast 350
Aurvar Þing 78
Auxarar Þing 9 hvörier þangad ei neþnast skulu 13 Grid þar 19 eþ þar eru Meñ særder 16 Vopn boreñ ibid. þar sic lyst Ovœdamönnum 21 eþ Meñ þar beriast 94 þar eþ Mlaþange verdur 432

B.

Bæte skal Styremadur ræda 397 hvörneñ besta skal. 398 hvör æbirgd last skal ibid.
Banaræd hvad sieu, 78. seq. Þau framkomeñ eþ Madur rædur Mañe 144.

Banaskot i Hval hvad er 324
Barnpoostur hvør borga skal 114
Barna og Utarpa Mismunur 124
Beit hvør Søk a m. 215. A Eide. Jørdu. 277 Hvørsu bæta skal. 258. seq. Sektalaus 277
Ber eþ Menn lesa a añars Jørdu 311
Berse til Stadþiar oloþad eþ leidt er 303
Bergverd hvørneñ hallda skal 407
Beriest Meñ a Gridatijmum/ i Grida-stødum 94. Kaupþerdum 394 Noregs Menn vid Utlenda ibid.
Binda skal Sekañ 86 hvørn ma ed osektu 72/ 180 eþ Meñ prialsañ Mañ 95
Biodrverplar 378
Birkevid ef rekz ut um Merke Osa 315
Biskupsstoola til hvad gieþa ma 178
Biørgvinar Askur 376
Biørn hvar veida ma 310 skoteñ eþ rekur 333
Blak z hvilijker Misgiørning 100 sq.
Blæsturjarn hvad dyrt sie 355
Bod/ hvør bera skal 180 eþ ei vill sa bera er pyrer Eide Jørd svarar 183 til Omaga Þyngs 179 hvørium aþhenda skal 181

181 þvi ſkal Nattſtade reida ſo. hvenær upp ſkal ſkiera ibid. Skipbrotsmaña 392 til Skipsuppſætturs 380 til Hvals i Al-meñinge 312
Bodburdur þyrer Eide Jarder 183 af Kalldakols Jørdum 210 a Nyslendum 183 epter hønum þlitieſt Omagar 174
Bodfall/ og þeſſ Sekt 181. ſeq.
Bodſlettur 110
Bookar-Eidur 252 Bitne 275
Boolþeſta les Jord
Bonde/ þæde Þingmeñ til Albyngis 14 a Vyggsbætur halþar epter Kon: ſy-na 58 eþ drepur Konu ſyna 52 a Riette a Konu ſiñe 114 eþ bydur Samviſter ept-er Hoordom 125 vardveite Fe Konu ſiñar ibid. nær Arþ dæmeñ ſkal vardveita 154 Ay-þær hvørt ſie og hvørſu Þyng ſæke 184 ſei-ge til Tiundar og Mañeldis 185 eþ vyſar Vinnumañe ur Viſt 373 er ſkilldur ad vara til Skipdrættar 380 eþ bydur Rañſookn 424
Bord þyrer hvøriu þyrſt ſkal kaſta 390
Borgunarmadur 112 þyrer þañ ſ gipt-eſt 120 hvørneñ i Borgun ganga ſkal 371
Brædbaudra Maña Arfur 145
Breñe Madur Mañ iñe 61 Nær eda Kirke aþ Mañe 101/ Meñ ſamañ til Dau-

da

og 145 Madur nockud Oyrliande 255 hvar Madur ma og hvernenn 256 Ambod 258 Sætur i Almenninge 312 eþ Madur leggur Raad til 257
Brennevargur 256 eþ þvi neitar 257
Brigde a Lande/ edur Jørdu 189/ 192 eþ Mann vellast þyrer Naudsynia saker 191 hvar þyrer Frammþærslukeise verda 206
Brooder Samfedra Skilgietenn 133 Frilluborenn 140 Sammædur Skilgieten 135 Frilluborenn 140 Samþædur Skilgietenn 134.
Brodur Dottur Samþedra Skilgietenn 135 Frilluborenn 140 Skilgietenn aþ Sammædum Brodur 137
Brodur Dræp/ les Nydingsverk
Brodur Son/ Skilgietenn aþ Samfedra Brodur Skilg. 134 aþ Sammædum Brodur 137 Frilluborenn 140
Brodur Syner ef fleyre eru 134
Bruargiørd 278 / 281 eþ skild er a Hendur Manne 284
Bru a eþ Madur Skilord giører 282 til hennar eþ Ste er lagt ibid. eþ brotenn er 280
Brudkaup skal Eindega 116 þess Vitne eþ þrytur 125
Brune a Hwsum 255

Brunnum hvøreñ veita skal 247
Brædur ef a skilur um Gipting Systra 115 tveir eru sem eitt Vitne 340
Brædrabørnum næster 138/ 140
Brædradætur 136/ 139
Brædrasyner Skilgietner/ aþ Samfedra brædrū 136 aþ Samþæddum Skilgietnum 139 Skilg. aþ Frillubornum 139
Brædrungar Frilluborner 141
Brædrungsbørn hvør erþer 138/ 141 þad hvør erþe 139 hvørier jaþnt þramkomner eru 138 seq.
Bue sa bregdur / giallde ei Skatt nema Fie eige 52 Buhluter um þrañ Skatt Fie 52/ þess Dauda Kaupest i Hey og Matur 148 þess Vtlausn Leigulida 221 eþ Eigande vill ei wtleisa 264 þess Vtlausn 265 eþ sa vill ei wtlæta er tásette 266 eþ teked er so Mæls misse 267 eþ Madur þærer Hreppa a mille 288
Buþie eþ geingur wr Kvíum 259 til þess þellest ei Sakeyris Virding 244
Bushlute bæte Leigulide 218 eþ hann giører nyia/ a Landsdrottem ibid.
Bulauser giallde Skatt 52 þeirra Sveita Stil 185
Buniſſubot 264/ 266 seq.

Buræn 266

Buskioola 375

Byte Madur Mañ 85 Nestar hvør annañ/ les Gestar.

Bæarskipte 198

Bændur bilge til Resbingar 72 Picobe til Drαps 418 giøre Vegu albæra 280 mere Hledslu a Skipe 379 eb hafa raung añ Mæler 376/ les Bonde

Bæta eb sa vill ei er utsgiørde 98/112

Børn Skilgieteñ fyrstu Arfar 128 þau erfer Fader 129 hvør Arfgeing sieu ibid. seq. med hvad mitklu Fie heimañ giefest 131 Fødurlaus og Fielaus hvar Framfære eige 153 framfære Foreldrar 164 nær et skule a Hreppa setgiast 167 Ytlendra yfer 173. les Omagar.

C.

Chirographum 357

Christeleg Trw 31 seqq.

Christeñdoms Riett ma alltyd sækia 353

Christinum Mañe sa ei vill biarga. 177

D.

Dagur allur til Stefnu 250 skal um Vetur rada Bodburde z Flutninge 178

Dallands Skipe 194
Daudt Leigufie nær leigia skal 364
les Rugylldc/ Leigufie
Deyr Meñ Skipvædner/ ædur Skip
fer 383/ les Hæsetar
Deilldær Maña 340 a Samkundū 18
Dilkar hvad leinge Omerkter vera
meiga 289 ef villast i Afrietre 293
Dilkær 289
Dir/ ef Meñ brioota a Nws sem ei
hafa ædur verid 225
Doomur hvorneñ vera skal 89 seq. ef
vxger 100 hvar med Gridum skal setiast
24 høñū wr ef Madur seiger sig: ibid. ef
fyrer Arf er lagdur 158 seq. hañs er
hvør vecdur 337 hønum undañ ef Meñ
hlaupa 112 hønum undañ ef Meñ færa
ei Fie/ sekiast ei 251 ef ei er halldeñ 26
hañ skal hallda 22 hañ Løgsamdañ ef
Madur ryfur 25. les Lagadoom.
Doomrof 99 um Þijngvijste 20 Sekt
a þvi 21 hvar hafa a Sakarabere 25.
Doomsmoñum ef ei semur 251 seq.
Dottur sijna ef Madur drepur / les
Lydingsverk / heñe a ef Madur stendur
Mañ 65 ef leigeñ er i Fødurgarde 130
hvar erfer ibid.
Dotturdotter Skilgieteñ hvar erfer 133

Frilluboren 140
Dottrson skilgieten 132 Frilluboren 140
Dræps til filge Bændur Þioofe 418
Dreingur ad verre 123/208
Drepe Madur Mañ a Alþynge 19
sig sialfan 68 Rugillde/ les Leigufie.
Kongs Riettre ei nidur 420
Drickur hereft ei i Logriettu 16 Skip-
maña hvad mikell vera skule 378
Druckne Meñ i einu 145
Dræpur verdur ei Þioofsnautur 417
Mær Þioofur verdur 416 seq.
Duble Menn Teningum 440
Dyke ef girda ad Neye 245
Dæmt Fie 342
Dætur tvær taka jafnt vid Brodur 128
Ogiptar hvad af Arfe hafa. 118

E.

Eckia hvorneñ sig ma gipta 117 ef
añars Fie lætur meta sier til Heimañ-
filgiu 120 sæke ei Þyng nema vilie 184.
seige til Tyundar og Mañeldis ibid.
heñar Landnam 254
Egg ef Madr tekr a añars Jordu 310
Eggelningur hvad dyr sie 347 les
Lixar/ Fiarlag

Eggver ef i Tinge er 246 fyrer Girdingu ef verdur. 261
Eggvers-Fulga veide eingeñ 217
Eide Jord 183/ 277 ef heitt er ibid. Bodburdur og Flutningar af þeñe. les Bodb. og Fl.
Eidfall 105/ 275/ 257
Eidvætte/ hvørsu vera skulu 442
Eidur Nefndarmaña 15 um Nefnd Maña 16 a Fimtarsteffnum 252 um Almeñing 300 um Landskulld 210 um Skot 323 um Skulld 344/ 351 ef Madur vill ei sveria 268/ 344 hvørium ei skal dæmast 22 hvør ei ma nioota 443 hañ skal ei sveria fyrer Brioost Daudra 351 takest ei af beggia Maalsparta Vottũ 251
Eigande ef ei finst ad Fie/ les Fe hvat ei ma sitt taka 371
Eign ef i Hegngillde er golldeñ 58 les Jørd. Konu siñar selie eingeñ 122
Eik Maños ef Madur tekur og fører Eiganda 437 seq. les Hest/ Hross/ Fenadr
Eindagar a Fie 207/ 342 ef ei eru a skilder 369 til Fioofstolens Fiar 421 423 til Vedlausnar 369
Eineide 119/ 120/ 123/126/ 443 fyrer Apturfærslu Heis 223/ 228 Doomsmaña ad ei betur vite 252 um Felag i Kaupferdum

verdum 404 fyrer Flenadar Drap edur Kemstur 277 fyrer Hafnar Adroodur 396 Handsalad Raup 357 Hepringar Aptekt ad Heste 270 Hestsvöllo 268 fyrer Mank son 22 fyrer Sammerkt Fe. 288 Slatt i Almeñinge 311 Vodaverk i Samsglingu 401
Einge a añars Mañs Jørdu / edur bleire 241 Eggver edur Fiskevötn i ep uppkoma 246 seq. Girdingum ep fyrer verdur 261 Gardur skal um þad 258 hvar Löggard ma um hapa 242 Högg skoogur ep i vex 246 i þvi skal ei æia 272 Leigu lide skal þ uppviña 215 Ohetlagt 241 sq. Ostetged ss. Sumur 244. sitt ep Madur vill beita ibid. Skipte a þvi 228 steiged a annars Jørdu ibid. ep spillt er 331 / 280 Vidur ep i vex 246 Virding a þvi 247.
Eingiamark ep Menn ei vita 272
Einhleipum Mønum hvort stepna skal 352
Einkenne les Mark
Einmanadar Samkoma / les Gardastepnur
Eins Vitne / um Andlat Mañs Veañlands 156
Einvitke / hvor Þing sæke 184 / hvorneñ Fatæka blitte 174
Eiters Stuldur 415 sinie eitn 340

Eirkieteil nijr Metße 348
Eirna Mørk 291
Elftur eß verpa fyrer Fardaga/ hvør þad a 217 eß merktar eru 308 seq.
Elld sin̄ ꜳbirgest hvør 255
Elldebrandar eß epter eru a Jørdu 218
Elldevidur 217 seq. 230 seq.
Embætte Hꜳseta a Skipe/ les Hꜳseta Skillda
Epterßør Veganda 86
Erßda Mark 287
Erßinge hvør sie/ les Erßder 128 sq. eß i Fiarska er 153 eß a tveim Tungū um han̄ leikur 160 þess sem Vtan̄lands er 155 156 nær hallda ma Omaga Eyre 151
Eyar fyrer Lande eß keipkar eru 199 i þeim eß Hꜳsete epter verdur 389

F.

Fader hvar erßer 129
Falkaveidar 309
Fals i Kaupum hvad er 356 eß selle er 359 hvør bæta skal 356/ 378
Fangavottar 441 seq.
Fange eß strÿkur 72
Fardagar 218 hvar Giallddag' eru 344

Farhirder z hūs Skillda 283 eß Pioß blitur 284.
Far Nroſſa (Spor) hvar Mælsgagn ſie 268
Farkoſt Mañs eß Madur bryſkur 96
Fartekia Løgleg 377
Farvegur Vatna les Vatn
Fatækur blitie Born ſyn 174. eß Preſts beideſt 176 hvad leinge Hyſeſt anbid. eß ſkioota Børnum nidur a Hreppa ad Ølgøgum 180 eß deyr byrer Hyſingaleiſe/ les Omaga. Hia hønum eß Rugillde deya 362 a bimta Hlut aß Helgedaga Veidum 334 hvørt blitiaſt eiga 186 hvørnen blitiaſt eiga 183 eß ſialber blitia ſig 176 nær þa ſkal bitta ibid. 183 þeirra Flutningur aß Kaldakols Jørdum 210 aß Eide Jørdum/ les Eyde Jørd. Børn þeirra nær ei eru ſkilld med þeim a Vonarvøl bara 174.
Fe i Jordu hvør a 199. ſeq. ſynu eß Madur vill ei vidtaka 192 eindagad 342 dæmdu eß byrer er ſtaded 341 Hioona eß Omage a kiemur 166 dauds Mañs eß ei vinſt til Skullda 146 ſeq. Omaga hvøre rardreita ſkal 147 þad virdeſt ibid. Konu ſkal ei aß Lande blitiaſt 121 Hioona byrergiøre ei eitt añars ibid. Omaga bæreſt ei wr Fiordunge 149 Pioosſtolnu ſa vidtekur 417 ſitt eß Madur aß Pioobe tekur

kur 420 Þioofſtoled ef Madur kiefer hia ødrum 421 uppnæmt hvad er 422 Þioofſtoled ef Madur finnur 425 nær ei ma taka 426 ef ei vinnſt meir enn til Mala Konu 153 Miſſa þeſſ nær ei borgaſt ſkal 362 af Þioofe teked hvør a 418 Sigling^r til hvad meted vera ſkal 383 þad ad feſta 344 ef næſtu Frammfærendur eiga ei 164 ſitt hvar Madur ma ei taka 426 af hvørium ei ſkal dæma 22 Skipte þeſſ oløgleg 162 ef lagt er til Ferðu 282 Konu ef Jørd er med keipt 124 annars giefe eingenn Søk a 352 ef wt þarf ad kaſta a Skipe 391 Priooꝛs 341 adgolldeꝺ hvørnenn marka ſkal 287 ef unoerreꝺoſt 244 ſeq. Skipte þeſſ i Haga 229/ 298 omarkad hvørſu fara ſkal 287/ 293 ſeq. annars ef Madur markar ann Ordlofs 291 ef Menn reka wr Africtt 301 gangande hvørnenn marka ſkal 290 ef markad er annars Manns Marke 292 med Reind markad ibid. okunnu eff ei er luſt ad Løgum 297 ef Eigande kiemur ei til fyrer midian Vetur 296 ſeq. ſitt ef Madur burttekur/og ſyner ei Bonda 296 ef Menn reka i annars Land 300 ef i Land kiemur/ og eingenn veit hvør a 295 les Fenadur

Fedgar tveir eitt Vitne 340

Felag Hioona 121/ 130/ 131/ 147 Oløglegt hvar ſie/ 122 epter þvi ſkipteſt Omagar 167 i Kaupferdum 404 ſeq.

Felagoᵹ

Felagsmadur eþ ſkeſt edur deyr 406
Fellujarn/ þeſſ Verdlag 345
Femiſſa 362. les Fe.
Fenadur eþ ſærdur er 274 ef reñur epter Mañe 270 eþ reken er i añars Tødur edur Eing 266 nær bera ſkal wr Hwohaga 278 eþ Madur miolkar / edur legſt under 429 jafn Riettur a hønum 437 eþ fellur Gard 264 eþ undertredſt 264 hvørnen iñ ſkal ſetia ibid. iñſettur eþ giører Mañe Mein 265 hañ iñſettañ eþ Madur tekur wt ad Ológum ibid. eþ ſtangar hvør añañ 264 les Fe
Ferd Mañs eþ Madur talmar 101
Feria ef brotnar 282 ef Madur geingur a olofad 283
Feriumadur/ les Farhirder.
Feſtar i Hval hvad ſterkar ſkulu 319
Feſtefiara 313
Feſtingarhvalur hvør ſie 320
Feſting løgleg 131
Feſtingarvitne eþ ei lifa 162
Feſtum undañ ef Hvalur er ſkoreñ 323 les Hvalur
Fiallgaungur 284/ 292
Fiarhalld ſitt nær Madur a 169. eþ

sellt er aþ Hende 152 nær Madur mæ þorum þar 169/ 170 Brooders eþ Mær heþur 123
Fiarhallds Madur eþ sellt i Omaga Eyrer ovirdan 149
Fiarkraþa 338
Fiarlag hvørnen vera skal 346 sq. Sokner þess iñan Hierads 353 utan Hier- ads 352 Upptekt oløgleg 337
Fiarsokner/ les Fiarlag
Fimt ef ber a helgann Dag 299
Fimtan Vetra Madur Vottbær og og Riettnæmur 339
Fimtarsteþna hvar vera skal 249 seq. Doomur a heñe 251 til Gardaskipta 262 Leigulida til Jardar 214 um Heiskipte 249 þyrer Slatt 228 ad briota Gard vid Fiske Aa 306 um Almeñing 299 til Hus- saskiptis 225 þyrer Jardarleigu 207 um Hval 321
Fiñanda Spik 328
Fiormeñingur 71/ 76/ 339 hvar erþe 141 Frilluboren ibid. hñs Forlags Eyrer les Forlags Eyrer.
Fiordungs Gioþ 163
Fiordungur Vigfar hvad er 375
Fiske-Aa/ ef Meñ samañ eiga 305

Gard

Gard ef i giøra ibid. ef Madur olopad i fer 306
Fiske-Vatn 304 i Almeñinge 311 i Linge 246
Fiske-Veidur 306 hvar þa taka mæ 310 rekna ef Meñ finna fyrer ofan Mar-backa 333 nær af Lande skal ei flitia leo Skreid.
Fiolmæle 106/ 108
Fiordum i ef Hvalur flytur 330
Fiørumadur / les Rekamadur.
Flatsmijde 348
Flugumeñ 63
Flutningar 328/332
Flærd i Kaupum 356
Foole ef finst 418/ 424 hañ ef Meñ bera i añars Hus 425
Fordæda 63
Forlags Eyrer 151 seq. Omaga af Iñstædu 152 ef minkar 166 fullañ nær ætla skal 165/ 166 hvad til hañs virdast skal 166 Systkina 164. Prymeñings 165 Fioormeñings ibid. ef Afgangs er 168 Karlmañs/ Kveñmañs 165
Formadur/ les Styremadur.
Forneskiuskapur 63
Forneme hvad sie 426 a Ferju 283 a

Kaune 436
Forud eþ girda um Nei Mañs a añars Jørdu 245
Foruſtugielldingur Meiþe 347
Footar aþ Nøgg/ les Nÿdingsverk.
Framþarendur eþ ei eiga Fe 164
Framfare hvørier ei eiga 174
Framþærſla eþ ei er efnd 206
Fridhelge Maña 57
Fridbrot i Kauþþerdum 395
Frilluſon 136 Dootter 137 Dootturſon 134 Doorturdootter ibid. Sonardootter 138
Frumvoltur 339
Fuglar hvørneñ veidaſt ſkulu 306 ſq. merkter 308 ſq.
Fulga 296 eþ mz Fe er giefeñ 364 ſq.
Fullriettis Ord 105 ſq.
Fullriettis Skade 411
Fundur hvørſu þara ſkal 403/433 ſq.
Fødurbroder Skilgieteñ 137 Syſter ib. Broder Frilluboreñ 140 Syſter Frillubo reñ 141 Mooder Skilgeingeñ 134 Syſter ſamþedra aþ Skilgietnum 138
Fødurdrap les Nÿdingsverk.
Fødurþader eþ verdur Omage. Barna

finna 129
Fodur finn framþære hver 164
Fødur Ætt sa ei er riett i komeñ 80.

G.

Gagngialld 147
Gangsfilþur 157
Gardlagsfkeþnur 301 seq.
Gardsbonde nær vardveita skal Arf 157.
Gardsñ medañ standur/ hvad viña skal 302
Gardur/ hvør gilldur er 260 eþ brot-
eñ er ibid. 263 i Fiskevøtnum eþ brot-
eñ er 306 seq. hvar ei er skillt ad giøra 261/302 hañs Abyrgd 262 eþ fellur a Fienad 264 mille Bæa 260 nær giørast skal 259 vilie Meñ ei giøra 261/302 eþ Fenadur brytur 259 seq. 265 Skipte a hønum 258 Oheilagur 263 eþ fellur les Løggardur.
Gardaskipte les Gardur.
Geimsluse hvørsu fara skal 435
Geitur hvad dyrar sieu 347 hvørnenn i Haga skal telia 196
Gellde madur Mañ les Nydingsverk.
Gelldþe eþ wr Afriett geingur 259

Nær vera ma i Heimalǫndum 285 Ruͤ-
gillde 361 Rekstur þess i Aprieti 284
Gelldhafrar 347
Gelldingar ibid.
Girder nockur fyre Fiskem / les Fiskem
Giafer hvoriar halldast eiga 162 til
Klaustura og Biskupastoola 173
Giafamark / les Mark.
Gialddage 344
Giptingarmadur hvor sie 115 / 117 ef
giefur Fe Brodurs med Systur 123
Giptingum sie lÿst 122
Giætslumadur Hross a Alþÿnge 271
Giordarmark / les Mark.
Gradhest hvornen vardveita skal 267
Gradungur 103 ef skadar Man̄ ibid.
ef eitter Fang wr Rum 303 ef ei er vardveittur edur i Aprieti reken ibid.
Gran̄astefna 260
Grasram 278 Verd hvar borgast a 229 / 279 / 285 nær Tvigilldest 298
Gridmen̄ fare til Skipssaturs 380 sq.
Grid Þÿngmanna 19 hvor a geingur 59 i þeim ef Madur er veigen 61 hvør selia skal ibid.
Grind gilld hvornen vera skal 262

sie.

fie heñe uppskoted/edur Hœlar brotner ib.
Grioot hvør taka ma af añars Jørdu 242
Grip eþ Meñ eiga samañ 438 liedur i Heimañþelgiu/ les Heimañþilgiu/ œtaleñ eþ laus er lœteñ an Dooms 421 eþ ripteſt aþ Mañe 422 Œſien eþ keiptur er 367
Gripdeillder 337
Gryſſar Omerkter 287
Grøþum af eþ Mein verdur 281 ſeq.
Grøs ſkal ei taka af añars Jørdu 312
Guds vegna eþ Omage er tekeñ/ les Omage.
Gull hvad koſte 345
Gøngur les Fiallgøngur.
Gøtuþundur/ les Fundur.
Gøturœn/ les Rœn.

H.

Haþnarauſtur a Skipe 407
Haþnarrœn 396 ſq.
Hafnarvadmœl 348
Haþner 384 hvørium Jaþnheimilar eru 412
Haþſkip eþ Meñ ſamañ eiga 408

Naftar Veturgamler hvad koste 294
verdlag þeirra 347 Styndre á veturnottum 294 eþ koma í Sc Masis ibid.
Nafurkið hvad byrt sie 294
Nafur skotest ef rekur 333
Nagabeit 212 Spiøll bætest 331
hvar hans mæ ad oscku uetta 319/ 384
í hañ hvørsu telja skal 195 seq. hvørsu reka skal 230 í hañ eþ Meñ opsetia 298
Nalþgillde a Nestum 267 seq.
Nandgeingner Meñ nefnest ei til Alþyngis 13 þeirra Klæde 187
Nandræn 280/ 426 hvør Riettur a er 437
Nandsøl eþ slitest eru 207 hvar vera skulu 371 a Lande 199
Nandvañer hvad eru 364 seq. sñnar æbyrgest hvør 343
Nark og Nareiste vid Logriettu 17
Nasetar nær til Skips koma skulu 382 hvad opt skulu í Land þara 397 sq. hvad leinge býde Styremañs 388 eþ Skip an riufa 386 seq. eþ ei vilja Farteþin halda 393 seq. eþ æskilur um Sigling 385 nær þyreegiøre Sc synu 389 hvørneñ hirdá skulu Vøru sina 386 aþ heim eþ Meñ leigia Skiprum 393 þeirra Stilldz a Skipe 407 hvad leinge þeirra skal bið

da 388 ef fra Skipe fara 390 seqq. ef ganga af Skipe 379/ 389/ 385 ef verda epter i Eyum 389
Naudnur hvad koste 347
Nauga ef Madur brytur 434
Nefd/ les Tuttugu Vetur.
Nefne Madur sijn 87/99
Negranesſ Syſlu Nefndarmeñ 12
Neidne boñud 63
Neimafridur ef broteñ er 95
Neimalande nær Gielldfe men i vera 285
Neimañfylgia riufest ei 116 hvørsu hun skal fara 118 seq. 125/ 128/ 130 sq. 142
Neimilis Riettur 94
Neimile sijnu a ef Madur er veigenn 62
Neimiliskvidar Vitne 102/105 sq. 109
Neimilld hvør riett sie 422 heñar Taka ef brestur 421 hana ef Madur viller 438 ef Madur hyggst hafa 421
Neimstefna fyrer Arfs i Sefu 158 a helgum Døgum 353 til Leis Apturfærslu 228 til Jardabrigdar 189 fyrer Raupfar 359 til Rødu 344 til Landsmæla 204 til Omaga Vardveitslu 170 til Skipta 196

296 til Skulldar 341/ 352 fyrer Þioofn-
adar Aburd 422
Heimstefnu Vitne 18/197
Hei i Afriett/ les Afriett/ Sala þess 222 Skipte a þvi 248 a annars Jørdu 220/ 243/ 245/ 249 ef kaupa þarf 223 ef i Haga rekur 249 ef tveir Menn samann eiga 223 þad nær bioda skal Landsbrottne 222 nær oheilagt er 224/ 241/ 245
Helgra Daga Veidar 179/334
Helmings Felag 122/124
Hefting ef Madur rekur af Hesti 270
Heradssoknet 338/353
Hermenn ef ad Skipe koma 389
Hestar/ þeirra Verdlag 347 sq. Vig 269 Medferd 438 ef bytast 267 sq. ef menn eiga samann 438 nær ogilldur þeller 268
Hiafelag i Kaupferdum 405 sq.
Hion hvørsu mørg Leigulide skal hafa 215
Hion hvør vera skulu 161 framfære hvørt annad 167 ef skilia 127 ef giftast fætæk 167 ef misgiøra 126 þeirra Missdaude 121/ 123
Hirders Embætte 230/244/276 Ris-mal 230

Hlid.

Nid hvad er 263 ef Madur oped sèt-
ur 262 sss Medferd 242 broted ef er 263
Nuser til Nusaskiptis 225 um Skip
409 um Sigling 385 til Gardaskiptis 261
um oskiptande Grip 368 i Jardaskipte
197
Nutamark / les Mark.
Nutar til ef hoggven er Skoogur 239
Nnackmids 403
Nnijsur þær reka hvør a 333
Noofur Noope hvar mæta skal 279
Norn Norne hvar mæta skal ibid.
Nreppar hvad eru 178
Nreppsmeñ hvørier sieu 179 hvørsa ala
skal 186
Nreppstioornarmeñ 178 seq. þeirra
Embætte 179 / 284 Skipte Helgradaga
Veidū 334 Skipan þeirra ef roþeñ er 180
Nrof ad Skipe giøre Styremeñ 381
384.
Nross / þeirra Verdlag 348 hvørneñ
i Haga skal telia 196 ef med Fulgu er
a Beit teked 365 ef Hepting er af tekeñ
270 nær i Toge skal hafa 278 ef ei filger
Heste 268 ef bijtur Mañ 104 ef drepa
Smalfenad 269 ef reked er i Dyke/edur
Fen 268 hvørneñ virda skal 273 Abyrgd
þess

þess 272 eß daude sinst wte 268 Ókiendt eß i Land Mañs kiemur 272 eß reñur epter Mañe 270 eß leigt edur lied er 271 Auga hvad vidliggur 274 þß Skrifsta a Alþinge 271
Nrwtar/ þeirra Verdlag 347/ 294 0ᵈ týnder a Veturnottum 294
Nrsspur Madur Mañ/ les Blak.
Nrys ef riþed er a añars Jørdu 235
Nval ef rekur / punden edur pluttur er 149/ 217/ 312/ 314/ 317/ 318 allt til 336
Nvalbein hvør a 325 ef wtkaka og a añars Fiøru reka 320
Nvañastuldur 429
Nudarskinn hvad kosta 349
Nvinska/ og Sekt þar a 415
Nunavatns Sýslu Nefndarmenn 12
Nundur eß bitur Mañ/ 104 ef bitur Fe 276 seq. hønum eß stoled er 415
Nusaskipte 194/ les Skipte/ þau ma brioota ad taka Veganda 88 eß Madur slitur Jñañgards 182 hvør Leiguliðe a 211 eß þærdt edur auked er 194 eß stendur epter Fardaga 211 eß Leiguliðe leggur Vid i 212 eß a añars Jørdu er 194 Spiøll a þeim 225 eß broteñ eru 220 eß Madur er i birgdur 101 þeim skal ei moot Jørdu skipta 193 eß brenna 255
Nus-

Husgangsmeñ Heilbrigder 118
Husgiord ef a er ſkileñ 218
Hushaga nær Fe ſkal wr fara 278
Hofn hvor fyrſtur a 395
Hoþudbool hvor erfe 129
Hogg og Sekt a þvi 96
Hoggſkogur hvad ſie 246 ef fyrer Girdingu verdur 261 a Einge eþ ver 246
Hønd eþ Madur høggur aþ Manne/ les Nydingsverk.

J.

Jaþnræde 115
Jalkur eþ bÿſtur Hroſſ til bana 268
Jardarabwd nær Madur tapar þyrer Mutur 280 ſeq. Hwo eþ betre edur verre eru eñ þa Jørd var ſelld 191 Kaup 355 357 Leiga Omagans 152 Skada þyrer Fardaga hvør ſætia ſkal 201 Skipte ſem ei ma riuþa 193 til nær. Meñ þare 212 til eþ Leigulide er ei komeñ 214 þær biggeſt med Landſølum 371 Kongs hvørn eñ biggiaſt ſkulu 208 Kongs eþ undañ hønum ganga 209 þær ſelie ei Kona/ (les Jørd) 372
Jarn / þeſſ Verdlag 345 leinl 348 Smÿde i Sakeyre riett golldet 444

Jarnketill-nijt/ hans Verdlag 345
Jarnhvalur (les Skotvhal) 312
Jferburdur hvad sie/ og hvørnenn skip- ta skal 391 skal fyrst utkasta 390
Jnnsigle hvar hafa skal 357
Jnnstæda Omaga 149 156 seq. Fe- lags i Kauppferdum 404
Jool um skal ei stefna 27
Joolanott fyrer skal seigia til Landa- brigda 189
Js i ef Hvalur finst 331
Jslendsker menn hvad miked Fe hafa skulu utann 383
Jørd hvørier fyrergiøra 60 ef Mad- ur kauper med Fe Konu sinnar 124 Omaga 152 a ef fleire bua 183 / 229 nær og hvørnenn brigda skal 189 ef ad Sølum fa- red hefur 190 ef i Skullder er selld ibid. selie ei attrædur Madur 161 betalest fulls um Aurum af þeim er brigder 192 hvør- nenn skipta skal 192 seq. hvar brlota mæ 194 hvørnenn selia skal 198 hvørnenn taka skal 206 hvør sier oheimilar 207 nær af skal fara 213 skal Leiguliðe løgfesta/ les Leiguliðe ef tveimur er bygd 215 ef skadt er 215 a ef Madur epterskilur nocky ud 221 otekenn ef Madur a situr 221 ann- ars ef Myke er af flutt 226 hvørnenn

skipta

skipta skal 227 eþ i er ordt 232 seq. i eþ pleire eiga 234 hestar Inntstu eþ sumer loþa/ eñ sumer ei ibid. oskiptre eþ i er ordt 237 siste at hvør Vørt a 248 eþ et þæst bigd 277 hestar Spell 304 nær lausre skal seigia 209 a eþ Kaldakol er gjørt 210/222 sa at býr hvad gjøra skal vid Reka 320 Piooþs wr skal Sekt virda 416/428 Kongs eþ selld er 428 i heñe eþ Madur piñur Se 434 bana eþ Madur brytur til Stars ibid.

K.

Kaþ a ef Madur hrinder Mañe 96
Kalfar telieſt ei i Haga 196 omerk. ter eþ eru 287/289
Kaldakol a Jørdu/ les Jørd.
Karlmadur erfe þitt eñ Kona 140
Karlaſkur 375
Kaup løgleg 340/ 355 hvør halldaſt skulu 355/ 357/ 359 hvøc hrieþa skal 357 hvør halldaſt þo ei gjøre pleire Meñ 177 vid Vrlagañ 360 oſied 367 til heitra þeſe ed koma hvad leinge vera skulu 384 a Jørdu 198 Kvena 372 á Reka 317 Vott, lauſt nær ripta skal 199
Kaupamark/ les Mark.
Kaupþor hvad sie 359
Kaupmeñ giefe ei Toll 384

Kauprein hvad sie 352
Kauptijd nær sie 57
Keipt Fe hvor æbirgest 366
Ketill/ les Jarnketill.
Ker hvornenn aþ Jordu færa skal 219 seq.
Kialarnesþijngs Nefndarmenn 11
Kiarnhaftar 347
Kid Omerkt eþ eru 287
Kin Manns eþ villt er 142
Klausturs til hvad gieþa ma 178
Kliipur Madur Mann/ les Blak.
Klæde eþ riþenn eru af Manne 101
hvört hier meiga berast 186 seq. Sekt á Osið Klædaburdar 188 eþ gieþenn eru ib.
Kvenna ibid.
Kniiþe eþ brugded er 83 med eþ Mad ur leggur Mann 84
Kolagiørd a annars Lande 238 seq.
skipte a þeim 239
Kona ef drepur Bonda sinn 62 eþ Menn med þær burthlaupa ibid. eþ þeim er Nauðgad 63 seq. eþ Madur stendur Mann a 65 Ordskiemdar eþ eru 106 Manns eþ Leigenn er 109 seq. eþ vænest Mad, ur sig haþa Leiged 114 hun a Riett a sier 114 eþ giptest utann Giptingarmanns Rad

Rad 117 eþ lockar Børn til Sauðlýþis 118 heñar Fe/ les Fe og Eign. Siñe hvørn Riett Madur a a 121 eþ Hooraſt 124 ſeq. eþ vid Mañ ſkilur 124 eþ Bonde Kieñer Hoor 125 heñar til eþ Madur i Sæng geingur 127 haþe Þýng ſýn ibid. ma Ættleida 143 heñar Mañ-le 146 þarþnaſt Gagngiallds og Giaþ-ar 147. Hana ſkal eingeñ kaupa med añ-ars Fe ibid. veite Vørd Børnum ſýn-um 153 ma Løgſætiaſt 354 hvørium ei ma Umbod ſitt þar 354 hvørium Kaup-um rædur 372

Kongur nær hier Arþ tekur 155/158
eþ lætur reþſa til Landhreinſunar 62 ſq. hañs Brieþ/ Iñſigle edur Stedie eþ falſ-adur er 64. Iørd/les Iørd/ Riettur uppe þo Meñ ſætteſt 102 ſeq. ſie ecke nidur-drepeð 420 Sekt eþ Sýſlumadur felled 341 Umbodsmadur/ les Sýſlumadur.

Korn/ les Hey.

Kraþa 340 ſeq. heñe hvørneñ veriaſt ſkal 338 ſeq. hvør Sekt vidliggur 342

Kroſſmeſſa a Vor 365

Kvedia Fiar hvørneñ ſkal 344 Vitne Kvødu 18

Kvedſkapur 108

Kveñagipſtinga Mæ1dage breþeſt 357
Legorðsriettur 437

Kveñaſkur 375
Kvikbiar Tala i Naga 195 ſkal ei leigia leingur eñ liber 362 er riett golldeð i Sakeyre 444 hvørſu vírda ſkal 343
Kvongaſt Madur yngre eñ tvijtugur 170
Kvijga/ heñar Verdlag 346
Kugillde/ hvad dyrt leigia ſkal 360/ 361 eþ deyr fyrer Fætækum 362
Kijr/ hvor Leggilld ſie 366/ 346 eþ ei ber Kalbs 365 eþ brytur Gard 259 wr Jñſtødu eþ deyr 352 Leſter heñar bætiſt 363 giellðnytolk 346 eþ Meñ villa ei leingur leigia 363
Kijrhuder/ þeirra Verdlag 349
Kyrkiu a eþ Vegande kiemſt 93 a ſie Marke lyſt 294/ 314 til heñar ſkal Lyk flitia 335

L.

Laan hvør abirgeſt 368 eþ ſellt er ib. 369 eþ Eigande aptur tekur 438 ſeq. eþ Madur liær ødrum 439 hvørneñ med ſkal fara 342/ 435 ſeq. 439
Lækur 332
Laga Vpphaf Jſlendinga 31 Domur les Doomur/ Kaup vid Verkmeñ 374 Stebnur hvørſu fara ſkulu 26

Lage/ hvør byrstur a 395/ 402
Lamb eß mismarkast 291 i Haga 196 omerkt 287
Lambgimbrar 347
Lambskotur 346
Land eß sellt er Vottalaust 199 byrer Fardaga 200 Handsalad eß sellt er 205 eß ei siest løgskipt vera 195 þess Skipte til Fiar Itølu 229 Abirgd til Fardaga 200 Spiøll hvør sækia skal 201 nær Mæla laust verdur 204 eß handsalad er i Skulld 205 eß Vøtn briota 248 byrer hvi eß Skier er 318
Landbue hvørnenn Hval skal skiera 319
Landeigande hvørn Reka a 314/ 315 seq. 330 hvørnenn bara skal med Skot/ og Skothval 322/324 seq. eß ad Flutninge er 328 hann vardveite Vogrek 335
Landeign sijna gange hvør um 292
Landnæm halbu auked 232 hvørnenn taka skal 234
Landshlutur aß Hval 329
Landsdrottenn eß ei helldur Bigging 214 eß tvennur bigger 215 eignast bad a Iørdu epter verdur 221 eß andast Vtanlands 254 hanns Landhæin a Brenu 258
Landrad Nijdingsverk 66/ 67 eß Kongur kiener Manne 66

Landrada Men 420
Landskulld ef Madur heimter epter Leigulida daudan 210 synum nær Madur fyrergiører 170 les Leiga.
Landsvist Mannsbana 59 Obotamans 67
Launsætt vid Þioof/ les Sætt.
Lausafe nær Madur fyrerstelur 416 seq. Þioofs hvør a 418
Lausamanna Skullder 350
Lausnar til skal ei Løgriettumenn nefna 13
Legordssaker 113 Riett hvør saka skal ibid. 437 a Festarkonu 126 ef Madur vill a Konu kona 127
Leidarþing 23
Leiga eindøgud ef ei framm kiemur 207 hvar ei skal gialldast 271/343 ef auken er a Kongs Jørdum 209 hvar heimta skal utan Abwdar 214 hvar Landsdrottenn gialldc 214 seq. Malnitu Kugilldis hvad er 360 i hvøriu gialldast skal 361
Leiguból Omaga skal fyrst selia 190
Leigufall a Vikumanne 374
Leigufe 360 ef Menn vilia ei leingur leigia 353 skal ei leigia leingur enn lifer 362 ef villande er drepeð 363 hvar daudt

skal

skal leigia 364
Leiguhross / les Hross.
Leigulande hvad bilga [illegible] 216/217
Leigulide hvad aß Jordu a 215 sq. 307
eß andast 210 nær til Jardar skal bara 212/ 219 eß ei ber til Jardar 214 eß ei vill aß Jørd bara 222 nær aß skal bara 213 eß selur Hey aß Jørdu 222 Skillda hañs a Jørdu 211/212/215/217/219 eß brytur Setstocka 220 Skipte beirra 225 227
Leigumadur ef ei helldur Vistarrad 373 eß ei vinnur akveden Verk 374 eß siukur liggur ibid. añars eß Madur tekur ibid.
Leik i ef Madur meidest 83
Leinande Lester a Kvikße 366
Leine Madur Þiooße 420
Lemstrarsær 19/97/102
Lendur Madur eß tekur Fe Maña olog lega 337
Lereßt/ þess Verdlag 348 riett golldeð i Sakeyre 444
Lester a Ku 363
Lester a Skipe hvorneñ vera skulu 386
Liaar stælltur/ hañs Verdlag 345
Lid sa veiter Ransmoñum 419
Liensmeñ sieu ei þeir sem ei gieta bætt

pad rænglega taka 55
Likla/ef Madur ei tillætur i Ransookn 424
Lim i Skogie af hoggved hvor a 239
Lokuræn 265
Lyge STyremans 385 Rekamans 321
Lyk eß rekur 335
Lyse hvorsu mæla skal 376
Lyritar hvad sieu 193
Lyritar Eidur/ um Blak 102 um Ord 105 Kredskap 108 Fiølmæle 109 um Fiarsklpte 123 pyrer ovirdrañ Omaga Ei- re 149 pyrer Leind a Arpe 160 um Bod- burd 182 pyrer Hrjarip 235 pyrer Fenad- ar Drap 275 ad sanmerkeu Fe 289 pyrer Fiærrekstur 301 pyrer Vogrek 336 um Skulld 340 pyrer Raup vid Vtlaga 360 pyrer Launsætt vid Piooß 420 pyrer Gelmsluße 435 hvßrsu neßnast skal 442 hiñ meire 411
Løgaurar 344 riettgolldner 348
Løgbok þar ei sker skyrlega wr 18
Løgeyrer hvad sie 344
Løgßesta hvorneñ vera skal 229/ 231 249 a Heye 249 Einge 228 Lande 229 skal Leiguliðe 214 hvar onyt er 299 hvar ei giørast skal 248 um Merke þrañ 229

Løggardur hvar vera skal/ og hvorneñ giørdur 259 um Hey a aũars Lande 243/ 249 um Einge 242 um Tødu vøll 258 i Stärhøgum 243 Bæa i mille 261 eþ þellur 253 eþ Svell edur Vøtn hia hønũ uppkoma 243 seq. eþ ei er uppe halldeð 245
Løggiøþ 163
Løghelgum Døgum a hvøriar Sokner hafa mæ 353
Løghreppur les Hreppur.
Løgleiga eþ aukeñ er 361 les Leiga.
Løgmæle a Lande 201 hvørneñ lÿsa skal 202 hønum skipte Erþingiar 202
Løgmadur nær a Þing skal komeñ 14 til hũs mæ Stundarstefnu giøra 30 Mælum undañ hønum ei skioota 31 nær til hañs stefna mæ 27 hañs Urskurd sa ryþur 28 eþ aløglegur synest 29 eþ ei giører riett ibid. hañs Iñsigle sie fyrer Kaupbrefum 357 hañs Kæse under sieu Mæler/ Voger/ Stikur 375 eþ veigeñ er fyrer rietta Løgsøgn 61
Løgrietta 15 nær til hennar skal ganga 16
Løgriettu Meñ les Nefndar Meñ.
Løgved a Lande 202 þvi sie lÿst 203
Løgþing hvar vera skal 9 nær til þess koma skal ibid. hvad leinge stande 15

Larder Men hvør Klæde bera meiga 187

M.

Madur ad heimskare 274 ad vetre 415
Magar nær Vitne bera meiga 339
Mal hvørnen dæmast eiga 17 hvør a Alþinge dæmast 18 sijnu eþ Madur tapar 16 eþ Løgbok skier ei wr 18 þeirra Eiith-um sie lyst a Leidarþinge 23 þeirra Riett-ting 22
Maldaga hvørium ei lijsa þarþ 205 hvør riwþast mæ 155
Male Konu hvørnen fara skal 146
Male a Lande hvørnen fer 201/ 203 seq.
Malnyta rekest ei i Afriett 285 hvar hana er skillt ad biggia 361
Mals nær Buþe misser 267
Manadarstefna 26
Mandræpurum sie lijst 21 hvør Vægd þeim sijnest 93 þeir sem þa stirkia 98
Mannelde hvørnen skipta skal 185 seq.
Mangiølld 58/ 175
Mansbane 59/ 60/ 74
Manslag 58

Manse

Mannsbit 85
Mark a Hlutum i Skipte 197 a Rekavide 217/313 Fuglum 308 Proof 416 a Skote 322/324 Lande millum Almenninga og Eignar Bonda 300 a Fenade øllum skal eitt vera 286 þvi skal skipta 287 nær marka skal 286 ef Madur vill giøra 287 nær af skal bregda ib. 290 til þess seige sa er i Hrepp kiemur 288 sama ef fleire eiga ibid. 290 þad ma ødrum liæ 289 missest ef ei er brukad ibid. ef bannad er 290 ef sitt leggur Madur a annars Fe 291/292 annars Mark a annars Fe/ ef Madur leggur 292 Sauda/ er ad Veturnottum ad koma 294.
Markarspell les Skoog.
Marksteinar 193 ef Madur færer 428 ef Madur upptekur ibid.
Matur Miolvægur 349 i Sakeyre riett golldenn 444 ef Madur stelur 415 hanns Ohoof a Alþinge 16
Matlauna Madur 152
Medalmadur hvad er 259
Meidsle les Nijdingsverk.
Meinbuger 127
Meinsære 443
Meinsæris Menn 339/444
Melracke/ allstadar Ohelgur 310 þeir-

ra Veidar 23
Merke millum Landeigna skal maganga 199/200 i Eyum 199 til Sætra 279
Merkebiørk ef høggven er 230 þeim skal skipta 240
Merkegardur mille Bæa 260
Merke-Osar 314 seq.
Merkevøtn 247
Merkurkaup 360
Metþe hvad sie 346 seqq.
Meyar þiær-forræd yngre enn tvitugar 119
Mioolke Madur Fenad 429
Misdaude Nioona 121/123
Misfange hvørnenn fara skal 431 seqq.
Mismarkad Lamb ef verdur les Lamb.
Missferisbiørg les. Forlagseyre.
Mooder hvad erþe 130 Skilfeingenn 133 Oskilþeingenn 137 Frilludotter 134 syna þramþære hvør 164 ep Madur drepur/ les Nydingsverk. Ep Madur stendur Mann a 65 hvørnenn þæra skal Omaga/ les Omaga.
Moodurbroder Skilgietinn Samþedra 135 Sammædra 137 Frilluborenn 141
Moodurfader 134

Moodurmooder ibid.
Moodursyster Skilgieten Samþed-ra 136 Sammædd 137 Frilluboren 141
Mord/ hvad sie 61
Mordinge 77
Mula-Skylu Neþndarmeñ 11
Mundange hladed Skip 378
Muñgætsdrickur a Alþyñge 16
Mutur þannadar 156/208
Myke skal a Voll þæra 219 ef plutt er aþ añars Jørdu/ les Jørd.
Mæler rietlur 376
Mælekier 375 seq.
Mær hafe Fimrhalld sitt tvytug 119
hvørt Landnam take 234.

N.

Naglfast eþ broted er aþ Jørdu 220
Navistarmenn 74/425
Naudsynia-Vitne 18/423
Naudveria 62
Naut/ þeirra Verdlag 346 i Naga taleñ 196 eþ drepa Smæþenad 269 eþ stangar Mañ 103 seq. eþ Meñ binda a Hwsahlut añars 226 eþ a Foodur er tekid 365 Auga edur Horn þess hvad vid-liggur

liggur 274 Hale eþ skoreñ er 275 eþ Naut stangar 276 eþ a Skipe eru þlutt 283 golldeñ nær Aþmarka skal 291
Neþna skal ei til Lausnar 13
Nefndarmeñ hvørier vera skulu 10 hvad marger 11 Kaup þeirra 12 eþ þad er ei gollded 13 þa þæde Bændur 14 nær til Þyngs kome ibid. hvad marger i Løgriettu vera skule 15 þeirra Eidur ibid. þeirra Stickan i Løgriettu 17 eþ þa aþ skilur 18 hvar halþar Sekter eiga 19 sq.
Nes þyrer hvar girda skal 261
Net i Latrum eþ Madur þiñur 332
Netløg hvad eru 317 ef Vidur i þlyt-ur 318 þeim utar eþ nockud þlytur ibid. þeim utar eþ Meñ særa Hval 331. þyrer utañ aa hrør Madur Veide syna 332
Nitfall 274 a Mioolkudu Fe 429
Nordmeñ eþ syn a mille beriast 395
Noregsmeñ eþ vid Vtlenda beriast 394
Noregs til hvar steþna skal 27
Nijdingsverk hvor eru 60
Nylendum a hverneñ Bodburdur fare 183 seq.
Nyverk hvenær sækia ma 353
Næpum eþ Madur stelur. 429

Obooka.

O.

Obootameñ hvørier ſieu 62 eþ Þeirra er heþnt 63
Odmdamøñum ſie liſt a Alþinge 21
Odals-Jørdum hvør þyregiøre 67 eþ i Skipte eru 135 hvør þær erþe ibid.
Ods Mañs Verk 73
Oþdrickia a Alþinge 16
Ofhladed Skip 378
Ofkeipt eþ Kona hefur 372
Oþriſke i Rañſokn 425
Oþtalt ſkal apturganga 340
Ogillder hvørier ſieu 64/ 224/ 266 Geſtur hvar verdur/ les Geſtur.
Oheimillt eþ Madur ſelur 208/ 355
Ohelger eru þeir ſ̃ veria dæmt Fe 342
Okvædis-Ord 106
Olied ef Madur tekur nockud 436 ſq.
Omagar Nioona 167 ſeq. a Fe Nioo-na 121 þeirra Abirgd 170 ſeq. 175 ſeq. Raide ei Raupum 372 hvøreneñ þlitiaſt eiga 174 Odæmdur eþ til Mañs kiem-ur 170 nær þæda ſkal edur Fulgu þyre-er iña 168 Rangþluttur 170/ 171/ 175/ 179 Framþærſlulauſer 179/ 148 hvar Ar-

þe

þe þilgia ibid. 169/ Skipte þeirra 147, 169 eþ Men um þa ågreiner 171 eþ um-þram verda 168 eþ hønum er ei vidreked 175 hvørnen Løgbiooda skal 170 þare t Ætt þram 168 skulu stadþestast 178 eþ wr vist er vÿsad 168 nær Avøxt á Fiær sÿno 150 eþ Madur þramþærer án Skilldu 172 under eþ Arþur ber/ edur Riettarþar 149 a Ættleidings Fe 144 sona þære Mooder Frændum 167 Firnare Sistkinum 165 Oskillzare Peiningum ibid. eþ hønum er vÿsad epter Ellde 255 til ad stela 417 eþ han stelur 427 Verk hans hvør at-birgest 256/ 437 nær aþ Fe hverþa 166 nær wr Omegd eru 169 æ Omaga Fe 157 eþ Fe a epter þa han andast 172

Omaga-Eyrer 146 hvar skierder 147 skal virda 148 Ovirdtur 149 eþ er til þim Hundrada 150 zærest ei wr Fiordunge 149 han Odæmdan eþ Madur lausan læt-ur 153 han ma Erþinge hallda 151

Omaga-Fe hvør vardveita skal 148 les Omaga-Eyre

Omaga Fiærhalld eþ sellt er 152

Omaga Forlagseyter 150 seq.

Omaga Frændur siæe epter Fiærhallde 150

Omaga Jørd eþ kæmest 188 eþ Jørd a 152 Jørd eþ Fiærhalldsmadr selur 188 sq:

Omarkad Fe 287
Onefnder ef Løgriettumen̄ eru 13
Onÿta giora sig Meinsærismen̄ 443
Ord hver et eru saknæm 109
Orusu i ef Men̄ deya saman̄ les bræddaudra Arf.
Oosar hvorier Reka ræda 314 ef briot ast upp i Fiøru Mans ibid.
Osted ef Menn kaupa 367
Oskil ef Men̄ giora 437
Oskipt Jørd/ les Jord.
Ovilia Slis 411
Ovÿsa-Vargur 70 seq.
Oølnum fra ma eingen̄ Arfe jæta 214

P.

Pasker fyrer skal Men̄ til Þings nefna 10
Pask̄ hvad nær stefna ma 27
Peningar ef Mañe eru lieder til Giptinga 120
Petursmessu Aptan skal til Alþingis koma 10
Prest skal fa til þeirra er Lÿflætast 92 þeir ef et vitia Sacrækra 176

Proþ skal undaň Reþsing ganga 417
Profenta 205
Pundare riettur hvør er 375 ef Meñ
hafa rangañ 376
Pustur og Sekt a hønum 100

R.

Rad/ les Banarad/ til Þioþnadar 417
Radspioll a Festarkonu Maňs 126
Ran / hvad sie 65 a Neye edur Korne 228 i Kaupum 359 i Arfe 159 eþ Biwe er iñe hallded 266 fyrer Lwshaga Isetu 278 a Gøtu 280 a Løþn 395 a Pioþe 420
Ranbaugnr 321
Rangarþyngs Neþndarmenn 11
Rangnefnder Meñ til Þyngs 13
Rangt ef Mal er uppbored a Alþynge 22
Ransmeñ 419 fa þeim Lid veiter ibid.
Ransookn epter stolnu Fe 423 eþ bodeñ er 424 Olöglig 425
Ravordur a Skipe 404
Reþsa skal Þioþe 416 vondum Moñum 417
Reidaspell 397
Reide Skips ef brotnar 412

Reka allañ hvør pyrer Lande a 313 eþ þester i midium Ose 315 eþ Madur kaupeꝛ 317 a Skiere 318 eþ þl ire Meñ eiga samañ 320 nær Vardveitslumadur er er laus vid ibid. eþ selldur er þyrer Fardaga 200
Rekhvalur hvad er 335
Rekamadur hvad af Reka a 315/ 317 318 hønum skal Ord giøra eþ Hval rekur 319
Rekamark 316 a eþ Hval edur Wid rekur 321 i þvi eþ Hvalur er veiddur 332
Rekstrar 280 eþ Madz ræner Mañ 281
Rekstur i Afriett 284
Riettare/les Sysslumadur.
Rietter hvar vera skulu 293
Riettinde eþ Madur þær ei i Hierade 29 hañ skal ei tælma 31
Riettlaus hvør sie 111
Riettur eikst ad Helminge 19/ 94 tekst / þyrer eñ Kongsekt 108/ 257 hañs eþ sektur sintar 103 a Festarkonu Mañs 126 a Feinade jaþn 437 hvar Kongur a ei 102/103
Riþhrijs hvad er 240 eþ fyrer Gierdigu verdur 261
Riptest Gripur aþ Mañe 422
Riskiast Meñ les Blak.

Riupur veideſt ei 310
Roa ſkal einge a añañ 401
Rogur og Sekt a hønum 107 til haſis ep markad er Fe Maña 292
Roſmhvala Veide 310
Roſtung ſkoteñ ef rekur 333
Rytingar fyrerbodner 83

S.

Sakarabere ſkal pyrer Søk hvorre 102/252
Sakeyrer nær pellur 100 i hvøriu giall diaſt ſkal 444. hvørneñ virdaſt ſkal ibid.
Salaſtefnur. 25/ 59/ 99/ 112
Sallte i liggur Søk 351
Salugiafer 163
Samañ ep Meñ eiga þad ei ma ſkipta 367
Samplot ad Løgum lagt/hvørſu halda ſkal 402
Sampæddum ap komeñ take Arf fyrr eñ Frilluboreñ 141
Samkomulag 361
Sammerkt ep Meñ eiga/ les Mark.
Sarboot les Fenad.
Sauder i Haga talder 196 adgolldner 292

291 omarkader 293 veturgamler / þeltra Verd 347. les Fe/Fenad
Selie Madur Mañ af Lande 69 meir eñ atte 200 oheimillt 208/368/369 tveimur sama 359
Selaveide fyrer añars Mañs Jordu 332
Sel ef Meñ veida 333 eþ Menn stela 427
Setstockar les Leigulida.
Sigle Meñ a adra 399/401
Sigling hvørsu minka skule 400
Siglingar austur a Skipe 407
Silfur/þess Verdlag 345
Sioonar Vitne 77
Siovolk ef Meñ i komast 391
Siokkar Sidur hvørsu nefnast skal 442 þyrer Vodaverk 81 seq. Breñurad 257 Fala 356 þyrer stited Samlot 402 Pioodnad 424 seq. 427/428 Fund 434
Skalldskap eþ snued er a Nendur mañe 108
Skapkapells Sÿslu Neþndar Meñ 11
Skatt hver gialda a 52 i hvøriu 53
Sker þyrer Lande hvor a 318
Skilgietner erþe þyrster 134

Skilldahiu hvad sieu 52
Skilord a Bru les Bru.
Skiña Dyrleike 345 / 349 Vara oll riettgollden i Sakeyrer 444
Skioola hvad sie 345/375
Skip hvort fært er 378 loglangt 408 ef Madur vill til Feriu hafa 282 hvørsu hladed skal 378 seq. ef i Oræfe hitter 381 hvørneñ setia skal 382 ef aftur sekst 383 ef lietta þarf 390 ef leskest 391 brytur 392/400 ef Meñ briota under Møñum 397/400 ef Meñ samañ eiga 408/409/438 ef i Oleife er teked 416/437 ef Vedur tekur upp 412 seq. hvørneñ festa skal 414 ef Menn uppsetia i añars Uppsæt 413 Abirgd þess 439 ef Madur hvelfer þvi under Mañe 96
Skipan rofeñ hvad sie 387 ef Hasete ryfur 386/440
Skipara añars ef Madur tekur 440 les Haseta
Skipdrattar til skulu Meñ koma 380 seq.
Skiphlutur af Hval 329
Skiphræ skal biarga 392
Skipleigu nær Styremadur a 383 af Yferburde 391
Skipmeñ ef fiña Fe i Siov 434

Skip-

Skipsætur les Skipdrattur.

Skipte a Arfe 160 Bæum 198 Dallande 194 Dilkum 293 Eingium 229 Fe þvi er ei fiñst Eigande ad 295 Fiske Aa 305 Gørdum 258 Leigulida a Husum 225 Kolum 139 Marke 287 Vøtnum 247

Skiptum hvør rada skal 193/ 198/ 236/ 305/ 367 nær til þeirra koma skal 196/ 409 vilie ei Madur til koma 197 þau skulu ei til Skada 236 Husa hvørneñ krefia skal 225 sie lyst a Þinge 197

Skogur til Hlutar høggveñ 239 allur høggveñ 240 a añars Jørdu 238 i hønum hvad høggva ma 237 añars hvar beita ma 240 ef i Einge vex 246 añars ef Fe er i reked 240

Skogar Averke 236 Hogg Leigulida 218/ 200 oløglegt 235

Skogarmarke synu a hvør Vidarvøxt i 240

Skogarskipte 236/ seq.

Skot ef i Hval fiñst 322/ 333 ef leint er 323 hvørsu lysa skal 333/ 326 hvørneñ med skal fara 325 hvør vardveite 324 i Almeñings Hval 312 ef fleire eru i Hval 324

Skotfe ef Madur vill ei greida 326

Skothval hvørier virde 324 seq. hvør

nema skiera skal 325
Skotmadur hvar Heimsing a sijns Hlutar 325 ef ei kiemur til Hvals 324/326 hanns Hlutur 328/331/333 hanns Umbodsmadur 326/327
Skreid flitiest ei af Landenu / medann Hellære er 414
Skridum fyrer ef Menn verda 145
Skrwdklæde 348 les Klæde.
Skullder Aureiga 349 ef ei vita Vott-ar 344 dauds Manns 146/351 Lausamanna 350 Utlagans 68 Kaupmanna 57 um hvør-iar Eidur skal vera 340 ef stendur tutt-ugu Aar 351 dæmda sa ei gielldur 342 hvør afhenda skal 343 þeirra vegna ef Jørd. er selld 190 hvørnenn þeirra skal krefia 340 seq. af Felags Bue 147 hvør-sum Madur skal luka 371 ef Madur vill ei vidtaka 192 ef ei kiemur til Vidtøku 343 þær skulu fyrst lukast 26 hvørier ei skulu luka 147
Skulldskeitingar 370 seq.
Skutill i Sel ef finst 333
Skijlehøgg a Hafskipe 397/410 a vide 235
Skømm ad þiggia a sialfum sier 105
Slætur i Sakeyer riett golldeð 444
Slær Madur Mann les Høgg.

Snæpur hvad sie 114
Sol rade um Sumar 176
Soknarmeñ Sÿslumaña 13
Sokner a Loghelgum Dogum hvøriar
hafa ma 353
Sonur ellste hafe Nofudbool 129
Ætteleidings 133 siñ ef Madur drepur
les Nydingsverk.
Sonar Dootter 132/ 133/ 140
Sonar Son 128/ 129/ 132/ 140 ef
pleire eru 133
Spæfarer 63
Stackgardar 272
Stade Neys les Ney.
Stadur z stund les Kaup hvør krefia sk
Staka/ les Taglhogg.
Stange Fe les Fenadur/ Nauk.
Stefna 26 seq. nær giørast ma 28 sem
ei ma spilla 252
Stefnande ef ei kiemur 28
Stefndur ef ei kiemur 28/ 30/ 191
Stela / ef Madur vÿsar Omaga 417
Stikur riettar 375
Stille les Lækur.
Stoodhestur 348 ef honum er Tagl

 vr

tvr skored les Taglskurd.
Stolen̄ sa sÿnu er hvad hafa skal 427
Stuldur til Eyres 415 seq. 430 til Merkur 416 til tveggia Marka ibid. hvǫrt ei er Refsingarverdur 415 han̄ ef Madur kien̄er Man̄e 422/ 427
Stundar-Stefna 30
Stÿflur les Vatn / Vatnsveiting.
Stÿremen̄/ hvad marger vera skulu 385 flitie ei Men̄ Vtlenda burt undann Mælum 56 take Arf Vtlendra 154 selie ei ofdÿrt 56 ef taka ofmarga a Skip 379 seq. ef trent seiger til Siglingar 384 hvad giǫra skal vid þa af Skipe ganga 385 fae Leidsǫgu Man̄ 386 han̄s hvad lenge bÿda skal 388 ef Skipan rÿfur under Hafseta 393 ale Men̄ til Skips drættar 381 late giǫra hrof ad skipe ib.
Svardfast Land ef Vǫtn briota 248
Svÿn/ ef hǫggur Man̄ 104 skal ei i Land telia 196 ef i Akur edur Eing kiemur 265 rekist ei i Afrett 298 ef skal da giǫra ibid.
Sundum i ef Hvalur flÿtur 330
Sÿr hvad dÿrt sie 348
Sÿslumadur/ hn̄s Embætte um Nefndarmen̄ 10/13 Sÿslurekstur 54 vid Skulld uga Kaupmen̄ 350 Alþyngis Reid 13/ 14

i Soknūi þ adra 353 seq. a Leidarþijngū 23 vid Oddvameñ 22 vonda Meñ 417 Sekař meñ 72 Pioofa 418 hañ mete ei Fals/ẽ hvar þ 356 eþ afræker riett ad giøra 56/ 88/99/ 224 hañs Soknarmeñ 13/54/55 Kongsſekt hvar feller 341 eþ Fe tekz upp Olöglega 337 Jñsigle hañs ſie fyrer Kaup brieffum 357 take, ſamañ Þijngvijte 20 vardveite Mælekier/ Pundara og Stikur 375/376 ma giøra Stundarſtefnu 30 fyř rer hñ eþ ſtefnt er/hvør Sök vidliggz ib. undañ hñs Doome ma ei Mæle ſkiota 31

Syſter Sampedra Skilgiefenn 133
Sammædd Skilgieteñ/aþ Moodur Skil= gieteñe 135 Sampedra Frilluboreñ 140 Sammædd Frilluboreñ ibid.

Syſtkin eþ ſkilia Bu/ gialldi Skatt 53 þeirra Forlags Eyrer 164

Syſtkinaborn 136 / 141 þeim næſter 138/ 140

Syſtkinadætur Skilgietnar 136 / 139 Syner Skilgietner 136/ 139

Syſtraborn 141 Dætur 136 139 þeim næſter 138 Syner 136/139 þeim næſter 138

Syſtrungsbarn ſitt nær Madur erfer 138/ 140

Syſturdootter 136 / 137 Frilluborenn 141 Son 135 / 137 Frilluboreñ 141

Sæke tveir eirn i ſeñ 354

Særdur a Þijnge eþ Madur er 71 eþ pleire særa enn eirn 97
Sætt skal ei riufa 394 vid Þioþ eþ giørd er 420
Sætur 278 hvar vera skule 279 til þeirra skulu Mer⁊e ibid. et⁊ i Aþriete 285 i Almenninge 311 eþ Men brena 312
Søk a añars Fe gieþe eingen 352 sßna eþ Madur kan ei ad sækia 353

T

Tadþall a Jordu 226 seq.
Taglhogg a Hrosse 274
Taglskurdur 270
Take Madur fyrer ødrum 337
Talkn eþ wt taka 320 hvør þau a 325
Teningakaſt 440
Tilfarar eþ ſiniad-er 159
Tilftar-Eidur 110 um Vig 78 þyrer Breñu 257 hvørſu neþnaſt ſkal 441
Tilgioþ hvørnenn gieþaſt ſkule 116 hvørnen um hana þare 116/ 119/122/ 123/ 125/ 147
Tillag til Framþæris Forelldrum og Børnum 164
Tiodur-Fenadur 265
Tog a Hroſſum les Hroſſ.

Toll skulu ei Kaupmeñ gieþa 384
Tolþ-Mænada Stefna 27
Torþ hvar i añars Lande ma graþa 281 seq. til Løggarda hvar graþa skal 242 seq.
Torfskurdur Leigulida 217
Torreke sÿnu lÿse Menn 423
Tradgioþ 224
Trie les Vidur.
Triggroþe 110
Tru Christeleg hvad sie 31 seq.
Trolla Vppvakning bøñud 63
Tveggia Mænada Stefna 27
Tvÿmænadur 279
Tvÿtugur hvør er 143
Tulk skulu aller a Skipe þa 386
Tunaskipte 195 ef Meñ auka vilia ib.
Tungu eþ Meñ skiera wr høþde mañs les Nÿdingsverk.
Tungu-Pundare les Pundare
Tuttugu Ara gamall Madur jafe Arþe 142 Vetra Gefd 251 Vetur eþ Skulld skendur 351
Tÿu Menn til Þÿngs 105
Tÿundargioþ 163

Tiundaskiptis Samfundur 185 þær hvørium ætla skal 179
Toduvøllur/ eß ßyrer Girdingu verdur 261 hañ eß Meñ ryda edur ganga 263
Tolur riettar haßest Meñ vid 340

V.

Valldsmeñ les Sysslumenn.
Vadmal Skileyrer 265/344 Morendt 344 sq. hvørsu vera skal 344 sq. i Leigu 361 i Sakeyre riett golldet 444
Vale alla ma Kongur allstadar veida læta 309
Vallargardur 258 Skipte 228
Vantalt skal frañganga 340
Varningur Austræñ i Sakeyre riett golldeñ 444 seliest ei oßdyrt 56
Vatn/ falle til Bæa 194 hvi hvorsu veita skal a Ting 241 Veiting þess 247 304/ 248 hvørneñ skipta skal 247 hvar þess ma neita 319
Vatnsbæta eß Meñ samañ eiga 410
Vax/ þess Verdlag 348
Vebond a Alþinge 15 þeirra iñañ eß Meñ oloßad sitia 16 utañ eß Meñ ganga 17 utañ eß Hæreiste er giørt ibid.
Ved a Lande 202 nær gießa edur setta

la ma 203/ 370 hvør æbirgest 369 hvøre
virda skal 369 hvørsu med skal fara ib.
añars eþ Madur selur 205 i Grip 147
Vedþor 370
Vedie Meñ/ sie Sektalaust 412
Vedurþaster ef Skipmeñ verda 440
Vega alþæra hvorneñ giøra skal 280
Vegafall 283
Vegaræn 281
Veganda Fe eþ ei vinst til Boota 58
hvør hønum biargar 71. Eptertør 86
Vere i eþ Skipan er rofeñ 440
Verkmaña Kaup 373 les Leigumadur
Verkaþall 274
Verkation les Leigufall.
Veida eþ Madur vill Eiganda 306
Veidur hvor er 332 heñe skal ei spilla
306 þyrer Reka/ og i Netløgum 318
Veidegogn 306 Stødur 304 Viel 305
Vidarkøstur eþ brendur er 257
Vidarmark 313 (Skoog
Vidarvøxtur i Eingiamarke 246 les
Vidur til Hwsa lagdur 212 eþ rekur
216 eþ Spillt er 235 eþ i Ploodbraut vex
239 i Almeñinge 312 markadur eþ rekur
314 i Øsa eþ rekur ibid. ad Øsum opann
eþ

eþ rekur 316 yþer Malarkamb eþ kastar 314 a añars Fiøru eþ pluttur er 316 seq. eþ plytur i Kvetløgum 318 a Rekamarke 321 aþ añars Reka hvar taka ma 412 hvørsu þesta skal 413 eþ upptekur ibid.
Vidurmælis er hvør verdur 27
Vidurvist sÿna bere hvør 358
Viel um Landsmæla 204
Vielakaup 145/ 177
Vielasokner 355
Vingiaþer 162
Viña þyrer Skulld 350
Viñumañ añars eþ Madur tekur 440 les Leigumadur.
Virdingar til skal koma fyrer midiann Dag 196/ 409
Viskadur Omage 168
Vita Fe 215/ 226/ 228/245 hvad sie 342/ 368. þess Sokner 340
Vitne eitt ecke rt/ tvø tÿu 17 hvøriun ei koma Undvetne moote 18 eins meiga tveir vidtaka 339 hvad lenge skal abirgd iast 351 hvørier ei bera meiga 339 hrinda Hefd 251 hvørsu þara skule 358
Voda-Elldur 255
Vodaverk 80/ 81 seq. 401
Voger einar skulu um Land allt 376

Vogrek 318 hvad sie 335 hvørsu med skal fara ibid. 36
Vopn ef borenn eru á Alþinge 19 ef falla á Mann 82
Vopnatak 21
Vottaleidsla um Arf 158 til Rans á Heye 228 á Fimtarstefnum 251 seq.
Vottalaust Kaup 199
Vottar / nær þeim er fyrerskoted 158/ 161 beggia sverie ei 251 ef eru utan Herads 338 ef þeim kiemur Madur ecke ad sier 406 hvør fra me ei niota 443
Vÿgaferle 340
Vÿglÿsing 75 hennar Vitne 76
Vÿgsbætur virdest 154
Vÿgsöokner 76
Vødlaþÿngs Nefndarmenn 12
Vøkum i ef Hvalur finst 330
Vøllur annars ef sleigenn er 228 les Tødurvøllur.
Vøndull Heys 430
Vørdslur fullar 178 hvad eru 151 mot Omaga Fe 150 Arfe Utlendra 154 Arfe Islendskra Utanlands 156 mot Heye 224 Fulgufe 296 Skotfe 325 fyrer Bus Utlausn 265

Vørd.

Vørdſlumadur fyrer Vus Vtlauſn 265 fyrer Þioofſtoled &c 421
Voru ſyna hirde Naſetar 386 til hen̄ ar felleſt ei Sakeyrer 444
Voru-Smyde 348
Vøtn/ ef girda ad Neye 245 ef brio-ta Land 448 hvørnen̄ ren̄a ſkulu 304 ef fyrer ofan̄ Reka eru 314 les Vatn:

U.

Ullar Verdlag 349 rieff golldeṅ i Sak Eyre 444
Umbod løglegt 339/ 353 nær endurnyja mæ 156 hvad leinge ſtanda ſkal 155 ef duled er 253 ſeq. til ad ſtefna 353 ſverieſt 343
Umbodsman̄ hafe þeir er ſigla 155 hvar hafa ſkal 253 han̄s Skyllda ibid. Skipte 254 ef andaſt ibid. Syſluman̄s mete ei Fals 356 hønum enn ei Eiganda hvar gialda ſkal 371
Umhleipinga ſa er tekur oløglega 23 ſeq.
Upphaf Islendſkra Laga 31
Uppſæt an̄ara ef Men̄ ſetia Skip i 413 ef hadan̄ vilia ei Skip draga 414
Urgur i Þioeſum 320

Uſla

Ufla Abirgd 262 hañ meteſt 264
Uflagiølld lokeñ hvar kallaſt 265/239
þyrer Gardbrot 260
Utañlands eþ Madur er 27/ 255 þrim
Aarum leingur 354 eþ Madur deyr 156
Utarfar 124
Utehyſum i ef þioþur þinſt 424
Utþerdar Koſtnadur 156
Utlauſn Fenadar 265
Utlegd fyrer Doomrofþ 26 Vyg 58
Raan 66 Anyþlag 84 Vyg og Akomur
86 Lemſtrar Saar 97 Fyrerſtødu á Ar=
þe 159 Breñu 257 Leind a Skote 323
Vørn a dæmdu Fe 341 Þioofnad 416
Meinſære 443 eþ Leigulide er i 210
ſie lyſt 70
Utlender Menn 55 þeirra Maalafer=
le hier 55 ſeq. hvørier hier taka Arf
155 hvørſu Arfur þeirra fer 153 ſeq.
eþ hier eiga Børn epter 173
Utlægum eþ Arfur fæmeſt 69 eþ
Madur ræner Mañ 420 eþ vid er teipd
360 hañs Omagar 68 Erfingiar 67
Hyſing 70 Fe hvør vardveite 58 Jardh
er ſelieſt ei 59 Skullder ibid.
Uxe/ hañs Verdlag 346

Þ.

Þegngillde 399 hvad er 58 ꝼyrer O-
maga 171
Þegnskyllda 52
Þernur hvar ei veida skal 307 les
Fuglaveide.
Þing sækie Bændur 184 nær þangad
komner sieu 185 hvør Einvirke sæke 184
hvad lenger stande 15 a ef Meñ berlast
94 a sie lyst Skiptum 197 Bruar Skil-
orde 282 Marke 287 um Omaga 179
Þingeyar-Sijslu Neꝼndarmeñ 42
Þingꝼararkaup 52
Þingꝼør i ef Misꝼange verdur 432
Þinghwsgiørdar til leggest Þijngvøll-
te 21
Þingmeñ eiga Dryck i Løgriettu bo-
reñ 16 Æe ei i Lingium Banda 272
Þingstefnu Vitne 18
Þingvøllte 20 / 184 eꝼ ꝼleire haꝼa ad
gegna 185 sa ei vill giallda 20
Þioodbraut i eꝼ Vidur vex 239 eꝼ um
er girdt 263
Þioodgata hvad sie 280
Þioodvegur eꝼ liggur ad Garde 262
eꝼ Madur vill hañ ei ꝼara 263

Þiooꝼ

Þioofur fyrer Skoogarhogg 235 Leindarmark a añars Fe 292 merkta Fugla 308 Kreind a Skote 323 Vogrek 336 rangrañ Mæler 377 Sel 428 Hauk ibid. Alldine 329 Misfanga 431 Fund 433 Heimilldar-Villu 438 hañs ef hefnt er 61 hañ ma binda 95 ef sekur er plvttur yfer A 284 bere ei Vitne 339 Vtlægur 416 Dræpur ibid. seq. hvar drepa skal 418 Fe af hönum tekid hvør a ibid. hañs Kausafe ibid. Abirgd 417 seq. ef verdlast vill 419 hvørneñ med skal fara ibid. ef Madur ræner Mañ hönum 420 med hönum ef nockur er ad ibid. af hönum ef Madur tekur Fe sitt ibid. hönum ef Madur leiner ibid. ef hañ er utañ Hierads 422 seq. hañ ef ei filger Fe 425 ef ei hefur Fe til Boota 430

Þioof-Rædum sa rædur 417

Þioofsnautur hvør sie 284/ 417

Þioofstoled Fe sitt ef Madur kienner hia ødrum 421

Þiofer ef teka a añars Land 320

Þorness-Þings Nefndarmenn 12

Þorskafiardar-Þings Nefndarmeñ ibidem.

Þorskur flattur a Borde 327

Þræbeiting ef Meñ beita 399 seq.

Præseta 278
Pridie Tidur hvar erþe 139
Primeñingar hvar erþe 140 seq. þeira Forlagseyre 165
Prioots Fe 341
Prioots Nutur 198
Prioofska 20
Prof hvar heita skal 167
Pvetær-Pÿngs Nefndarmeñ 11
Pvergardar i Fiske-Am fyrerbodner 306
Pÿþe sie lÿst a Pÿnge 422

Æ.

Ædur hvar ei veidast skulu 307
Æia hvar Meñ ei meiga 247 seqq. 272
Ær/þeirra Verdlag 346 eþ sneggvar eru 349
Ætt fram i hvad leinge Omagar fara les Omagar.
Ættkvÿsl eirnre eþ þleire Arfar eru i 132
Ættleida hvør ma 143
Ættleiddur hvad Fe haþa skal 144
Ættleiding 142 seq: hvørneñ lÿsa skal

skal 144 Ologleg ibid.
Afkleidingur hvar erfe 132 hvoria O-
maga pramparc 144 Son hans hvad erpe 133

O.

Opundarboot hvar vid liggur 411 a Fe
nade 437
Opundar-Riette ollum a ein Sok 275
Olldungs-Nwd 349
Olmusa/ hvorium ei skal giepast 111
Olmusu-Menn ep vanvirda Bændur
ibid.
Oræfe i ep Skip hitta 381
Oxar-Pærur. 327.

Nockrar Greiner þær ed þess are Bok ber ei samañ vid adrar / er under Prickinguna haþa vid hana samañ lesnar verid / þar til vyssa a Spatiuñe þesse Merke

Pag. 23. a Leidum (þar leggia adrar vid) Jñañ þriggia Vikna

26 Vilægañ (adrar segia) þar Vtlægañ

27 28 stefna (þar leggia sumar til þessa Grein) Ei skal Loghelga Daga sækia/nie Þing stefna/ og aungvañ til Dauda dæma / nie til Lykams Vananar/ nema til Fridar z Sattargiordar.

63 Þeir sem hlaupa burt med Eigeñkonur Maña/ eru Obotameñ (sumar Bækur leggia til) edur Frændkonur

66 x. Merkur (adrar seigia þar vid) Eñ hver er honum veiter Lid til / sekur Mørk vid Kong etc.

77 geingur

77 geingur i gegn (adrar ſeigia) ei i gegn

98 Atvikum (adrar ſeigia) Løgum og Atvikum (ſumar) løglegum Atvikum (nockrar) med Løgum epter Atvikum

117 þare wtlægur (adrar ſeigia) og þare wtlægur

122 Þridiung (adrar leggia þar til) edur heñar Arþar

135 Eñ hvervetna etc. (þa Grein haþa ei ſumar Bækur)

153 Vordſlum (nockrum þiker oþaukad) og Avoxtum

155 x. Vetra (adrar hafa) v. Vetra

175 ſlijkar Ohæfur etc. (þar hafa ſumar) ſlijkar Vveniur og Vhæfur (adrar ſeigia) meige ei i Veniu dragaſt (nockrar) ei oþmiog i Veniu dragaſt

178 (þar vantar i ſumū Bokum þeſſe Ord) og ſo þo adrer giore ei Kaup eþ Erþinge loþar.

182 xv. Vetra (þar haþa ſumar) xvj. Vetra

Vetra (adrar) Omaga (nockrar) Omaga yngre eñ xvj. Vetra
188 Klædeñ etc. (þesse Ord haþa þar prickstu einar)
203 Nerads (adrar seigia) Fiordungs ibid. fyrsta Aar (adrar seigia) Vor (nockrar lesa so) ad hañ skal bioda honum þañ Mala þyrstum
226 vid þañ etc. (sumar seigia) hañ (adrar) vid þañ sem Nused a med Rietku
227 aller señ (adrar seigia) ei aller señ
243 Landamerke (sumar seigia) Eingemarke (adrar leggia til) edur Eingemarke
294 Groñum sijnum (þar leggia adrar til) vj.
295 bæte (nockrar seigia) tvijgillde
317 eñ v. (þar leggia nockrar til) med einu Sioarþalle
320. vardveita (nockrar leggia til) og selia
322 þañ Dag (adrar seigia) tvijveigis
339 Sakadur Þiooþur (þar haþa sumar

mar Bækur Strik a mille þeirra Orda)

352 er hañ vill (adrar leggia til) iñañ Herads

Ibid. seiger (þar leggia og adrar til) iñañ Herads

356 vj. Merkur (adrar seigia) v. Merkur

367 Bue (þar til leggia sumar Bækur þetta) Eingeñ skal med Dilkum pleira ganga lata/ eda hapa/ eñ eina tiundu hvoria Aa. Enn ef pleira hepur Dilkpe/ sekist Eyre vid Kong fyre A hvoria a xij. Man udum/ nema þeir eige miña Fe eñ v. Hundrud Tiundarvirdt/ þeim er riett þo ad pleira sie. Riett er ad Gimbrar gange med Dilkum/ so margar sem Eigande vill.

370 Veds sijns (adrar seigia Vedsins) (nockrar hafa) er epterlagde z Ved afte.

373 Frialsum Mañe (sumar leggia til) og Fullttjda.

382 Aar ofærar (adrar seigia) Aar z Ofærur. Item leggia sumar Bæk ur þesse Ord til/ Og so aptur.

389 ij. Svarþøll (adrar seigia) iiij. Sivarþøll.

391 meire (adrar seigia) halfu meire.

415 Mat (sumar leggia vid) til Eyres.

416 xiij. (nockrar seigia) vj. Merkur

420 Fe sijnu (þar leggia sumar til) edur Fe fyre sitt.

423 þesta (adrar seigia) sveria edr festa ibid: Sektar (adrar seigia) fulltrar Sektar.

441 þyre Gude (Þa Grein sem epter-pilger lesa sumer so) eñ þeir sveria epter siñe Niggiu (adrar) ad sinne Samvitsku (nockrar so) eñ þad er hañ soor og so þeir sem þa sveria/ ad siñe Niggiu.

442 iiij. Marka Mal (þær haþa sum ar so) um øll iiij. Marka Mal z iij. Marka Mal (nockrar leggia til) og ij. etc.

Ibid.

Ibid. y. Meñ (þar hafa sumar) sitt Mann a hveria Nønd.

Til Lesarans.

Kunnugt giøre eg þeim sem þessa Nÿu Edition vorrar gømlu Landslagabokar sia edur yfirlesa / ad eg hefe sierdeilis tveggia Ordsaka vegna hana prickia lated. Er su fyrre/allmargra Landsmaña vorra langsamleg Bon / er hana villdu giarnañ fa/einkum þar hinar fyrre prícktu Løgbækur eru nu miøg torgiætar Maña a medal. Og þo mier þesse þeirra Bonbeidne i Fyrstu undarleg fyrerkiæme/ liet eg samt Lok-sens tilleidast / þar eg sia þottest hia sialfum mier adra Ordsøk hier til/øng vñ sÿdur ælÿtande / sem er þesse. Dæme allra Tÿma/ Aara z Allda sÿna þ hvørsu Skrif z epterlætnar Idiur fyrre Maña/ hafa um sÿder under Lok lided / so valla hefur þridie Lidur opt-siñis vitad sig nockud þar vid stidia / hvad

Hvad liost er af lærdra Maña jdugleg-
re Umkvørtun / er þær tijndu z toxudu
Lucubrationes z Rit fyrre Maña har-
ma allvijda. Nu þottunst eg skynia
ad Epterkomendur vorer / mundu um
sijder allijted vita aß ad segia/vid hva-
da Log vier z vorer Fedur lißad hefdu/.
hvad þo er hiñ ßijselegaste Frodleikur.
Og so eg vindicerade Bok þessa af
þvilijkum Interitu, liet eg mier (epter
nockra godra maña Svasioner) persva-
dera/ þetta Verk uppbyria. Nu mun
einhvør spyria: Sie þesse Tilgangur-
eñ / hvar fyrer er þa ei Bokeñ prickt
epter þm ellstu z riettustu Membranis,
sem eñ nu kuña ad fiñast ? Þad hefde
eg giarnañ giøra lated. Eñ þ/hvøriu
ei verdur vidgiørt/ hlijtur so bued stan-
da. Eg sie ad Historiu Skrifarar eru
ei sijdur loßader/ þeir ed Historiam sui
Temporis (hvad um þeirra Daga
drifed hefur) trulega rifad haßa / enn
hiner er fornar Frasøgur / epter ellstu
Bokum/ uppskrißad. Þess vegna næg-
de

de mier og mÿnum Tilgange þad / ad Bok þesse so sem hun var og nu er / mætte þvilÿk edur vidlÿk Epterkomendunum til Frodleiks þyrer Siöner leidast. Þess vegna vogade eg ecke i Titel þessarar Editionis þad setia/ er eg sie þyrre Editores hafa skrifat sier/ þad/ ad þesse Bok sie samanlesen epter þeim ellstu z riettustu Logbokum/etc. Ungvu ad sÿdur hefe eg læted þetta Verk so vanda sem vorded hefur/ og Bokena alla vid adrar (ecke otrwannlegar) grandvarlega samanbored. Variantes Lectiones, edur þad ødrum Bokum og þessare midlum ber/eru hier miklu fleire/ en i hinum fyrre/ hvar um Lesaren hefur sier Nandarvik ad giøra wt a Spatiuna til Epterstoonar þeirrar Nandar er þar stendur. Þad gamla Regestum/hefe eg einnen hier med filgia læted / þviad eg visse Menn þvi allvana. Einu almennelegu Registre læt eg hier vidbæta/ sem eg helld omissande/ z med stooru Omake hefur vered

sam-

saman̄ teked uppa Stafrofsvýsu (so sem i ødrum Løgbokum) uppa velflest markverdug Ord sem finnast kun̄a i þessare Bok. Um þad tala eg ei margt: Sie nockrum þar med þient/ þa er vel/ og fornægdur er eg/ Sie øngvum / þa er mier Sioonarsvipur ad þeim Stunda z Verkaspiller er þar hefur tilgeinged. J þvi er þad ad merkia/ ad þar i þvi stendur seq. edur seqq. merker ad þad Ord edur Efne sem þad vidstendur / sie ad fin̄a a næstu Bladsijdu edur Sijdum/epter þa Tølu sem næst fyrer tilvýsar: En̄ þetta (ibid.) seiger / ad su Grein þad vidstendur / sie a sømu Bladsijdu og þad sem næst fyrer fram-an̄ er. Vale Lector amice et hæc no stra bene interpretare.

B. Th. S.

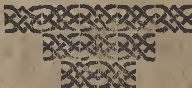
Errata.

Pag. 30. Lin. 23. l. Skipa. 378. l. 19. les Biorverpla. 79. l. 9. les bæte. 112. l. siduſtu les Kveria. 252. l. 2. les Leidſlu. 280. l. 3. les Pioodgata z Saturgata. 299. l. 17. les Eign. 321. l. siduſtu les Skot. 348. l. 6. Kal peſſe Stafur (i) ecke leſaſt. 357. l. 18. les Chirographum. 420. l. 23. les aptur.

A Bladſiidutølunum.

J Erfda-T. 136. les 138. J Lands-leigu-B. 235. l. 233. J Kaupa B. 349. l. 345. J Farm. L. 409. l. 399. Jt. i 25. Cap. 419. l. 409.

Og hvar vijdar Leſarenn finnur nockra Stafavillu/ er hann Vinſamlega umbedenn ad Leidrietta.

Regula

[illegible]

[illegible]

liecka hiolum.   hañ ma uinda
lla :port og her folk undir standa
ka hrinda fundu fort sem fnui
l lata granda   grafa liet diki hi
ga fun glæstne kiemu nærri mug
Riki meina eg nu mun kar sia ui
i   uirda liet kar ueika sud ui
ir um smida kess eg giet med kart
ud katnar uidina puida   af sol
orfum seigia kal meir sorla hiup
afnir Ranar kofum Reña keir
a godar hafnir   lægdu Ra eñ fl
for fliotur ofañ ad sandi brædur
billgin ior budir Reisa alandi
ñ mætur sier kad nu sneitiñ kie
hin snialla hliekiolld lætur fridu
frægañ til sin kalla   fara ka
uds knad eir ofañ til keida ad hr
a

